SALMAU
DAFYDD;
wedi eu Cyfanſoddi yn ol laith
Y
TESTAMENT
NEWYDD.
A'u Cymmhwyſo i
STAT ac ADDOLIAD
CRSNOGOL.

yn Saiſnaeg gan
I. WATTS, D. D.

Ac a gyfieithwyd i'r Gymraeg gan *D. JONES*, o *Lanwrda*, gynt o *Gayo*.

Yr ail Argraphiad gyd a diwygiad o lawer o Feiau: At ba un y chwanegwyd 12 o Salmau newyddion.

Luc xxiv, 44. *Rhaid cyflawnu pob peth a ſcrifennwyd yn y* Salmau *am danaf.* Heb xi, 32, 40 Dafydd, Samuel, a'r *Proffwydi, feina Pherffeithid hwynt hebom ninau.*

LLANYMDDYFRI,
Argraphwyd gan *Rys Tomas*
M DCCLXVI.

Y cyfieithydd at y darllenydd.

AFREIDIOL i mi Yſgrifennu Rhagymadrodd ynghylch cymhwyſiad y Salmau at Addoliad Criſnogol, yn ol Iaith y Teſtament newydd; *Gan fod y Dr.* Watts, *ei hun wedi ei adel allan yn ei Lyfrau diweddaf; Etto mae yn gymmwys, i mi amddiffyn fy hun am y diwygiadau ſydd yn yr ail Argraphiad hwn: Ac i'r diben hynny rhaid i mi gyfaddef nad oeddwn ond Iſangc yn y ffydd, anhyddyſc yn y Geſyddyd o Brydyddiaeth, o Gyfieithu ac o 'Scrifennu 'n gywir pan im cymhelliwyd gyntaf i r gwaith gorchreſtol hwn; Er imi ei wheuthur yn ffyddlon yn ol fy Neall a'm cyrhaeddiadau y pryd hynny. Ond wedi hyn, pan ddaethym i adnabod a deall pethau 'n well. ac yn enwedigol pan ddaeth Goleuni Duw i lewyrchu yn fwy ar fy Enaid tywyll.* canys yn ei oleuni ef y gwelwn oleuni. *ac i adnabod gwahaniaeth rhwng ſwn a ſylwedd; wrth glywed eu rhoi allan au canu byddwn yn cywyddio o herwydd fy anghywreinrwydd yn y gwaith: Hynny a'm cymhellodd i w hail gydmaru a rhai ſaiſnaeg a'u diwygio. Felly o fewn i'r tair Blynedd ddiweddaf hyn, daeth g alwad am ail Argraphiad o honynt, ac yna ymroddais trwy bob anhawſdra i'w diwygio o ganedd o feiau ag oedd yn yr Argraphiad cyntaf; ac yr wyf yn apelio at Wŷr o Farn a deall, onid yw yr ail Argraphiad hwn yn nes at Yſbryd a Meddwl y rhai gwreiddiol. ar eiddo 'r Dr.* Watts *hefyd; felly mi fum ffyddlon yn ol yr hyn a dderbyniais: Ar Arglwydd yr hwn ſydd yn preſwylio ym moliant* Iſrael *ai bendithio i'r Teuluoedd a'r Cynlleidfaoedd hynny lle delont;*

Hyn yw difrifol ddymuniad

eich ufudd Waſnaethŵr.

Dafydd Jones.

John Williams his Book

John Williams his Book

Pa fodd i arferyd y Llyfr hwn :

AMCAN pennaf y Gwaith hwn oedd chwanegu Salmyddiaeth neu ganu crefyddol, ac i annog yr ymarfer mynych o hono newn Cymmanfaoedd a Theuluoedd dirgel gyd a mwy o Barch a Hyfrydwch, am hynny mae yr awdwr yn dymuno ar ei ddarllenwyr; ar amserau priodol ei ddarllen ef trosto: ac ym mhlith 300 ac ychwaneg o Hymnau neu Salmau, hwy allant gael allan lawer a fo yn gymmwys i'w Hachos a'u Tymher. neu amgylchiadau eu Teuluoedd a'u Cyfeillion; Gallant ddysgu iw plant y fath ag sy briodol iw Hoedran, a thrwy eu trysori yn eu cof, gallant fod yn foddon i'w cynhorthwyo i fyfyrio yn Dduwiol yn y dirgel, neu resawi eu cyfeillion a Melus gerdd Sanctaidd.

Am ddewis, neu gael allan y Salm,

DArlleniad trosto o'r llyfr hwn a wna bob darllenydd yn hyspys o drefn yr awdwr: canys y mae Ystyr pob Salm wedi ei osod o'i blaen, fel y gellir cael Hymnau priodol iawn i lawer o achosion Bywyd ac addoliad Grist'nogol; Er nad oes un cyfansoddiad o *Salmau Dafydd* yn ddigonol ar bob achos: Neu'os bydd iddo gofio y Lin gyntaf o unrhyw-Salm, Tabl y Liniau cyntaf a'i cyfarwydda pa le mae ei chael hi.

Am

Am enwi yr Salm.

BYDDED i nifer y Salm gael ei henwi yn wahanol, ynghyd a'r Meſur neillduol, a'r rhan neillduol o honi; Megis er Eſampl, gadewch i ni ganu Salm CXXXII gan ddechreu yn y Gorphwyſiad; neu, canwn Salm LXXXIV. fel Salm CXLVIII. Ac yna darllenwch yr Adnod gyntaf drosti, cyn y dechreuoch ganu, fel y bo i'r Bobl ei chael hi yn eu llyfrau pa un a wneloch a'i canu bob yn lin neu heb hynny.

Am rannu 'r Salm.

OS bydd y Salm yn rhy hir i'r Amſer neu 'r ddefod o ganu mae gorphwyſiadau mewn amryw o honynt ym mha rai y gellwch yn briodol orphwys; neu, chwi ellwch adel allan yr Adnodau ſydd o fewn y cromfachau [ ] heb wneud cam a'r yſtyr; neu, mewn rhyw fannau, gellwch ddechreu canu yn y *Gorphwyſiad*. Na chaethiwch mo'ch hunain i chwech adn, ond cenwch faith, neu wyth yn hytrach nac anrhefnu yr yſtyr ac ammherchi 'r Salm mewn Addoliad cyhoeddus.

Am y modd o Ganu.

YN gyntaf, bydded i gynnifer ag allont ddwyn gyd a hwynt eu Salm Lyfrau, ac edrych ar y Geiriau tra bont yn Canu; cyn belled ag i wneud yr yſtyr neu feddwl y Salm yn oleu iw deall Yn ail bydded i'r Clerc neu 'r hwn a fo 'n rhoi y Salm allan ei darllain yn uchel drosti, cyn ei rhoi allan bob yn Lin; fel y bo i'r Bobl ddeall yr hyn y maent yn ganu; ac nid eu cymhell i ymluſgo yn drymaidd trwy wyth o ſyllafau hirion heb un yſtyr nes del y lin neſaf i roddi yr yſtyr o honynt.

Bydd

Byddei 'n ddymunol hefyd na bai i ni aros cyhyd ar bob not ſengl ; yr hyn ſydd yn anharddu 'r mywſig neu 'r Gynghanedd, ac yn goſod y Gynlleidfa allan o Anadl wrth ganu pump neu chwech o adnodau. Pe bai 'r drefn o Ganu yn cael ei harfer gyd a mwy o frys, ni allem yn fynych fwynhau yr Hyfrydwch o ganu Salm a fo 'n hwy gyd a llai o draul, o Amſer ac Anadl, a'n Salmyddiaeth a fyddei yn fwy cyttunol a'r prif Eglwyſi, yn fwy dealladwy i Eraill ac yn fwy hyfryd i ninnau.

John Williams his Book

John Williams his Book

TABL

I gael un rhyw Salm, neu Ran o Salm wrth y Lin gyntaf o honi.

	Tu dalen
A	
AETH Troſeddwyr mor ddi ſraw	14
Ac a oſtega Duw pob Rhad	146
A fwr ein Duw ni heibio o hyd	132
A'm calon oll dyrchafaf Gan	16
A'm calon oll i'th geiſiais di	221
A cherddi mawl peth gweddus yw	259
Arglwydd gelwaiſt dy Ras i go'	151
Arglwydd pan aethoſt ſynu i'r Ne'	115
Arglwydd y Bydoedd ſry	149
Arglwydd y ddae'r a'r môr cyn hya	200
B	
Barn ſi o Dduw a phrawf beth wy	51
Bendithiaf f' Arglwydd nos a dydd	61
Bendigaid ſyth fo 'r Arglwydd Dduw	252
Bendithiaf d' enw tra fwy byw	253
Bendithiwn ein Duw cyſiawn da	115
Bendithia 'r Arglwydd f' enaid byw	185
Bendithiaf dy Law dirion, Dad,	225
Ble 'r awn i geiſio ac i gael	217

Tu dalen

Boed i'r holl ddaear godi llef 17
Boed i bob Tafod draethu 'n rhwydd 254
Boed i'r ynyſoedd lawenhau 174
Byth caiff fy nghan goffau a ſon 153
Byth ſechydwriaeth agos yw, 151

C

Canaf dy ryfedd Ras o Dad, 119
Can o anfarwol Glod dilyth 201
Caraf yr Arglwydd clybu 'm llef 206
Cenhedloedd yr holl ddaear dewch 177
Cenwch holl Bobl y ddaear gron 111
Cenwch i'r Arglwydd wledydd maith 172
Cenwch i'r J O N yn hyfryd iawn 144
Chwi ſydd yn caru 'r Arglwydd dewch 264
Chwi blant y cedyrn clodfawr dewch 52
Chwi Weiſion Brenhin mawr y Nef 204
Chwi feilch ſy 'n gwneud o'r cyfiawn wawd (89
Chwi 'r cyfiawn llawenhewch yn Nuw 59
Chwi ſy 'n gwaſanaethu Brenhin Ne' 240
Coffawn a chan alarus driſt 44
Clodforwch Dduw a'i Enw glan 191
Clodforwch Enw 'r Arglwydd glan 241
Clodforer y Creawdwr mawr 208
Clyw fi o Dduw rho weld heb nag 180
Creawdwr mawr ac Arglwydd J O R 3
Cyd uned pob Creadur byw 262
Cyfiawn yw 'th ffyrdd a'th air ſy wir 32
Cyfoded Duw 'n ei allu cry' 114
Cyn golau 'r Wawr, Duw, arnat ti 213

D

Dafydd yn Nuw ei nerth a lawenh'odd 41
Da wyt o Dduw, y ddaear ſy' 219
Dedwyddol yw y ddinas hon 252
Dewch Blant a dyſgwch ofni Duw 63
Dewch cyd gyſodwn bawb ein can 170
Dewch ſeintwch fawl i'n Harglwydd Sanct [169
Dewch ſeintiau gyd a pharch yn rhwydd 155
dewch

Tu Dalen

Dewch feibion dynion egwan ſy' 165
Dewch molwch Dduw cyduno wna] 255
Dewiſed dynion anwir drwg 100
Diau o ddyn, ſod cyfiawn Dduw 131
Didwyll yw f' enaid gwel o Dduw 31
Dim cwſg na hun i'w olwg brudd 238
Diyſgog fel Bryn *Seion* ſyth 232
Dod f' enaid i'th Greawdwr fawl 187
Duw, achub mae 'r llifogydd llawn 116
Duw, beth oedd dyn pan gynt y gwnaed 16
Duw, beth yw dyn ddyn egwan tlawd 252
Duw, clywſom ar y ddaear lâs 79
Duw, clywaiſt waedd dy Was o'r Nef 209
Duw, cyfod gyrr i ffoi ar frys, 29
Duw, chwiliaiſt ac a'm gwelaiſt trwy 245
Duw, dadleu f' achos i o'r Nen 64
Duw, d' eiddo wyf ond profi di 30
Duw, derbyn f' addunedau prudd 246
Duw, dyſg im' feſur dyddiau f' ocs 73
Duw erot darfu 'th Fab dy hun 113
Duw, gwel fy holl ofidiau maith 222
Duw, gwrando *Seion* canu ma'i 148
Duw, fel 'r wy 'n hoffi 'th Gyfraith bur 215
Duw, fy nghynnaliwr i a'm grym 119
Duw, na cheryddfa fi 'n dy Lid 18
Duw, pa fath ddarnau egwan brau 161
Duw, pa fath Adyn ffol y fum 130
Duw pam y ſafi 'mhell ac heb 18
Duw, pan droſedder d' 'wllys pur 247
Duw, pwy a erys ac a fydd 24
Duw, pwy a ddring i'th nefoe'd fry 25
Duw, mawr mae dull y nefoedd fry 38
Duw, mawr i'th Ben Llywodraeth mae 126
Duw, mawl yn *Seion* d' erys di 109
Duw, mawr cadd *Iſrael* brofi'd maith 142
Duw, 'r cariad attom dychwel dî 102
Duw, 'r cariad ſendigedig Dad 226

Tu dalen

Duw 'r cariad yw fy noddfa gref 19
Duw mawr fy hyder difalch goddef di 107
Duw rhag pob gelyn gwared fi 27
Duw 'r hwn wyt fry 'n teyrnafu 'n bur 101
Duw 'r hwn a wrendy Weddi 'n rhwydd 96
Duw 'r hwn trwy Ras ac Iawnder fy' 230
Duw 'r wyf cyfri 'th farnau 'n iawn 216
Duw 'r Tad hyfbyfu i Ras a wnaeth 156
Duw tanna' i mlinder yn dy wydd 97
Duw ydyw noddfa 'r Saint a'u Grym 83
Duw yn ei demlau fy 'n y Byd 153
Duw ynnot mae ffynhonnau llawn 102
Duw y tragwyddol Gariad rhad 194
Duw y Gogoniant enfyn allan wyr 92
Dy air ddewifais, Arglwydd ne' 217
Dyfal ddifgwyliais wrth fy Nuw 41
Dy gerydd Arglwydd allaf ddwyn 12
Dy holalluog fraich ein JOR 34
Dyn gwag trwy 'i felus chwant a'i wyn 106
Dyn dedwydd yn dragwyddol yw 58
Dyrchafaf fy enaid at fy Nuw 49
Dyrchafu 'ngolwg fynu wna 227
Dy Wialen mor ofnadwy yw hon 138

E

Ein Duw a'n Porth mewn oefoedd maith 160
Ein Harglwydd Dduw pawb ef mawrhaed 176
Ein Harglwydd mawr a goruwch yw 242

F

Fe 'ddywedai 'r Tad trâgwyddol mawr 200
Fel hyn medd Duw y maefydd maith 91
Fel hyn ymroddais o flaen Duw 72
Fy Enaid datgan fawl dy Dduw 186
Fy Enaid edrych fynu at Dduw 105
Fy Enaid i hiraethlawn yw 78
Fy Enaid pa mor hawddgar yw 149
Fy ffyrdd fydd hyfpys oll im Duw 248
Fy Llygaid coda' i 'r Nef 228
Fy Marnwr pur, a'm grafol Dduw 250

Fy

Fy Mrenhin mawr a'm Prynwr cu · 81
Fy Mhrynwr a'm tragwyddol ffrynd 124
Fy mlinder traethais ar ryw dro 249
Fy mugail fy niwallu wna 45
Fy mugail dyfal yw Duw 'r nef 46
Fy nghalon llawenychu wnai 229
Fy nghan i byth a gaiff goffau 154
Fy Nuw a'm le'nctid wyt yn fiwr 125
Fy nifglair ddydd tra bu 'n parhau 55
Fy Nuw cyd ddwg a'm tafod i 108
Fy Nuw fy ffrynd a'm nefol Dad 13
Fy Nuw a'm Genau molaf ef 256
Fy Nuw, fy ngobaith byth i'th gair 124
Fy Nuw yn fore mi a ddo' 105
Fy Nuw pa ham i'm gadodd heb 41
Fy Yfpryd Arglwydd ynno 'i fawdd 76

G

Gelynion a'i ynfydu maent 98
Gofodais fi Arglwydd ger fy mron 28
Gras a chyfiawnder fydd fy nghan 179
Gwaith hyfryd iawn a melus yw 166
Gwafnaethwyr Duw molwch yr JON 203
Gweddiais Dduw yn brudd fy llef 138
Gwel, Arglwydd difgwyl mae dy Was 219
Gwnaed gwyr cenhedlig trwy 'u holl waith 117
Gwrandawed Plant y Gwyrthiau gwiw 139
Gwynfyd y Dyn fy 'n ofni Duw 234
Gwyn fyd y Dyn o galon bur 212
Gwyn fyd yr hwn fydd yn ofni 'r JON 202
Gwynfyd y dyn i'r hwn ni fo 75
Gwyn fyd y dyn fydd yn cafau 2
Gwyn fyd y dyn a'r galon haeb 77
Gwynfyd y dyn ochelo 'r fan 1
Gwynfyd y genedl lle mae 'r JON 60
Gwynfyd yr hwn nid a ar hyd 3
Gwyntyd y rhai adwaenant gais 156

H

Help Arglwydd can's mae ffyddlon wyr 20
Holl lwythau Addaf dowch 260
Hwn ydyw 'r dydd a wnaeth ein Duw 210

I

JEHOFA fy 'n teyrnafu o hyd 167

	Tu dalen
JEHOFA sy 'n teyrnasu o hyd	176
I'r Arglwydd cenwch hyfryd Gan	177
I'r Arglwydd cenwch newydd Gan	277
I'r bryniau coda' i olwg ffydd	226
I'r mawr a'r byth fendigaid Dduw	193
I ti 'r goruchel JOR i ti	195
I'th Frenhin *Seion* cred o hyd	134
L	
Llawenydd fo i'r Ddaear faith	175
M	
Maddeu a thrugarha o Dduw	94
Mae camrau pawb o'r duwiol ryw	70
Mae 'r gwyrthiau Arglwydd wnaethoft di	76
Mae 'm llygaid a'm dymuniad rhwydd	50
Mawr ydyw 'r JON, a'i waith a'i nerth	202
Mae ffyrdd ein Duw yn rhyfedd iawn	184
Melus yw cof o'th *Ras* a'i Rin	254
Mewn llid dy gariad cofia di	71
Mi a'th fawrhygaf Arglwydd cu	54
Molwch yr Arglwydd Brenhin nef	194
Molwch yr Arglwydd, da iawn yw	257
Molwch ei Enw o oes i oes	195
Mor bell adwaenir d' enw da	87
Mor deg yw Brenhin mawr y saint	83
Mor dda yw 'r Arglwydd Brenhin Nef	110
Mor fawr yw f'ofnau i o Dduw,	7
Mor gynted dad y d'wedech di	53
Mor llawen ces fy ngwneud	230
Mynega 'r nef d' ogoniant Ner	37
N	
'Nawr gwn mai da yw Duw yn wir	183
'Nawr gyd a pharch boed ini gyd	118
Nid i ny ni sy lwch o Dduw	205
Ni 'th garwn Arglwydd, cadarn wyd	33
O	
O am gael yspryd Duw yn awr	82
O Arglwydd aeth dy Enw mawr	15
O Arglwydd Brenhin nef a llawr	14
O Arglwydd cadw 'th Fab yn awr	43
O Arglwydd cofia 'n marwol stad	158

	Tu dalen
O Arglwydd Dduw dy eiddo wyf	9
O Arglwydd Dduw ti yw fy rhan	213
O Arglwydd gwel trallodus wy' i	221
O Arglwydd yn dy nerth a'th Rin	40
O Brydain mawl d' alluog Dduw	258
O cenwch fawl i Frenhin nef	85
O chwi Genhedloedd o bob rhyw	208
Och amled yw fy nghas o Dduw	8
Och gynted y daw ing a Gwae	26
O cofia Dduw am egwan Ddyn	158
O Dduw a fwriaiſt heibio ni	103
O Dduw amddiffyn fi wrth raid	26
O Dduw fy noddfa gwrando nghri	99
O Dduw llewyrcha ar Brydain fawr	113
O Dduw mewn pechod darfu 'm gael	95
O Dduw 'r Cyfiawnder a phob Gras	9
O Dduw fy nawdd a'm moliant gwiw	169
O Dduw na bai dy eiriau di	213
O Dduw'r Gwirionedd i'th law di	55
O Dduw 'r hwn biau 'r dial prid	168
O Ddyfnder Ing a thrallod maith	235
O ddyfnder trallod codais lef	236
O ddyfnder calon ceiſiwn ddwyn	120
O ddyfnder calon ar fy nghan	244
O ddydd i ddydd bendithiaf Dduw	62
O'd ych am weld gwaith Duw o'r nef	197
Oes chwant dyrchafiad Arglwydd gwel	237
O f' enaid mawl y bywiol Dduw	183
Ofer yw 'ch gwaith medd Duw fy ddoeth	75
O fugail mawr yr *Iſrael* Ryw	143
O Meibion heddwch gwyn eu byd	240
O'm le'nctid dichon *Iſrael* ddweyd	234
O na chyfrwyddai Duw fi 'n glau	220
Ond os Had *Daſydd* medd Duw 'r tad	157
Oni bai 'r Arglwydd fod o'n tu	231
O pa mor deg a hawddgar yw	147
O pa fath wrthryfelgar Dŷ	140
Oes Duw ni lwydda oddi fry	233
Os rhifi 'n beiau oll Duw ner	101
O Wele 'r Seilfaen cadarn yw	

	Tu dalen
O'th Law y daethym i fy Nuw	246
P	
Pa beth i'm Duw a dala'i nawr	207
Pa fodd y ceidw le'nctyd gwag	214
Pa ham mae 'r gwr cyfoethog cryf	88
Pa ham mae 'r traws yn fathru 'r gwan	89
Pa ham y blinaf fy enaid gwan	68
Pa hyd achwynaf Arglwydd clyw	21
Pa hyd y cuddi 'th wynebpryd	22
Pa le mae 'r dyn fy 'n ofni Duw	49
Pam mae 'r Goludog mawr ei dra	69
Pam darfu 'r bobloedd ladd trwy dra	5
Pam cedd *Jaddeuwn* yn cyffroi	6
Pan bechai *Israel*, cofpei Duw	141
Pan ddarfu i Dduw ddarguddio i rad	232
Pan dde o *Crift* i farnu 'r Byd	92
Pan dd igio Duw a drygau hir	167
Pan gafodd Iſrael gynt ryddhad	205
Pan wafgo tr ſtwch dawr fi 'n briudd	104
Pan welwyf ddyn yn pechu 'n hy	67
Pan ymofynno 'r Barnwr pur	17
Peth hyfryd iawn yw bod a byw	167
Pwy gwyd a phledio f' achos pur	168
R	
Rhowch glod i'r uchel Dduw	242
S	
Saul a wnaeth Dduw ei noddfa gref	163
Seion ai phlant cant lawenhau	181
T	
Talaf fy addunedau 'n awr	112
Tgyrnafu mae 'n lachawdwr glan	172
Tra tawyf fon a chelu 'n tud	59
Tro Duw gerllaw mae 'm ffydd yn gref	27
Trugaredd yw a barn fy nghan	178
Trugarog Dduw clyw engweddi ddwys	98
Tydi a garaf Arglwydd nef	30
Ti ym mhob oes dragwyddol Dduw	159
W	
Wele fach olwg hyfryd iawn	239
Wele 'r fath Gariad hael a rhydd	05

Tu dalen

Wele yr Haul cyfodi wna 8
Wele fath werthfawr gongol faen 211
Wele yr Wybren uchel yw 35

Y

Y Ddaear eiddo 'r Arglwydd yw 47
Y ddaear faith fydd eiddo Duw 48
Ym mhlith daearol Dduwiau fy' 152
Yn awr Duw 'r Gras a'r nerth o'r nef 89
Yn d' enw di y llawenhaf 56
Yn fore Arglwydd clywi i'm llef 10
Yngwylfa 'r nos myfyriais i 106
Ynglyn a'r llwch wyf fel un claf 224
Ynghymmanfaoedd y mawrion hwy 145
Yn *Juda* gynt adwaenwyd Duw 135
Yn uchel yn y Nefoedd fry 66
Yn nhŷ ein Duw rhodfeydd ei Ras 265
Yr Arglwydd bartnwt mawr y Byd 90
Yr Arglwydd Brenhin Nef a llawr 187
Yr Arglwydd ddaeth cyhoedded nef 173
Yr Arglwydd ein Duw ni fy fawr 86
Yr Arglwydd imi 'n helpiwr fydd 209
Yr Arglwydd fydd a'i law 'n gwanhau 182
Yr Arglwydd yn teyrnafu fy 173
Yr Arglwydd yw fy mugail da 44
Yr Arglwydd yw ngoleuni gyd 52
Yr *Iefu* a deyrnafa 'n grwn 117
Yr ynfyd yn ei galon dd'wed. 23

MYNEGAI,

Neu

D A B L

I gael allan Salm a fo 'n gymmwys i deilynau neu Achofion neillduol.

DELIWCH *fylw yn y Tabl hwn ni chyfarwyddais i at Rannau neu fefuron*

amrywiol y ſalm ; rhag i hynny ſagu gormod o gymmyſgedd yn y rhif gyfrif, Yr hyn a geiſier mewn un rhyw Salm a ellir ei gael wrth drei dalen neu ddwy yn ol neu ymlaen i'r Rhannau neu 'r meſuron gwahanol. Os na chewch y Gair a fo'ch yn geiſio yn y Tabl hwn ceiſiwch un arall o'r un Arwyddocâd ; neu ceiſiwch ef dan rai o'r Geiriau mwy cyffredin, megis Duw, Criſt, Eglwys, Saint, Salm, Gweddi, Mawl, cyſtydd, Gras Marwolaeth. &c.

A Chwyniad o abſennoldeb oddiwrth Addoliad cyhoeddus 42, o glefyd 6, o ymadawiad 130 o ſalchder didduwiaeth a thrais 10. 12. o brofedigaeth 13 o gymydogion cynhennus 120 o flinderau trymion mewn Meddwl a Chorph, 143,

Adda y cyntaf, a'r ail eu Harglwyddiaeth, 8.

Addewidion eu pledio 119 y degfed *Ran*,

Addoliad a Threfn yr Eſengyl 48. hyfrydwch yntho 84 beynyddiol 55. mewn Teulu 133, yn gyhoeddus 63.

Addunedau eu teulu yn yr Eglwys 116. O Sanctaiddrwydd 119, bymthegfed ran.

Addyſg oddiwith Dduw 25 o'r Yſgrythur 119 bedwaredd a'r ſeithfed ran.

Adgyſodiad a marwolaeth *Criſt* 2. 16. Y Saint 16, 17.

Amheuon ac ofnau eu daroſtwng 3. 31.

Amunedd dan gyſtyddiau 39 dan erlidigaeth 37

Angylion ceidwaid 34, 91 preſennol yn yr Eglwys 138.

Appel at Dduw yn erbyn Erlidwyr mewn perthynas i'n diragiithrwydd 139. a'n Goſtyngeiddrwydd 131.

Arglwyddiaeth Dyn ar y Creaduriaid 8.

Arwyddion o ddyfodiad *Criſt* 11.

B

Barn a Thrugaredd 68 dydd y farn 50.

Bendith Duw ar Draffeithon ein Bywyd 127

Bendithion neu Ffynfydedigrwydd Teuluoedd, cenhed-

128. Cenhedl 144. Gwlad 65, Dyn 132.
Brenhin Siers ar Brenhin *William* 75
Brenhiniaeth gwel *Crist*,
Bywyd a chyfoeth eu Gwagedd 49. byrr ac egwan 89. 90.

C

Cadwriaeth Duw ddydd a Nos 121.
Calondid yn Angeu 16. 17.
Cariad Duw i'r cyfiawn a'i gasineb i Bechaduriaid 1, 11, yn well na'r bywyd 63 yn anghyfnewidiol 106.
Cariad neu Eluſen i'r tlawd 37 41.
Cenhedlaedd wedi eu rhoi i *Grist* 2, 22 yn Eglwys 45. yn addef y Gwir Dduw 96.
Cerydd gwel cyſtyddiau,
Cleſyd ei iachau 6 30 116.
Creaduriaid yn weigion a Duw yn holl ddigonol 33 dim ymddiried ynthynt 62, 146.
Crist yr ail *Adda* ei Gnawdoliaeth, ei Arglwyddiaeth 8 ei holl ddigonedd 16. ei Eſgyniad 68 ſeilfaen ei Eglwys 118, Y Cyfammod ag ef 89.
Arwyddion o'i ddyfodiad 12, Y Creawdwr tragwyddol 102 Ein heſampl 109 Yn Dduw ac yn ddyn 89 ei Dduwdod 102. Ei Gnawdoliaeth a'i Abeith 40 ei ufudddod a'i Farwolaeth 69 Ei Ogoniant a'i Lywodraeth berſonol 45 Offeiriad a Brenhin 110 ei Adgyfodiad ar dydd yr Arglwydd 118. Ein Nerth a'n cyfiawnder 71.
Cyfaddefiad o'n Tlodi. 16 o'n Pechod ac Ediferwch a Phardwn 32, 51.
Cyfiawnhad yn rhad 32 130.
Cyfoeth eu Gwagedd 49.
Cymmwyſiadau Criſtion 15, 24,
Cyngor a chyfarwyddyd oddiwrth Dduw 6.
Cynhauaf 126, 147.
Cyſtyddiau a lles danynt 119 14 ran
Addyſg trwyddynt 94 ei ſymmyd trwy Weddi 34 ymoſtwng danynt 123 oddi wrth Ddynion

gwe

gwel Erlidigaeth. yn prosi ein Grasusau 66,
Cystyddiedig, Tosturi attynt 41, 38
Cysur a chynhaliaeth yn Nuw 94 160 Fywyd dedwydd 127 a phardwn 130.

D

Diogelwch yn Nuw 61 a hyfrydwch yn yr Eglwys 17 mewn peryglon cyhoeddus 91
Diolchgarwch am drugareddau dirgel 116, gwel mawl.
Disgwyl am bardwn a chysarwyddyd 25 am atteb i Weddi 85.
Doethineb ac uniondeb Rhagluniaeth 9 Duw yn ei Weithredoedd 111,
Drygioni Dyn 14 36.
Duw oll yn oll 127 yn gweled pob peth 139 yn holl ddigonol 16 33 ei ofal am ei Saint 7 ei Gieadigaeth a'i rhagluniaeth 104, ein hamddiffynfa a'n lechydwriaeth 61 ei ffyddlondeb 105 ei ddaioni a'i drugaredd 145 144. yn chwilio 'r Galon 139 y Barnwr 50 yn gariadus i'w bobl 145 a wnaed yn ddyn 8 ei Berffeithrwydd 111 yn deilwng o bob moliant presennol yn ei Eglwysydd 84, yn anghyfnewidiol 89 Hyfrydwch ynddo 63.
Duwioldeb addysg ynddi 41, gwel Saint
Duwiolder beynyddiol 55 ar glaf wely 39 6. gwel Salm.
Dydd yr Arglwydd Salm 92 118. boreu 5 19 63
Dygiad Plant i fynnu yn gresyddol 34 78.
Dyledswyddau tuag at Dduw a dyn 15 24
Dyn ei Wagedd a'i farwoldeb 39 89 ei ryfeddol ffurfiad 139.

E

Edifeirwch cysaddefiad a Phardwn 32, a gweddi am bardwn a nerth 38 a ffydd yngwaed Crist 51,
Esengyl ei Gogoniant 19 45 ei hyfrydlais 89 98 ei haddoliad a'i threfn 48
Eglwys ei thegwch 45 lle Genedigaeth y Saint 87 wedi ei hadeiliadu ar *Grist* 118, Hyfrydwch a diogelwch ynthi 27 Gardd Duw 92 myned iddi 122, Duw yn ymladd drosti 132

Preſonoldeb Duw ynthi 1: 2
Ty a gofal Duw 1: 5. ei herlid gwel *erlidigaeth*
hi yw diogelwch ac Anrhydedd ein Gwlad
48 Priod *Criſt* 45,
Enaid gwrthgiliedig mewn cyfyngder ac ym-
adawiad 25 ei ddychwelyd 51 ei bardyno 78.
Eneidiau mewn ſtat wahanol 17 yr ail Ran
Erlidigaeth Byddugoliaeth a a Gwarodig-
aeth oddi wrthi 7 53,
Erlidwyr eu coſpi 129 eu [illegible]drwydd 4
Achwyn arnynt 35
Euogrwydd cydwybod ei eſmwythau 38 31,

F

Ffydd ngwaed *Criſt* 51 32 yngras Duw ali
allu 130.

G

Gelynion eu gorohfygu 18 gweddio droſtynt
35 109
Gobaith mewn tywyllwch 17 ac anobaith yn
Angau 17 49, am Fyddugoliaeth 20, mewn
cyſtyddiau 42,
Gogoniant Duw yn ein Hiechydwriaeth, 69
Gorfoledd am Iechydwriaeth 18, yn y Dydd
diweddaf 149.
Goſtyngeiddrwydd ac ymoſtyngiad 121.
Gras ei brofi neu hunan ymholiad 16 uchlaw
Golud 144 heb Haeddiant 16, ei broſi trwy
gyſtyddiau 17 a gogoniant 84.
Gwaed Criſt yn glanhau oddi wrth bob
Pechod 51 96.
Gwaredigaeth ei dechreu a'i chyflawni 85, o
gyfyngder 34 o Anobaith 18 oddiwrth fur-
wolaeth 21 o derfyſg 118.
Gweddi ei gwrando 34 yn amſer Rhyfel 20.
a mawl cyhoeddus 20, am edifeirwch a
Phardwn 38.
Gweinidogion eu hordeinio 132,
Gwlaw o'r Nefoedd 135 65,

H

Hailioni neu Eluſen ei wobrwyo 41 112,
Heddwch a Sancteiddrwydd ei anog 34,

I

Iechydwriaeth y Saint 10 ac Amddiffynfa yn Nuw 61 trwy Grist 69.
Iechyd clefyd a gwellhad o hono 6 30 31,

Ll

Llawenydd am droedigaeth 126,
Llwyddiannus bechaduriaid yn felldigedig 27 49 72.
Llwyddiant barn beryglus 55:
Llyfr natur ... yfgrythurau 119 bedwaredd Rann

M

Mawl am Greadigaeth a Rhagluniaeth 32 i'n Creawdwr 100 oddi wrth yr holl Greaduriaid 148, a'm Efengyl 98 am Iechyd a'i adferyd 30 116 am wrando Gweddi 116 i *Jesu Grist* 45 oddi wrth yr holl genhedloedd 117 am gadwriaeth Gras a gwirioned 57 am Raglunaeth Gras 36 am Wlaw 65 147 am fendithion tymhorol 68 am orchfygu profedigaethau 31. Am fyddugoliaerh mewn Rhyfel 1
Machtaeth Crist ai Aberth 40

P

Pechaduriaid yn felidigedig a'r Saint yn fendigedig 1. 11 eu diniſtrio hwy a cheryddu 'r Saint 64.
Pechod natur gwreiddiol a gweithredol ei gyfaddef 51 yn gyffredinol 14.
Priodas ddirgeledig 45.

R

Rhyfel Gweddi yn ei hamſer 20, byddygoliaeth ynddi 18 yſbrydol 18 144 aflwyddiant ynthi 60.

S

Saint eu dirgelwch mewn amſer drwg 12 46 y Gymdeithias oreu 16 Gofal Duw am danynt 34 eu gwobor yn y diwedd 50 90 92 eu dwyn 'r Neſoedd 106 107 eu preſi a'i hamddiffyn 66 125 yn barnu 'r byd 149.
Salm i filwyr 8 i Henaint 71 i Lafurwyr 65 i Angladd 89 ar ddydd yr Arglwydd 92 o flaen Pregeth 9, i Benſwyddog 101, i bentelu-

luoedd

Lloedd ioii Forwyr 107 i'r Glythion a'r medd
won 107 i Loegr newydd 107 i'r pummed o
Rhagfyr 124 i *Frydain* fawr 97 147
Llodi ei gyfaddef 16

U

Ufuddod di ragrith 32 yn well nac *Aberth* 50.

Y

Ymddiried yn y Greadurtaid yn ofer 62
Yſgrythur ei chymharu a Llyfr natur 19 119 y
ſeithfed Ran hyfrydwch ynthi 119 y pummed
ran Sancteiddrwydd a chyſur o honi 119 y
119 y ſeithfed ran eu hamrywiaeth a'i Godid-
awgrwydd 119 yr wythfed ran ac Yſpryd
Duw yn cydfyned a hi 119 y nawfed *Ran*

Z

Zel a challineb 39.
Zel a Gwradwyddiadau *Criſt* 69

Diwedd y Tabl.

THE NAMES

Of as many of the Subſcribers as came to my Hands betimes to be Publiſhed.

	Dozen
REV. *Mr.* David Griffiths o *Vaenor*,	11.
Rev. Mr. John Griffiths *Min* at *Glan dw'r*.	6
Rev. Mr. John Powel *Min* at *Henllan*.	5
Rev. Mr. Morris Griffiths *Pembrokeſhire*	5
Mr. John Thomas of *Dreſach*,	1
Rev. Mr. Daniel Greenow *Min*, at *Giliau*.	2
Rev. Mr. Thomas Davies *Min.* at *Llan ybri*	3
Rev. Mr. Timothy Davies *Min.* at *Caeronen*	1
Rev. Mr. Davies Thomas *rhydwilim*, &c,	
Mr. George Rees	
Rev. Mr. David Evans near *Caſtellnewydd*	
Rev. Mr. Lewis Philps,	
Rev. Mr. David Lloyd *Pembrokeſhire* deceaſed	
Rev. Mr. John Davies of *Trelech*, deceaſed,	
Mr. Thomas Daniel of *Caermarthen*,	3

Rev

Mr. John Evans *surveyor of his Majesty's custom on salt* 1
Rev Mr. Millbourn Blome, 1
Mr. Samuel Evans of *Lanwenog:* 4
Mr. Samuel Evans of *Lan y crwys,* 1
Mr. John Rees shopkeeper at *New Inn* 1
Rev. Mr, Henry Philips *Pont y pool*
Rev. Mr. Isaac Price of *Lanwrtyd*
Rev. Mr. William Evans of *Llangywk,*
Mr John Pugh,
Mr. Evan Evans.

Englynion o Annerchiad i'r Cyfeithydd.

DAfydd Jones, dirion, 'styriais wir rinwedd
Wawr enwog eich ymgais:
Troi 'n ddwyfol trwy iawn ddysgais
Ac eglurhau Salmau 'r Sais.

Eich maith hwylus waith sy leisiant i'n bro,
Mewn breiniol arddunïant;
Hoff harddwch i roi fforddiant
Melus yw ym mawl y Sanct.

Troi 'r saisn'eg wawr deg ar daith rywiog-glan
I'r eglur gymreigiaith;
Clodfawr a gwerthfawr yw 'r Gwaith;
Teilwng o barch ein Talaith.

Cawn Fawl per dwyfawl *Dafydd,* at ystyr
Y Testament newydd;
Gwynfyd dwys oedd ganfod dydd,
Gwawr odiaeth ein Gwaredydd.

Seinia cydleisia 'n Heglwysi, bellach,
Gerdd bwyllog i roddi,
I'n grasol hawddgar Jesu,
Glod yn well yn ein Gwlad ni.

Heb gur eich llafur mewn llwydd, so 'n ymdaith
Tan fendith yr Arglwydd;
Boed iddo trwy 'n bro bob rhwydd
Helaeth dderbyniad hylwydd.

Evan Tomas a'i cant.

SALMAU
DAFYDD,
Wedi eu Cyfanſoddi yn ol Iaith y
TESTAMENT NEWYDD.

SALM I. Meſur cyffredin.

Ffordd a Diwedd y Cyfiawn a'r Drygionus.

GWYN fyd y dŷn ' ochelo 'r fan,
Sydd hoff gan annuwiolion ;
Ffieiddio mae eu ffyrdd di râs,
A'u Gwawdiaith gâs o'i Galon.

2 Ond yng Nghyfreithiau'r Arglwydd nêf,
Fi hoffder ef fydd benna :
Darllen neu wrendy'r Gair y dydd,
A'r nos yn brudd myfyria.

3 Fel Pren rhywiogaidd peraidd plan
A dyf ar lan Dw'r bywiol,
Rhag gwynt a ſtormydd diogel fydd,
Mewn cyfiwr dedwydd hollol.

4 Fel dalen werdd ei broffes wiw,
Fydd dêg ei lliw a'i llewyrch :
A ffrwythau Gras, un-wedd a grawn,
Fydd arno 'n llawn o gynnyrch.

5 Nid felly bydd y rhai di-râs
Annuwiol câs eu helynt !
Eu gobaith, chwythir ffwrdd ar frys,
Fel llwch neu us gan gorwynt.

6 Ni ſaif yr enwir yn y farn
Yn gadarn gan euogrwydd,
Pan ddodo Criſt ei ſaint gerllaw
Ar ei Ddeheulaw hylwydd.

7 Can's ffordd y cyfiawn uniawn yw,
Mae 'n boddio Duw 'n rhagorol:
Ond traws ffyrdd dynion drwg a ſyrth
I lawr i'r pyrth uffernol.

SALM I. Meſur wyth a chwech.

Y Saint yn uynfydedig, Pechaduriaid yn druenus.

1 GWYNFYD y Dŷn ſydd yn caſau,
Holl ffyrdd y rhai di-râs,
Ni ſaif Ymmyſg eu cyngor gau,
Ni hoffa 'u Gwawdiaeth gâs.

2 Ond ei Hyfrydwch gwaſtad fydd,
Ynghyfraith Duw a'i Air,
Ynghanol ei holl waith y Dydd,
A'r nos os effro cair.

3 Fe dyf fel Pren wrth ddyfroedd byw
Yn iraidd ac yn lâs,
Fel gwyrdd ddail bydd ei enw gwiw,
A'i waith yw ffrwythau gras.

4 Ond ni fendithia Duw mo ran
Rhai enwir drwg eu hynt;
Eu gobaith ffy fel gwag us gwan
A yrrir gan y gwynt.

5 Pa fodd y ſafant hwy wrth farr,
Y Barnwr cyfiawn fry,
Pan ddelo 'r ſaint i eiſtedd ar,
Ddeheulaw 'r *Jeſu* 'n llu.

6 Fe edwyn, a bodloni mae
I ffordd y cyfiawn glan;
Ond dynion drwg a'u llwybrau gau
Ant i 'r tragwyddol dân.

SALM I. Meſur hir.

Y Gwahaniaeth rhwng y Cyfiawn a'r Drygionus.

1 GWYN fyd yr hwn nid â ar hŷd,
Ffordd lydan annuwiolion byd:
Ni chân gyfeillach gwŷr di-rás,
Ni fiarad fel gwatwarwyr câs.

2 Ond ei ddifyrrwch penna' fydd
Yng Nghyfraith Duw ar hŷd y dydd:
A'r nos mewn oriau effro cair
E'n hoff fyfyrio yn y Gair.

3 Bydd hwn fel pren wrth ddyfroedd byw,
Yn las ei ddail yn Eglwys DDUW:
A bendith hylwydd fry o'r nef
Fydd ar holl waith ei ddwylaw ef.

4 Ond pechaduriaid drwg eu hynt,
Fel us a chwelir gan y gwynt:
Eu gobaith ffol a'u hyder ffŷ,
Pan feinio 'r udgorn oddi fry.

5 Ofer fydd cais gelynion cas
Mewn barn gyd ſefyll â phlant Gras:
Y Barnwr mawr gorchymyn e',
Eu didol i wahanol le.

" 6 Can's cul medd Duw yw ffordd ſy faint,
" Mae 'n arwain fry i'r nefol fraint:
" Ond llwybrau croes gelynion *Criſt*,
" Sy 'n tywys i'r trueni triſt.

SALM II. Meſur cyffredin.

Wedi ei cyfieithu yn ol y Patrwn dwyfol, *Actau* IV. 24. *&c.*

Criſt yn marw, adgyfodi, eirioli, a theyrnaſu.

1 GReawdwr mawr ac Arglwydd *Jor*,
Nef, daear môr a'r cyfan

Trwy dy Ragluniaeth y cwplâir
Dy gadarn Air a'th amcan.

2 'R hyn ' dd'wedodd *Dafydd* gynt, dy wa
A gafas ei gyflawnu :
Pan laddai 'r bobloedd yn gyttûn
Dy ſanctaidd Blentyn, *Jeſu.*

3 Pa ham mewn terfyſg yr ymwnâ
Judderwon a *Chenhedloedd :*
I gyd-gynghori 'fwrw i lawr
Enneiniog mawr y nefoedd ?

4 Brenhinoedd a phennaethiaid bŷd,
Sy 'n llunio 'nghŷd oferedd:
Yn erbyn Duw yn ddi-wahân,
A *Chriſt* ei lân Etifedd.

5 Yr Arglwydd, gwawdieu 'u terfyſg gref,
A'i Orſedd ef cynhaliodd :
Cyfododd ef o farw i fyw ;
Ei fab ef yw addefodd.

Gorphwyſiad.

6 Yn awr eſgynnodd *Criſt* uwch ben ;
Myn lywio 'r ddae'ren iſod :
Mae 'n dadleu 'i Waed, a'i glodfawr waith,
A'i Enedigaeth uchod.

7 Mae 'n gofyn Teyrnas gan y Tad,
O werth ei Wa'd a'i Haeddiant :
A'r Tad yn addo iddo hŷd
Eithafoedd byd yn feddiant.

8 Y bobloedd a'u gwrthſafant 'o,
Cânt deimlo 'i wialen haiarn :
Anrhydedd Duw ei Dâd o'r nef
Amddiffyn ef yn gadarn.

9 ['Nawr byddwch ddoeth, lywiawdwyr byd
Mab Duw i gyd addolwch ;

Gyda

Gŷd a llawenydd, ofn a pharch,
Rhaid yw, ei gyfarch cofiwch.

10 Os ei ddigofaint ef a chwŷth,
I'ch erbyn, byth cewch feirw:
Ond gwyn ei fyd yr hwn a ffy
At Waed yr *Jeſu* i 'mgadw.]

SALM II. Meſur wyth a chwech.

Marwolaeth, Adgyfodiad, ac Eſgyniad Criſt.)

1 PA'M darfu 'r Bobloedd ladd (trwy dra
Enneiniog y Duw mawr?
Gwrthod Cyfreithiau 'n Brenhin da,
A ſathru 'i 'ſengyl' lawr.

Duw 'r hwn ſy 'n eiſtedd uwch y nef
A wawdia'u terfyſg hwy,
Fe dd'wed â dial yn ei wedd,
A'u Hyſbryd tery trwy.

3 "Fy mythol Fab ei alw wnaf,
" O farw codaf ef;
" Gwnaf *Seion* fryn yn faingc iw Râs,
" Rhof iddo deyrnas gref.

4 "Gofyn fy mab, a chei fwynhau
" Cenhedloedd eitha 'r Bŷd
" Diniſtri 'r cyndyn a'th wrthſai
" A Gwialen harn dy lid.

5 Frenhinoedd ufuddhewch i'w arch,
A doethion felly ich cair
I'r Brenhin ddaeth o'r nef rhowch barch,
A chrynwch wrth ei Air.

6 Mewn Cariad plygwch i Fâb Duw;
Rhag iddo 'ch lladd a'i Lid:
A gredant ynddo ef cant fyw
Yn ddiogel, Gwyn eu Byd.

SALM II. Meſur hir.

1 PAM 'r oedd *Iuddewon* yn cyffroi
Rhuſeinwyr a'u cleddyfau 'n ' mroi,
I godi 'n erbyn Arglwydd nef,
I ladd 'i Enneiniog anwyl ef ?

2 "Ei Rwymau drylliwn oedd eu cri,
" Byth ni chaiff hwn roi deddfau i ni,
Fel hyn Iau *Criſt* ei dwyn naccaent,
A'r Brenhin, ei groeſhoelio wnaent.

3 Ond Duw 'r hwn ſy 'n teyrnaſu fry,
A chwardd am ben eu balchder hy ;
A blinder ſe 'u trywana trwy,
A d'wed mewn Taran wrthynt hwy.

4 " Fy mrenhin a ſicrhaf er hyn,
" A'i orſedd fry ar *Seion* fryn :
" Cyfodaf ef o farw i fyw,
" Caiff fyth reoli dynol ryw.

5 A'i godiad ef o'i fedd i fyw,
" Dengys ei fod yn fythol Dduw :
" Fy mab yw hwn, medd Arglwydd nef ;
" Mi heddyw a'i cenhedlais ef.

6 " Tyrd, eiſtedd ar Ddeheulaw 'th Dad,
" A gofyn, rhoddaf i ti Had ;
Pobloedd hyd eitha 'r byd heb rı',
Brydain, a'i 'nyſoedd, ' plyg i ti.

7 Ond cenhedlaethau cyndyn cas
Sydd yn gwrthſefyll *Criſt* a'i Ras :
A'i wialen haiarn 'ſe a'u tyrr
Fel lleſtri pridd, mewn amſer byrr.

Gorphwyſiad.

8 'Nawr byddwch ddoeth, frenhinoedd byd ;
[illegible] yr OEN mewn pryd :

SALM III.

Rhowch wrth ei Draed goronau i lawr;
Ofnwch yn llon ei Enw mawr.

9 Cuſenwch chwi 'r Mab uchel-radd,
Rhag iddo ddigio 'n llym, a'ch lladd;
Ei lid a lyſg na wis i b'le,
Os chwi gyffrôwch ei 'ddigedd e'.

10 Ei ddig i uffern driſt a'ch try;
Can's Duw yw ef, a llwch y'ch chwi:
Gwyn fyd y ſawl a'i 'dweuno'n dda,
Ac ar ei Ras hyderu wna.

SALM III. Meſur cyffredin.

Daroſtwng amheuon ac Ofnau; neu, Dduw *ein Diffynfa rhag Pechod a Satan.*

1 MOR fawr yw f' ofnau i, O Dduw,
Ac amled yw 'ngelynion!
Am dorri 'm heddwch maent heb baid,
A lladd fy Enaid gwirion.

2 Y temtiwr ſydd yn haeru 'n ſerth,
Na chaf ddim nerth oddi uchod:
Na chwaith faddeuant gan Dduw 'r nef,
Rhy fawr, medd ef, yw mhechod.

3 Ond fy Ngorfoledd wyt a'm Nerth;
Y temtiwr anferth, meuddi:
Diſtewi fy euogrwydd triſt,
A'm hathriſt ben dyrchefi.

4 [Mi lefais, ac o'i nefol Lys
Ei Gluſt ar frys goſtyngai:
Mi' elwais ar fy Nhad a'm Duw;
Gorchfygodd bob rhyw ofnau.

5 Rhoes ef i'm llygaid felus hûn,
Er gwaetha 'r gelyn diriaid:

def

Deffrois ; rhyfeddais Ras fy Nuw,
Fy nghadw 'n fyw heb niwaid.]

6 Pe codai lluoedd angau llym
Mewn arfau y'm difetha ;
Byth ni frawychant f' enaid dyw ;
Yr Arglwydd yw fy noddfa.

7 O cyfod, Arglwydd, gwared fi,
Clodforaf di hyd nefoedd
Ti 'dorraiſt ddaint y ſarph cyn hyn,
Ac angau 'i golyn collodd.

8 Yr Arglwydd Dduw a'i Fraich ei hun
A wared dyn o drallod :
Dy Fendith ar dy bobl a ddaw
Tu yma a thraw i'r beddrod.

SALM III. 1, 2, 3, 4, 5, 8. Meſur hir.

Salm Foreuol

1 OCH, amled yw fy nghas, O Dduw !
Tra bwyſ mewn cig a gwaed yn byw !
Anhwylo 'm henaid maent bob dydd ;
Ond ynnot ti y rhois fy ffydd.

2 Blinderus fûm gan feichau 'r dydd
Brydnawn dyrchafais weddi brudd
Ti a'm gwrandewaiſt maes o law
A'th help galluog oedd gerllaw.

3 Trwy 'th nefol Nawdd diogel fum
Gorweddais, a ches felus hûn,
Ni ddylwn ofni angeu 'n hwy
Pe na ddeffrown na chodi mwy.

4 Can's Duw rhoes imi hûn a maeth ;
Rhag drygau 'r nos fy nghadw 'wnaeth :
Am godi 'mhen i wel'd y dydd,
Ei fawl, fy nghan foreuol fydd.

SALM

SALM IV. Adn. 1, 2, 3, 5, 6, 7.
Meſur cyffredin. *Gwrando Gweddi*; neu,
Dduw *ein Rhan*, *a* Chriſt *ein Gobaith*.

1 O Ddduw 'r Cyfiawnder a phob Gras,
Fy nghwyn yn addas gwrando:
Mewn ing ehengaiſt arnaf fi;
Rho gluſt i'm gweddi etto.

2 Watwarwyr, troi nis gellwch chwi
'Ngogoniant i yn w'radwydd:
Pa hŷd y cerwch gelwydd cas,
A chablu Gras fy Arglwydd?

3 Duw a neillduodd iddo 'i hun
Bob duwiol ddyn, gwybyddwch:
Er mwyn ei Fab fe wrendy 'llef;
Cant gantho ef ddiddanwch.

4 A phan y gwnelom ni yn llon
Weithredoedd cyfion fyrddiwn:
Yn Nuw ei hun hyderu 'wnawn,
Ac yn ei ddawn ymffroſtiwn.

5 Gadewch i lawer dd'we'yd trwy dra,
" *Pwy 'rydd in' dda daearol?*"
Duw, dod d' oleuni in' a'th hedd;
Hon yw ein gwledd ddewiſol.

6 Gwna hyn i'n càlon lawenhau
Mwy, o fwynhau dy fendith:
Na gwŷr y byd, pan ſont yn trin
Gnwd mawr o'u gwin a'u gwenith.

SALM IV. Ad. 3. 4, 5, 8.
Meſur cyffredin. Salm Brydnhawnol.

1 O Arglwydd Ddduw, dy eiddo wyf,
Pan alwyf, ti 'm gwrandewy:
Rwy 'n ofni ger dy fron y dydd,
Ni feidda' i 'n rhydd droſeddu.

2 A thra bwyf yn fy ngwely clŷd.,
O ſŵn y bŷd a'i ffwdan,
A 'm calon, Arglwydd, ac â thi,
Mae 'n felus i ymddiddan.

3 Talaf i ti fy aberth hwyr,
Ac wedi' gwnelwy 'r weithred;
Duw tirion, yn dy ras trwy ffydd,
Yn unig bydd f' ymddiried.

4 Fel hyn yn heddwch Duw, dan gof,
Fy llygaid rhof i huno:
Y llaw a 'm cadwdd i trwy 'r dŷdd,
Y nos a fydd i 'm gwylio.

SALMV. *Ar foreu-ddydd yr Arglwydd.*

1 YN fore, Arglwydd, clywi 'm llef;
Fy llais i 'r nef dyrchafaf;
Cyfeiria' i ngweddi attat ti,
I 'r bryniau fry 'r edrychaf.

2 Y bryniau 'r aeth y *Jeſu* 'i hun,
I erſyn dros ei ſeintiau;
Cyflwyno mae ger bron y Tad
Ein caniad a 'n gweddiau.

3 Duw ydwyd ti, yngwydd pa un
Ni ſaif mo 'r dŷn drygionus:
A 'r ynfyd ar dy ddeheu-law
Gan ofn a braw nid erys.

4 Ond Arglwydd, mi a ddof i 'th dŷ,
I brofi 'th drugareddau;
Addolaf yn dy ſactaidd lŷs,
Yn barchus fel y gweddai.

5 O tywys fi â 'th Yſpryd pur.
Yn ffordd a thir uniondeb,
Gwna lwybr pob dyledſwydd lân
Yn oleu o fla'n fy wyneb.

gor-

Gorphwyſiad.

6 Mae fy ngelynion i mewn brâd,
Am demtio 'nhra'd i ymaith;
Gwenheithio maent, a'u hamcan yw,
Cael f' enaid byw yn anrhaith.

7 Duw, dryllia 'r ſarph i 'r llŵch, a'i hâd,
Diniſtra 'i brad dirgeledd:
A rhei'ny orfoleddant byth,
A' 'mddiried y 'th drugaredd.

8 Y rhai a garant d' enw di
Cant weid cyflawni 'u gobaith;
Amgylchi hwynt a'th 'wyllys da,
Fel tarian a chadwriaeth.

SALM VI. Meſur cyffredin.

Achwyniad mewn clefyd, neu ddolurian yn cael eu hiachau.

1 DUW, na cherydda fi 'n dy lid,
Ond attal d' ergid weithian:
Na 'nynned dy ddigofaint cryf,
Yn erbyn pryf mor egwan.

2 Mae f' enaid triſt tann ofal trwm,
A'm cnawd tan orthrwm flinder:
Mae ngwely 'n dyſt o 'm dagrau gwael,
Nad wyf yn cael eſmwythder.

3 Mewn dolur toſt 'rwy 'n treulio 'r dydd;
A'r nos mewn prûdd riddfannau;
Gan gyfri 'r amſer ar bob cam,
A diſgwyl am y boreu.

Ai byth y ca'i 'nghyſtuddio 'n llyn?
Mae 'ngolwg yn tywyllu;
Pa bryd, O Arglwydd, weithian daw,
Dy raſol Law 'm diddanu?

5 Pan lefo llwch a lludw ar DDUW,
Efe a glyw ein griddfan;

Lewis Williams his Book 1772

A'n heſgyrn drylliog mae 'n iachau,
O'i drugareddau 'i hunan.

6 A'i Air rhinweddol 'fe iachâ
Ein lleſg a'n cla' fywydau:
Can's ni fawl beddau byth mó 'r *Jon*;
Ni 'dweinir mo 'no 'n angau.

S A L M VI. Meſur hir.

Profedigaethau mewn Clefyd yn cael eu ſymmyd.

1 DY gerydd, Arglwydd allaf ddwyn,
Pan darddo maes o'th Gariad mwyn:
Ond erchyll yw dy lid mi wn,
I'm herbyn na chyfoded hwn.

2 Toſturia wrth fy nychlyd ſtâd,
A dod i 'm dolur eſmwythâd:
Y clwyfau ' wnaeth dy bwyſig Law,
Iacha hwy 'n dirion oddi draw.

3 Fy nyddiau blin wy 'n dreulio, gwel,
Mewn griddfau prudd, a'r nos pan ddel:
Fy ngwely a'm dagrau wy 'n ddwfrhau,
Nes yw fy ngolwg yn gwanhau.

4 Gwel, fel y mae fy natur hon,
A'i holl bwerau 'n brudd o'u bron;
Pa bryd y daw dy raſól awr,
Ag y caf foli 'th ras yn fawr.

5 Fy nghnawd i'r bedd ſydd yn neſâu,
O 'm mewn mae gwan feddyliau 'n gwau;
Ond, ni fawl beddau byth mo 'r *Jon*;
Y meirw s'yno 'n tewi ' ſon.

6 Gelynion f' enaid, ymadewch;
Meddyliau 'anobaith ymaith ewch:
Y Duw a glybu ' nghwynfan tlawd,
Iacha fy nghalon i a'm cnawd.

Salm

SALM VII. Meſur cyffredin.

Gofal Duw *am ei Bobl, a Chofpedigaeth Erlydwyr.*

1 FY Nuw, fy ffrynd a'm nefol Dâd,
Rhois arnad ti fy ngoglud;
Rhag gwŷr fydd am fy ngwaed yn gwau,
Tyr'd, cadw 'n glau fy mywyd.

2 Mewn llid a balchder maent heb baid,
Yn llarpio f' enaid beunydd;
Fel gwangcus Lew yn rhwygo 'r Prae
Y pryd na bae gwaredydd.

3 Os darfu i'm gyffroi erioed
Fy ngelyn, doed i'm dala:
A fathred f' einioes yn y llwch,
Trwy 'r dyftyrwch eitha.

4 A phe bai falais ynof fi,
Mae 'th Lygaid di yn canfod;
Byth nid appeliwn i mor hy
At Dduw ag fy 'n f' adnabod.

5 Duw, cyfod dyrcha 'th Law yn llym
Rheola 'u grym a'u balchder;
A deffro i farn, i'm henaid dod
Ollyngdod o'i gyfyngder.

Gorphuyfiad.

6 Caiff anuwiolion llym a'u llid.
I'r llŵch i gyd eu difgyn;
A Duw 'r Gwirionedd fry o'r ne'
Y Cyfiawn fe 'i hamddiffyn.

7 Edwyn a phrawf holl galon dŷn,
'Fe 'mddiffyn un fo 'n gywyr;
Mae 'n trefnu faethau llymion fynn
Yn erbyn yr erlidwŷr.

8 Cloddiafant bwll i'm yn eu gŵyn,
I'r cyfryw un y fyrthien';

Gwnaeth Duw i'w drygau hwynt a'u Tra'
Droi ar eu coppa 'u hunen.

6 Yr holl Erlidwŷr gwaedlyd hyf,
Cant deimlo 'i Gleddyf 'sgeler;
Fŷ enaid deffro, mawl yn awr,
Râs Duw a'i fawr Gyfiawnder.

SALM VIII. Mesur hir.

Pen-llywodraeth a daioni Duw; *ac Arglwyddiaeth dyn ar y Creaduriaid.*

1 O Arglwydd, Brenhin nef a llawr,
Ardderchog yw dy Enw mawr;
D' Ogoniant trwy 'r holl ddaear aeth,
Ac uwch y nef disgleirio 'wnaeth.

2 Pan godwy' i ngolwg tua 'r nen,
A gweld dy ryfedd waith uwch ben,
Y lloer a'r Sêr, mor ddisglair sy
Yn harddu 'r wybren dywyll fry;

3 Pa beth yw dŷn? abwydyn gwael,
Anheilwng o'r fath ffasor hael;
Nesa 'th angylion dodaist ef,
Yn arglwydd pob peth dan y nef.

4 Coronaist ef â bri a braint,
An'feiliaid iddo ufuddhaent,
Ehediaid awyr deneu oer,
A'r pysgod mawr sy 'n hollti 'r môr.

5 Llioſog yw dy ddoniau llawn,
A'th ffyrdd i gyd sy 'n rhyfedd iawn;
O lwch a phryfed y gwnai di
Golofnau braf o glod a bri.

6 O enau plant Gogoniant cai,
A'th Enw mawr caiff ei fawrhau;
Dangosi 'th nerth a'th râs fel hynn,
Nes taro 'r bŷd ag ofnau syn.

SALM

SALM VIII. Meſur cyffredin.

Daroſtyngiad a Gogoneddiad Criſt; neu wneuthur Duw *yn Ddyn.*

1 O *Arglwydd!* aeth dy Enw mawr
Uwch nef a llawr mewn moliant;
Cyhoedded gwŷr a phlant un wedd
Dy fawredd a'th Ogoniant.

2 Pan dremiwyf ar y Nefoedd faith,
A gweled gwaith dy Ddwylo,
Mor hardd yw 'r lloer a'r ſêr yn llu,
Mewn wybren fry 'n diſgleirio:

3 Duw, beth yw dŷn, na neb o'i ryw,
Yr hwn ſy 'n byw 'ſeled,
I ti ymwel'd a'th Râs o'r Nef
A'i garu ef cyn belled?

4 I'th Fab trag'wyddol y Duw pur,
Gymmeryd natur ddŷnol;
Is na'i angylion ef ei hun,
I wared pryſyn marwol!

5 Tra bu ef ar y ddaear hon,
A dŷnion nis adwaenent;
Y moroedd mawr a'r pyſg ynghyd,
Ei Dduwdod cydnabyddent.

6 Y mor o'i flaen a waſtadh'odd;
A'r pyſg pan archodd, daethant,
I rwydau *Peder*, liaws mawr,
A'r dreth i'w law rhoddaſant.

7 Gwel'd rhan o' Ogoniant Criſt a wnawd,
Trwy 'r cwmmwl cnawd yn oleu,
'N awr, wele, mae ar Orſedd Nef,
Duw ydyw ef rhaid adde'.

8 Coroner ef à pharch hyd nen,
Am blygu' Ben hyd angeu;

Cyhoedded pawb o berchen chwŷth,
Ei Foliant byth a'u genau.

9 *Jesu*, ein Harglwydd ni, mor fawr
Aeth d' Enw 'n awr mewn molant;
Cyhoedded yr holl fyd trwy rás,
Dy Urddas a'th Ogoniant.

SALM VIII. Adn. 3. &c

wedi eu hesponio. Adda a Chrift, Arglwydd yr *hen Greadigaeth* a'r newydd. Mefur hir

Duw, beth oedd dŷn pan gynt y gwnaeth
Addaf o hil y llŵch a gaed;
I ti ei ofod ef a'i ryw
Ond 'chydig is nag angel Duw?

2 I ti ddyrchafu 'natur ef,
A'i wneud yn arglwydd pawb is nef,
Gwneud anifeiliaid, 'hediaid clau,
A'r Pyfgod iddo ufuddhau?

3 Ond pa Ogoniant mwy na 'r haul
Fydd yn coroni Adda 'r ail:
Pa barch a haeddai 'th Fab o hyd,
Am blygu 'hono 'i eni i'r byd?

4 Is na'i angylion, ef a wnawd.
Bu yn y bedd a'i wedd yn dlawd;
I achub dynol-ryw o'u Tra';
Mewn nerth teyrnafu etto 'wna.

5 Y bŷd á ddaw 'n ol e' ryddhau,
O holl drueni 'r cwymp yn glau;
Fydd hardd a newydd yn y nef,
Wrth draed yr *Jesu* 'moftwng ef.

SALM IX. Y rhan gyntaf.

Llid a Thrugaredd or Frawdle. Mef. cyff

A 'M calon oll dyrchafaf gân,
Dy Wyrthiau glan caf draethu.

DUW

1 Duw, Barnŵr Iawn a Cham, wyt ti,
Ngelynion i c'wilyddi.

2 Canaf dy fawredd di a'th râs,
Darperaiſt addas orſedd,
I farnu 'r byd yn gyfiawn iawn,
A thalu llawn ddialedd.

3 Bryd hynny 'r Arglwydd fydd yn borth
A Noddfa i'r gorthrymedig,
Gwaredu 'i anwyl blant y wna,
Ac eſmwytha 'r blinedig.

4 Y rhai ' adwaenant râs ein Duw,
A gredant i'w ffyddlondeb;
Canys erioed ni adodd e'
Mo 'r neb a geiſie' ei Wyneb.

5 O cenwch fawl i'r cyfiawn Duw
Yr hwn ſy 'n byw yn Seion:
Ei doſt fygwthion fe 'i cwpla,
A'i raſol addewidion.

PSALM IX. adn. 12. Yr ail ran Meſur cyffredin. *Doethineb ac uniondeb.*

Rhagluniaeth.

1 PAN ymofynno 'r Barnŵr pur
Am waed gan dreiſwyr creulon:
Yn holl gyſtuddiol raſol ryw
Cant weled Duw yn ffyddlon.

2 O byrth dychrynllyd angau du
Mae Duw 'n dyrchafu' bobol:
Yn Seion byrth, a llawen lef,
Y molant ef yn ſiriol.

3 Syrth ei elynion yn y ffos
(Heb achos) a gloddiaſant:
Yn y rhwyd o'u gwaith eu hun,
Mewn athriſt lun, y trengant.

4 Fel hyn, Duw, wrth dy farnau pur
Adwaenir dy ddirgelion
Pan fagler y drygionus ddŷn,
A'i Rwyd ei hun yn gyfion.

Gorphwyfiad.

5 I uffern yr annuwiol â;
A'th Lid a ddifa 'r dynion
Sydd yn dy ollwng di dros go',
Neu 'n ddibris o'th Orch'mynion.

6 Er bod y Saint yn cael eu dwyn,
I'achwyn dan hir flinder:
Duw nid anghofia byth mo'u cri,
A'u gobaith ni bydd ofer.

7 [O cyfod, Dduw, i Faingc y Frawd,
I gadw Stlawd, a'th geifio;
A chryned pobloedd ger dy fron;
N'ad i'th Elynion lwyddo.

8 Dy Daran 'dery oddi draw
Y beilch a braw i'w calon.
Addefant mai Duw wyt yn lan,
A hwy ond egwan ddynion]

SALM X. Mefur cyffre

Gwrando Gweddi, ac achub y Saint; neu
Gofpi Balchder, Didduwiaith, a Thrai

1 DUW pa'm y fafi 'mhell, ac he
Ddatguddio 'th Wyneb tyner:
Pan yw 'n ymddangos amfer drwg
I'n golwg, a chyfyngder?

2 Ai byth y gwawdia drygwyr hy
Dy allu a'th Gyfiawnder?
Mewn balchder codi' pennau maent,
I ddifa 'th Saint, bob amfer.

3 O'u golwg dodant heibio 'th farn,
A chadarn yr ymgodant;

I ſathru 'r dlawd a boſtio 'n ſyth
O'u huchder byth na chwympant.

4 Duw, cyfod, dyrcha dy Law gref;
Rho gluſt i lef ein gweddi:
Ni ſaif o'i flaen un gelyn byw,
Pan godo Duw i fynu.

Gorphwyſiad.

5 Paham y terfyſg gwŷr y bŷd,
Gan dd'wedyd yn dra beilchion,
" *Ni ymladd Arglwydd nef wrth raid*
" *Ddim byth o blaid i* Seion?

6 Ond tydi byth yw 'n Harglwydd ni,
A'th Law di ſy 'n alluog,
Fel pan ddifaiſt o *Ganaan* dir
Genhedloedd wŷr lliofog.

7 Par'toi 'n calonnau a wnei di,
A'th Gluſt goſtyngi 'n barod:
I wrando 'r hyn a dd'wetto 'th blant;
A'r byd a ofnant rhagod.

8 Ac ni orthrymma Treiſwyr drwg
Mo'r Cyfiawn diddrwg wed'yn
Fe adde 'r Beilchion (mawr eu Bâr)
Mai llwch a Daear ydyn'.

SALM XI. Meſur hir.

Duw a *gar y Cyfiawn. ac a goſa 'r drygionus.*

1 DUW 'r Cariad yw fy Noddfa gref;
Pa ham y llef gelynion mwy?
Gan erchi i'm' ffoi i'r bryniau ar frys,
Fel c'lomen ofnus rhagddynt hwy?

2 Pe troid llywodraeth oll i'r llwch:
(Seilfeini 'r heddwch mae Duw 'n roi)
A chodi 'n lle cyfiawnder, drais,
Am nawdd, p'le cais y cyfiawn ffoi?

Mae

3 Mae 'r Arglwydd ar orſeddfaingc nef,
A'i Lygaid ef yn gwel'd y bŷd:
Pob peth yn hyſpys iddo mae;
Prawf ei amrantau bawb i gyd.

4 Os coſpa Duw ei Saint mor bell,
I brofi 'n well eu ſerch a'u gras:
Troſeddwyr cant eu coſpi 'n fwy;
Eu holl ffyrdd hwy ſydd gantho 'n gas.

5 Ar ddynion drwg y glawia ef'
Dymheſtl gref o ſtormus wynt:
A thân a brwmſtan, yr un wedd
Ag ar waſtadedd *Sodom* gynt.

6 Yr Arglwydd cyfiawn, 'fe a gar
Yr anichellgar gyfiawn ddŷn:
Fe edrych gŷd a golwg fwyn
Ar bawb ſy 'n dwyn ei ddwyfol Lun.

SALM XII. Meſur cyffredin.

Achwyniad o *Lygriad Moeſau*; neu, *addewid ac arwyddion o Ddyfodiad* Criſt *i'r Farn*.

HElp, Arglwydd, can's mae ffyddlon wŷr
A Chrefydd bur yn pallu:
Amlhau mae Meibion twyll a thrais,
A dyma 'r rhai ſy 'n ffynnu.

2 Eu llw a'u haddewidion glan
A dorran' yn g'wilyddus:
Gwenheithio maent a gwefus fwyn,
A'u calon hwy 'n dwyllodrus.

3 Ac os ceryddwn hwy am hyn,
Eu llid a 'nyn yn ebrwydd:
"*On'd ni biau 'n tafod?*" meddant hwy;
"Ac *arnom pwy ſydd arglwydd?*

Ymddengys gwawdwyr o bob tu;
Y mannau hynny y coder;

Rai gwael i awdurdodol le ;
Fo 'n dwyn y cledde 'n ofer,

Gorphwyſiad.

5 Pan ſo anwiredd yn amalau,
Ac eon Gablau 'n codi
A Ffŷdd yn anhawdd iawn i'w chael,
A Chariad hael yn oeri ;

6 On'd yw dydd barn ymron neſau ?
Can's dyma rai o'r nodau :
On'd allwn ni hyderu a byw
Ar air ein Duw, heb ammeu ?

7 " Gellwch (medd Duw) cyfodi wnaf,
" Ymlidiaf eich gorthrymwŷr :
" Dof er eu dychryn, cyn bo hir ;
" Rhyddhaf fy ngwir waſ 'naethwyr.

8 Dy air, fel arian pur ſaith waith
Dros oeſoedd maith a bery :
A gredant yn dy addewid wir,
Cant wel'd mai ſicir ydy.

S A L M XIII. Meſur hir.

Pledio a Duw pan guddio ei Wyneb ; neu Obaith mewn Tywyllwch.

1 PA hyd achwynaf Arglwydd, cly'n
Fel un yn ofer gais ei Dduw,
A elli guddio 'th wyneb-pryd,
A gwrthod gwrando ngweddi o hyd ?

2 Ai byth, o Dduw anghofir fi,
Fel un diyſtyr gennyd ti.
A'i byth y cwyna f' enaid byw
Ac anobeithio gweld fy Nuw ?

3 Pa hyd y caiff fy nghalon ſlin
A'r ſath feddyliau 'i gwaſgu a'i thrin ;
A Satan fy ngwrth nebwr mawr
Yn llawenhau fy ngwel'd ar lawr ?

4 O Arglwydd, clyw, rho gyſur clau,
Cyn y del angeu i gwpla 'ngwae:
Os cyddi 'th lewyrch nefol mwy
Mewn nos dragwyddol huno 'r wy'i

5 Och, fel y boſtia Uffern oll
Pe un Gweddiwr au ar goll,
Ond yn dy Râs mae 'm hyder cry
Caf etto wel'd dy Wyneb cu.

6 Er llid Gelynion, Arglwydd, ti
Yw Ngobaith a'm Llwenydd I,
Caf deimlo 'th Gariad di a 'th hêdd,
A 'th foli etto 'n llon fy ngwedd.

SALM XIII. Meſur cyffredin.
Achwyniad dan demtaſiynau 'r Diafol.

1 PA hŷd y cuddi 'th Wyneb-pryd,
A 'th lewyrch hyfryd odiaeth?
Pa bryd o Dduw, caf ei fwynhau,
I yrru f' ofnau ymaith?

2 Pa hŷd y caiff fy Enaid gwan
Ymdrechu dan anghyſur?
Dy air a ddichon fy nghryfhau,
Ac eſmwythâu fy nolur.

3 Gwel fel mae t'wyſog Uffern goll
Yn profi 'holl gelfyddyd:
Gwaſgaru 'i niwl o 'm hamgylch mae,
A thaflu ſaethau tanllyd.

4 Duw, Haul a Tharian i'm bydd di,
A chadw fi 'n dy Freichiau:
Cyn cau o 'm llygaid nos a dŷdd,
Yng nghwſg tragywydd angau.

5 Och! fel y boſtia 'r gelyn mawr
Pe cai fo 'nawr fy ngorfod:
A beilch yw plant y nos i gyd,
Dy wel'd di cy'd yn dyfod.

Ond

6 Ond wrth dy Gerydd ffoant hwy,
A Satan mwy a ymgudd ;
Fe edwyn fraw d' Edrychiad clau,
A dychrynfau 'th Leferydd.

7 Ti eglurhai dy ddwyfol Ras
Lle rhois fy addas obaith :
A'm tafod i a fawl fy *JOR*,
A'm can fydd Goruchafiaeth.

SALM XIV. Y Rhan cyntaf, Mesur cyffredin

Pawb wrth Natur yn Bechaduriaid.

1 YR ynfyd yn ei galon d'wed,
O'i ddirgel gred anufudd
Nad oes i farnu dŷn un Duw ;
Mai ofer yw pob Crefydd.

2 O'r fath feddylion drwg di-râs,
Daw 'madrodd átgas allan :
Ac yn eu dwylo ceir un wedd
Weithredoedd ffiedd aflan.

3 Yr Arglwydd fry, o'i Orsedd fawr,
Edrychai lawr ar ddynion,
'Oedd neb yn ymgais am Ras Duw,
Neu 'n chwennych byw yn gyfion.

4 Wrth natnr ciliodd pob rhyw ddyn ;
Áeth pawb o'r ûn arferion :
Ni cheid a ofnai 'r Arglwydd byw,
Neu ' garai Dduw o'i galon.

5 A'u tafod y llefarent dwyll,
Ac athrod dibwyll (creffwch)
A rhedei 'u traed at ddrwg yn glau,
Heb 'nabod llwybrau heddwch.

6 Had pechod y gwraidd chwerw hyn,
Sy 'nghalon pob dŷn etto :

Ni

SALM XVI.

Ni ddwg ond ffrwythau ſurion cas,
Nes delo Gras i'w phuro,

SALM XIV. Yr ail Ran Meſur cyffredin. *Ffolineb Erlidwyr*.

1 AAeth troſeddwyr mor ddi-fraw,
A chodi llaw i ddrygu:
A difa 'th bobol raſol ryw,
Heb ofni Duw na'i allu?

2 O Dduw! datguddia 'th Enw mawr;
Par iddynt 'nawr arſwydo:
N'ad hwy ddibriſio 'th Lid yn hwy
N'an gobaith mwy g'wilyddio;

3 Ond gyd a'th Saint preſwylio wnai,
*A'*n gwatwar mae Gelynion:
Am gredu yn dy Enw da,
Duw Mawr, c'wilyddia 'r beiſchion.

4 Ac, O'na ddeuai 'r llawen ddŷdd
A'n gwnai yn rhydd o'n caethfyd
Pan ddygo Duw ei blant i dref,
Ni 'molwn ef yn hyfryd.

SALM XV. Meſur cyffredin. *Nodd Dinaſwyr* Seion; neu *Gynheddfau Criſtion*

DUW, pwy a erys ac a fydd
O fewn dy Fynydd ſanctedd?
Pwy gaiff y fraint i drigo byth,
Yn agos y'th lan Orſedd.

2 Y Dŷn ſy 'n rhodio yn Ffyrdd Duw,
A'i fryd ar fyw yn gyſion:
Sy 'n credu i'w addewid bur,
A gwneuthur ei Orch'mynion.

3 Fe dd'wed y gwir yn bur o'i ben,
Ac ni rydd abſen lidiog,
Braidd credu un drwg air mae ſo
Ni ddryga mo'i gymmydog.

6 Gwael gantho 'r dryg-ddyn mwya 'i fri,
Car bawb ſo 'n ofni 'r Arglwydd:
Y gwir a dwng, er drwg er da;
A'i air cyflawna 'n ebrwydd.

5 Ei law ddi'ſtyra wobor aur,
A'r tlawd ni chair hi 'n waſgu:
Hwn ydyw 'r dŷn dros byth fydd byw,
A chyd a Duw 'n teyrnaſu.

SALM XV. Meſur hir.

Dyledſwyddau tu ag at Dduw *a dyn, neu Gynheddfau* Criſtion.

1 DUW, pwy a ddring i'th nefoedd fry
A thrig ger bron dy Wyneb cu?
Y dŷn trwy ffŷdd *yng Nghriſt* fy 'n byw,
A rhodio 'n iſel gyd a Duw.

2 Un a llaw lân, a chalon bur,
Ni thraetha o'i enau ond y gwir;
Ni thrig ar dafod hwn ddrwg air,
A gwneuthur cam a neb ni's cair.

3 (Ni dderbyn Athrod, ac ni's dwg,
I wneuthur yw gymmydog ddrwg:
Gwael yw 'r drygionus ger ei fron;
Ond Saint, 'ſe 'u hanrhydedda 'n llon.)

4 Di yſgog wrth ei air y fai',
A'i addewydion mae 'n gwplau:
Y peth a dwng ni newid chwaith,
Pa golled bynna ddel o'r gwaith.

5 Ymdrin a gwobron aur ni's gwna;
Gwel d gwerthu uniondeb a'i triſta:
Tra gwaſgo rhai y tlawd di ſtor
Bydd per Eluſen wrth ei ddôr.

6 Fe gar ei gas, gweddia 'n rhwydd
Dros a'i melldithio yn ei wydd;
Gan wneud yn waſtad i bob dyn
'R hyn a ddymunai iddo 'i hun.

7 Etto pan whel bob gweithred dda,
Ar ras yn unig pwyſo 'wna:
Hwn ydyw 'r dŷn, caiff weled Duw,
A chyd ag e'n drag'wyddol fyw.

S A L M XVI. Y Rhan gynta. Meſur hir.

Cyffes o'n Tlodi; a'r Saint y gyfeillach oreu neu, Weithredoedd da yn lleſau Dyn, nid Duw.

1 O Dduw, amddiffyn fi wrth raid,
At Orſedd Gras y dof am blaid,
Ond pledio haeddiant ofer im,
I ti nid yw 'm daioni ddim.

2 Addefais lawer gwaith yn brudd,
Mor wag, mor dlawd wyf; a di-ſudd;
Ni all fy mawl chwanegu 'th Fri,
D' Ogoniant, na'th Ddedwyddwch di.

3 Ond etto 'th Saint all gael lleſâd,
Oddi wrth fy Na, a'm rhoddion rhad:
Hwy yw nghymdeithias i'n y Bŷd,
Hwy yw nghyfeillion goreu i gyd.

4 Dewiſed eraill ger eu bron,
I fiaſu 'u gwin, gellweirwyr llon:
Mi garaf wyr o neſol ryw,
Sy 'n meddu Dawn a Delw Duw.

S A L M XVI. Yr ail Ran, Meſur hir.

Holl ddigonedd Criſt.

1 O C H gynted y daw ing a' gwae,
I'r rhai a geiſiant dduwiau gau:
Ni phrofa 'u haberth byth, trwy Ras
Na 'u hoffrwm gwaharddedig câs.

2 Gwell Cwppan a ddarparodd Duw,
Ac amgen Fwyd im' arno fyw:

Ei

Ei anwyl Fab offrymai 'n ffri
Yn Aberth dros fy mywyd i.

3 Ei Gariad yw 'ngwaſtadol wledd;
Byth moler fy Arglwydd am ei hedd;
Mae 'n fy nghynghori 'r hyd y dydd;
A'r nos, f' addyſgu 'n felus bydd.

4 O'm blaen yn waſtad rhois fy Nuw,
Ar fy neheu-law parod yw
I gadw f' enaid rhag pob braw,
A byth f' ymddiffyn yma a thraw.

SALM XVI. Y drydedd Ran Meſur hir.

Calondid yn Angau, a Gobaith o'r Adgyfodiad

TR'O Duw ger llaw mae 'm ffydd yn gref
Fy nghynnal mae 'i Fraich rymmus ef:
Fy nghalon can a llawenhâ,
Fy nghnawd a drig mewn gobaith da.

2 Er rhoi fy mhen dan ddaear ddu,
Ni edy Duw mo'm henaid cu
I aros gyd a'r meirw oll;
Na llwch ei blant i fyn'd ar goll.

3 Fy nghnawd, pan alwech yn y ſan,
A gwyd o lwch y bedd i'r lan:
Arweini fi, trwy 'r nefol len
I'th Orſedd bur ſydd fry uwch ben.

4 Mae yno ffrydiau per eu blas,
I datguddiadau llawn o'th ras:
O rhai 'n ni chawſom yma ond rhan,
Maent yno 'n llawenhau 'r holl ſan.

SALM VI. 1——8. Y rhan gyntaf. Meſur cyffredin.

Ymbaliaith a Chyngor oddiwrth Dduw, *heb eu haeddu.*

DUW, rhag pob gelyn gwered fi,
Rhois ynot ti f' ymddiried:

Er nad yw 'm da yn haeddu dim
O'th Ffafor i'm ('rwy 'n gweled.)

2 Ond os Duw 'eſtyn f' einioes ferr,
Gall hyn fod er daioni:
I'r Saint, tylyſau 'r ddaear hon,
Y dŷmion wyf yn hoffi.

3 Gadewch i'r di-gred fyn'd heb oed
I 'ddoli coed a meini:
Fy nghoelbren i ſyrthiedig yw
Lle mae am Dduw oleuni.

4 Ei Law a ddarpar im' fwrdd llawn,
A chwppan cyflawn beunydd:
'R wy 'n toddlon i'r preſennol dda,
Ond gwell ddiſgwylia 'i ryw-ddŷdd.

5 Fy rhan a'm cyfur i yw Duw;
Ei Air ef yw 'ngoleuni:
Rhydd gyngor melus im' y dŷdd
A'r nos y bydd i'm dyſgu.

6 Dymunwn roi 'meddyliau 'n rhwydd,
Oll yn ei wydd, heb ddichell:
Nid angau prudd am dŷd mewn braw,
Tra bo ger llaw 'r fath gyfell.

SALM XVI. Yr ail ran. Meſur cy
Merwolaeth ac Adgyfodiad Criſt.

1 "GOſodais f' *Arglwydd* ger fy mro
"Mae 'n dal fy nghalon 'fynu:
" Fy nghnawd a drig mewn gobaith llaw
" 'R wy 'n llawen iawn am hynny.

2 " Ni edy 'r Jôn mo 'm hyſpryd byth
" I drigo 'mhlith y meirw:
" Na'm corph i aros yſi y bedd,
" I weled llygredd hwnnw.

3 " Datguddi ffordd y bywyd fry,
" Gan fy nyrchafu i'th Orſedd:

"Lle mae hyfrydwch ger dy fron,
"Llawenydd llon heb ddiwedd.

4 Fel hyn, yn Enw Criſt, trwy ffŷdd,
Y Prophwyd Dafydd, canodd:
A'i Brophwydoliaeth e'n ddi lai
Rhagluniaeth a'i cyflawnodd.

5 *Jeſu*, oedd Seintiau 'n garu, a gadd,
Ei hoelio 'i ladd, a'i gladdu:
A'r bedd rhoes 'fynu Gorph Mab Duw;
Ac wele, byw yw 'r *Jeſu*,

6 Pa bryd y caiff fy enaid fyn'd
I'r Nefol Fryn trag'wyddol:
Criſt ar Ddeheulaw Duw ſy fry;
A'r Tad yn gwenu 'n ſiriol.

SALM XVII. Adn. 13. Meſur cyff. *Rhan* Saint *a Phechaduriaid*; *neu*, *Obaith ac Anobaith yn Angau.*

1 DUW, cyfod gyrr i ffoi ar frys
Y rhai drygionus anfad:
Nid ynt ond gwialen Gerydd frau
I yrru 'th Seintiau attad.

2 Wele 'r pechadur marw 'wna,
Er maint ei dda a'i feddiannau:
Mae 'n cael ei wynfyd yma i gŷd;
Tu draw i'r bŷd, mae 'i boenau.

3 Gadewch i hwn falchio 'n fawr.
A boſtio 'i ddirfawr dryſor:
Duw yw fy etifeddiaeth wych,
Nis gallaf chwennych rhagor.

4 Caf etto weled Duw a'i Wedd
Mewn cyflawn hedd a chariad:
bod yn gyfion ger ei fron,
Trwy Waed fy nghyfion geidwad.

5 Caf nefoedd newydd yn fy rhan,
O angau pan fwy 'n deffro :
'A'm gwiſgo a Delw *Criſt* ei hun,
A byw heb derfyn yno.

SALM XVII. Meſur hir.

1 DUW, d'eiddo wyf; ond profi di
F' amynedd, ffydd, a'm cariad i :
Os dynion drwg im herbyn ddaw,
Hwynt hwy yw 'r cleddyf ti biau 'r llaw

2 Mae 'u gobaith a'ù 'tiſeddiaeth hwy
Yn hyn o fyd, ni cheiſiant fwy:
Mwynhant eu rhan o hwn tra 'bont ;
A'r gweddill rhwng eu plant a ro'nt.

3 Eu tryſor a ddibriſiaf fi ;
Duw, digon im' dy feddu di
Caf wel'd dy Wyneb hyfryd llon,
Mewn pur gyfiawnder ger dy fron.

4 Y bywyd hwn fydd freuddwyd brau ;
I fyd o fylwedd 'r wy 'n neſau :
Law enydd purach yno fy'
Pa bryd dihuna' i gael bod fry.

5 O ddedwydd awr! O drigfan wiw?
Caf fod gerllaw, ac fel fy Nuw
Pechod a chnawd ni rwyſtrant hwy
Ddiddanwch Sanctaidd f' enaid mwy.

6 Fy nghnawd a gwſg yn llwch y llawr,
Nes clywed ſain yr Udgorn mawr,
Yna fe gwyd mewn melus hedd,
Ar ddelw Mhrynwr fynu o'r Bedd.

SALM XVIII. Y rhan gyntaf, Meſur hir. Adn. 1——6, 15——18. *Ynwared o Awchaith* ; neu, *Orchfygu Profedigaethau.*

TYDI a geraf, Arglwydd nef,
Fy Nghraig, fy Nhŵr, fy noddfa gref

Rhof

Rhof ar d' alluog Fraich fy mhwys
Trwy hon ces Jachawdwriaeth ddwys.

2 Angau a dychrynfeydd y bedd
Amgylchent fi mewn erchyll wedd:
A'r lliſ o demtaſiynau mawr,
Nes ſoddi f' enaid gwan i lawr.

3 Mi welais byrth uffernol ffau,
Lle mae wylofain byth a gwae:
Ni ddichon neb dd'w'dyd doſted yw,
Ond y damnedig ſ' yno 'n byw.

4 Yn fy nghyſyngder gelwais Dduw;
Braidd gall'ſwn dd'we'yd, fy eiddo yw;
Goſtyngai Gluſt i wrando 'm cwyn,
A'i Ras 'mlygodd imi 'n fwyn.

5 (Mewn brys i'm cadw 'hedeg 'wnaeth;
Fel ar adenydd Cerub daeth
Fel mellten, diſglair iawn a ſyn,
Oedd gwedd f' Achubŵr, Duw bryd hyn.

6 Profedigaethau ffoiſant 'ffwrdd,
Pan ddaeth ei gerydd ef i'w cŵrdd:
Anfonodd Jachawdwriaeth 'lawr.
A chododd fi o'r dyfnder mawr.

7 Gelynion aml, a mawr eu grym,
A mwy eu llid, oedd imi 'n llym:
Ond Criſt ſy 'n dwyn y dŷdd heb goll,
Ar ddiafol a'i fyddinoedd oll.

8 Fy nghan a gaiff adgoffa o hyd,
Fy ngwaredigaeth hyn o bryd;
A rhoi 'r Gogoniant, teilwng yw
I allu a thrugaredd Duw.

SALM XVIII. Yr ail Ran, Meſ. hir.
Proſi diragrithriwydd, a'i wobrwyo.

DI dwyll yw f' enaid, gwel o Dduw!
Dy Wir a'th Gariad amlwg yw:

o'm

O'm blaen y rhois dy ddeddfau di ;
Arddelaiſt f' achos cyfiawn i.

2 Er pan adnabum dy ffyrdd glan
Yn uniawn rhodiais i o'th fla'n ;
Neu os fy nhraed erioed a drodd,
Nid o ddim bwriad, nag o'm bodd.

3 Pa demtaſiynau i'm blino ſydd !
Pa ryfel yn ſy nghalon brudd !
Ond trwy dy ras o'm mewn y ſy
'R wy 'n cadw rhag fy mhechod cu.

4 Y pechod ſy 'n f' amgylchu o hyd,
Gan weithio 'n erbyn fy holl fryd ;
Pa bryd y daw dy allu mawr
I lwyr ddiniſtrio hwn i lawr ?

5 (A llaw ddi-duedd y mae Duw.
Yn gwabro pawb o ddynol-ryw :
Eneidiau ffyddlon cant eu dwyn,
I wel'd Duw 'n ffyddlon ac yn ſwyn.

6 Y pur a'r cyfiawn d'wedant mwy
Cyfiawnach, purach wyt na hwy :
Ac ymddialwyr cant (gwir yw)
Wel'd braich o 'mddial drom gan Dduw.)

SALM XVIII. Y drydedd ran.

Adn. 30, 31, 34. 35, 46, &c. Meſur hir. *Llawenhau yn* Nuw ; neu *Jachawdwriaeth a Gorfoledd.*

CYfiawn yw 'th Ffyrdd, a'th air ſy wir
Craig fawr, fy nïogel drigfan hir :
Pwy ſydd yn Dduw heb law ty di ;
Neu 'n Noddfa debig i'n Duw ni ?

2 Efe 'm gwregyſodd I a'i Rym,
A'i Gleddyf ſanctaidd rhoddes ym :
Tr'wy 'n ymladd a gelynion f' oes,
O'm cylch ei darian iechyd rhoes.

Byw

3 Byw ydyw ef' (bendithier Duw)
Sef Craig fy Jachawdwrieth yw;
Fe dorrodd amcan Uffern ddu,
Rhoes felus hedd i'm henaid cu.

4 O flaen gwatwarwyr yr oes hon
Dyrchafaf Enw 'Nhad yn llon:
Ni chrynaf er eu dirfawr lid,
Ond dygaf W'radwydd yn ddi-wrid.

5 I *Ddafydd* a'i frenhinol had
Hyd byth ymeſtyn dy Ras rhad;
Dy Gariad di yng *Nhriſt* i'th Saint,
Mawr ac anfeidrol yw ei faint

SALM XVIII. Y Rhan gyntaf. Meſ. cyff. *Buddugoliaeth a gorfoledd ar Elynion Tymhorol.*

1 NI 'th garwn, Arglwydd, cadarn wyd
Dy Fraich ddatguddiwyd allan:
Ein Nerth, ein Hamddiffynfa ſiwr,
Ein huchel Dŵr, a'n tarian.

2 I'n Craig drag'wyddol ffoi a wnawn,
Cawn ſicir lawn ddiffynfa
A thynnwn Jachawdwriaeth gref,
O'i Enw ete' *Y EHOFA.*

3 Mewn Arfau pan ddiſgleirio Duw,
Pa Galon fyw all odde'?
Ei uchel ſŵn, a lluched ſynn
Ei waywffyn a'i ſaethe!

4 Mae 'n marchog ar adeinog wynt,
Angylion ynt yn gweini,
Fyrddiynau, i wneud ei 'Wyllys glân,
Fel fflamiau tan mor heini.

5 Ac wrth ei gerydd ef ar g'oedd,
Byddinoedd a lewygant
Ei Lais a'i 'drychiad llidiog llym
A dery 'u grym yn fethiant.

Mae

6 Mae 'n rhoi i'n tywyſogion llu
Wroldeb hy a meder:
A'i Cleddyf mawr ofnadwy pur,
A chalon ddur i'w arfer.

7 (Efe i'r gad 'arfoga 'n gwyr,
Er yr anghofir yno:
Gwregyſodd *Cyrus* fawr a'i rym,
Na 'dwaenai ddim o hono.

8 Er mwyn ei eglwys, 'darfu i Dduw
Fendithio amryw bobloedd:
Pwerau ſy 'n rhoi hedd i'w blant,
Eu cadw cant o'r nefoedd.)

SALM XVIII. Yr ail ran
Meſur cyffredin. *Can y Gorchfygwr.*

1 DY Hollalluog Fraich ein *JOR*
A biau 'r Oruchafiaeth:
Dy fraw a ddeil y gelyn llym,
Nes toddo 'i rym ef ymaith.

2 Trwy 'th gymmorth di y meudda 'n gwyr
Eu gwrthwynebwyr erchyll;
Lloſgi eu llongau, torri 'lawr
Eu huchel goſtfawr geſtyll.

3 O fel yr ymlidiaſom hwy!
I lawr fwy fwy fe 'u ſathred;
Tra cadwai 'th darian lechyd ni,
Hwynt hwy oedd ddi-ymwared.

4 Nid gwiw oedd gwaeddi ar eilun ſaint,
Can's trengu wnaent yn ebrwydd:
Pa le mae craig mor fawr, mor gref,
Ag ydyw ef, ein Harglwydd?

5 Craig *Iſrael* lan byth a fydd byw,
Ei Enw gwiw molianner,
Ei Fraich ſy 'n rhoi i'w bobl y dŷdd,
A llonydd ac eſmwythder.

6 Brenhinoedd 'nawr fel *Dafydd* gynt,
DUW arnynt rhydd Fendithion:
A'u hurddas 'fe 'i ficrha i'w had,
A deil heb frad y goron.

SALM XXI. Y Rhan gyntaf.
Meſur cyffredin *Llyfr Natur, a'r Yſgrythyr.*
Ar Foreu-ddŷdd yr ARGLWYDD

1 WEE E' yr wybren uchel yw,
Gogoniant Duw mai 'n ddatgan;
A'i holl ſerennog waith ſy fry,
Yn traethu 'i Allu allan.

2 Y t'w'llwch a'r goleuni glan,
A gadwan' eu hamſerau:
A nos i ddŷdd. a dŷdd i nos,
Sy 'n dangos nefol werſau.

3 Ymhob rhwy dalaith trwy 'r holl dîr
Adwaenir eu lleferydd;
Dangoſant dreſn ei Orſedd draw,
Gwaith rhyfedd Llaw ein Llywydd.

4 Holl ynys *Brydain*, llawenha;
Ei Air ſydd yma 'n barod:
Nid wrth lais natur darſu i DDUW
Ein gadel i'w adnabod.

5 Ei Ddeddfau a'i Orch'mynion glân
A roed o flaen ein llygaid:
A'r Fengyl fwyn. lle cawn ni faeth,
A Iachawdwriaeth enaid.

6 Mae 'i Ddeddfau 'n gyfiawn ac yn bur,
A'i Wir yn gywir union;
A'i Addewidion ficir y'nt,
A'i Wobrau ydynt fawrion.

7 Ni ddyru mêl i archwaeth dŷn,
Na dim yr un felufder,
Nag aur a goethwyd lawer gwaith,
I'w olwg, 'chwaith fath hoffder.

Ta

8 Tra byddwyf, canaf am dy waith,
I draethu 'th faith Ogoniant :
Yn Enw Crift fy Mhrynŵr cu,
Duw derbyn di fy moliant.

SALM XIX. Yr ail Ran. meſ. cyff.
Gair Duw *yn dra rhagol* ; neu *ddiaragreith-rwydd a Gwiliadwriaeth.*
Ar Foreu-ddydd yr Arglwydd.

WELE, yr haul cyfodi 'wna,
I ddechreu 'i yrfa heini :
A'i beledr diſglair ant trwy 'r bŷd,
Rhont fywyd a goleuni.

2 Ond 'Fengyl *Criſt* lle ' delo hi,
Rhydd well goleuni i ddynion ;
Bywhau eneidiau meirw bydd,
A'u golwg rhydd i'r deillion.

3 O pa mor berffaith yw dy Air !
A'th Farnau cair yn gofion :
Byth ficir yw d' addewid di,
A'i chredu hi all dynion.

4 A pha mor eglur, Arglwydd mau,
Yw 'th hyfforddiadau cyhoedd :
Byth na ddarllenwyf hwy 'n ddi-les,
Ond bod yn nes i'r nefoedd.

Gorphwyſiad.

5 'R wyf gyda ferch yn gwrando 'th Air,
Am ufuddhau'r wyf iddo :
O anfon d' Yſpryd oddi fry,
I'm tywys i rhag gwyro.

6 O pwy all gwybod yn y bŷd
Y ffyrdd i gyd mae 'n pechu ?
Etto mewn modd rhyfygus hŷ
Ni feiddaſ fi droſeddu.

Rho

7 Rhybyddia ſi o bob rhyw fai,
A maddeu 'r rhai dirgele'dd;
Glanha ſy enaid, euog yw,
Mawr ydyw ei anwiredd.

8 Yna caf draethu maes dy Glod
A'm tafod ac a'm Calon;
Fy Nuw, fy Nghraig a'm prynwr glan,
I'm gwaith a'm cân fydd boddlon.

SALM XIX. Meſur hir.

Cynmaru Llyfr Natur a'r Yſgrythur neu Ogoniant a lluyddiant yr Efengyl.

1 MYNEGA 'r Nef d' ogoniant Ner,
A'th ddoeth-waith ſy wel'd yn y ſer
Ond pan edrychom yn dy air,
Datguddiad gwell o honot cair.

2 Yr Haul, a'r Lloer, a nos a dydd,
Sy 'n dangos d' allu mawr heb gudd;
Ond 'ſgrythur lan a ddyd i ma's
Dy bur Gyfiawnder di a'th Ras.

3 Haul Lloer a Ser ſy 'n dwyn o hyd
Dy fawl o amgylch yr holl fŷd,
Ac felly 'th air wrth ddechreu 'i hynt,
Twynnodd ar bob tiroedd gynt.

4 A'th Fengyl ni chaiff orphwys 'chwaith,
Nes rhedeg trwy 'r holl Ddaear faith:
A galw o *Grift* bob rhai er lles,
Sy 'n gweld yr Haul neu 'n teimlo 'i wres.

5 Haul y Cyfiawnder c'od yn awr,
Bendithia 'r Bŷd a'th lewyrch mawr,
Dy 'fengyl ddyd y ffôl yn ddoeth,
Mae 'th farnau 'n iawn a'th ddeddfau 'n goeth

6 Yn hon y gwelwn d' wyrthiau gwiw,
Yn gwneud eneidiau meirw 'n fyw:
Bywha ſy enaid maddeu 'm drwg,
A mi, a'th Air i'r Nefoedd dwg.

SALM XIX. ar ſeſur *ſalm* 113.

Llyfr natur a'r Yſgrythur.

1 DUW mawr, mae dull y neſoedd fry
Yn datgan clod dy enw cu;
Yno diſgleiria 'th ryfedd waith:
Miloedd o ſer llewyrchog llawn,
Miloedd o nodau eglur iawn,
O'th allu a'th ddoethineb maith.

2 O nos i ddŷdd, o ddŷdd i nos,
Y wawr a'r hwyr ſydd (ym mhob o's,)
Yn dangos nefol werſi maith:
Yn ddiſtaw dyſgant i ny-ni
I ſoli ein Creawdwr fry,
Heb lafar nac ymadrodd 'chwaith.

3 Ac etto 'u nefol addyſg rhed,
Mor bell a theithiau 'r Haul ar lled,
A'u llais a edwyn Pobloedd bŷd;
Yr Haul fel hardd Briod-fab ddaw,
O 'ſtefyll pell y Dwyrain draw,
A'r ddaear mae 'n ei lonni o hyd.

4 P'le bynna tanno 'i hyfryd * Wawl
A'i Wres, mae 'n rhoi i'w Grewr fawl:
Holl Natur ddyd dy Glod i ma's:
Ym mhob Creadur gwelir Duw;
Yn Llyfyr natur eglur yw,
Mwy eglur etto 'n Llyfyr Gras.

Gorphwyſiad.

5 'R wy 'n hoffi Llyfrau 'th hyfryd air,
Goleuni a chyſur yno gair
I'r enaid blin mewn t'w'llwch ſydd;
D' Orchymmyn ſy hyfforddi mae,
Dy ofn a'm gwardd o'r llwybrau gau,
Dy addewid lonna' nghalon brudd,

6 O ddatguddiadau 'th Gyfraith dda,
Rheolau pur o fywyd ca';

* *Goleuni.* Fy

Fy hoffder a'm myfyrdod yn',
Nid ydyw mel o gyſtal Blas,
Na 'r aur o'r ffwrnais ddaeth i ma's
Mor hyfryd 'chwaith i olwg dŷn.

7 Mae dy fygwthion i'm deffroi,
A Rhybydd rhag y drwg i ffoi;
Ond dy fendigaid Fengyl di
Lânha 'nghydwybod a Gwaed *Criſt*,
Try ſ' enaid, tynn ſ' euogrwydd triſt,
Rhydd Wobor rad, ond mawr fydd hi.

8 Ei holl gamweddau pwy a'u gwyr?
Duw, maddeu nirgel feiau 'n llwyr,
Rhag rhai rhyfygus cadw 'th Wâs:
Derbyn fy nheyrnged dlawd o glod
Na chefais i yn ddi-les fod,
Wrth wrando a darllen llyfyr Gras.

S A L M XX. Meſur cyffredin.
Gweddi a gobaith o fyddugoliaeth Ar ddydd o Weddi yn amſer Rhyfel.

YN awr Duw, 'r Gras a'r Nerth o'r nef
Fo 'n gwrando llef ei bobol,
Clyw 'r Arglwydd *Iſrael* pan fo gaeth,
Rhydd Waredigaeth raſol.

2 Enw Duw *Jago* wna well lles
Na Muriau pres i'n cadw;
Fe enfyn borth o'i ſanctaidd Fan,
I Seïon pan fo i'n galw.

3 Fe glyw ein holl ochneidiau o bell,
Mae 'i Ras yn well na 'n haeddiant;
Fe dderbyn aberth drylliog fron,
A'r Weddi fo 'n ddi-ffuant.

4 Mae 'n ffydd yn lechydwriaeth Duw,
Ac yn ei Enw 'n ddiau,
Ein llu cant godi banner hy,
A'n Llongau ledu Hwylau.

Rhai yn eu Meirch hyderu wnant,
Rhai foſtiant eu Cerbydau ;
Oddi wrth Dduw 'r lluoedd yn ddi-wâd
Mae 'n holl ddiſgwyliad ninnau.

6 O bydded coſ o'th Enw eu,
Yn gwneud ein llu yn lewion !
A'n holl elynion meirw cant,
Neu gilio wnant heb galon.

7 Duw, gwared ni rhag ofnau caeth,
A bid ein gobaith nerthol,
Nis gwnelo 'th lechydwriaeth glau,
I'n lawenhau a'th ganmol.

SALM XXI. Meſur cyffredin.
Ein Brenhin *yw Goſal y Nef.*

1 O Arglwydd, yn dy Nerth a'th Rin
Y Brenhin llawenyched ;
Ac am dy lechydwriaeth gref
Dy fawl hyd nef dyrchafed.

2 Dy noddèd ſiccir trwy holl gred,
A roes ar lled ei fawredd ;
A'i Waith a lwyddaiſt ti mor dda
Goronwyd â chlodforedd.

3 Am hyn diſgwyled am dy borth
A'th gymmorth bob amſerau ;
Dy law a ddeil ei Orſedd lân,
Ac a ddiwalla n heiſiau.

4 Ond dy Elynion cyndyn cant
Deimlo dy ſorriant arnynt
Dy fraich a'm ddial ar y rhai
Sydd yn caſau d' orchymmyn.

5 Pan lidiech yn eu herbyn hwy,
Dŷ farn ofnadwy gyfion
Fel tanllyd ffwrn a'i hyſa 'n glau,
Ynghyd a'u gau obeithio n.

ſalm

SALM XXI. Meſur newydd deg a deg
Criſt *wedi ei ddyrchafu i'r* Frenhiniaeth.

1 *Dafydd* yn Nuw ei nerth, a lawenh'odd
Pan godwyd ef i'r orſeddfaingc ar go'dd
Ond *Criſt* y Mab, un mwy, o'r diwedd daeth
Cyflawni 'r clod a'r fawr orfoledd wnaeth.

2 Gorfoledd y *Meſſiah* 'n ddirfawr ſy'
Yn Iechydwriaeth dy ddeheulaw gu;
Ei deyrnas, Arglwydd, codaiſt fynu 'n gref,
A rhoiſt y Bŷd dan ei Lywodraeth ef.

3 Beth bynna gais, ti caniattau o'r nef
Heb attal un dymuniad iddo ef;
Bendithion cariad gyd ag ef y gair,
A ch'ronau pur o Ogoniant nid o aur.

4 Anrhydedd a Mawrhydi dwyfol ſy
'N dlſgleirio nghylch ei ſanctaidd ben ef fry
Bendithiwyd ef â llewyrch Wyneb Duw,
Ac einioes hir o fythol ddyddiau i fyw.

5 Dy Law ei holl elynion allan myn;
Ac megis tanllyd ffwrn fo 'n poethi 'n wyn
Gan Angerdd gwres a marwor tanllyd byw,
Fel hyn difair hwy gan ddigofaint Duw.

SALM XXII. Ad. 1——19 y rhan gyntaf, meſur cyffredin.
Dioddefiadau a Marwolaeth Criſt.

1 FY Nuw, pa ham i'm gadodd heb
Un Wen o'i Wyneb hoyw?
Fel hyn mewn Ing gwnaeth *Dafydd* gwyn,
A'n Harglwydd mwyn wrth farw.

2 Er bod d' hyfrydwch mwya 'i faint
Ymhlith dy ſaint a'th folant;
Gwrandewi gwyn cyſtuddiol rai,
A thrugarhai pan lefant.

3 Ein Tadau ynnot rhoiſant gred,
A mawr ymwared cawſant :
Ond minneu pryf dirmygus wy'
Gan ddynion, hwy a'm ſathrant.

4 Dan yſgwyd pen ant heibio ym,
A'm gwawdio 'n llym eu dirmyg,
" *Dweyd credu 'n ofer mae yn Nuw.*
" *Di gariad yw ac unig.*

5 Ond ti a'm ffurſiodd yn y bru,
A'th air a'th allu hynod,
Ac er pan fum i ar y fron,
Fy Ngobaith llon ſydd ynnod.

6 Dad, pa'm y cuddi d' wyneb cu,
A'm câs o ddautu 'n bentwr ;
Mewn tywyll awr gyfynga o f' oes
Y pryd nad oes gwaredwr.

Gerphwſiad.

7 Wele dy anwyl Fab ymmyſg
Y beilch a'u terfyſg dirfawr ;
Fel Teirw *Baſan* yw eu grym,
Fel llewod llym rhuad-fawr.

8 Goſydiau o'r bŷd ac uffern ſy
Yn cyd lioſi 'm loeſon
Fy rhraed a'm dwylo 'u hoelio wnaent,
Am ſlino maent fy Nghalon.

9 Os caiff y bŷd ac uffern a'u
Cynddaredd arna 'i mddial :
Ond pam o Dâd y drylli di
Y Mab y geri cyſtal ?

10 Fy Nuw, fy Nhad, os poſibl yw
Tro 'r cwppan chwerw o'r neilldu
Ond etto gwneler d' 'wllys di,
Mi hyfaf fi ef fynu.

11 Fy Nghalon dawdd gan Loeſau blin,
'R wy 'n treulio 'm ſſun mewn ochau
Dy bwyſig Law a'm dug yn awr
Hyd lwch y llawr ac angau.

12 I ſynu o Dâd i'tn ddwylaw di
Y rhoddaf fi fy Yſpryd;
Fy Nghnawd mewn gobaith drig bryd hyn,
Ac with d' orchymmyn cyfyd.

SALM XXII. Adn. 20. 21. 27 31.
Yr ail ran Meſur cyffredin.
Dioddefiadau a Theyrnas Criſt.

1 O *Arglwydd cadw 'th Fab yn awr*
" *Rhag y llaw mawr i'm llyngcu.*
" *Nad im' fy hun ymdrechu a grym*
" *Ellyllon llym y fagddu.*

2 Fel hyn gweddiei 'n Prynwr cu,
A llefain cry a dagrau:
Duw, y dydd hwnnw clybu 'i lef,
Gwaredodd ef o'i ofnau.

3 Yn angau gwnaeth Or'chafiaeth, gre,
I'r orſedd fe aeth fyntu,
A rhaid i genhedlaethau 'r byd
'Addoli gyd neu drengu.

4 O'i farwol boenau ef a'i Wa'd
Y cyfyd had afrifed:
A hwy gyfrifir ger ei fron
Yn feibion ac yn ferched.

5 Eneidiau addfwyn iſel gwael
Rai fydd am gael yr Arglwydd,
Diwellir hwynt ar fwrdd eu Duw,
A byddant fyw 'n dragywydd.

6 Adnabod caiff ynyſoedd pell
Gyfiawnder gwell y *Jeſu*;

A Jechydwriaeth yn ei Wa'd,
Caiſt etto 'r had ſ' heb eni.

SALM XXII. meſur hir.
Dioddefiadau a Marwolaeth Criſt.

1 COFFAWN a chân alarus driſt,
Am farwol boenau 'n Harglwydd *Criſt*
Pan gwynodd ef mewn dagrau a gwa'd
Fel un adawd gan Dduw ei Dad.

2 *Juddewon* pan oedd ar y Pren
Gwawdiaſant ef gan yſgwyd pen;
" Fe gadwodd eraill rhag y bedd,
" *A*chubed 'n awr ei hun un-wedd.

3 "On'd hwn yw 'r dyn fu 'n dweyd heb wad
" Duw oedd ei gyfaill ef a'i Dâd;
" Os carodd Duw efe mor fawr,
" Pa ham mae 'n pallu 'i helpu 'n awr?

4 Y Bobl a'r 'ffeiriaid diriaid oedd
O'i amgylch ef mewn erchyll fodd;
Fel Llewod am ei larpio 'n llym,
Pan ga's ei adel dan eu grym.

5 Clwyfent ei ben, ddwy-law a'i draed:
Nes cwrdd a'i gilydd ffrydiau Gwaed,
Wrth goelbren rhannent ddillad *Criſt*,
A gwawdient boen ei angau triſt.

6 Ond Duw a'i clybu, cododd ef,
O'r bedd, teyrnaſu mae 'n y nef:
Dyſg pobloedd ei gyfiawnder gwiw,
A'r enaid tlawd a brawſ Ras Duw,

SALM XXIII. Meſur hir.
DUW ein Bugail

YR Arglwydd yw fy mugail da,
Cyflawni fy holl Eiſiau wna:
Ei air a'i Ragluniaethau glan
Fy nhywys a'm diogelu wnan'

mewn

2 Mewn iach Borfaydd rai breiſion braf
Ymborthi ac ymorphwys gaf;
Yno mae 'r Dyfroedd tawel byw
A'r Bwydydd oll dan Fendith Duw.

3 O'i ffyrdd os Crwydraf, mewn un wedd
Fe ddychwel f' Enaid etto i Hedd;
Ac o'i Drugaredd dwg fi i Dîr
A llwybrau hardd Cyfiawnder pur.

4 Er rhodio 'r Dyffryn du, lle mae
Marwolaeth a'i holl ddychrynfau?
Ni phall fy nghalon i na'm ffydd,
Cans Duw fy Mugail yno fydd.

5 Mewn Trallod a thywyllwch ti
Yw'm Cyſur a'm Cynhaliwr i
I'm dal mae ffon d' addewid lân.
A'th wialen i'm cyfrwyddo 'mla'n.

6 Mae Plant y Byd ac Uffern gas
Yn grwgnach weld fy mwrdd yn fras;
Tydi a'th Gariad wedi ei drin
A bywyol Fara a Sirlol Win.

7 Mor llawen wyf, pan ddel o'r Nen
D' yſpryd i orphwys ar fy Mhen,
Fel Olew tywalltedig bydd,
Yn llawenhau fy Enaid prudd.

8 Trugaredd a Daioni Duw
Fydd gyd a'i Bobol tra font byw:
Yno i wrando 'i air caf fod,
A chofio i Wyneb canu ei Glod.

SALM XXIII. Meſur Cyffredin.

1 FY Mugail fy niwallu wna,
JEHOFA yw ei Enw:
Mewn Porfa fras ymborthi caf,
Ar lann Dw'r araf gloyw,

2 Pan fyddwy 'n gado 'r ffordd [fel ffol]
Fe ddwg yn ôl fy yſpryd;

Er

Er mwyn ei Enw f' arwain mae
Yn union Lwybrau 'r Bywyd.

3 Pan rodiwyf Gyfgod Angeu du
Dy Wyneb cu yw'm Gobaith :
Un Gair o'th Enau i'm cryfhau
A ŷrr fy ofnau ymaith.

4 A'th Law yngolwg fy holl gas,
Fy mwrdd yn fras arlwyaift ;
Rhoift imi Gwppan llawn dros ben
Ac Olew, mhen Enneinia ft.

5 Bydd arlwyadau Bwrdd fy Nuw
Tra fyddwy'i byw i'm gweini :
A'th Dŷ fo 'n Drigfan im 'o hyd
A'm gwaith i gyd dy Foli.

6 Dymuno gorphwys yno 'r wy,
Nid bod yn trammwy weithie,
fel gweftwr neu fel dieithr ddŷn
Ond megis Plentyn gartre.

SALM XXIII. Meſur cyff
neu fe ellir ei chanu ar feſur byrr wrt
allan y Gair neu 'r geiriau fy rhwng
fachau megis y rhai'n ( )

1 FY Mugail (dyfal) yw Duw
Fe edrych ef am danaf
Fy Eiddo yw, a'i Eiddo wyf,
Pa Eifiau mwy fydd arnaf ?

2 Fe'm dwg i'r lleoedd (tirion) da
Lle cyf y Borfa nefol ;
Lle llifa Iechydwriaeth lawn,
A'r Dyfroedd rhadlawn bywiol.

3 Od af o'i ffyrdd fel (Dafad) ffol,
Fy Enaid 'n ol a eilw ;
Ac arwain fi yn llwybrau 'r prai
Er mwyn ei Sanctaidd Enw.

Tra rhoddo (ef ei) Gymmorth im'
Nid allaf ddim arſwydo;
Fe myna trwy gyſgod Angau, ca'
Fy mugail da i'm gwilio.

Er gwaetha (malais) fy holl gâs
Fy mwrdd yn fras goſodaiſt;
O'th Fendith llawn yw 'm phiol hon,
A mhen l'n llon dyrchefaiſt.

Haelioni 'th (Ras a'th) Gariad di
A gaiff coroni nyddiau:
I'th Dy 'n waſtadol mynnaf fod,
I draethu th glod a'th Wyrthiau.

SALM XXIV. Meſur Cyffredin.

Preſwylio gyda DUW.

Y Ddaear eiddo 'r Arglwydd yw,
Hil Adda, pob rhyw bobloedd;
Seilfaenodd hon goruwch y lli'
Cyſododd hi uwch moroedd.

Ond pwy o ddynol-ryw a wêl
Le tawel dy *Sanctei*ddrwydd?
Un a llaw lan, a chalon bur
Fo'n gywyr gyd a'r Arglwydd.

Hwn yw y Dyn all godi a chael
Fendithion hael dy ddwylo;
Rhan ſawl a geiſiant (hôn yw hi)
Dy Wyneb di, Duw, *Jago*.

Partown ein Henaid 'n awr yn rhwydd,
I gwrdd a'r Arglwydd deuwch;
Brenhin Gogoniant ſy 'n neſau,
Dragwyddol ddorau agorwch.

Brenhin Gogoniant pwy a all
Ei nerth a'i ddeall ddatgan
Mae 'n llywio 'r Byd, ond gyda 'i Saint
Ie bynna maent mae 'i drigfan.

Slm

SALM XXIV. Mesur hir.

y Saint a bresswyliant yn y Nef. neu Esgyniad Crist.

1 Y Ddaear oll sydd eiddo Duw,
A phob creadur s' arni 'n byw;
Cyfododd hon uwch môr a lli'
A thrigfan iddynt rhoddodd 'hi-

2 Ond Byd mwy disglair, Arglwydd sy,
Uwch wybren mae th Frenhinllys fry:
Pwy esgyn i'r fan hyfryd hon,
I fyw yn ddedwydd ger dy fron?

3 Un a Llaw lân, a meddwl da,
Casau ac ofni pechu wna,
Hwn a fendithia *Grist* ein Duw,
A gwisg ef a'i Gyfiawnder gwiw.

4 Y rhai'n yw 'r dynion duwiol ryw,
Fel *Jacob*, ceisiant Wyneb Duw:
Yr olwg hyfryd hon fwynhant,
A thrigo ngwlad Goleuni cant.

Gorphwysiad

1 Boed yr holl nefodd lawenhau
Brenhin Gogoniant sy'n nesau;
Brenhin Gogoniant, pwy yw ef?
Ein Prynwr yw, Mâb Duw o'r Nef.

2 *A*gorwch nefol Byrth ar lled
Gwnewch ffordd i'n Prynwr Brenhin cred
Cwngcwerwr angau ac uffern yw,
Mae 'n d'od a'i yspail fynu at Dduw.

O'r Bedd cyfododd. mynd mae ef,
O'r blaen i agor Drws y Nef,
I roi iw *Saint* drigfannau i fyw
Ger bron eu Prynwr mwyn a'n Duw.

SAL

SALM XXV. Adn. 1. 11.

Y rhan gyntaf, Meſur cyffredin,
Diſgwyl am bärdwn a chyſarwyddyd.

1 DYrchafaf f' enaid at fy Nuw ;
Fy nghobaith yw 'n yr Arglwydd:
Na chaffed fy ngelynol Rai
Byth lawenhau 'n fy ngwradwydd.

2 Pechod a'r holl uffernol Lu,
Sy 'n f' annog i anobaith:
Duw dyſg imi 'th gyfammod clau
I ffoi o'u maglau ymaith.

3 O ddechreu 'r dydd yn fore iawn
Hyd hwyr brydnawn yn fynych ;
Duw, am dy lechydwriaeth rydd
A golwg brudd 'r wy 'n edrych.

4 Duw, dy drugaredd cofia di
Ac arwain fi i'th Wirionedd ;
Maddeu bechodau 'm ieu'ngctid ffol,
A'm holl gamlynol gamwedd,

5 Yr Arglwydd, cyfiawn yw á mwyn ;
Fe ddyſg yr addfwyn llarie'dd
Ac i'r Pechadur iſel gwâr
Fe eglurhâ 'r gwirionedd.

6 Er mwyn ei enw mawr ei fri
Fe 'm gwared i rhag gwradwydd ;
Mae 'n maddeu 'm holl euogrwydd triſt,
Ar gyfri *Criſt* fy Arglwydd.

SALM XXV. Ad. 12. 14 10. 13.

Yr ail Ran Meſur cyffredin *Addyſg dwyfol.*

1 PA le mae 'r dyn ſy 'n ofni Duw,
Gwagelog yw o'i ddigio,
Sy 'n hoffi llais ei 'fengyl lon,
A chredu hon mae efo ;

2 Cyfrinach calon dirion Duw
A gaiff y cyfryw wybod,
A dengys iddo fe 'n ddi-lai
Eu gariad a'i gyfammod.

3 Trugaredd a gwirionedd yw
Y ffyrdd mae Duw yn ymdrin
A'r ſawl wrth ei gyfammod 'ſai,
Gan ufuddhau 'i orchymmyn.

4 Eu Henaid, caiff mewn hawddfyd ſy
Gerbron eu Duw 'n dragwyddol,
A'r addewidion helaeth rhad,
A brawf eu Hâd canlynol.

SALM XXV. 15. 22. Y dryd
Ran Meſur cyffredin. *Cyfyngder Ena*
neu *Wrthgiliad ac ymadawiad.*

MAE 'm llygaid a'm dymuniad rhwy
Byth at yr Arglwydd tirion;
Ymorphwys ar ei air y wna
A phledio 'i addewidion.

2 Tro at fy Enaid i mewn pryd
Dwg imi 'th Iechyd nefol;
Pa bryd y bydd i'th Law ryddhau
Fy nhraed o'r rhwydau marwol.

3 Pa bryd y bydd i'm graſol *JON.*
A'i Râs fy union dywys
A dwyn fy Enaid yn ei ol
O'r llwybrau ffol peryglus.

4 O'm mewn mae blin feddyliau 'n gwa
Ac yn amlhau fy ngoſyd;
Fy Enaid gwan a'm calon gwel,
Sy 'n iſel ac yn nychlyd.

5 Fy ngofyd i bob boreu-ddydd
O newydd ſydd yn dechreu;
Duw, gwel fy mhoen, a'm hing o hyd,
A maddeu i gyd fy meiau.

Gorphwyſiad.

6 Wele yr holl Uffernol Lu,
Eu malais ſy mor greulon;
I'm herbyn i a'm bywyd mae 'u
Digllonedd a'u dichellion.

7 Rhag angau cadw f' Enaid bach,
A'm gobaith na chwilyddier,
Can's rhois yn Enw Mhrynwr eu
(Trwy gredu) f' unig hyder.

8 Mewn ffydd diſgwyliaf etto (er neb)
A'm weld dy Wyneb tyner;
Gwn, na chaiff neb o *Iſrael* Ryw
Byth geiſio Duw yn ofer.

PSALM XXVI. Meſur hir.

Hunan ymholiad neu amlygiadau o wir Ras

1 BArn fi o Dduw! a phrawf beth wy';
F' arennau a'm calon chwilia hwy:
Fy ffydd ar dy addewid rhois,
A'm Traed oddi wrth dy ddeddf ni throis.

2 Cas genni rodio, ac eiſte 'mhlith,
Gwyr gwagedd a chelwyddau chwith:
Y Gwawdiwr a'r Proffeſwr gau
Mae nghluſt a'm golwg yn gaſau.

3 Ym mhlith dy ſaint ymddangos caf,
A golchi Nwylaw 'n ddi-ddrwg wnaf:
Ond pan fwyf wrth dy orſedd di
Gwaed *Criſt* ei hun a blediaf fi.

4 'R wy 'n hoffi 'th demel di, fy Nuw,
Preſwylfa dy ogoniant yw :
Dy ſanctaidd air ei wrando caf
Yn hon, a thraethu 'th wyrthiau wnaf.

5 Pan drengwyf, na ddod ſ' Enaid drud,
Gyd a'r anuwiol drwg eu bryd ;
Gan imi ar y ddaear fyw
Ym mhlith dy ſaint, gerllaw fy Nuw.

SALM XXVII. r. 6. Y rhan gyntaf Meſur cyffredin. *Yr Eglwys yw ein Hyfrydwch a'n diogelwch.*

1 YR Arglwydd, yw ngoleuni i gyd
A'm Iechydwriaeth dirion :
Duw yw fy Nerth, nid ofnaf mwy
Mo 'u gallu hwy ngelynion.

2 Un fraint wy 'n ddeiſyf gennyt ti,
O dyro imi drigfan,
O fewn Eglwyſi 'th Saint i fyw :
Temlau fy Nuw a'i gorlan.

3 Caf yno roi ſ' erfyniau o'th fla'n,
A'th degwch wela 'i 'n waſtad :
Caf geſio a gwrando d' 'wyllys di,
A chennadwri 'th Gariad.

4 Pan ddel Tymheſtloedd (p'le ceir gwell)
Mae yno babell ddirgel,
Lle cuddia Duw ei blant i gyd ;
A'm henaid dyd yn ddiogel.

5 Yn awr y dyrcha mhen yn llon,
Uchlaw ngelynion diffaith
Caf lawenhau 'n ei demel lan,
A ſeinio can o Or'chafiaeth.

SALM XXVII. Ad 8. 9. 13. 14.
Yr ail Ran, Meſur cyffredin. *Gweddi a Gobaith.*

1 MOR gynted, Dad, y d'wedech di
"*Blant ceiſiwch chwi fy Wyneb:*
"*Dy Wyneb ceiſiaf, Arglwydd cu.*
Fy nghalon ſy 'n dy atteb.

2 Na chudd dy Wyneb, Arglwydd da
A'm Henaid na fŵr ymaith:
Fy nghymmorth fuoſt, attad dof
Mewn dŷdd o brofedigaeth.

3 Pe gade 'm ffryns a'm ceraint cu
Fi 'n dlawd i drengu o eiſiau;
Gofalei Nuw am danaf fi
Gan lwyr gyflawni 'm rheidiau.

4 Fy nghnawd gan driſtwch marw wnai
Pe ni chredaſai f' ene'd.
I weld dy ragddarparwch di,
A'm gobaith i ni thwylled.

5 Saint ymwrolwch yn ddi-ſwrth
Diſgwyliwch wrth Dduw 'n waſtad;
Pan ſyrthio 'ch hyſbryd fe 'i cryfha;
Yn amgen na 'ch diſgwyliad.

SALM XXIX. Meſur cyffredin.
Tymheſtl a Tharanau.

1 CHwi blant y cedyrn clodfawr dewch
I'r Arglwydd rhowch ogoniant;
Dyrchefwch allu Brenhin Nef,
Ei Enw ef bia 'r Moliant.

2 Cyhoeddi i allu mawr mae 'n *JOR*,
Dros dir a Mor a'r cyfan;
Ei lais wahana 'r Cwmmwl glaw,
Ar llyched draw fflammychan',

3 Ei lais yrr tymheſtl, cenllyſg, gwynt,
Y coed ar hynt diwreiddiant,
Y Iŵrch a'r Ewig ofnus draw
Gan ſŵn a braw dychlammant.

4 Yn *Liban*, wrth ei lais, Duw mawr,
Y cedrwydd dirfawr drylliant;
Mynyddoedd crynant wrth y trwſt,
Dyffrynnau ar ffrwſt a ruant.

5 Yr Arglwydd byth yn frenhin ſydd
A llywydd a'r lifeiriant;
Ond yn ei Eglwys trig e'n wir
Lle cenir ei ogoniant.

6 Duw yno mewn tawelach Iaith
A draetha 'i faith gyngorion;
Ac yn y ſtorom ei air un-wedd
Sy 'n traethu hedd i'r Criſtion.

SALM XXX. Y rhan gyntaf Meſur hir. *Clefyd wedi ei iachau a thriſtwch wedi ei ſymmyd.*

MI a'th fawrygaf Arglwydd cu,
Pob anhwyl wrth d' Orchymmyn ffy
Pwy all ond Duw lefaru hedd;
Ac achub o gyffiniau 'r bedd.

2 I'r arglwydd cenwch ſaint i gyd
A thraethwch ei ddaioni i'r Byd;
Molwch a phob ſwydd gynneddf gref
Wrth goffa ei ſancteiddrwydd ef.

3 Ni ſaif ei lid ond ennyd frau;
Ei hedd ſy fywyd i barhau;
Er treulio 'r nos mewn triſtwch prudd
Llawenydd ddwg y ſeren ddydd.

SALM XXX. Adn. 6. Yr ail ran
Meſur hir *Iechyd, Clefyd*, a gwellhâd.

1 FY niſglair ddydd tra bu 'n parhau
Yn nos, rhyfygais byth nid ai;
Mi dd'wedais yn fy nghalon fyth
" Ni medy hedd na hawddfyd byth.

2 Ond aeth o'm cof dy fraich ddi-gryd,
A wnaeth i'm Mynydd ſefyll cyd;
Can's man y cuddiaiſt di dy Wedd,
Fe ddarfu 'm Iechyd i a'm hedd.

3 Yn uchel llefais Arglwydd mâd,
Pa fudd a gei oddiwrth fy ngwa'd,
A alla' i 'th foli 'n llwch y llawr
Neu draethu 'th wir a'th gariad mawr.

4 Mi dd'wedais clyw o Dduw y grâs,
Dwg fi o blith y meirw i ma's;
Ceryddodd d' air fy nghyſtydd llym,
A'th bardwn ddugodd heddwch ŷm,

5 Fy nagrau a'm griddfannau o'r bla'n,
Trowd hwy 'n orfoledd ac yn gân:
Mi daflais fy ſachlian lawr,
Ces Wregys o Lawenydd mawr.

6 Fy nhafod tra bo ynof chwyth,
A'm d' Enw mawr ni thaw ef byth;
Caiff ſeinio 'th glod trwy 'r ddae'r a'r nef
Am faddeu mai a gwrando 'm llef.

SALM XXXI. 5, 15. 19. 22. 23.
Y rhan gyntaf. Meſur cyffredin.
Gwaredigaeth rhag angau.

1 O Dduw 'r gwirionedd i'th law di,
Y rhoddaf fi fy Yſpryd,

gwar-

Gwaredaiſt f' enaid i yn lew
Rhag angau a'r pydew enbyd.

2 Fy ofn a'm gobaith ynnof fu
Yn dal i fynu 'mryſſon:
A thriſtwch pechod, poen ynghyd
Am ddwyn fy mywyd gwirion.

3 Llefais, mae f' amſer yn dy law
Er bod gerllaw i'r beddrod,
Fy noddfa wyt, lle 'mguddio wnaf,
A'm Duw, gobeithiaf ynnod.

4 Llewyrcha 'th Wyneb llawn o Ras
'N awr ar dy Was cyſtyddiol;
Er mwyn dy enw achub fi
Can's d' eiddo di wy 'n hollol.

Gorphwyſiad.

5 Fy enaid, d'wedodd yn ei ffrwſt
" *Rhaid marw 'n nrws dï obaith;*
" *Fe 'm torrwyd i a'm bywyd llon*
" *O ger dy fron di ymaith.*

6 Ond ti wrandewaiſt ar fy nghri;
Mawr yw 'th ddaioni tirion,
I'r Rhai ſy 'n ofni d' enw cu,
A chredu 'th addewidion.

7 O cerwch Dduw ei ſaint, (heb gel)
A'i fawl yn uchel cenwch;
Fe wrendy eich achwynion chwi,
A'r beilch cant ddiyſtyrwch.

SALM XXXI. 2d, 7, 13, 18, 21
Yr ail Ran meſur cyffredin.
Ymwared oddi wrth enllib a gwradwydd

1 YN d' enw di y llawenhâf,
Fy Nuw, fy Naf, f' ymddiried,

Rhag

Rhag gwradwydd cedwaiſt fy wyneb i
A'm parch a'm bri heb niwe'd.

2 Mewn gofyd, d'wedwn, treuliais f' oes,
A'm heinioes mewn anghyſur :
Fy nerth a ball, a'm llygaid ſych
A'm cnawd a nych gan ddolur.

3 Ym mhlith fy holl elynion hŷ
Fy enw fu 'n ddiareb ;
Fy nghymmydogion a bellhaent,
Ac a gaſaent fy Wyneb.

4 'R oedd ofn ac enllib o bob tu
Wedi f' amgylchu 'n galed :
At orſedd Gras bu i'm neſau
A chefais glau ymwared.

Gorphwyſiad.

5 Pa waredigaeth fawr oedd hon
O flaen plant dynion gwnaethoſt,
Wefuſau 'r celwydd dewi 'n gaeth,
A diffrwyth aeth eu hymffroſt.

6 Rhag ſen tafodau cuddi 'th blant ;
Hwy gilant i'th ddirgelfa :
Rhag cam a drygair cedwi eu bri,
A' drylli feibion Traha.

7 O fewn dirgelfa d' Wyneb di
Duw gad i mi byth drigo ;
A'th ſaint yn well a geidw hi
Na dinas wedi murio.

PSALM XXXII. Meſur cyffredin.
Pardwn rhad, neu ufudd dod diragrith, neu Gyffes a maddeuant.

1 GWynfŷd y Dŷn i'r hwn ni bo
DUW 'n cyfrif iddo 'i Bechod;

ond

Ond golchi ei Wiſgoedd ef a wnaed
Yn ſanctaidd Waed y Cymmod.

2 A dedwydd Iawn tu hwnt i neb
Yw 'r Enaid heb Euogrwydd:
Sy'n teimlo Heddwch a rhyddhâd
Trwy ffydd yngwa'd ei Arglwydd.

3 Mae 'i yſpryd e'n caſau pob twyll
A'i eiriau 'n ddidwyll hynod
Ei fywyd oll mae'n wilio 'u wir
I gadw pur Gydwybod.

4 Tra celais i f' euogrwydd llym
Ni chawn i ddim eſmwythder;
Dy Lid a loſgei yn fy mron,
Nes gwaſgu hon gan drymder.

5 Yna fy mhechod oll heb gudd
A chalon brudd cyffeſwn;
Dy Ras faddeuodd fy holl fai,
A ſelio wnai fy mhardwn.

6 Pair hyn i'th Saint weddio 'n ſwr
Pan ddel fel Llif-ddw'r enbyd
Broſedigaethau, yna DUW
Trugarog yw 'ſe 'n gweryd.

SALM XXXII. 'y r hân gyntaf meſur hir, *Edifeirwch* a *Phardwn rhad*: neu *Gyfiawnhâd* a *Sancteiddiad*.

DYN dedwydd yn dragwyddol yw
Bai 'r hwn faddeuwyd gan ei Dduw
S a'i Bechod wedi adde'n driſt,
A'i guddio a Gwaed ei Brynwr Criſt.

2 Gwyn fyd y Dŷn na chyfrif Duw
Anwireddiddo er cymmaint yw;
Ni phledia Haeddiant Gweithred dda
A Dduw a'i Ras hyderu wna.

rhwydd

3 Rhydd yw ei Enau a'i galon gu
Oddi wrth bob twyll, a'i ofnau ſy'
I Orfoledd a'i 'difeirwch prudd
Yn profi ei ddiffuant ffydd.

4 Mor werthfawr yw'r Cyfiawnder drud,
Sy'n cuddio ei Bechodau i gyd
Pan fo tyſtiolaeth deg o Ras
Trwy 'i fywyd oll yn tarddu i ma's.

SALM XXXII. yr ail Ran meſur hir

Cydwybod euog wedi ei heſmwythau trwy Gyfaddefiad a phardwn.

TRA tawyf ſon a chelu 'n fûd
Om mewn f' euogrwydd trwm o hyd
Pa flinder i'm cydwybod fydd,
Pa boen o'm mewn wy'n brofi 'n brudd.

2 Addefa'i mhechod wrth fy Nuw,
Am dirgel feiau o bob rhyw;
Dy 'Fengyl draetha im Bardwn rhydd,
A'th Yſpryd yn ei ſelio fydd.

3 Am hyn Eneidiau duwiol fryd
Gweddiant arnat ti mewn pryd;
Pan lifo temtaſiynau 'r ddraig
Cant gilio'i locheſau 'r Graig.

4 Dan d' edyn rwy 'n ddiogel iawn
Mewn t'w' llwch a thymheſtloedd llawn;
Ath Lygad pan fwy 'n rhodio 'r Dydd
I'm tywys rhag pob maglau fydd.

SALM *XXXIII.* yr rhan gyntaf meſur cyffredin *weithredoedd Gwaredigaeth* a *Greadigaeth.*

CHwi 'r cyfiawn llawenhewch yn Nuw
Perthynol yw i'ch ganu,

mo r

Mor ſanctaidd yw holl ffyrdd yr Jôn,
Ai air mor ffyddlon ydy'.

2 Ei iawnder a'i drugaredd ef
Cyhoedded Nef a Daear:
Gwaith Gras a natur traethant hw'
Ei ryfedd enw hawddgar.

3 Trwy i air a'i fawr ddoethineb ef
Colofnau 'r nef oſodwyd:
A thrwy lan yſpryd ein Duw fry
Ei diſglair lu a wnaethpwyd.

4 Parodd i'r dyfroedd trwy 'r holl fy
Ymgaſglu ngbyd i'r dyfnder:
A'r mor ei derfyn edwyn e'
A cheidw 'i le a'i amſer.

5 Trigolion yr holl ddaear gron
Bawb ger ei fron a ofnant:
Fe wnaeth bob peth a'i air ei hun
Wrth ei orchymmyn ſafant.

6 Mae ſe 'n diddymmu llid a grym
Amcanion llym y bobloedd;
Ei gyngor ſaif o'u hanfodd hwy,
Yn ddiſglair trwy bob Oeſoedd.

SALM yr ail Ran meſur cy
Creaduriaid yn weigion a Dirwy yn boll

1 CWynfyd y Genhedl lle mae 'r
A'i Oeſoedd dirion raſol;
Lle mae'n datguddio 'i nefol Aur,
A'i eiddo cair y bobol.

2 O'r Nef yr edrych Duw o hyd
y cyfan fyd ſe'i cenfydd;

Fe 'n ffurfiodd o'r un chai bob rhyw,
Gwyr wanned yw ein defnydd.

3 Brenhinoedd ni Waredir trwy
Gynhorthwy 'u llu llioſog:
Ac ni all brys y march na 'i Rym
Waredu 'r hylym farchog.

4 Nerth dynion a 'nifeiliaid ſydd
Beth gwag na rydd ymwared:
Ond Dynion ſanctaidd cant o'r nef
Ddiffynfa gref a Nodded.

5 Eu hofn a'u gobaith yw 'r Duw da
Yn amſer pla a newyn;
Ym mhlith deng mil o feirw yn fyw
Y ceidw Duw 'r credadyn.

6 Ein calon ynnot llawen ſo,
A'th fendith rho oddi uchod;
Credaſom yn d' enw di,
A'n gobaith ni ſydd ynnod.

S A L M *XXXIV.* Meſur hir.

Gofal Duw am ei Saint; neu, Waredigaeth trwy Weddi.

1 BEndithia 'i f' Arglwydd nos a dydd,
Ei foliant ar fy nhafod fydd;
Fy enaid foſtia 'ngras fy Nuw,
A llawenycha 'r Saint a'm clyw.

2 Dewch, molwch f' Arglwydd gyd a mi,
A'i enw mawr dyrchefwch chwi:
Mi ceiſiais efo 'n daer fy llef
A'm gobaith ni ch'wilyddiodd ef.

3 Mynegais iddo 'ngofyd caeth,
A gwrando 'm dirgel gwyn y whaeth;
Rhoes eſmwythâd o'm blinder ym,
Goſtegodd f' ofnau er maint eu grym

4 Y tlawd a edrych arno ef,
A'i Wyneb deimla lewyrch nef:
Un pelydr o'i drugarog wedd.
A'i lleinw â goleuni a hedd.

5 Caſtellu mae Angylion nef,
O gylch y rhai gwaſnaethant ef:
Saint, cerwch, ofnwch Dduw yn ddwys,
Profwch ei Ras, rhowch arno 'ch pwys.

6 Y Llewod ifaingc er eu bod
Yn rhuo o newyn trwy 'r holl go'd:
Ond eiſiau dim ſy dda, ni bydd
Ar neb a geiſio Dduw trwy ffŷdd.

SALM *XXXIV.* Adn

1——10 Y rhan gyntaf Meſur cyffredin.

Gweddi a mawl am Waredigaeth odidog.

O Ddydd i ddydd bendithiaf Duw,
Daionus yw a graſol;
Eneidiau duwiol deuwch chwi,
A helpiwch fi i'w ganmol.

2 Cenwch er clod i'w Enw glan,
Fel' darfu 'r truan waeddi,
'Ch'wilyddiwyd dim o'i obaith gwiw,
Ni lyſodd Duw mo'i Weddi.

3 Pan oedd gofidiau (megis llu)
Ac ofnau bob tu 'n bentwr,
Yn bygwth arnaf fi gyd gau,
Fel uchel donnau llif-ddŵr.

4 D'wedais y trallod o'wn yn ddwyn
Wrth Dduw, mewn cwyn a dagrau,
Fe eſmwythaodd fy nghyſtudd llym,
Goſtegodd Rym fy ofnau.

Gorphwyſiad.

5 (De'wch, Bechaduriaid o bob rhyw
Ffyrdd hyfryd Duw addyſgwch,

Gad-

Gadewch i'ch profiad wybod blas
Ei felus Ras a'i heddwch.

6 Angylion Duw caſtellu wnant
O gylch ei blant a'u trigias;
Nid Tafod dyn all draethu faint
O ddrygau maent yn luddias.)

7 [O cerwch Dduw, ei Saint lle 'r y'ch,
Am danoch f' edrych eſo;
Pa mor gyfoethog ydyw rhan
Y rhai a gredan' yntho.

8 Gan newyn, Llewod ifainge ſy'
Yn trengu yn y goedwig;
Ond Duw, diwallu 'i Blant y wna
A phob peth da fo 'n ddiffig.]

SALM XXXIV. Adn. 11——22.
Yr ail Ran Meſur cyffredin.
Annogaethau i heddwch a Sancteiddrwydd.

1 DEWCH Blant a dyſgwch ofni Duw,
Os mynnnwch fyw hir ddyddiau,
Cedwch eich Tafod rhag pob twyll,
A diras ddibwyll eiriau.

2 Gadewch y drwg, arferwch dda
Ymgeiſiwch â gwaith heddwch;
A'ch ffyrdd fydd hoff gan Dduw o hyd,
I'ch Henaid dyd ddedwyddwch.

3 Mae 'i Lygaid ar y Cyfiawn cu,
A'i Gluſt a wrendy arnynt;
Eneidiau drylliog ſy 'n y llwch
Mae 'n agos (credwch) attynt.

4 Er iddynt brofi ar eu taith
Ofidiau maith a llymion,
Duw, 'r hwn a'i gwared oll ryw ddydd
I'w cynnal bydd yr awron.

5 Drygioni, lladd yr Enwir wna,
Ond Duw ddiögela 'i eiddo;

Os llithrant fe iachâ yn chwyrn
Eu drylliog Eſgyrn etto.

6 Pan ddelo diſtryw fel Llif Tonn
Ar feilchion Bechaduriaid,
Y Saint yn Nuw cant noddfa gref,
Can's prynodd ef eu Henaid.

SALM XXXV. 1—9 Y rhan gyntaf Meſur cyffredin. *Gweddi a ffydd y Saint erlidiedig; neu, Felldithion yn gymmyſgedig â Chariad.*

1 DUW, dadleu f' achos i o'r Nen
A Phlant y gynnen ynfyd,
Ymladd a'r gwaedlyd wŷr ſ' ar gam
Yn cynnig am fy Mywyd.

2 I'w hattal tyn dy wayw-ffon,
A'th Wialen ddigllon hefyd,
A dywed wrth fy enaid byw
Myfi yw 'r Duw a'th weryd.

3 Plannaſant faglau i ddal fy nhraed,
A Rhwydau 'wnaed i'm dryſu;
Trocha 'r diniſtrwyr yn y ffos
A whaent heb achos imi.

4 Boed Niwl a th'w'llwch o'u blaen hwy,
Llithradwy fo 'n Cerddediad
Dy Lid a'i hyſglyfiaetha 'n llym,
Di ddymma Rym eu Bwriad.

5 Fel us o flaen y gwynt yr ant,
O flaen dy ſorriant enbyd:
O'u hol bydd Angel y Duw mawr.
I Angau lâwr ſe 'u hymlid.

6 Ffordd Uffern, hoff yw ganthynt hw'
Cant farw yn dragwyddol,
Y Rhai ſy 'n gwrthryfela a byw
Yn erbyn Duw 'n waſtadol.

ond

7 Ond os dewiſaiſt ambell un
O'r fath rai 'ſgymmyn 'ſgeler,
O'r Fintai waedlyd tynn hwy ma's,
A'th ryſedd Ras mewn amſer.

8 Yna dyrchafa i'm llais yn llon
I draethu 'th fawrion wyrthiau;
Yn eu hachubiaeth llawenhâf
Diolchaf am f' un inneu.

SALM XXXV. Adn, 12, 13, 14

Yr ail Ran

Cariad i Elynion; neu, Gariad Criſt *i Bechaduriaid yn cael ei gyſgodi yn* Nafydd.

1 WELE 'r fath gariad hael a rhŷdd
A ddengys *Dafydd* dduwiol
Cyffroe 'i 'myſgaroedd ef at Rai
Gelynol fai'n gyſtyddiol.

2 Pan faent yn glaf, ei enaid 'ſo
Oedd fel yn teimlo 'u blinder:
'R oedd yſpryd mwyn y 'Fengyl lon
Yn toddi 'galon dyner.

3 Galaru 'wnai, mewn agwedd dlawd,
Fel un am frawd a gleddyd:
Cyſtuddiai 'enaid ddydd a nos,
Wrth ymbil dros eu bywyd.

4 Melldithient ef ar eu gwel'au,
Ac etto mae 'n eirioli;
Bendithion dyblig ar ei ben
Mae Duw o'r nen yn roddi.

5 O ryſedd Dŷp o nefol Râd!
Gwnaeth Criſt ein ceidwad felly:
Pan regent ef, gweddïai'n glos
Mewn dagrau dros y rhei'ny.

Gwir *Ddafydd*, Brenhin *Iſrael* yw,
6 Anwylyd Duw o'r nefo'dd;

I ni elynion gael rhyddhâd,
Ei werthfawr Wa'd a dalodd.

SALM XXXVI. Adn, 5—9.
Meſur hir.

Perffeithrwydd a Rhagluniaeth Duw; neu, *Kagluniaeth gyffredinol, a gras neillduol.*

YN uchel yn y nefoedd fry,
Duw, mae 'th ddaioni 'n ddiſglair iawn!
Dy Wir dyrr trwy bob cwmmwl du
Sy 'n t'w'llu dy amcanion llawn.

2 Byth ſicir ſaif d' Uniondeb di
Fel bryniau ar ſeilfeini 'r llawr:
Holl Waith dy Ddwylaw ſydd yn ddoeth,
A'th Farnau coeth ſydd ddyfnder mawr.

3 Mwyn yw'th Ragluniaeth di, a hael;
Dŷn ac anifail, cedwi hwy;
Yr holl fyd dan dy Ofal maent;
Ond am dy Saint gofeli 'n fwy.

4 Mor werthfawr ydyw 'th Ras, fy Nuw,
Ein gobaith yw a'n cyſur ni:
Mewn Ing y ffy Plant *Adda* wan,
Am noddfa dan d' adenydd di.

5 O Arlwyadau 'th dŷ y cawn
Ein porthi 'n llawn a melus wledd;
Trugaredd yno red yn lli
Diödir ni a'th Ras a'th hedd.

6 Bywyd, fel ffynnon loyw rwydd,
A daidd o wydd ein Harglwydd ni:
Ac yn d' Oleuni gweld a wnawn
Y gwynfyd llawn addewaiſt di.

ſalm

SALM XXXVI. Adn 1, 2, 5, 6, 7, 9, Meſur cyffredin.

Didduwiaeth ymarferol a oſodir allan; neu, *Ddrygioni Dŷn, a Mawredd* Duw.

1 PAN welwyf ddyn yn pechu 'n hŷ
Fy nghalon i a ddywaid :
" Ffŷdd Duw o'i fewn nid ydyw hon,
" Na'i ofn ger bron ei lygaid.

2 'Fe rodia yn guddiedig dro,
Gwenheitho iddo'i hunan ;
Nes cael ei ddirgel ddrygau cas,
A'i Enw 'n atgas allan.

3 Ei galon aflan yw a gau,
A'i Eiriau 'n deg i dwyllo ;
Doethineb ffwrdd o'i enaid ffodd,
Dim da ni adodd yno.

4 Anwiredd newydd, neu ryw fâr,
A lunia ar ei wely :
Ei law, a'i ben, a'i galon, dŷd.
I wneuthud pob drygioni.

5 Ond Duw ofnadwy diau mae,
Er nad yw rhai'n ei ofni :
Mae ei Gyfiawnder etto 'nghudd ;
Daw ryw-ddydd i oleuni.

6 Uwch wybren mae 'i Wirionedd ef
Ac yn y nef mae 'i Fwynder :
Fel dwfn-for yw ei Feirn i'n myſg,
Hyd uffern llyſg ei ddigder.

7 Mor werthfawr yw ei Gariad ef !
Mae 'n noddfa gref i'r cyfion :
Na ſyfied byth mo'm henaid prudd
O dan ei 'Denydd tirion !

Mor

SALM XXXVII. *Adn.* 1—15.

Y Rhan gyntaf Meſur cyffredin.

Gwobrwyon y Cyfiawn a'r Drygionus; neu, *Gofineb y Byd, ac amynedd y Saint.*

1 PAham y blinaf f' enaid gwan,
Trwy ddig ac anfoddloni;
Wrth weled dynion drwg trahaus,
Trwy gam a thrais yn codi.

2 Fel Glaſwellt dorrer ganol dydd
Cyn y diwedydd gwiwa;
Unwedd, Gogoniant hardd eu Ho's
Mewn bythol nos diflanna.

3 Am hyn yn Nuw gobeithio wnaf.
Arferaf bob daioni;
Caf felly 'mhlith y cyfiawn le,
Bydd iddo ſe fy mhorthi.

4 Treiglaf fy ffyrdd ar Dduw yn llon
Gan ddiſgwyl wrtho 'n waſtad:
Dy Law ſy 'n fforddi 'm rhodiad i
Cyfiawna hi 'nymuniad.

5 Fy niniweidrwydd eglurhai,
A'th Farn a wnai yn hyſpys:
Mor deg a goleu 'r wawr y bydd,
Fel hanner dydd 'ymddengys.

6 Yr addfwyn a feddianna 'r tir,
A'r nef yn wir 'mhen 'chydig,
Gwir olud rhoir, a heddwch llawn,
I'r cyfiawn goſtyngedig.

Gorfywyſiad.

7 Saf, cadw Ffordd dy Arglwydd da
Ac nac ymddigia, Griſtion:
Er i Ragluniaeth oedi 'n hir
I goſpi anwir ddŷnion.

gad

8 Gâd i'r anuwiol dorri 'th hedd,
A noethi dannedd arnad :
Yr Arglwydd yn eu gwatwar ſydd :
Mae 'u dial ddŷdd yn dwad.

9 Tynnaſant hwy eu cleddyf llym,
A'u bwa cyflym annel :
I ladd y dŷn ſy 'n ofni Duw,
I ddodi 'r cyſtryw 'n iſel.

10 Fy Nuw a dyrr eu bwau i gŷd ;
'Fe 'lyſg eu hymlid ſaethau :
A'u cleddyf try i'w herbyn hwy,
A phoen â trwy 'u Calonnau.

SALM XXXVII. 16, 21 26—31.

Yr ail Ran. Meſur cyffredin.

Cân i'r Tlawd ; neu, *Grefydd mewn Geiriau a Gweithredoedd.*

1 PA'M mae 'r goludog mawr ei dra
Yn boſtio'i dda mor eon :
Gwell yw rhan leia 'r cyfiawn gwan
Nag aur yr anuwiolion.

2 Y drygddyn a fenthyccia 'n hŷ,
Heb feddwl talu eilwaith ;
Trugarog yw y cyfiawn, rhy' ;
Y tlawd ni thry ef ' ymaith.

3 A chalon rwydd eluſen rhydd
I'r rhei'ny ſydd mewn diffig :
Coffhair ef byth, er cuddio 'i ben,
A'i had fydd fendigedig.

4 Cas gantho fiarad un drwg air
A thwyll, ni chair i'w 'madrodd,
Ei dafod draetha i ddynol-ryw,
Y peth gan Dduw y ddyſgodd.

5 Mae Cyfraith Duw, a'i 'fengyl lon,
O fewn ei galon efo ;

Trwy

Trwy d'wyſiad Yſpryd Duw, a'i *Air*,
Ei ddal a wnair rhag llithro.

6 Pan ſyrthio dynion drwg trwy chwant,
Y cyſiawn cant eu cadw:
Cânt feddu 'r tir addawodd Duw
A bythol fyw yn hwnnw.

S A L M. *XXXVII.* Adn. 23 37.

Y drydedd Ran. Meſur cyffredin.
ffordd a diwedd y Cyſiawn a'r drygionus.

1 MAE Camrau pawb o'r duwiol ryw
Dan drefniad Duw a'i ofal;
Codant, er cwympo ambell bryd,
Ei Law o hyd a'u cynnal.

2 Eu ffyrdd hwy ſydd yn ei ſoddhâu:
Eu rhinwedd mae 'fo 'n hoffi
Ei Ras oddi wrthynt byth ni thynn,
Ni ad y dyn fo 'n garu.

2 Eu hetifeddiaeth hwy yw 'r nef,
A'u rhan a'u cartref bythol
Eu porthi a'u cymhwyſo cant
I 'r put Ogoniant nefol.

4 Wrth Dduw diſgwyliwch, blant i gyd,
Nac ofnwch lid gwyr trawſion:
Cewch wel'd mor wag fu ' balchder mawr
Pan daſier ' lawr yn gyſion.

Gorphwyſiad.

5 Y drygddyn gwelais ef yn byw
Heb ofni Duw na dynion:
Fel Lawryf gwyrdd yn ymdeghau.
Gan dannu 'i freichiau mawrion.

6 Ond 'fe ' ddiflannodd ' ffwrdd o 'rtir:
A llaw na's gwelir torrwyd:
A lle bu 'r balchder mawr di-fail,
Gwraidd, brig, na dail, ni ad'wyd.

7 Ond gwelwch ffordd y cyfiawn call,
A'i gamrau diwall uniawn:
Diddanwch trwy 'i holl ffyrdd y ſydd
A'i ddiwedd fydd heddychlawn.

SALM XXXVIII. meſur cyffredin.
Euogrwydd Cydwybod ac eſmwythâd; neu,
Weddi am Bardwn a Jechyd.

1 MEwn llid, dy Gariad cofia di,
Duw, dychwel fi 'th waſnaethŵr,
Na boed dy gerydd tadol ym
Fel cleddyf llym dialŵr.

2 Mae 'th ſaethau 'n glynu yn fy mron,
A'm cnawd dan greulon waſgfa:
I'm hyſpryd, rhwng y poen a'r loes,
Un dydd nid oes Gorphwyſfa.

3 Fy mhechod ſydd faich trwm, tu a'r nen
Mae dros fy mhen yn dringo:
Ni's galla 'i ddwyn, mae 'n llwyth rhy lawn
Na gwneuthur jawn am dano.

4 Fy meddwl fel Môr trwblus ſy
a'm pen yn plygu i'r ddaear;
Tan ddig fy nhad a'i gerydd prudd,
Wy 'n myn'd trwy 'r dydd mewn galar.

5 Duw, gwel, drylliedig wyf, a gwan,
Heb fan yn gyfan ynnof:
Gan gyſtydd enaid oer yw 'nghri:
Dy ſaethau di aeth trwof.

6 Fy holl ddeiſyfiad wyddoſt ti,
A'th Lygad rhiſi 'nagrau:
A'th dirion Gluſt a glyw bob cam
Fy ngriddfan a m hochneidiau.

7 Fy unig obaith wyt a'm Duw
yr hwn a'm clyw yn cwyno:

fy

Fy Nuw a gwyd fy enaid gwan ;
Mae Satan yn ei demtio.

8 (Hawdd gan fy nhroed i lithro 'lawr
Llawenydd mawr ſ' am hynny;
Beilch yw 'ngelynion i, a llon
Pan allon' fy machellu.

9 Ond mi 'addefa' 'mai wrth Dduw ;
Triſtâf am bob rhyw bechod :
Ac am fy ngwendid llefa i 'ma's,
Am fwy o ras oddi-uchod.

10 Fy meiau gynt, Duw, maddeu di,
A byth bydd imi 'n agos :
Duw 'm Jachawdwriaeth, bryſia a'th Râ
Cyn marw o'th was ſy 'n d' aros.)

S A L M *XXXIX* Adn, 1, 2, 3,
Y rhan gyntaf

Gwyliadwriaeth ar y Tafod, neu, *gallineb*
Zel.

1 FEL hyn ymroddais o flaen Duw
" Tra tyddwyf byw i wylied ,
2. Fy nhafod rhag d'weyd gair di ras
" Anhardd a chas i'w glywed.

2 Ac os attelir hi'n y fan,
Lle byddo annuwiolion :
Mi 'wyliaf y dau cymmaint rhag
Pob math o wag 'madroddion.

3 Braidd i'm gwefuſau caniadttaf,
I dd'weyd y da fwy 'n deimlo :
Rhag i watwarwyr yn ddi-gêl.
Fy Nuwiol Zêl i wawdio.

4 Ond os cyfleuſdra 'mddengys im':
Nid ofnaf ddim o'u gw'radwydd:
Caiff gwawdwyr glywed yn ddi-os
Fy 'madrodd dros yr Arglwydd.

SALM XXXIX. Adn 4, 5, 6, 7, Yr ail Ran Meſur cyffredin.
Gwaeedd a Breuoldeb dyn.

DUW, dyſg im' feſur Dyddiau f' oes,
Pa Einioes a gyrhaeddaf;
Dymunwn ddyſgu hyn o hyd
Mor fyrr yw mywyd ymaf.

2 Lled llaw yw 'n hymffroſt nid mawr fwy
Modfedd neu ddwy o amſer:
Dyw dyn ond llwch a gwegi 'n llawn
Pan fo 'n ei gyflawn wychder.

3 Plant dynion fel cyſgodau i gyd
Ar faes y Byd fy 'n rhodio;
Terfyſgu 'mryſon maent am fyw
Ac ofer yw eu cyffro.

4 Rhai 'n rhodio mewn anrhydedd cair
A rhai am aur yn cloddio;
Pentyrru Da na wis i bwy
Ac ebrwydd hwy 'n eu gado.

5 Pa beth gan hyn obeithiaf mwy
Oddi wrthynt hwy 'r Cre'duriaid?
Gwnant fy niſgwyliad yn ddi-fudd
Os ynthynt bydd f' ymddiried.

6 Fy ngobaith cnawdol alwa i 'n ol
A'm holl Ddaearol amcan
Rhoffynu marwol Ran, gwell yw,
A gwnaf fy Nuw fy nghyfan.

SALM XXXIX. Adn, 9—13.
Y drydedd Ran Meſur cyffredin.
Newidder claf wely; neu, bledio a Duw heb rwgnach.

YN raſol edrych lawr fy Ner,
Mewn blinder gwel fi 'n boenus,

Ond mûd oth flaen wyf fi, heb ble
Na beiddio dadle d' wllys.

2 Dy Weifion yw Clefydon ſwrth
Sy 'n dyfod wrth d' Orchymmyn;
Yn erbyn llaw dy geryddllym
Ni dd'wedaf ddim yn gyndyn,

3 Etto mi bledia 'n dlawd fy nghri
Duw, ſymmyd di 'th geryddon:
Gwanhau mae 'm nerth a'm Hyſpryd byw
Gan amled yw 'th ergidion.

4 Fel dryllio gwyfyn dan dy law
Rym maes o law 'n ymddattod;
Ni all ein grym d' wrthſefyll di
A'n tegwch ni ſy 'n darfod.

5 Ein Bywyd buan mae 'n lleſgau,
Fel Bwmbwl, clau mae 'n torri;
Holl eppil *Addaf* dda a drwg,
Nid ynt ond Mwg a gwegi.

6 Wyf ond ymdeithydd yn y byd
Fel pawb i gyd o'm Tadau;
O parod fwyf pan ddelo 'r wys.
I fynd ar frys i'm Siwrnai.

7 Ond, Arglwydd, os arbedi di
Fy mywyd i fachigyn;
Mi a'th foliannaf nos a dydd
A'th Gariad fydd fy nheſtyn:

S A L M XL. Adn, 1, 2. 3, 5 17. Y Rhan gyntaf meſur cyffredin.
Can o ymwared o Gyſyngder mawr.

1 DYFAL ddiſgwylais wrth fy Nuw
Fe roddes glyw i'm Gweddi;
Gorphwyſais ar ei air yn faith,
Dug Iechydwriaeth imi.

Os

2 O'r Pydew hyll fe 'm codai 'n wir
Lle bum yn hir yn gorwedd;
A'm Traed yn rhyddion hefyd gwnaeth
O Rwymau caeth fe anwiredd.

3 Gwnaeth imi ſefyll ar Graig gref
A chodi 'm llef yn llafar;
I ſôli gwaith ei ddwylo glan,
Mewn newydd Gan ddiolchgar.

4 Cyhoeddaf Waith ei Ras ar lled,
A'r Saint cant glywed hynny;
A dyſg Troſeddwyr o bob rhyw
Obeithio'n Nuw a'i ofni.

5 Meddyliau 'th Gariad ſy 'n amlhau,
A'th Drugareddau aneirif,
Ni feddaf Eiriau digon maith,
Nac oriau chwaith i'w cyfrif.

6 Pan fwy 'n drallodus yn y llwch,
Heb heddwch na goleuni,
Fy Nuw ſy 'n gweld fy mhwyſig Wae,
A'm cofio mae a'm codi.

SALM XL. Adn 6——9. Yr ail Ran Meſur cyffredin.
Cnawdoliaeth ac aberth Criſt.

O fer yw'ch gwaith, medd Duw ſy ddoeth
" Rhowch ymaith boeth offrymmu;
" Mewn gwaed buſtechi a Geifr mwy
" Nid ydwy 'n ymhyfrydu.

2 Yna, medd *Jeſu*, wele 'fi,
" Yn dyfod i gael gwneuthur
" Dy 'wyllys, a chwplau ar led
" Beth bynna dd'wed dy Lyfyr.

3 Mae 'th gyfraith ger fy mron o hyd
" Ac hefyd yn fy nghalon;

Am

" A'm Cluſtiau gyda hoffder ſy
" Agored y'th gynghorion.

4 Ac wele 'r Prynwr mawr a ddaeth
Ymddangos wnaeth y *Jeſu*;
A chymmerth ef mewn amſer gwiw
Y Corph oedd Duw 'n ddarparu.

5 Datguddiodd Ras ei Dad o'r nef,
A'i Gariad ef ar gyhoedd;
Pregethodd ffordd Cyfiawnder *JON*
Mewn mawrion gymmanfaoedd.

6 Gogoniant Duw oedd ger ei fron,
A chyflwr dynion di-nerth,
I gwpla rhan Jachawdwr rhad
Efe a wnad yn aberth.

Gorphwyſiad.

7 Nid Gwaed 'nifeiliaid, fawr na mân,
Olchaſai 'n lan gydwybod;
Ond Criſt a daloddd aberth llawn,
Digonol lawn am beehod.

8 Tannwyd yr Jechydwriaeth lân,
A theyrnas Satan ſiglwyd;
Fel hyn trwy 'r *Jeſu* Had y Wraig,
'N awr, pen y ddraig a ddryllwyd.

SALM XL. 5 10 Meſur hir.

Criſt *ein haberth a'n Mechniaeth.*

Mae 'r gwyrthiau, Arglwydd, wnaeth
Uchlaw ein mawl a'n meddwl ni
Fe ceiſiwn ddweyd ei niſer maith,
Fe ballei 'm rhif diffiigiai 'm Hiaith.

2 Nid gwaed nifeiliaid bob yr un,
All olchi euogrwydd enaid dyn:
Ond ti a roiſt o'n blaen, O Dduw,
Un aberth, holl ddigonol yw.

3 Wele 'th dragwyddol Fab a ddaeth
I'th gyngor rhoddi cluſt a wnaeth;

Cymmerodd Gorph parodol pur,
I gwpla 'r gorchwyl mawr ei gur.

4 " Wele fi 'n dyfod, meddai ef,
" Mewn Zel a Chariad lawr o'r nef;
" I ddwyn pechodau dynol ryw,
" A gwneuthur d' 'wyllys di fy Nuw.

5 'Sgrifennwyd yn dy arfaeth fawr,
" Wyf yn dy lyfyr di ar lawr:
" Rhan Prynwr rhaid i mi gwplau
" A'th gyfraith yn fy nghalon mae.

6 Dy gyfraith lan caf ei mawrhau,
" Rhai cyndyn, tynna 'i ufuddhau
" Pan ar fy nghroes y coder fi,
" Neu i'm Gogoniant diſglair fry.

7 Caiff d' yſpryd ddiſgyn gyda 'th air,
" A'th Jechydwriaeth eglurhair,
" A'r Byd a ddyſg dy Ras, o Dduw;
" 'Th ddoethineb a'th gyfiawnder gwiw.

SALM XLI. Adn 1, 2, 3. Meſur hir. *Cariad i'r tlawd*; neu, *doſturi i'r cyſtyddiol.*

1 GWynfyd y dyn a'r galon hael,
Sy 'n trugarhau wrth dlodion gwael,
Trwy gariad fo 'n cyd-deimlo 'n brudd,
A'i Frodyr (Saint) mewn adfyd ſydd.

2 Dymunei Galon wneuthur mwy;
Nac all ei ddwylaw iddynt hwy;
Mewn ing y gwrendy Duw ei Gwyn,
A dengys ymyſgaroedd mwyn.

3 Caiff drigo 'n ddiogel is y nen,
A bendith ddirgel ar ei ben,
Pan fyddo haint a newyn mawr,
O'i gylch yn bwrw 'u meirw i lawr.

4 Os nychu ar ei Wely bydd,
O'i Feiau goliwng Duw e'n rhydd,
A'i Law ei hun fe 'i gwella ef,
Neu ddwyn ei enaid ' fynu i'r Nef.

SALM XLII. Adn. 1. 5.

Y Rhan gyntaf Mesur cyffredin.

Anghysur a gobaith; neu, *Achwyniad Absennoldeb oddi wrth addoliad cyhoeddus*

1 FY Enaid i hiraethlawn yw,
Am brofi Duw a'i weled;
Fel y mae 'r Hydd a'i fref a'i chwant,
Am ddw'r y nant wrth syched.

2 Pa bryd y do 'i gynteddau 'th Ras,
'Gael dy gymdeithias etto?
Bod cyd o wydd dy Wyneb di
Wnâ 'nghalon i ofidio.

3 Mae f' enaid dan Demtasiwn blin
A'm Dagrau f' imi 'n adwledd;
Tra dwetto 'r Gelyn wrthyf, clyw,
"P' le mae dy Dduw o'r diwedd?

4 'N awr gyd a' Phlefer prudd ar dro
Hen ddyddiau i'm co' a ddeuant,
Pan eym i'th Dŷ Rifedi glan,
Dan seinio can a Moliant.

5 Ond f' enaid pam y soddi dan
Fath lwyth o anfodlonrwydd?
Pa ham yr anobeithi 'n llyn
A phechu 'n erbyn f' Arglwydd?

6 Gobeithia yntho, a'i Law gref
Fe symmyd ef dy ofyd;
Caf etto ganu ger ei fron.
Ei gariad tirion hyfryd.

SALM XLII. Adn 6. 11.

Yr ail Ran. meſur hir.

Meddyliau pruddaidd yn caeleu ceryddu; neu, *Obaith mewn cyſtyddiau.*

1 FY Yſpryd, Arglwydd, ynno 'i fawdd
Ond galwa 'i gof dy neſol nawdd;
A chofio 'r amſer gynt y wna',
Mewn Ing y profais Dduw yn dda.

2 Blinderau mawrion megis lli',
Neu Fôr am hamgylchaſant i;
Dy ddw'r Biſtylloedd fry o'r nen
A 'th donnau aethant dros fy mhen.

3 Ond Duw ddatguddia 'i Gariad mwyn,
Y Dydd pan wnelwyf wrtho nghwyn,
A'r nos ei Ras ni fymmyd 'chwaith,
Gweddio a chanu fydd fy ngwaith.

4 Bwraf fy hunan wrth ei dra'd,
Gan ddweyd "fy Nghraig fy Nuw fy Nhad
Pa ham angofia 'th Gariad di
Fy enaid gwan griddfannus i.

5 Corydda i 'nghalon am wanhau,
Pa ham mae f' enaid i 'n triſtau?
Cred yn yr Arglwydd, canmol ef,
Dy Gymmorth yw a 'th Noddfa gref.

6 Caiff d' air fy nhywys ar fy nhaith,
A dodi 'm myfyrdodau ar waith;
A'm dwyn i'th Neſol Fryn i fyw,
Fy mhrif Orfoledd wyt, fy Nuw.

SALM XLIV. Adn 1, 2, 3, 8, 15, 26.

Meſur cyffredin. *Achwyniad yr Eglwys mewn Erlidigaeth.*

1 DUW, clywſom ar y ddaear lâs
Am waith dy Ras a 'th allu;

Ein

Ein Tadau gynt fu 'n dweyd i ni
Dy wyrthiau di pryd hynny.

2 Plennaiſt dy Eglwys yn y Tir
I'th 'Fengyl bur rhoiſt lwyddiant,
Dy Fraich datguddiaiſt yn eu plith
A'th Fendith a'th Ogoniant

3 Yn Nuw trwy 'r Dydd ym ffroſtio 'r oent
A miloedd, doent yn llawen
I foli a gweddio 'nghŷd,
A gras i gyd a ganen'.

4 Ond 'n awr c'wilyddiwyd (gwael yw 'n bri
Ein Hwyneb ni a'n Henaid;
Wrth glywed Cabl y gelyn câs
A gwawdio 'th Ras gan ffyliaid.

5 Etto nid anghofiaſom Duw
'N anffyddlon i'w Gyfammod;
Na throi ein traed o'r llwybrau glan
Oe't ti o'n bla'n yn oſod.

6 Er bod y Dreigiau mawr eu grym
Yn rhuo 'n llym eu lleiſiau,
A'th Law dy hun a'n drylliodd ni,
Yn agos i byrth Angau.

Gorphwyſiad.

7 Trwy 'r dydd agored ŷm heb gel
I farw fel merthyron;
Fel defaid rhwym i'r lladdfa ym
Wrth ddeddfau llym a chreulon.

8 O deffro, Arglwydd, tyr'd i ma'n
Pam 'cwſg dy Ras arferol?
Pam i'n gadewi megis rhai
Wedi 'u cáſau a'u deol.

9 Ai ymaith fyth y bwri ni;
Heb wrando 'n cri 'n waſtadol;

A'i

A'i cuddio d' Wyneb byth y wnai,
Oddi wrthym rai cyſtuddiol.

10 Plygwyd ein henaid hyd y llawr,
Gan driſtwch mawr a thrawſedd
Cyfod i'n plaid, cerydda 'n glau
Y Beilchion, a'u Cynddaredd.

11 Rhag gwarth tragwyddol gwared ni,
Ein Duw wyt ti, a'n Prynŵr;
Er mwyn anrhydedd d' Enw Mad,
Haeddiant dy Wa'd Jachawdwr.

SALM XLV. Meſur cyffredin.
Gogoniant Criſt, llwyddiant yr Efengyl, a'r Eglwys genhedlig.

1 FY Mrenhin mawr, a'm Prynwr cu
Dy degwch ſy anfeidrol;
O'th Enau daw beraidd thion llawn
A phob rhyw ddawn rhagorol.

2 Eglura 'n awr d' ogoniant cryf
A gwiſg dy gleddyf Jeſu;
A marchog mewn mawrhydi i ma's,
Gwna i air dy Ras orchfygu.

3 Dy faethau yn d' elyniou ſawdd
Neu 'u calon tawdd a'th Gariad;
Gwir ac addfwynder gyd a thi,
A gras fo 'n gweini 'n waſtad.

4 O *Dduw*, mae 'th ddeddfau 'n jawn bob rhai
Dy Orfedd ſaif heb ddiben;
A'th 'fengyl yn llwyddiannus iawn
Fydd yn dy Law 'n deyrn wialen.

5 Dy Dad a'th Dduw, heb feſur fry
O'i Yſpryd cu tywalltodd,
Fel olew llawen (heb un llen)
A'th ſanctaidd ben enneiniodd.

Wele

6 Wele 'r genhedlig Eglwys mae
Ar dy Law ddehau 'n dyfod ;
Fel Priodasferch hardd ei llun,
T'wyſogion ſy 'n ei gwarchod.

7 Clyw, derbyn Ferch ei Gariad rhâd,
Anghofia a' mad, yn ebrwydd
A thŷ dy Dâd, a'th dduwiau gau ;
Tal d' addynedau i'r Arglwydd.

8 Rho ar dy Dduw, a'th Frenhin, ferch,
Dy fryd a'th ſerch cyfannedd,
A 'th Blant a gân dan lawenhau
Ei foliant a'i anrhydedd.

SALM XLV. y Rhan gyntaf, Meſur hir.

Gogoniant CRIST, *a gallu ei Efengyl.*

1 O Am gael yſpryd Duw, yn awr,
I foli 'Mhrynwr, Frenhin mawr,
Sef *Jeſu*, f' Arglwydd I a'm Duw,
O Pa mor dêg nefolaidd yw !

2 Ar holl Blant Dynion dan y Rhod,
Mae 'oruwch Ras yn dwyn y clod :
Rhed Cariad o'i Wefuſau 'n llif,
Bendithion rhyfedd heb ddim rhif.

3 Ymwiſg mewn arfau, gadarn Gûn,
Gwregyſa 'th Gleddyf ar dy Glun :
A marchog mewn mawrhydi a Bri,
Gwir ag addfwynder gyd a thi.

4 Dy Lid fel Piccell lem, neu faeth,
'A trwy d' Elynion cyndyn caeth ;
Neu Eiriau mwyn Trugaredd Rad,
A dawdd y cyfryw wrth dy dra'd.

5 Dy Orſedd erys byth, o Dduw,
Gras yn dy Law 'th Deyrn-wialen yw,
Cyfiawn yw 'th waith a'th ddeddfau i gyd
Gras a Chyfiawnder hoffi o hyd.

Dy

Dy Dduw, tywalltodd lawr o'r Nen
Olew llawenydd ar dy Ben;
Bendithiodd ef a'i Yſpryd byw
Ei Gynfâb uwch holl feibion Duw.

SALM XLV. Yr ail Ran,
Mesur hir. CRIST *a'i Eglwys*;
neu, y Briodas ddirgelodig

MOR deg yw Brenhin mawr y ſaint
Mawrhydi a Grás ei harddu maent;
Daw a bendithion 'lawr o'r Nef,
I ennill Pobl iw garu ef.

Ar ei ddeheulaw gweled cair
Yr Eglwys yn ei Gemwaith aur;
Ei neſol Wiſg rhyfeddol yw,
Llawenydd a Chyſtawnder Duw.

Gwna 'i thegwch fel yr eiddo 'i hun,
I'w Orſedd geilw 'i wrth ei glun;
Gan ddwe'yd, Ferch ddieithr deg ymâd
A holl eulunod Tŷ dy Dad.

A'r Brenhin llawenycha 'n fwy
Oth herwydd pan anghofiech hwy;
Er ef, a 'moſtwng iddo 'n wiw,
Dy Briod a'th wneuthurwr yw,

O ddedwydd awr, pan gyrcho ef
Di 'ſynu 'i Frenhinllys Nef;
Ath feibion oll, anneirif lu,
Teyrnaſant fel tywyſogion fry.

A pharch coroner byth ei Ben,
Pob Oes molianned ef (*Amen*)
Dodforwn ninneu 'n llon ein llef,
Oſtyngiad mawr ei Gariad ef,

SALM XLVI. Y Rhan gyntaf meſur
Diogelwch a gorfoledd yr eglwys ymhlith anghyfaneddfa gwladol.

DUW ydyw noddfa 'r Saint a'u grym
Mewn Stormydd o drallodion llym

Cyn

Cyn gallom draethu wrtho 'n cwyn,
Presennol gymmorth mae e'n ddwyn.

2 O'u lleoedd aed y bryniau o'r bron
I lawr i'r dyfnder dan y don:
A figled dychrynfeydd y byd,
Nid ofna 'n Hangor gref ddi-gryd.

3 Rhued y Mor a'i donnau dig,
Yn heddwch Duw ein henaid trig;
Tra bo'r Trigolion ar bob Traeth
Yn ofni 'r llanw 'n llawn o aeth.

4 Mae afon bur a'i ffrydiau byw
Sydd yn diwallu Dinas Duw;
Llawenydd, Cariad, Bywyd llon
'Dwfrhant ein Preswylfeydd yn hon.

5 Dy air sy Sanctaidd afon ddofn,
A fawdd ein holl derfysglyd Ofn;
Rhydd d' addewidion felus Hedd,
A nerth i Eneidiau lleſg eu gwedd.

6 *Seion* yn ſiccir byth a ſai:
Cariad ei Brenhin mae 'n fwynhau,
Seilfaenwyd hon a'i muriau ſerth,
Ar ei Wirionedd ef a'i nerth.

SALM XLVI. Yr ail Ran, Meſur hîr.

DUW yn ymladd dros ei Eglwys.

I'T H Frenhin, *Seion*, cred o hyd,
Er Treiſwyr a Theyrnaſoedd Bŷd;
Pan roddo 'i holl-alluog Lêf,
Y Bobl a dawdd a'u terfyſg gref.

2 Tros *Jacob* gynt ymladdodd Duw,
Duw *Jacob* etto 'n cymmorth yw;
Gwelwch weithredoedd ei Law gref,
Pa anghyfannedd waith wnaeth ef.

O

3 O For i For, o Draeth i Draeth,
Goſtegu ſwn rhyfeloedd wnaeth:
Pan ruo 'i Daran oddi draw
Daw 'r Bobl i hedd gan ofn a braw.

4 Y Bwa a'r ffonn ſe 'i tyrr yn fân,
Cerbydau a lyſg â nefol dân:
Trigolion Daear oll diſtewch,
A'i Ogoneddus Lef gwrandewch.

5 " Peidiwch, a dyſgwch mi ſy Dduw
" Dyrchefir fi 'myſg Dŷnol-ryw;
" Adwaenir, ofnir fi trwy 'r Byd,
" Yn *Seion* mae Ngorſeddfa o hyd.

6 O Arglwydd, holl alluog Dduw,
Tra b'om mor agos iti 'n byw,
Ein ffydd ddi ofn a gân yn hŷ
Annogaeth i byrth Uffern ddu.

SALM XLVII. Meſur cyffredin.
Criſt *yn Eſgyn ac yn Teyrnaſu.*

1 O Cenwch Fawl i Frenhin Nef,
A llafar Lef nefole'dd:
Boed i bob Gwlad, mewn Hymnau glân
Ddyrchafu Can o Orfoledd.

2 *Jeſu* ein Duw, ſy 'n mynd i'r Nef,
A chyd ag ef Lu nefol,
I'w warchad wrth ddyrchafu i'r Nen,
A'u Hudgyrn llawen ſiriol.

3 Angylion, mawl i'w Brenhin rhoent,
Plant Dŷnion boent i'w dilyn;
Cenwch ei Glod trwy 'r Ddaear gron,
Can's ef ar hon ſy Frenhin.

4 Molwch ef gyda pharch yn gall,
Boed deall yn flaenorol;
Na ſtommwch ef a ſeinfawr Gân
Ar dafod anyſtyriol.

5 Yn *Iſrael* gynt 'r oedd Gorſedd Duw,
Hon oedd y Rhyw etholodd:
Ond cleimio 'r Bŷd i gyd mae 'n awr,
Ei Ras a braw' 'r Cenhedloedd.

6 Ynyſoedd *Brydain* ſ' eiddo 'ſo;
Duw *Abrah'm* yno 'dweunyr:
Brenhinoedd, plygant ger ei fron,
A Thywyſogion pybur.

SALM XLVIII. *Adn* 1. 8.

Y Rhan gyntaf, Meſur cyffredin.

Yr Eglwys yw anrhydedd a diogelwch y Deyrnas.

1 YR Arglwydd, ein Duw ni ſy fawr,
Bo'i Enw 'n glodfawr heſyd;
Mae 'n gwneuthur ei Eglwyſi glan
Ei brif Breſwylfan hyfryd.

2 O pa mor deg i'n golwg yw
Temlau ein Duw o gwmpas:
Anrhydedd ein Priödor Fan,
Ac Amddiffynſa 'n Teyrnas.

3 Yn *Seion* adnabyddir ef
Yn Noddfa gref mewn trallod;
Diſgleiriodd lechydwriaeth glau
Trwy 'i holl balafau hynod.

4 Pan fai Brenhinoedd mawr y Bŷd,
Yn uno 'nghŷd i'w herbyn:
A gwel'd fod Duw o fewn y Fan
Mwy ffoeſant gan fawr ddychryn.

5 Pan ddelo Llongau mawr yn llu,
I aflonyddu 'n Tiroedd;
Fe enfyn dymheſtl uchel ſŵn
I'w ſoddi hw' 'n y Moroedd.

6 Ni glywſom gan ein Tadau fu,
A mynych canfu 'n Llygaid,

Mor

Mor dda y Cadwai Duw o'r Ne',
Y Gorlan lle bai ' Ddefaid.

7 Mewn Trallod, Newydd o bob rhyw,
I Dŷ ein Duw cawn fyned :
Ei Ras rhyfeddol ef coffawn,
Ac yno cawn ymwared.

SALM XLVIII. Adn. 10——14.

Yr ail Ran Meſur cyffredin.

Prydferthwch yr Eglwys ; neu, addoliad a Threfn yr Efengyl.

1 MOR bell adwaenir d' Enw da
Y Byd a draetha 'th Foliant,
Dy Saint, o Dduw, wrth d' Orſedd lan,
Eu parchus gan dyrchafant.

2 Boed *Juda* 'n llawen y pryd hyn
Ar *Seion* Fryn dewiſol ;
A thraethed waith dy Ddwylo glan,
A 'th 'wllys cyfan hollol.

3 Dieithriaid rhodiant' amgylch hon,
Sef *Seion* ein preſwylfa :
I weld dy adeiladaeth bur,
A'th Sanctaidd Dir ſydd yma.

4 Llywodraeth lan, a threfn dy Dŷ
Addoliad dy Gynteddfod ;
Y, Mawl a'r Addunedau prudd
I w Gwledydd rhoddant wybod.

5 Mor ddoeth, mor Ogoneddus wych,
Yw 'r gwaith i edrych arno ;
Gwell na defodau 'r Gyfraith fu,
Ag Aur oedd wedi 'u trwſio.

6 Y Duw ym ni 'n addoli 'n awr.
Hyd angau awr fe 'n harwen,
Tro'm yma 'n byw ein Duw fydd ef :
Ac yn y Nef drachefen.

SALM XLIX. 6—14 Y rhan gyntaf, Meſur cyffredin.

Balchder Marwolaeth, neu, *Wagder Bywyd a chyfoeth*,

1 PA ham mae 'r gwr cyfoethog cryf,
Mewn balchder hyf yn chwyddo:
Wrth wel'd ei barch a'i Ddâ a'i Stor,
Fel llanw 'r Môr yn lliſo?

2 (Pa ham mae 'n diyſtyru 'r tlawd
Or un Clai gawd ag ynteu:
A boſtio fel 't ai 'Gnawd e'n uwch
O amgen Lwch ei ddechreu;)

3 Ni ddichon ei holl Olud mawr
Ddwyn pardwn, awr i'w Ene'd
Na rhoi iw Frawd rhag Angau llym
Un fynyd ddim ymwared.

4 Can's nid yw Bywyd ddim ar werth,
Rhy fawr yw Pridwerth hwnnw;
Cyfiawnder gwobr o aur ni fynn,
Am attal Dyn rhag marw.

5 Mae 'n gwel'd y doeth, a'r anoeth ffol,
A'r Gwrol a'r Di-galon
Yn gado'u meddiant bawb un-wedd,
Yn mynd i'r Bedd yn dlodion.

6 Ac etto 'i dyb a'i falchder hŷ,
Yw ſaif ei dŷ 'n Dragywydd;
Ac fel 'bo i enw bara'n hir
Rhydd hwn i'w Dir a'i Geurydd.

7 Ffol yw ei Dyb a'i Obaith cam,
Clau deifydd am ei goffa:
Ei Enw gyd a'i Gelain gas
Mewn Daear las a bydra.

8 Hon yw eu ffordd ynfydion ffol;
A'u Plant o'u hol ſy 'n hoffi

'rhyn

'Rhyn 'ddwetto 'u Tadau yn gyttun,
" A gwnant yr ûn drygioni.

9 Os dynion ffol hebRas, yn wir,
A godir i anrhydedd,
Fel anifeiliaid byw wnant hw',
Ac hefyd marw 'r unwedd.

10 (Fel Defaid cleddir hwynt yn glau,
Fe ymborth Angau arnyn'
Nes eu deffroi a'r Udgorn mawr,
O'u Cwſg mewn dirfawr ddychryn.)

SALM XLIX. Adn 14, 15.
Yr ail ran Meſur cyffredin.
Marwolaeth a'r Adgyfodiad.

CHwi feilch ſy 'n gwneyd o'r cyfiawn
A fathru 'r tlawd heb eiriach, (wawd
Pan ddugo angau chwi i'r Bedd
Ni chwyd eich mawredd mwyach.

2 Dydd mawr y Farn try 'r rhod fel hyn
Y Cyfiawn eſgyn ' fynu:
Ac arglwyddiaetha ar y rhai,
Fu gynt yn ei ddi'ſtyru.

3 Fy Nuw a dderbyn f' Enaid tlawd
Pan el o'm Cnawd i ymaith;
A thyrr Garchardy 'r Bedd yn chwyrn
I godi f' Eſgyrn eilwaith.

4 Y Nefoedd yw 'm tragwyddol Fann,
A'm ſiccir Ran i bellach;
Terfyſged beilchion etto 'n hwy,
Ond ni bydd mwy i'm' rwgnach.

SALM XLIX Meſur hir.
Marwolaeth y Pechadur goludog;
Ac adgyfodiad y Saint.

PA ham mae 'r traws yn fathru 'r gwan
A boſtio 'r lydan Stat a fedd

Ni cheidw *Da* er amled fo'n,
Mo 'u drwg Berchennon rhag y Bedd.

2 Ni chant gan Angau oedi awr,
Er Trafau mawr a'u tryfor ffiwch:
Na chadw Brawd fo 'n trengu yn fyw,
Pan archo Duw hwn fynd i'r Llwch.

3 Daear a th'wllwch erchyll du
Fydd yn amgylchu eu Cyrph yn awr;
A'u Cnawd pafgedig teg ei wedd,
Try 'n Llwch a Llygredd yn y Llawr.

4 Fel Defaid ffol rhoi'r hwy 'n y Bedd,
Caiff Pryfed Wledd o'u Cig a'u Gwaed,
Pan godo 'r Saint y boreu pur
Cant y Gorthrymwyr wrth eu Traed.

5 Eu Parch a dderfydd yn y Llwch,
Eu rhwyfg a'u Tegwch mawr wych mwy
A'r cyfiawn a ddyrchefir fry,
I arglwyddiaethu arnynt hwy.

6 Fy Mhrynwr adnewydda 'm gwedd
Fe'm cwyd o'r Bedd drachefn i fyw,
Fy nghnawd a'm Henaid mwy ni 'mad,
Ond trigo 'n waftad gyd a'm Duw.

S A L M L. Adn 1—6 Y Rhan gyntaf
Mefur cyffredin.
Y Farn ddiweddaf; neu, *y Saint yn cael a gwobrwyo.*

1 YR Arglwydd, Barnwr mawr y Byd
A eilw 'nghyd y Werin,
Ger bron ei Faingc o'r *Dwyrain* draw
A phawb ger llaw 'r *Gorllewin.*

2 Ni bydd i Gablwyr ddweyd o hyd
"Na chaiff y Byd ei farnu;
Ac am fod Duw yn oedi 'r Dŷdd,
Ymroi 'n ddi g'wilydd bechu.

Duw

3 Daw 'n Harglwydd ar Gymmylau 'r Ne'
O'i flaen bydd fflamie tanllyd;
Taranau, 'Storm, a th'wllwch fydd
Yn dwyn y dydd dychrynllyd.

4 Clyw 'r Nef ei alwad oddi fry,
Daw atto Lu o Angylion,
A'r Byd ac Uffern ofnant Farn,
Ein Harglwydd cadarn cyfion.

5 Ond ceſglwch fy holl ſaint, mae 'n ddweyd
" Y rhai fu 'n gwneud eu Cymmod
" A Duw, trwy aberth ei Fab Rhad,
" A'i Selio a'i Waed yn barod.

6 Eu ffŷdd a'u gwaith a eglurhair
A'r Byd a wnair i adde,
Mai cyſiawn 'r wy 'n gwobrwyo 'mhlan t,
A'm Grâs a folant hwythe.

SALML. Adn 10 11, 14, 15 23.
Yr ail Ran Meſur cyffredin.
Ufudddod ſydd well nac Aberth.

FEl hyn medd Duw " y meuſydd maith
" A'u helaith ddiadellau
" Ar anifeiliaid ar bob bryn
" Ynt f' eiddo yn ddi ammau.

2 " Ni foddia defaid aberth ſi
" Na byſtych wedi 'u lloſgi;
" Ffydd Gobaith, Cariad, Gweddi a mawl
" Yn hollawl wyf yn hoffi.

3 " Mewn Trallod galw arnaf ſi,
" A dygaf di i Rydd-did;
" Bryd hynny ceni imi Glod,
" A'th Dafod fel y dylid.

4 " Y Dŷn offrymmo foliant glân
" A'm gogonedda 'n oreu;

Ar

" A'r rhai a rodiant gyd a Duw
" Cant Fywyd i'w Heneidiau.

SALM L. *Adn* 1. 5. 8. 16. 21. 22.
Y drydedd Ran, Meſur cyffredin.
Barn Rhagrithwyr.

1 PAN ddelo *Criſt* i Farnu 'r Byd,
A'r Saint i gyd o'i gwmpas;
Fe eilw 'r bobloedd oll ger bron,
Gan ddweyd wrth ddŷnion diras;

2 " Nid eiſiau Ebyrth breiſion drud
" Rhof ar y Byd gondemniad,
" Allorau a ffurfiau ni leſân'
" Byth heb y Tan o Gariad.

3 A ph'eth y wnai Rhagrithwyr ſerth
" Yn dwyn eu haberth imi?
" Gan alw 'm deddfau 'n union iawn,
" A'u dwylo 'n llawn Drygioni.

4 " Tybiaſoch, rhagof gadw 'n gel,
" Er gwneuthur dirgel ddrygau;
" Ond dugaf hwynt i'r goleu 'n glau,
E'r Poen a gwae i'ch Eneidiau.

5 Clywch hyn ddibriſwyr Duw mewn pryd
Cyn 'nynno i Lid heb arbed;
Os ſyrthio dan ei Gleddau wnewch,
'D oes neb a gewch i'ch gwared.

SALM L. Ar teſur newydd.
Yr farn ddiweddaf.

DUW y Gogoniant enfyn allan Wys,
O'r *De* i'r *Gogledd* geilw 'r bobl ar frys
O'r *Dwyrain* i'r *Gorllewin* bloedd a roir,
Trwy 'r Bydoedd oll, y meirw a ddeffroir;
Athîſtiaid mwy yn gwawdio i Oed ni bydd
A'i ddial mwy ni chwſg, can's wele'r dydd.

Diſ-

2 Diſgyn mae 'r Barnwr, a'i holl lu ger llaw,
A than a Thymheſtl gyd ag ef a ddaw ;
Nef, Dae r ac Uffern, a phob peth neſewch,
A'i gyfiawn farn ar ddynion drwg gwrandewch :
Ond ceſglwch meddai ef, yn gynta 'm Saint,
Angylion dygwch hwy o bob lle maent.

3 Wele 'Nghyfammod byth yn ſiwr a wnaed ;
Trwy 'r byth ol aberth ſeliwyd hwn â Gwaed ;
A ſeinwyd ef ag enwau 'r Saint bob Oes :
Juddewon Groegiaid, dim gwahan nid oes :
Eu gorſeddfeydd eu tannu 'n ebrwydd gwnewch,
Fy Mhlant, a'm ffryns yn agos i'm cyflewch.

4 Mi yw eu Ceidwad, a'u galluog Dduw,
A'u Barnwr wyf, a hyn eu cyſur yw ;
Cyhoedded nef fy ngwirioneddau i ma's,
A'm cyfiawn farn ar bechaduriaid cas ;
Yn *Seion* cryned dynion drwg o'm bla'n,
Rhagrithwyr, barnaf, a'u holl dwyll i'r Tan.

5 Nid eiſiau Gwaed 'nifeiliaid o un rhyw
I'th euog farnaf, ddŷn anŵiol clyw ;
Heb dan o Gariad d' Ebyrth ni leſân',
O'r anifeiliaid biau fi o'r bla'n ;
Bwyſtfilod gwyllt a gwar, y'nt f' eiddo i gyd;
A r mannau oll lle porant yn y Byd.

6 O'th Fwyd, pe bawn newynog ni fwyttawn,
O Waed dy fyſtych yfed chwaith ni wnawn ;
Dy blygu Pen, ni ddichon fy moddhau,
Dy Drudar gwael, na'th addunedau gau ;
Fy Llygaid pur eu hudo chwaith ni wnair
A'th Wiſgoedd gwych o Emmau ac o Aur.

7 O adyn ffol po'dd tybiaiſt yn ddi ffael
Bodlonit Dduw a'r fath deganau gwael ?
Fy Ngras a'm deddfau ar dy dafod cawd,
Ond hoffaiſt dwyll a gwnaethoſt gam a'th frawd:
Ofer yw 'th Zel a'th Grefydd wag heb Râs,
Lladron yw 'th ffryns a Godinebwyr cas.

bum

8 Bûm ymarhous gan ddiſgwyl iti droi,
A'm Cerydd byth Gobeithiaiſt ti na ddoi,
A megaiſt yn dy Galon Dybiau gau
Cyd ddygei 'r cyfiawn Dduw, o hyd a'th fai;
'N awr wele 'm dychrynfeydd a'm llid ger llaw,
A'th ddrygau di dy hun a'th ddyd mewn braw.

9 O Bechaduriaid byddwch ddoeth yn awr,
Deffrowch cyn d'od y dŷdd ofnadwy mawr:
Newidiwch eich Meddyliau a gwellhewch,
Ffowch at y Barnŵr, ef yn gyfaill gwnewch;
Rhag iddo rwygo 'ch henaid prudd mewn braw,
Fel Llew heb neb i'ch gwared chwi o'i Law.

SALM LI. Y Rhan gyntaf. Meſur hir.
Yr Edifeiriol yn pledio am Bardwn.

MADDEU a thrugarha, o Dduw,
Gad 'Enaid edifeiriol fyw;
On'd helaeth yw dy Ras a rhydd,
On'd all Pechadur roi ynnot Ffŷdd?

2 Fy Nrwg ſy fawr, er hyn nid yw
Tu hwnt i allu Gras fy Nuw;
Di-derfyn yw dy Natur di,
Un-wedd dy Gariad boed i mi.

3 Fy Enaid golch oddiwrth bob Bai,
Glanha 'Nghydwybod i 'n ddi lai;
Mae baich o Euogrwydd mawr ar hon,
A'm Beiau gynt ſy ger fy mron.

4 Cyfadde 'r wyf fy Mhechod cas,
Sy 'n erbyn Cyfraith Duw a'i Râs
Os llidia'th Farn i'm herbyn i,
Fy namnio wnair, ond pur wyt ti.

5 Pe daliei 'th Goſp fy Mywyd brau,
Rhaid i'm yn Angau 'th gyfiawnhau;
Pe i Uffern bwrid f' Enaid byw,
Boddlonei Cyfraith gyfiawn Duw.

ond

6 Ond, Arglwydd, gwared Enaid gwan,
Sy 'n chwilio 'th air, a ga i'n rhyw ſann,
Addewid ber er cyſur bydd,
I'm cynnal rhag anobaith prudd.

SALM LI. Meſur hir.

Cyfaddef Pechod gwreiddiol a gweithredol.

O Dduw, mewn Pechod darfu i'm gael
F' Ymddwyn a'm geni 'n aflan gwael,
Tarddais i maes o Lwynau 'r dŷn
Trwy 'i Gwymp a'n llygrodd bob yr un.

2 Pan gynta anadlom Fywyd gwan,
Had Pechod marwol, tyf i'r lan;
Dy Ddeddf, Perffeithrwydd a fyn hi,
Ond ymmhob rhan halogwyd ni.

3 Duw mawr, rho Galon newydd i'm,
Ac Yſpryd pur, heb ddichell ddim:
O gwna fi 'n ddoeth i weld o hyd,
Fy Mherigl, a'm Iachâd mewn pryd.

4 Gwel, cwympo 'r wyf o'th ſaen fy Nuw,
Dy Râs, fy unig Noddfa yw:
Nid ffurfiau allanol 'all glanhau
Y Gwâhanglwyf, o'm mewn y mae.

5 Nid Gwaed Aderyn, na Gwaed Ych,
Nac *Yſop* nac Offeiriad gwych,
Na Nant rhedegog Môr na Lli,
'All olchi fy Halogrwydd i.

6 *Jeſu*, fy Nuw, i'th Waed y mae
Digonol allu i'm glanhau:
A hwn a'm gylch fel Eira gwyn,
Ni wnai 'r Aberthau gynt mo hyn.

7 Tra blino Euogrwydd fi 'n un wedd,
I'm Cnawd a'm Henaid nid oes hêdd:
Duw, d'wed it faddeu fy holl fai,
Gwna 'm Heſgyrn drylliog lawenhau.

ſalm

SALM LI. Y drydedd Ran, Meſhir *Gwrthgilwyr wedi dychwelyd*; *neu Edifeirwch a Ffydd yng Waed* CRIST.

DUW, 'rhwn a wrendy Weddi'n (rhwydd
Er bod fy Meiau oll i'th Wydd:
Nag edrych arnynt yn dy Lîd,
Ond o'th Gof-lyfyr tyn hwy 'gyd.

2 Pura fy Natur oll trwy Râs,
Fel y bo Pechod genn' i 'n gas:
Oddiwrthyf d' Yſpryd glân na thyn,
Na Llewyrch gwedd dy Wyneb gwyn.

3 Nis gallaf heb d' Oleuni fyw
Yn Alitud byth o Wydd fy Nuw:
Dod i'm d' Orfoledd etto 'n hwy,
A chadw fi na chwympwyf mwy.

4 Er i'm driſtau dy Yſpryd da,
Ei Help a'i Gyſur caniadha:
Gad i'm neſau o'th flaen, o Dâd,
I bledio Haeddiant dy Fâb Rhad.

Calon ddrylliedig, Arglwydd mwyn,
Yw 'r Aberth oll wyf fi yn ddwyn;
Duw 'r Grâs, nid yw 'n dirmygu hon,
Fyth pan fo i 'n Aberth ger ei Fron.

6 Fy Enaid ſy 'n y Llwch, o Dduw,
Yn adde 'th Farnmae cyfiawn yw;
Yn raſol edrych 'lawr o'r Nef,
A'm henaid euog achub ef.

7 Yna dy ffyrdd a draetha 'i ma's,
A Phechaduriaid ddyſg dy Ras;
Mi brofa 'u dwyn at Griſt a'i Wa'd,
A molant Dduw a'm Bardwn rhad.

Fy

8 Fy nhafod hwyla â nefol dân,
A'th lechydw riaeth fydd fy Nghân;
A'm Henaid oll a fawl Fâb Duw,
Fy nerth i a'm cyfiawnder yw.

SALM LI. Adn 3——13. Y Rhan gyntaf. Mefur cyffredin:

Pechod gwreiddiol a gweithredol yn cael eî gyfaddef a'i faddeu.

1 DUW tanna'i mlinder yn dy wydd,
A'm trwm Euogrwydd hefyd;
Yn erbyn Deddfau Duw a'i Râs,
Fy mhechod cas a gyfyd.

2 Pe i uffern troid fy Enaid tlawd,
A'm Cnawd i'r llwch ar wafgar:
Y Nef i'th farn bodloni wnai,
A'i Chyfiawnhau wnai 'r Ddaear.

3 Daethym o Lwynau *Adda* 'n wan,
Mewn cyflwr aflan budr,
C'wilydd yw 'nechreu i gyd, o Dduw,
A phechod yw 'm holl Natur.

4 Mewn Bŷd o ddrwg fy ngeni ces,
A'r llwgr a dynne's inneu,
Ac fel wy 'n mynd mewn Oed yn fwy
Cyfiawnach wy' i o Angau.

5 Golch fi o Dduw, a llawenhâ
Fy Enaid â 'th Drugaredd;
Iachâ fy Yfpryd drylliog gwael,
Dod imi 'th hael Orfoledd.

6 Na lwyr adawed d' Yfpryd fi,
Na chudd Oleuni d' Wyneb;
Fy Nghalon ddrwg yn newydd gwna;
A llanw 'i a'th Rafoldeb.

7 A'th rad drugaredd, traetha 'i 'n llon,
O flaen Plant Dynion etto:

Gwrthgilwyr ceisio Duw a wnant,
Ac a ddychwelant atto.

S A L M LI. *Adn.* 14——17. Yr ail Ran. Mesur cyffredin.
Edifeirwch a ffydd Yngwaed Crist.

TRugarog Dduw clyw ngweddi ddwys,
A symmyd bwys i' cuogrwydd;
Torr' lawr y Mur sy rhyngof fi
A'th Gariad di, sy Arglwydd.

2 Dy Bresennoldeb imi dôd,
A'm Tafod gaiff cyhoeddi
Yn uchel dy Gyfiawnder glan,
Ac ar sy nghân dy foli.

3 Nid Gwaed 'nifeiliaid all'sei 'n llawn
Etioed roi lawn am Bechod;
Ond Gwaed y *Iesu* digon yw,
I wneyd a Duw ein cymmod.

4 Yr Enaid blin so 'n teimlo 'i bla
Duw, ni ddirmyga 'r cyfryw;
Yspryd a Chalon ddrylliog glaf
Ein Haberth pennaf ydyw.

S B L M LIII. Adn. 4——6. Mesur cyffredin.

GElynion a'i ynsydu maent
Sy 'n dita 'r Saint mor greulon?
Un' wyddant sod ei Prynwr mwyn,
Yn gwrando cwyn Plant *Seion*.

2 A Braw disymmwth cant eu dal,
Braich ddial Duw heb arbed
A wasgar Esgyrn sawl a wnant
I'w anwyl Blant ef niwe'd.

3 Oter y bostia Plant y Fall
Eu deall a'u Harfogaeth;

Dun

Duw pan ddirmygo 'i lluoedd mawr,
Clau dont i lawr yn 'Sglyfaeth;
4 O Brenhin *Seion* a'i Air llon
Adfero'i Chaethion bellach;
A *Iago* a'i Blant a lawenhâ,
Ni wyla *Juda* mwyach.

SALM LV. 8. 16, 17, 18 21:
Mesur cyffredin. *Cynhaliaeth i'r Enaid cystyddiol a phrofedigaethus.*

1 O Ddduw fy Noddfa gwrando nghri,
Ac edrych di fy Nagrau;
Clans Byd ac Uffern a'm casânt
A llawenhant yn f' ofnau.

2 At F'enaid i annelu wnant,
A llanwant o Euogrwydd;
Terfysgau i siglo 'm Hyder ma'th
A'm gobaith yn yr Arglwydd.

3 Mae holl Linynnau Nghalon wan
Yn Seinio gan Riddfannau;
Dychryn ac ofn o'm Cylch sy 'n bod
Ynghanol Cysgod Angau.

4 I mi fel Clommen, o na bai,
Adenydd clau i hedfan:
Oddiwrth y rhai'n y ffown ymmhell,
Lle cawn 'i well Gorphwysfan.

5 Awn ymaith i ryw anial Le,
Cawn yno Artre llonydd:
Lle ni ddoi storm o falais tynn,
Temtasiwn yn dragywydd.

6 Ond Gobaith gau, Dichymmig gwag,
Yw diangc rhag llid *Satan*:
Fy nghadw all fy Arglwydd da
Yn gystal yma ag un man.

Gorphwyſiad.

7 Y Boreu mi weddia 'n brudd
A chanol Dŷdd yn waſtad,
A'r Nos yn daer y ceiſia i 'm Duw,
Ac ef a glyw 'm deiſyfiad.

8 Rhag ofnau ceidw f' Enaid gwan,
Neu 'm gwared pan fwy 'n ofni;
Angylion ddengmil dont o'r Nef,
Pan archo ef i'm gweini.

9 Bwriaf fy maich ar f' Arglwydd cu,
Fe 'i deil i fynu 'n ffŷddlon;
Gorphwyſaf ar ei Air di lyth
Na ſyrthia byth o'r cyſion.

10 A'm ffŷdd yn ofer ni chaiff fod,
Gwaſgara 'i Glod a'm genau;
Pan na chaiff Twyllwyr drwg eu bryd,
Fyw hanner hŷd eu Dŷddiau.

S A L M LV. 15 16 17 19. 22,
Meſur byrr, neu, gyffredin.
Llwyddiant peryglus; neu *annog Duwioldeb beunyddiol.*

DEwiſed Dŷnion (anwir,) drwg
Y ffordd a'i dwg i Angau;
Ond, Arglwydd, yn d' Addoliad di
Y treuliaf fi fy Nyddiau.

2 Fy llef (O Dduw) at Orſedd Grâs
Y Boreu glas cyſeiriaf;
Ceiſiaf dy Fendith ganol dŷdd
A'r Nos yn brudd addolaf.

3 Gwrandewi (dithau) ar fy llef
Fy Nuw o'r Nef yn raſol;
Pan drengo Dŷnion drwg mewn braw
Dan bwys dy Law ddialeddol,

byw

4 Byw ('n eſmwyth) maent heb gael i'w rhan
Ddim troion anghyſurus;
Am hyn ni pharchant d' Enw pur,
Na dyſgu gwneuthur d' 'wllys.

4 Ond (minneu) rhoi fy ngofal wnaf
A phwyſaf ar yr Arglwydd;
Trwy ffŷdd y bwriaf arno maich,
Fe 'm deil a'i Fraich rhag Tramgwydd.

5 Fe ddeil (a'i Fraich) ei anwyl Blant,
Na ſyrthiant byth yn hollol;
Eu Seilfaen mor ddiogel ſy'
Nad yſgog Gallu bŷdol.

SALM LVI Meſur cyffredin.
Gwaredigaeth o orthrymder; neu *Ofal Duw am ei Bobl mewn atteb i ffŷdd a Gweddi.*

1 DUW 'r hwn wyt fry 'n teyrnaſu 'n bur
Gwnai i orthrymwyr beidio;
Gwe. Genfigenwyr ymhob gwedd
A'm dorri 'm Hedd a'm blino.

2 Mae Meibion Trais a Chelwydd llym
Yn uno ym difetha,
Ond mewn Peryglon ar bob awr
Dy Air yw 'm gwerthfawr Noddfa.

3 Duw ſanctaidd, cyfiawn, ynnot ti,
Y rhoddais i f' ymddiried;
Nid ofnaf beth a wnel un Cnawd,
O'r llwch y cawd er gwyched.

4 Gŵyr droi fy ngeiriau maent i ddrwg,
Rhoi 'm rhan anamlwg feiau;
Drygioni fy 'n eu cynnor hwy,
A Llid a leinw 'u C'lonnau.

5 A gant hwy ddiange rhag dy Ddig,
A ſai 'u dichymmig ofer ?
O bwrw i lawr y beilchion drwg,
Gwna 'n amlwg dy Gyfiawnder ;

Gorphwyſiad.

6 Gofidiau 'r Saint a gyfrif Duw,
A'i Gluſt a glyw 'n Hochneidiau ;
F' achwynion ſy 'n ei Lyfr i gyd,
I'w Goſtrel dyd fy Nagrau.

7 Pan godwy 'm llef i'th Orſedd fry,
Y Drwg a ffy yn ebrwydd ;
Mor glau i'r Nef 'r â Gweddi wiw,
Mor agos yw yr Arglwydd.

8 Duw ſanctaidd, cyfiawn, ynnot ti
Y rhoddais i f' ymddiried ;
Nid ofnaf Allu Braich o Gnawd,
O'r llwch y cawd er gwyched.

Mae 'th Addunedau arnaf fi
Moliannaf di o'm Calon ;
Canaf, *Mor ffyddlon yw dy Air,*
A'th holl ffyrdd gair yn gyfion.

10 Rhag Angau cedwaiſt f' Enaid, JOR,
Rhyddha 'th Garcharor etto ;
A'm Calon, Llaw, a'm Bywyd i
Cant droſot ti laſurio.

S A L M LVII. Meſur hir:
Mawl am Gadwedigaeth, Gras a Gwirioneddd

1 DUW, ynnot mae ffynhonnau llawn
O Gariad ac anfeidrol ddawn ;
O Cudd fi dan d' Adenydd cu,
Nes chwyther heibio 'r Cwmmwl du.

2 I'r Nef at Dduw anfona i 'm llef,
Cwbihau 'ne ſyfiad i wna ef ;

Ei

Ei Angel enfyn oddi fry,
A rhag y ſtorm fe 'm ceidw 'n gu.

3 Uwch Nefoedd fry ymddyrcha, o Dduw,
Uwch trigfan yr Angylion gwiw ;
Dangos dy nerth trwy 'r Bŷd ar lled,
A Gwlad wrth Wlad dy wyrth a dd'wed.

4 Fy Nghalon yn ſefydlog ſy,
I ganu Mawl i'th Enw cu ;
Fy Nhafod deffro, ſeinia 'i Glod,
A'i Iechydwriaeth allan dod.

5 Uwch Daear ei drugaredd ſy'
Yn cyrhaedd i'r Eithafoedd fry ;
Saif ei Wirionedd byth heb goll,
Pan ymddattodo 'r Bŷdoedd oll.

6 Uwch Nef dyrchafer di, fy Nuw,
Uwch Moliant yr Angylion gwiw ;
Eglura 'th Râs trwy 'r Byd ar lled
A Gwlad wrth Wlad dy wyrth a dd'wed.

SALM LX Adn 1——5 10——13
Meſur cyffredin.

Ar Ddydd o ymoſtyngiad o herwydd afluydd-iant mewn Rhyfel.

1 O Dduw a fwriaiſt heibio ni,
A'n gado 'n ddi ymgeledd ;
Ai 'th Lid parhaus i'n herbyn chwyth,
A ddychwel byth Drugaredd ?

2 Mae dychryn dy Lidiawgrwydd llym
Yn toddi 'n grym a'n Calon ;
Bwhwman 'r ŷm gan ofnau blin,
Fel rhai ar Win yn Feddwon.

3 Mae *Brydain* fawr yn awr mewn braw,
Yn ofni 'th Law a'th ddyrnod ;

dy

Dy ddrylliog ynys hon iachâ,
A chadarnhâ rhag Cryndod.

4 A chyfod Faner iddynt hw'
Sy 'n ofni d' Enw cyfion;
A'th Darian cadw d' anwyl rai,
C'wilyddia eu Gelynion.

5 Dôs gyd â'n lluoedd ni i'r Gâd,
Bydd Geidwad in a Chapten;
Ni lwydda neb i'n herbyn ni
Pan godech di dy Wialen.

6 Ein Gwyr orchfygant yn ddi fraw
Trwy Nerth dy Law gynhorthwy;
Duw, fathra 'r cryf i lawr yn lân,
A'r lleſg fe 'i gwna 'n ſafadwy.

S A L M LXI, Adn 1 6.
Meſur cyffredin.
Diogelwch yn Nuw.

1 PAN wafgo triftwch lawr fi 'n brudd
Fy nghalon ſydd yn pallu;
Ymhell o gael dim Help, wrth raid,
Dyrchafa i'm Llygaid fynu.

2 O wele dalgraig uwch fy mhen
Duw bydd yn f' arwe'n iddi:
A Gorchudd dy Adenydd dod
Yn gyſgod i'm gwaſgodi.

3 O fewn dy Breſennoldeb di
Byth, Arglwydd mi arhoſaf;
Ty di yw Tŵr f' ymwared gre'
Y Noddfa lle ymguddiaf.

4 Rhoiſt Etifeddiaeth imi 'mhlith
Y rhai ſy 'n ofni 'th Enw;
Os cant dragwyddol Fywyd fry
Caf finnau feddu hwnnw.

ſalm

SALM LXII, Adn 5——12
Meſur hir.

Na ddylid ymddiried yn y Creaduriaid; neu, *ffydd yngras a Gallu Duw.*

1 FY Enaid edrych fynu at Dduw,
Fy nghraig a'm hamddiffynfa yw:
Ymmhob Caledi coda 'i 'm llef,
Diſgwyla 'i Iechydwriaeth ef.

2 Chwi Saint Gobeithiwch yntho 'n lan
Tywelltwch eich Calonnau o'i fla'n;
Pan ballo helpŵyr o bob rhyw
Ein Help digonol ni yw Duw.

3 Gwyr uchel radd, Twyllodrus yn'
A Gwagedd yw y gwaela ddŷn:
Mewn Clorian pe rhoid hwy ynghyd,
Yſgafnach ynt na Gwynt i gyd

4 Na rowch 'o'ch Calon, pwys na'ch bryd,
Ar amlder Aur na Phethau 'r Bŷd;
Pam rhowch eich pwys ar beth nid gwiw
Heb gredu 'r hyn a ddwedodd Duw?

5 Un waith y dwedodd e'n ddilai,
Un waith ac eilwaith Clywais mai
Pob gallu byth ſydd eiddo Duw;
Ei ofni a'i gredu ef rhaid yw.

6 Ond gallu ni theyrnaſa 'i hun,
Cans ar y Fainge mae Gras yn ûn;
Gras a Chyfiawnder Duw ynghyd
A'n hiawn wobrwyant ddiwedd Bŷd.

SALM LXIII 1, 2, 5, 3, 4.
y Rhan gyntaf, meſur cyffredin
Boreu Ddydd yr Arglwydd.

1 FY Nuw, yn fore mi a ddo'
Mewn Brys i geiſio d'Wyneb

Fy

Fy Enaid ſych llywygu mae
Heb gael mwynhau 'th Raſlondeb.

2 Fel Pererinion mewn Tir eras
Dan Wybren las fo 'n lloſgi,
A'u hiraeth am y ffrwd ddi baid;
Can's yfed rhaid neu drengu.

3 Gwelais d' Ogoniant trwy 'th holl Dŷ,
A'th allu yn diſgleirio:
Duw gad i'm weld ar hyn o bryd
Fath olwg hyfryd etto.

4 Nid holl Fendithion Gwledd a rydd
I'm Henaid prudd ſodlondeb,
Megis y profiad yno gês
O'th Ras a'th Breſennoldeb.

5 Nid Bywyd, a'i Lawenydd brau
All lawenhau fy Nghalon:
Neu gyfyd cuwch fy moliant i
A'th Gariad di 'm Duw tirion.

6 Fel hyn y gwnaf tra fyddwy 'i byw
Bendithia 'i ' Nuw a'm Brenhin
I'th geiſio codi 'nwylo wnaf
A'th Fawl a ganaf wedi 'n.

S A L M LXIII. 6——10 Yr ail
Ran Meſur cyffredin.

Meddyliau canol Nos yn cael eu hadgofio.

1 YNgwylfa 'r Nos Myfyriais i
Ar d' allu di 'r Goruchaf.
Mor hoff yw gweld dy Wyneb cu
Yr amſer du tywyllaf.

2 Fy Nghnawd i'm Gwely gorphwys 'r oedd
I fynu cododd f ' Yſpryd,
Fy Nuw, fy ngobaith, dwg, ('be fi,)
Yn agos imi 'th Iechyd.

Ir

3 I'r Nef yr eſgyn f' Enaid byw,
Tra bwyf am Dduw 'n myfyrio,
Ond dy Ddeheulaw ſydd i'm dal
Tra bwy 'n dy ddyfal geiſio.

4 Duw, droſof mae 'th Drugaredd gu
Yn lledu dy Adanedd;
Fy Nghalon am dy Gymmorth glan,
Am Tafod, gân o Orfoledd.

5 Ond ſpeilwyr Heddwch f' Enaid drud
Eu Broch a'u Llid goſtegir;
A'r Temtiwr orphwys byth tw ffau,
A'm holl Bechodau lleddir.

6 Rhoi i'm Gelynion farwol glwyf:
A gyrru hwy i anneddu
I dywyll fannau 'r Ddaear hon,
Neu i Eigion Uffern obry.

SALM LXIII. Meſur newydd, deg a deg. *Hiraethu ar ol Duw*; neu, *Gariad Duw yn well na 'r Bywyd.*

1 DUW mawr, fy hyder difalch goddef di,
Fy ngobaith wyt a'm holl Lawenydd i;
Priodoliaethau d' Enw mawr di lyth
Sy'n thwym i'm gwneud yn wynfydedig *byth.*

2 Y mawra'r doetha'r cyfiawn Arglwyddda
Ti yw fy Nhad a'm Duw, ymhoni wna',
A th Eiddo wyf trwy Sanctaidd Rwymau Wnaed
Dy Fâb, dy was a brynwyd gynt a gwaed.

3 A Chalon, Llaw, a Llygaid attat ti
Hiraethu 'n brudd ac edrych yr wyf fi;
Fel Teithwyr ſydd mewn Gwledydd ſychion brwd,
Ardrengu 'mron am ffynhon oer neu ffrwd.

hoff

4 Hoff genni 'n foreu 'm ddangos yn dy Dŷ
Ymmhlith dy Saint, a cheifio 'th Wyneb cu
Gwelais d' Ogoniant yno 'n fynych iawn,
A theimlais Rin dy Râs a'i allu llawn.

5 Nid ffrwythau a Gwin y rhai fy 'n teimlo ('n blas
Na'r holl Lawenydd ar y Ddaear lâs,
All byth fy ngwneud mor ddedwydd mewn (un wedd,
A'r Prydybwy'n mwynhau dy ras a th hedd.

6 Bywyd ei hun, Duw, heb dy Gariad di
Ni ddichon rhai dim Pleser chwaith i mi;
Ni byddai im ond Baich rhy flin iw ddwyn
Pe gyrrit fi o wydd fy Arglwydd mwyn.

7 Ynghanol oriau effro 'r nos, pan fo
Gofalon blin yn llanw mhen a'm co;
Un Meddwl am fy Nuw, mor hyfryd fydd,
Ac Esmwythâd im ar fy Ngwely rhydd.

8 Dyrchafa 'i nwyław a chyfoda' i'm llef
Tro Anadl gennyf iw foliannu ef,
Yn hyn o waith o'm Calon, llawenhaf,
Athreulio 'r hyn fy 'n ol o'm dyddiau wnaf

SALM LXIII. mesur byr neu gyffredin.
Ceisio DUW.

1 FY Nuw, cyd ddwg a'm (Tafod) i
Dy alw di fy Eiddo;
Fy llef foreuol clyw o Dâd,
A phrawf o'th Gariad dyro.

2 Mae f' Enaid (fych i) yn lleſgau,
Ac erfyn mae 'th drugaredd;
Ymdeithwyr mewn Gwlad fych yn ſiŵr
Ni flyſiant ddw'r mor rhyfedd.

b

3 O ſewn d' Eglwyſi (hawddgar) di
Mae 'm Hiraeth i am drigo :
I wel'd d' Ogoniant di a'th Nerth,
A'th Wyneb prydferth ecto.

4 Byw (yma) heb dy Gariad di,
Ni rydd i mi foddlonrwydd :
Nid oes o'r fath Lawenydd mwith,
Ag ſydd yngwaith yr Arglwydd.

5 (At Dduw) dyrchafu Nwy-law wnaf
Tr'wi byw y caf dy foli :
Nid Gwledd yn llawn danteithion per
A'll roi 'r fath Bleſer imi.

6 Mewn oriau (pan ſwy 'n' effro 'r Nos
Am d' achos y myſyriaf;
Mor ddoeth yw 'th Gyngor, ac mor ſwyn,
Wyt yn ymddwyn tu ag attaf.

7 Fy Enaid (Arglwydd) attat ſſy,
Can's ti a fu 'm Cynhorthwy ;
Ac ar dy gret Raglunieeth di
Y pwyſaf fi tra byddwy'.

8 Dan Gyſgod d' Edyn (tirion) jach
Bydd f' Enaid bach yn ddi ofal ;
Yn ſſyrdd fy Nhad 'r wy 'n mynd ymlaen
A'm Camrau mae 'n eu cynnal.

SALM LXV. Y Rhan gyntaf
Meſur cyffredin.
Duw yn Wrandawr Gweddi, a galw 'r Cenhedloedd.

1 DUW, Mawl yn *Seion* d' erys di,
A thelwn ni 'n Haddumed ;
Gwrandewi yno 'n llef a'n llais,
Pob Cnawd a gais dy Nodded.

2 Cynhyddu mae 'n Pechodau cas,
Ond nawddol Ras ſydd eiddod:
Rho nerth a deall in' o Dduw,
I faeddu pob rhyw Bechod.

3 Y Rhai, 'ddewiſech, gwyn eu byd,
A'u neſu heſyd attad;
Cant Le i'th Dŷ a gwledda 'n fras
Ar Fwrdd dy Ras a'th Gariad.

4 Wrth atteb gweddi d' Eglwys gu
Dangoſi bethau mawrion,
Dy Feyrn ofnadwy a gant ddwyn
I ben dy ſwyn Amcanion.

5 Fel hyn, gwêl Pobloedd o bob rhyw
Mai da yw Duw a chyfion;
Ac attat 'Nyſoedd pell a hed,
Ac ynnot Cred Plant Dŷnion.

6 Arſwydant rhag d' Arwyddion ſyn
Pan wibiont yn yr Wybren;
Ond dyſgu 'th Sanctaidd Air a gant
A'th garu wnant drachefen.

SALM LXV Yr ail Ran.

Meſur cyffredin.

Bendithion y Gwanwyn; neu, *Ddaw yn rhoddi Glaw*. Salm i'r Llafurwr,

MOR dda yw 'r Arglwydd, Brenhin ne'
Am Bawb mae ſe 'n gofalu;
I mwel'd a'n Tir bob Gwanwyn bydd
Pair i'r Porſëydd dyfu.

2 Cymmylau fel Afonydd mawr,
Sy 'n bwrw i lawr heb ddiffig,
Wrth d' Arch Gafodau Bendith bur
I lonni 'r Tir ſychedig.

yna

3 Yna yn iraidd Rynnau 'r ma's
Yr Egin gwyrddlas, tarddant;
Dyffrynnoedd, ffrwythlon fydd y rhai'n
A'r Hyſmyn druain, Canant.

4 A'r Brynniau bychain llawenhân
Pan ſyrthio 'r man gafodau;
Gweirlodydd fyddant hardd eu gwedd,
A phere'dd eu Haroglau.

5 Y Briddell ddiffrwyth wedi 'r Glaw
Sy 'n addo daw hi 'n ffrwythlon;
A'r Craſdir fydd yn wyrdd ei ddrych,
Er Gobaith gwych i'r Hyſmon.

6 Coroni 'r ydwyt ti fel hyn,
Y Flwyddyn a'th Ddaioni,
Y Bryniau 'n llawn o Ddefaid yn'
A Dyled Dŷn yw 'th foli.

S A L M LXVI Y Rhan gyntaf
Meſur cyffredin.

Gallu a Daioni llywodraethol; neu, *broſi ein Gras trwy gyſtyddiau.*

1 CEnwch holl Bobl y Ddaear gron
A llafar llon i'r Arglwydd:
Datgenwch gyda Melus Gân
Ei Foliant glan yn ebrwydd.

2 Dywedwch wrth y Cadarn Dduw,
Ofnadwy yw dy fawredd;
Gwnei' Bechaduriaid ffoi o'th wydd,
Neu blygu 'n rhwydd wrth d' Orſedd.

3 Dewch, gwelwch Ryfeddodau 'n Duw,
Mor fawr yw ei Weithredoedd;
Ei Wialen yn Llaw *Moſes* rhoes;
Yn ddwy ran troes y Moroedd.

4 Gwnaeth ganol y Mor coch yn ſych,
I *Iſrael* wych fyn'd trwyddo:
Bryd hyn yr Eglwys, llawenha'dd,
Yn Nuw hi gadd ymffroſtio.

5 Trwy 'i allu byth teyrnaſu wna,
A feiddia Gwrthryſelwyr
Gyffroi tragywyddol Frenhin Nef,
A'i demtio ef i'r Frwydyr.

6 Bendithiwch Dduw, na pheidiwch byth,
Chwi Saint rhowch ddilyth Foliant:
Mae 'n cadw 'n hoes a'n hedd mewn gwlad
Mae 'n dal ein Traed na lithrant.

7 Duw profaiſt ni, (ond nid o gas)
I beri 'n Gras ddiſgleirio;
Fel Arian fydd yn godde 'r tân
I'w coethi 'n lan a'u puro.

SALM LXVI. 13——20. Yr ail Ran, Meſur cyffredin.
Mawl i Dduw am wrando Gweddi.

1 TAlaf fy Addunedau 'n awr,
I'r Arglwydd mawr ſydd uchod,
Yr hwn a glybu 'ngweddi brudd
Mewn cyfyng ddŷdd o drallod.

2 Fy Nghalon a'm Gwefuſau can'
Roi allan ei Drugaredd:
Chwychwi ſy 'n ofni 'r Arglwydd, dewch,
Gwrandewch ei Wyrthiau rhyfedd.

3 Pan ddaeth Trallodion am fy Mhen
Cedais i'r Nen f' ymbiliau;
'Fe a waredodd f' enaid cu
Rhag uffern ddu ac Angau.

4 Pe rhoiſwn yn fy Nghalon Le
I Bechod ne Demtaſiwn,

Yr

Yr Arglwydd, ni wrandawſei nghri,
A'i Foliant ni chanaſwn.

5 Ond bendigedig byth fo ef
Duw clybu 'm llef o ddifrif;
Ni throes ef ymaith ddim o'm cwyn,
Na'i Galon fwyn oddi wrthyf.

SALM LXVII. Meſur cyffredin.
Llwyddiant y Deyrnas a chynnydd yr Eglwys

1 O Dduw, llewyrcha ar *Brydain* fawr
A diſglair wawr Gras Nefol;
Datguddia 'th nerth trwy 'n Parthau i gyd
A'th Wyneb hyfryd ſiriol.

2 Ynghanol hon, ein hynys ni
Bydd Harddwch inni ac urddas;
Ac megis Mûr o gaerog Dân
Tyr'd amgylchyna 'n Teyrnas.

3 Pa bryd y bydd i'th Enw ein *JOR*
O For i For ymdannu;
A Phobloedd pell adnabod Duw i
Eu Prynwr byw a'i garu.

4 Chwi Wledydd pell molwch yr Jon
A llafar Don yn barchus;
A chaned Brydain hithau 'i glod,
A Thafod gorfoleddus.

5 Yr Arglwydd mawr, ben Barnwr fry
Sy 'n eiſte 'n ei Deyrngade'r
Rheoli 'r Byd mae 'n ddoeth a da
Mewn Cariad a Chyfiawnder.

6 Mae 'r Ddaear iddo 'n ufuddhau,
Rhoi cynnyrch ma'i Gyflawndeb,
Coroni 'n Hynys ni mae Duw
A hedd a gwiw ffrwythlondeb.

7 Mae 'n Harglwydd *Jeſu* yma 'n hau
Ei Ras a'i Ddoniau o ddau tu;
A Holl Derſynau 'r Ddaear gron,
Wrth weled hon ſy 'n ſynnu.

S A L M LXVIII. Y rhan gyntaf.

Adn 1—6, 32—35, Meſur hir.

Dialedd a Thoſturi Duw.

1 CYfoded Duw 'n ei Allu cry',
A rhagddo ffoed uffernol Lu;
Fel Mwg neu Niwl yn wael eu hynt
Sy 'n ffoi o flaen tymheſtlog Wynt.

2 (Mewn Gwiſg o fflamiau tanllyd, daw
lawnder a dial yn ei Law;
O'i flaen gelynion trengu wnan'
Fel ewyr yn toddi wrth y Tan.)

3 Gyrr a tharana trwy 'r holl Nef;
Seinir *JEHOFA'i* Enw ef;
Plant Gras rhowch fawl i'w Enw 'n llon,
Saint gorfoleddwch ger ei fron.

4 Y Weddw a'r ymddifad ſydd
Yn ffoi at Dduw mewn Ingder prudd;
Y tlawd a'r diborth cant yn rhad
Dduw 'n Farnwr pur, a thirion Dad.

5 Fe dyrr Cadwynau 'r Caethion prudd,
Caiff Carcharorion wel'd y Dydd;
Ond caiff Gwrth'nebwyr 'wllys Duw
Mewn Rhwymau ſyth a th'wlwch ſyw.

Gorphwyſiad.

6 Teyrnaſoedd, Thronau, ſe piau i gyd,
Coronwch ef a mawl trwy 'r Byd;
Ei Allu mawr a'i Enw glân
A'i Barch datgenwch ar eich Cân.

A

7 A'i uchel floedd fe ſigla 'r Nef,
Mewn Eirf, ofnadwy ydyw ef,
Yn Iſrael 'dweunir nawdd ein Duw,
Ac Iſrael ei Deyrngadair yw.

8 Ei ddeiliaid oll, Bendithiwch ef,
Eich Brenhin yw a'ch Noddfa gref;
Pan ſyrthio 'r Byd gan ofnau ſynn
Duw ydyw Nerth y Saint bryd hyn.

SALM LXVIII. Yr ail Ran
Meſur hir Adn, 17, 18,
Eſgyniad Criſt a rhoddiad o'r Yſpryd.

1 ARglwydd, pan aethoſt 'fynu i'r Ne
Angylion ddeng-mil lanwei'r lle;
O'th Gylch 'r oedd nefol Geidwaid Lu
I'th warchad fel Cerbydau fry.

2 Nid *Sinai* 'n fwy 'i Ogoniant oedd,
Pan fu yr Arglwydd yno ar goedd;
Yn traethu 'r Gyfraith ûwch eu llaw,
Nes taro 'r Bobl gan ofn a braw.

3 Pwy 'ddywed faint o Orfoledd fu,
Wel'd holl bwerau uffern ddû,
Wnaeth mil o 'neidiau 'n gaethion triſt,
'N awr mewn cadwynau 'n gaeth gan Griſt.

4 Dyrchafodd Criſt i'w Orſedd fawr,
A'r Yſpryd glan anfonei 'n lawr;
A Rhoddion Gras i gyndyn Ryw
Fel gyd a rhain y trigei Duw.

SALM LXVIII Y drydedd Ran,
Meſur hir, Adn 19, 9, 20, 21 22.
Mawl am Fendithion tymhorol; neu, *Drugareddau cyffredinol a neillduol.*

1 BEndithiwn ein Duw cyfiawn da;
Ein llenwi a Bwyd a'n llonni wna;

mne

Mae 'n tywallt ei Fendithion' lawr
A llwytho 'n hoes a'i gyfoeth mawr.

2 Mae 'n gyrru 'r Haul o dda utu 'n hir,
I lonni 'r ffrwythau, twymo 'r Tir;
Pair i'r Cymmylau gludo glaw,
I wlychu 'r Ddaear ſych fe ddaw,

3 Gofalu am ein Bywyd mae,
A'n cadw rhag marwolaeth frau;
Nawdd gyd a Duw, a Iechyd ſy',
Mae 'n gwella 'r gwan, mae 'n gwilio 'r cry.

4 I'r Sant a'r drygddyn mae 'n rhoi praw'
O gyffredinol ddoniau 'i Law;
Ond y gwahaniaeth 'n ol y mae
Y Poen neu 'r hawddtyd ſy 'n parhau.

5 'R hwn ſigodd Ben y Sarph trwy Wa'd
Fe ſathra etto ei holl Had;
Rhydd fythol Glwyf i'r drygddyn ſyth
A'i Obaith, fe 'i c'wilyddia byth.

6 Ond cyfyd a'i Ddeheulaw 'r Saint
O'r Ddaear ddofn a'r mor lle maent;
A dwg hwynt i'w gynteddau fry,
I wledda ar ei Gariad cu.

SALM LXIX. Adn 1-14.

Y rhan gyntaf Meſur cyffredin.

Dioddefiadau Criſt am ein hiechydwriaeth.

1 DUW achub, mae 'r llifeiriant llawn
" Yn torri mewn ar f' enaid;
" Aeth triſtwch dros fy mhen a'm Bron
" Fel Dyfroedd mawrion diriaid.

2 " Mewn Dagrau treulio 'r dydd wyf fi,
" A'm llafar wedi darfod;
" Fy Nuw, am danat diſgwyl 'r wy?
" Nag oeda 'n hwy rhag dyfod.

maent

3 Maent yn caſau fy Enaid pur,
" Heb achos (gwir gyfreithlon)
" Amlach na gwallt fy mhen, o Dduw,
" A chedyrn yw 'm Gelynion.

" 4 Bryd hynny tela'is dd'led fy hun,
" Na thal'ſei dyn ammherffaith;
" A rhois y Parch i'th Gyfiaith bur
" A ddug rhai anwir ymaith.

" 5 Yn Enw'r mawr *Feſſia* 'n llyn
" Y Prophwyd fy 'n galaru;
" I beri 'n Calon ni driſtau,
" A llawenhau wrth hynny.

" 6 Fy Seintiau bellach, llawenhant,
" Yn f' enw i cant wir iechyd;
" Can's dugais eu baich trwm dj hoen
" O G'wilydd, Poen a gofyd.

" 7 Galar fel gwiſg a'm tows bob tu,
" Sachliaîn fu fy nhrwſiad:
" Wrth wneuthur i Eneidiau noeth,
" Gyfiawnder coeth yn Wiſgad.

" 8 Ym mhlith *Juddewig* Frodyr bum
" Fel dieithr Ddŷn ar gyhoedd;
" Dugais eu Dirmyg gwael an-wiw,
" I ddwyn at Dduw, 'r Cenhedloedd.

" 9 Daethum yn lle camweddus Ryw,
" I wneyd i Dduw Ufudd-dod;
" Ond pan lanhais I Dŷ fy Nhad,
" I'm Zel ddi frâd rho'wd Athrod:

" 10 Fy Ymprydd a'm Griddfannau glân
" A wnaed yn Gân i'r Meddwon:
" Ond Duw, oddi ar ei Orſedd fry
" A glybu fy Achwynion.

a gh-

12 " A chubodd fi o'r Pydew dû,
" A'm Henaid cu rhag ſuddo ;
" Sefydlodd ef fy Nhraed (yn wir)
" Ar ſicer Dîr rhag Syrthio.

13 " Mewn Amſer cymeradwy o'dd,
" Fy Ngweddi gododd 'fynu :
" Ac erof gwrendy Duw bob tro
" Lef Enaid f'o ar drengu.

S A L M LXIX 14.——21. 28, 29
32. *Dioddefaint a Dyrchafiad* Criſt

NAWR, gyda Pharch boed i ni gyd
A Galar hyfryd ganu ;
Am Ddioddefiadau 'n Prynwr mad,
A'n Harch-offeiriad *Jeſu*.

2 Mewn Llif-ddwr Trallod ſoddi'r oedd
Gan faint y Dyfroedd mawrion :
Tra 'r oedd e'n danfon at ei Dâd
Yn waſtad ei Achwynion.

" 3 Clyw 'th Fâb o Dduw, ac achub fi,
" Na chuddia dy Wynebpryd ;
" Pa'm caiff d' Anwylyd edrych fel
" Un wedi ei adel gennyd ?

" 4 Mewn llid erlidiant f' Enaid, pan
" Rwy 'n Griddfan dan dy Ddyrnod ;
" A minnau 'n dodi lawr fy O's
" Yn Aberth dros eu Pechod.

" Fy Mri i'r Llŵch ei fathru ' wnaent,
" A chwarddant Pan fwy 'n cwyno :
" A'u Hathrod llym trahaus a ddyd
" Ing at fy Ngofyd etto.

" 6 Fy Ngwarth ſydd hyſbys it' o Dâd,
" Yr holl Sarhad a'r Cwilydd ;
" Ca's Gwradwydd dorri ' Nghalon gu,
" A'm Henw i ' lygru â Chelwydd.

Diſ-

7 " Diſgwyl Toſtyri 'n ofer bum,
" Fy Ngheraint ſy 'n fy mlino ;
" Am ffryns edrychais, ni chawn neb
" Droi Wyneb i'm cyſuro.

8 " Wrth Syched *Finegr* rhoddent ym,
" A *Byſtyl* llym i'm bwydent :
" Gwawd o'm Gridfannau marwol wnaed
" Ac yn fy Ngwaed llawenent.

9 " Llewyrcha ar f' Enaid athriſt i,
" Boed i'th Doſturi 'm canfod :
" Ac er i'm Cnawd i drengu 'n awr ;
" Duw, hwn o'r Pridd-lawr cyfod.

10 " I foli 'th Enw, codi ' wnaf,
" Teyrnaſaf yn y Bywyd ;
" A'th Jechydwriaeth, fy Nuw cu
" Ar d' Orſedd fry a'm geſyd.

SALM LXIX. Meſur cyffredin.
Y drydedd ran, *Ufudd-dod a Marwolaeth* CRIST, *neu* DDUW *yn cael ei Ogoneddu, A Phethaduriaid eu hachub.*

1 CANAF dy ryfedd Râs, o Dâd,
Rho i enw ' Ngheidwad glodydd ;
Dug Jechydwriaeth i rai tlawd,
Aeth dan ein Gwawd a'n C'wilydd,

2 Ei Ofyd a'i Ufudd-dod ef
I fynu i'r Nef a'n cododd :
Cwplaodd y Ddeddf a dor'ſom ni,
A'th Wllys di gorphennodd.

3 Ei Gwyn wrth farw, a'i Gân yn fyw,
Boddhânt fy Nuw yn amgen
Nu ſain Telynau ac Udgyrn mwyn,
Gwaed Geifr, Wŷn, neu Ychen.

dlyn-

4 Dilynwŷr CRIST gweld hyn a wnant,
A llawenhant o'i herwydd;
Trwy Waed ei Groes nefant at Dduw,
A byth cant fyw yn ddedwydd.

5 O boed i'r holl nefolaidd Lu,
I Dduw ddyrchafu Moliant;
A Thiroedd Moroedd uno nghyd
Roi iddo gyd Ogoniant.

6 Eiddot, yw *Seion*, Arglwydd da,
Ei Phyrth fendithia 'r *Jesu*;
Y Gwynfyd brynodd ef a'i Waed,
Caiff *Jſrael râd* feddiannu.

S A L M LXIX. Y rhan gyntaf
Mefur hir. *Dioddefaint* CRIST, *a la*
yduriaeth Pechaduriaid.

O Ddyfnder Calon ceifiwn ddwyn
Ar Gof, Ofydiau 'n Harglwydd mwy
Codi mae Tonnau mawr eu cur,
I Lifo dros ei Enaid pur;

2 Ymdreulio mewn Griddfanau bu,
Ac Angau, a holl Uffern Lu:
A Meibion Ma'as hwythau nghyd,
Yn cwpla 'u melldigedig Fryd.

3 Ond etto 'th Gariad, rafol Dduw,
Wnai 'r Felldith hon yn Fendith wiw
Dioddefaint llym dy Fab yn llawn,
Dros ein Pechodau ni rhoes lawn.

4 Jefu a'i farwol Boen a'i Gur
Adferodd barch i'th Gyfraith bur:
Boddha'dd Gyfiawnder Duw dros ddyn
Talodd am ddrwg nid eiddo 'i hun.

5 O er ei fwyn ef, maddeu 'n bai,
A gwna ni 'n edifeiriol rai:
Yr Arglwydd yn ei Enw a'n clyw,
Ac ni ch'wilyddia 'n gobaith gwiw.

SALM LXIX. Adn 7 Yr ai Ran.

Meſur hir.

Dioddefiadau a Zel Criſt.

1 DUW, erot darfu 'th Fâb dy hun,
Fynd dan y cyfryw drymlwyth blin,
O Wradwydd Sâl a drygair triſt
A Gwarth diwynwyd Wyneb Criſt.

2 *Iuddewon* ei Berth'naſau 'i hun
Am ddweyd eu drwg ammharchei 'r dŷn;
Tra bu 'n cyflawni 'th ddeddfau pur.
Heb achos, hwy caſaent e'n wir.

3 Medd ef, *Tŷ gweddi, yw Tŷ fy Nhad,*
Ac *nid i chwi farchnatta 'gwna'd;*
Gan daflu 'u tryſor dros y Bwrdd
Fflangellodd y Marſiandwyr ffwrdd.

4 Zêl fawr dros Deml Duw ei Dad
A dreuliai Oes perygle 'i Wa'd;
Y gwarth ar d' enw daflodd Dŷn
Fe 'i teimlodd fel yr Eiddo 'i hun.

5 Ffryns a chanlynŵyr ymaith aent
Gelynion ei amgylchu wnaent;
Melldithient ef a thafod llym,
Ac ynte 'n tewi heb ddwe'yd dim.

6 Blinaſant e' a chelwyddau cas,
Gan ei gyhuddo o gabledd cras;
Wrth Bren c'wilyddus hoelient e'
Y Dŷn fu farw yn fy lle.

7 Rhai a Chalonnau fel y maen
Gwawd o'i Riddfannau duwiol gwnaen',
Rhowd Byſtyl iddo 'n fwyd mewn cur,
A'i ſyched ſiommwyd a Gwin ſur.

8 Ond Duw a welodd; ac o'r Nef
Fe noda ei Gaſeion ef:
Y llaw a'i codei o farw i fyw
A dywallt arnynt ddial Duw.

S A L M LXXI. 5——9Y Rhan gyntaf
Meſur cyffredin.
Yſtyriaeth a gobaith y Criſtion oedranus.

1 FY Nuw, fy ngobaith byth i'th gaid
'R wy 'n byw ar Air d' Addewid
Dy Law a'm daliodd i i'r lan,
O'm Mebyd gwan a'm Hienctid.

2 Fy nghnawd a ffurfiwyd trwy dy nerth
F' aelodau prydferth bywiol;
Ac er pan ddarfu 'Mam f' ymddŵyn
Dy eiddo wy 'n dra hollol.

3 Bob blwyddyn faith o'm Bywyd brau
Rhyw newydd wrthiau welaf;
Ac od oes ddyddiau 'n ol i mi
I'th ofal di y rhoddaf.

4 Na wrthod fi pan ballo 'm nerth
Mewn Henaint ddi nerth ddyddiau
Ond tann o'm cylch d' ogoniant cu
Pan fyddwy 'n trengu 'n Angau.

5 Yna, yn hanes fer fy Oes
Wrth edrych dros fy nyddiau
Ceir gwel'd dy gariad ym mhob rhan,
A'th Foliant gwiwlan goleu.

S A L M LXXI 15, 14, 16 23, 22
Yr ail Ran Meſur cyffredin.
Criſt *ein nerth a'n cyfiawnder.*

FY Mhrynŵr a'm tragwyddol ffrynd,
Pan fyddwy 'n mynd i'th foli;
A dechreu rhifo doniau 'th Ras
Ni all dy Was mo'i cyfri.

2 Rhois fy ymddiried ynot byth,
Yn ddi lyth a ſafadwy;
Ac er pan adnabûm dy Ras
Dy glod i ma's rhois fwy fwy.

3 Fy Nhraed cant weithian deithio ar hyd
Y briff ffordd hyfryd nefol:
Ymlaen yr af yn nerth dy Râd,
I wel'd fy Nhâd tragwyddol.

4 Pan fyddwy 'n llawn o ofyd prudd
Gan bechod fydd i'm blino;
Pledio 'th Gyfiawnder pur y wnaf,
Ac ni choffâf ond d' eiddo.

5 A thraetha' i'n hy dan lawenhau,
Fyddugoliaethau Mrenhin;
Caiff f' enaid rhydd i ganu 'n ffraeth
Dy Jechydwriaeth ddibrin.

6 (Fy nhafod caiff ymffroftio o hyd,
I'm Prynwr drud trwy 'i Angau
Ddwyn im gelynion fyth warthâd,
Ac yn ei Waed fe 'i boddai.)

7 Deffrowch fy fwydd-gynheddfau i gyd,
Ac a'r Gân hyfryd yma
Mi dreulia 'r awr dywyllâ o'm taith,
Heb wel'd yn faith o'r odfa.

SALM LXXI 17 12 Y drydedd ran
Mefur cyffredin.

Gweddi a chân y Criſtion cedrannus; neu,
Henaint, Marwolaeth, a'r adgyfodiad,

1 FY Nuw o'm lengtid wyt yn ſiwr
Hyfforddwr fy holl yſta;
Dy wyrthiau a'th Wirionedd di
A draethais i hyd yma.

2 A edî di fi, Arglwydd da,
Mewn Henaint a Phenllwydni;
Pwy gynnal fy mlynyddoedd blin
Os Duw ei hun ymedy?

3 Gad imi draethu i'r Oes fy 'n d'od
Dy nerth a'th glod haeddiannol;

A gadel blas o'th Enw cu,
Pan adwy 'm tŷ daearol.

4 Tir Angau a diſtawrwydd hir
Yw'r lle 'm ſymmydir neſaf;
O n' allwn draethu 'th Gariad' dryd
I bawb o'r Bŷd tr'w 'i ymaf.

Gorphwyſiad.

5 Mor uchel yw 'th gyfiawnder *JON*,
A mawrion yw 'th Weithredoedd;
Uwch Wybren aeth d' Ogonlant di,
Nis medraf fi mo'i adrodd.

6 Taranau dy Fygwthion llym
Fu 'n ſynych ym yn ofid;
Ond pan a'th Law y gweſgit fi
A'th Ras tydi 'm cyſurid.

Trwy Broſiad hir adweunwn i
Dy allu di 'waredu;
Anturiaf wrth dy arch i lawr
I'r Bedd a'r priddlawr obry.

8 Pan fwy 'n llwch a'm gwedd yn dlawd,
Duw, am fy ngnawd goſeli;
F'aelodau hyn, gwiwedig i
Teg cedyrn ti a'i codi.

SALM LXXII Y Rhan gyntaf,
Meſur hir.
Teyrnas Criſt.

DUW mawr, i'th ben llywodraethmae
Y Bŷdoedd oll yn ufuddhau;
Y Deyrnas dod i'th Fâb yn awr,
Mewn gallu dyrcha'i Faingc yn fawr.

2 Da gwedd iw Law 'th Deyrnwialen greſ,
Iw Arch ymoſtwng mae 'r holl nef;
Fe ddial cam y tlodion mwy,
A Thraha, a thrais ni thyccia 'n hwy.

y

3 Y Cyſiawn, weryd ef trwy Rym,
A ſathra î'r llwch y treiſiwr llym;
Pery ei Barch a'i 'ddoliad ef,
Tra paro dyddiau dan y Nef.

4 Fel Glaw ar Weirglodd newydd-ladd
Ei Ofn a ddiſgyn ar bob gradd;
A'i Ras ar leſg Eneidiau ddaw,
Fel Gwlith ar fryniau ſychion draw.

5 Y Gwledydd di gred oll y ſy'
Dan gyſgod tywyll Angau du,
Pan wawrio arnynt, adfywhânt,
A'r lleoedd anial llawenhânt.

6 Y Saint, blodeuant yn ei ddydd
Mawl a llawenydd ganthynt fydd;
Hedd etto o'i Orſedd rhed fel lli'
I Bobloedd nad adweunom ni.

SALM LXXII Yr ail Ran Meſur hir
Teyrnas Criſt *ym mhlith y Cenhedloedd.*

1 Y Jeſu a deyrnaſa 'n grwn
O godiad Haul hyd fachlud hwn,
Ei Deyrnas â o For i For,
Tra fyddo llewyrch Haul a Llo'r.

2 Ynyſoedd a'u Brenhinoedd, dont,
Ac *Ewrop*, iddo 'u teyrnged rhont;
O'r De' a'r Gogledd o bob Gwlâd
Dont i ymoſtwng wrth ei Draed.

3 Gwel'd *Perſia* 'n harddwych yno wnair,
Ac *India* mewn-diſgleir-wiſg Aur;
Barbariaid wrth ei Air yn driſt
Ymgrymmant ac Addolant Griſt.

4 At hwn dyrchefir Gweddi i'r Nen,
A mawl Coronir byth ei Ben;
Ei Enw fel per arogl gref
A gyd â Gweddi 'r Saint i'r Nef

5 Teyrnaſoedd, Pobloedd o bob Iaith,
Iw Gariad rhoddant foliant faith;
Babanod Ifainge lleſg eu llef
Yn Foreu a'u clodforant ef.

6 Lle y teyrnaſo Bendith fydd,
Y Caeth a naid o'i Rwymau 'n rhydd;
Y Blin caiff fythol Eſmwythad,
A'r holl rai rheidus gymmorth rhad.

7 Lle rhoddo 'i Allu gyd a'i Air
Angau a'r Felldith a iachair;
Yn hwn caiff Dynion ddoniau rhad
Fwy nag y gollodd *Adda* 'u Tad.

8 Rhoed pob Creadur yn ddilyth
Neillduol Barch i'n Brenhin byth;
Angylion molwch ef uwch ben
A'r Ddaear d'weded byth Amen.

SALM LXXIII Y rhan gyntaf
Meſur cyffredin

Seintiau trallodedig yn ddedwydd, a Phechaduriaid llwyddiannus yn felldigedig.

NAW R, gwn mai da yw Duw, yn wir
I'r rhai ſy bur o galon;
Er imi ammeu gynt yn wan,
A grwgnach dan f' amheuon.

2 Wrth Lwyddiant Dynion drwg triſtais
A chenfigennais unwaith;
Weld mor llygredig maent yn byw
A heddwch i'w Marwolaeth.

3 A'u Cnawd yn dew a golwg dynn,
Nid ydynt yn arſwydo;
Ond cablu Duw a'i ffyrdd y maent,
Pan fyddo 'r Saint yn wylo.

4 Codais ddwy law at Dduw 'n ddi-les,
Ofer lanhe's fy Nghalon;

can's

Can's ſe 'm cyſtyddir 'r hyd y dydd,
A'r Nos caf brudd Geryddon.

5 Tra ewynei Nhafod felly ar gam,
Cydwybod a'm ceryddei;
Tramgwyddo 'r Saint fel hyn y wnaſ,
" Y rhai a garaf oreu.

6 Ond fy amheuon oeddent drech,
A'r ymdrech yn rhy greulon;
Nes imi ſyn'd i chwilio 'th Air,
I eglurhau 'r dirgelion.

7 Gwelais yn hwn, fel mewn drych pur
Fod y Pechadur ynfyd,
Yn rhodio fry ar greigle ſerth,
Uwch Pydew anferth tanllyd.

8 Ymffroſtio 'r oedd o'i rwyſg a'i ddrwg
Nes wrth dy Wg y ſyrthiodd;
Fel Breuddwyd darfu 'ymffroſt gref,
Yn Uffern, ef di hunodd.

9 Duw pa fath ynfyd o'wn, ac ail
I ryw Anifail di-ffydd;
Ni ſgredu 'th *Ras* a Meddwl mai
Yr enwir rai ſy ddedwydd.

10 Ond rhag anobaith cadwyd fi
Trwy d' allu di 'n ddirgele'dd
Tu llaw a ddrylliei 'r fagl hon
A'm dwg ger bron dy Orſedd.

SALM LXXIII 23 28 yr ail Ran
Meſur hir.

Duw ein Rhan yma ac ar ol hyn.

1 DUW, ſy nghynnaliwr i a'm grym
Fy nghymorth gwaſtad agos ym;
Dy Law a'm daliodd ſynu pan
Yr anobeithiodd f' enaid gwan.

2 A'th gyngor i'm harwein i o hyd
Trwy holl anialwch tywyll fyd;

a'th

A'th Law a'm dwg i'th fangre fry
I fyw ger bron dy Wyneb cu.

3 'T awn yn y Nefoedd hebot ti
Llawenydd oll ni bydd i mi;
Ac ar y Ddaear tra fwy 'n byw
Hiraethu 'r wyf am neb ond Duw.

4 Pe torrei Edau 'mywyd brau,
A'm Cnawd a'm Calon lwyr wanhau;
Duw ydyw Craig fy Enaid gwan,
A nerth y Saint a'u bythol Ran.

5 Ond wele 'r Dynion drwg a ant
Ym mhell oddi wrthyt, marw wnant:
Ni all eu heulun Dduwiau gau
Mo 'u gwared hwynt rhag Angau a gwae.

6 Ond dyfod nes nes at fy Nuw,
Fydd melus waith i'm tra fwy 'i byw;
Gyd a llawenydd traetha' i ma's
I'r Byd ryfeddol waith dy Râs.

S A L M LXXIII. 12, 3, 6, 17——10
Llwyddiant Pechaduriaid wedi ei felldithio.

DŨW, pa fath adyn ffol y fum
Galaru a grwgnach yn fy ngwŷn:
Wel'd dynion drwg yn dringo o hyd
Mewn parch a balchder yn y Byd.

2 Ond o eu diwedd, erchyll yw,
Mi ddyfgais hyn yn nhŷ fy Nuw:
Ar Greigiau llithrig maent heb fraw
A thonnau tanllyd is eu llaw.

3 Eu huchel godiad boftient hwy
Ni chenfigenna' i mo 'nynt mwy:
Er maint eu ffroft er cuwch eu ffroen
Difgynnant i'r tragwyddol boen.

4 Eu rhith Lawenydd chwyrn mae 'n ffoi
Fel Breuddwyd dyn pan fo 'n deffroi
'D

'D yw per Ganiadau 'r cyfryw rai
Ond Rhagymadrodd cyn eu gwai.

5 Mae 'u gwin augwenydd hwy 'n rhy bryd
I'm eu pwrcasu a'm Henaid drud;
Dy feddu, Arglwydd. digon yw,
Fy Rhan, fy mywyt wyt a'm Duw.

SALM LXXIII Mesur byrr neu gyffredin
Dirgelwch Rhagluniaeth wedi ei ddatted.

DIau (o Ddŷn) sod cyfiawn Dduw,
Nid ofer ydyw Crefydd;
Er gall ynfydion lawenhau,
A grasol rai dan Gerydd.

2 Wrth lwyddiant (mawr yr) enwir rai
Grwgnach a wnai fy nghalon:
Weld ffyliaid yn llewyrchu ar goedd
Mewn parch a gwisgoedd gwychion.

3 Ymbesgi (maent hwy) 'n foethus iawn
A'u cnawd yn llawn drwch amal;
A llifo mewn fel llanw 'r mor,
Mae 'u tryfor heb eu gofal.

4 Rhydd ynt (i gyd) o'r poen a'r pla
Sy 'n cwrddyd a Duwiolion;
Trwy 'u bywyd oll maent yn drahaus,
Yn gwneuthur trais ar dlodion.

5 Eu Tafod (brwnt a) 'sgeler yw
Yn cablu 'r Duw tragywydd;
A llygru enwau Dynion da,
Trwy Falais, traha, a chelwydd.

6 Am hyn (myfi) mewn dagrau llawn,
I ammeu 'r awn yn bryfur;
Oes Duw a glyw, neu wel heb gudd
Y pethau fydd is awyr.

ter

Dohn Williams Ieuthon his Book

7 Terfyſgau (yn fy) meddwl gwan
A'm cadwodd dan betruſder,
Nes imi gael fy nwyn i'th Dŷ,
I ddyſgu dy Gyfiawnder.

8 Dy Air mewn (nerthol) eglur fodd
Diwigiodd f' amryfuſedd;
Gwelais eu bywyd hwy o'r bla'n,
Ond yma 'n lan eu diwedd.

9 Ar (ba fath) ddibyn ſerth, fel mur
Maent druain gwŷr yn rhodio;
Ac O'r! Pwll tanllyd llawn o fraw
Sydd is eu Llaw 'n eu gwilio!

10 O'th flaen Duw (cyfiawn) plygu 'r wy
Fy meddwl mwy ni's grwgnach;
Fy nerth a'm rhan dragwyddol i
Y galwaf fi di bellach.

SALM LXXIV.

Yr Eglwys yn pledio a Duw dan doſt erlidiaeth.

A fwr ein Duw, ni heibio o hyd,
A fwga 'i Lid tragwyddol;
Yn erbyn Pobl ei gariad iach
Ei ddiadell fach ddewiſol.

2 O Meddwl am y Llwythau cu,
Gwerth Gwaed y Jeſu 'n bendant;
Na 'nghofia *Seion* wael eu hynt
Lle 'r ydoedd gynt d' ogoniant

3 O dyrcha 'th draed, gwna frys o Dduw,
Attolwg clyw 'n gweddiau;
Gwel pa fath ddifrod llydan iawn
A wnaed o fewn dy Furiau.

4 Lle yr addolei 'th bobl gynt
D' elynion ynt yn twrddan;

10

Ac uwch dy Byrth eu Harwydd ſy,
Banneri fry yn hongian.

5 Torraſant le 'r addoliad ' lawr
Adeilad mawr o'r tecca :
A hwnnw ſy 'n cael fwya o glod
Sy 'n rhoddi 'r dyrnod trymma.

6 A Thân bygwthiant ddiſa byth
Dy blant iw nyth ſy 'n ddifrad ;
Dewch, Lloſgwn, meddant yn eu bâr,
Y Deml a'r Offeiriad.

7 Ac i fwyhau ein gofid ni
Dy Wyneb di a giliodd ;
Arwyddion gynt o'th nerth a'th ras
A aeth i ma's o'n tiroedd.

8 Ni rydd un Prophwyd gyſur yn',
Mae 'r gwilwyr yn galaru ;
'D oes Enaid yn ein plith i gyd
A wyr pa bryd dychweli.

Gorphwyſiad.

9 Pa hyd dragwyddol Dduw, pa hyd
Y caiff rhai ynfyd gablu ?
A'i byth y dwg dy Saint eu gwarth ?
A Chân pob parth o ddautu.

10 A elli eiſte a'i clywed hw'
Yn cablu d' Enw ſancte'dd ;
Ac attal dy eiddigedd draw
A dal dy Law rhag dialedd ?

11 Pa waredigaeth ar eu hynt
A wnaethoſt gynt i'n Tadau ;
Duw arall etto nebot ti
Ni 'ddolwn ni na 'i adde.

12 Y Môr a holltaiſt yn ddwy ran
Trwy d' allu anwrth'nebol :

Iwneu

I wueuthur ffordd i'th Lwythau glan
I *Ganaan* yn ddihangol.

13 Byd, Natur it yn eiddo sydd
Y Nos a'r Dydd a'r cyfan:
Ti a bar'toist oleuni 'r Wawr,
A Haul fel cawr syn'd allan.

14 Dy allu wnaeth holl barthau 'r Byd,
Eu lled a'u hyd terfynol;
Rhew 'r gaua a gwres yr Haf (dan go)
Rhoist yn eu tro 'n wastadol.

15 Ac a gaiff Plant y llwch mor hy,
'N awr gablu 'r gallu hwnnw:
A ddial dim o'r llaw a'i gwnaeth
Ammharchedigaeth d' Enw?

16 O cofia dy Gyfammod rhad
A geiriau'th Gariad llawen:
N'ad Adar 'sglyfaeth gyrchu i'n bro
I ladd na blino 'th Glommen.

17 Gelynion yn ein Gwaed pe caent
A lawenhaent yn ebrwydd:
O pledia 'th achos, ac i'th blant
Dod bellach seibiant, Arglwydd.

SALM LXXV. Mesur.

Gallu a Llywodraeth oddiwrth Ddaw yn unig.

Wedi ei chywmmwyso i'r amser gogoneddus, O Ganiadhad rhydd-did gan y Brenhin *WILLIAM*, neu, Ddyfodiad dedwydd y Brenhin *SIORS* i'r Orsedd-fainc.

1 I ti 'r Goruchaf JOR, i ti,
Y dygwn ni ddiolchgar Glod;
Dengys dy Wyrth a'th Ras, o Dduw,
Mor agos yw dy Enw 'n bod.

2 'R oedd *Brydain* fawr i fod yn gaeth,
Mewn Braw ac aeth, ar doddi 'mron,
Pan roes Duw ini Atteg gre' ;
I ddal Colofnau 'r Deyrnas hon.

3 Ei Goron, fe 'i Derbyniai o'th Law,
Gwnaeth Lw i lywio wrth Ddeddfau pur:
A'i Fraich fe 'mddiffyn achos da,
A'i Droed fe ſathra drawſion wŷr.

4 'Moſtyngwch, feilchion, mwy i'r llwch
Ac na 'mddyrchefwch tra f'och byw,
Rhowch heibio 'ch ffol Anacanion blin,
Gan addg 'r Brenhin a wnaeth Duw.

5 Ni ddaw 'r fath barch wrth ddamwain byth
A'r gwynt ni chwyth ddyrchafiad mawr:
Duw 'r Barnŵr, cyfyd un heb ball,
A goſtwng arall hyd y llawr.

6 Nid lliw o freiniol Waed, trwy drais,
'Ddyd gŵr trahaus ar Faingc cin Bro;
Duw, Llywydd mawr y Ddaear faith,
Ei gyfion Waith a ddengys 'fo.

7 [Mae ffiol dial yn Llaw Duw,
Llawn cymmyſg yw o amryw blaid:
Gwna i'r drygionus yfed hon,
A'i holl waelodion, erchyll Wae.

8 Duw a ddyrchafa 'r cyfion mwy,
A'r beilchion hwy 'fe 'i ſathra 'lawr:
A'u parch a cfyd yn y llwch,
Am hyn molwch ei Enw mawr.]

SALM LXXVI, *achub* Iſrael *a dinyſtrio 'r* Aſyriaid; neu, *Ddial* Duw *yr erbyn ei Elynion, yn dyſſol oddi wrth ei Eglwyſ.*

YN *Iuda* gynt adwaenwyd Duw;
Mawr oedd ei Enw yn *Iſrael*:
Yn *Salem* 'roedd ei Ofeld lan
A'i Drigfa 'n *ſeion* fawrel.

2 Ym mhlith ei *Saint* 'roedd Moliant Duw,
Dewisodd syw 'n cu canol ;
Gwrandawai yno 'u cwyn wrth raid
Yn erbyn plaid elynol.

3 O *Seion*, ei Air erchyll aeth,
A dryllio 'wnaeth y bwa :
Y Wayw-ffon, a'r cleddyf dur,
A rhyfel gwŷr *Assyria*.

4 Beth yw Teyrnasoedd Daear faith,
Ond bryniau anrhaith trwyddi :
Y bryn lle mae JEHOFA 'n byw,
Mwy disglair yw na 'r rhei'ni.

5 'Fe, Brenhin *Seion*, 'speliodd rym
Capteiniaid llym, a'u byddin :
Gwŷr cedyrn buno 'n angau 'wnaeth,
A'u dwylo ni chaent gwed'yn'.

6 Duw *Jacob*, wrth dy gerydd drud,
Y march a'r Cerbyd syrthiodd :
Pwy edwyn fraw dy Wialen drom ?
A'th ddial, ffrom, all adrodd ?

7 Pwy 'saif o flaen dy Olwg synn,
Os unwaith 'nyn dy ddigter :
Pan fyddo 'th fellt trwy 'r nef yn gwau,
Y ddaear 'sai' mewn pryder.

8 Pan ddelo Duw 'n ei Ffyrdd ei hun
I wared dŷn orthrymmir,
Digofaint gwr a'i mawl, ryw dro,
A'r gweddill gantho 'attelir.

9 (Addewch i Dduw, a thelwch chwi
Bawb deyrnged i'r Gorucha' ;
Gyr ddychryn ar Frenhinoedd byd,
A'u llu bwy 'gyd 'fe 'i dryllia.

10 Taranau ei Geryddon llym
A ddeffarth rym gelynion ;
I Duw *Jacob* heb ymadael mae,
Ond ette ni' yn *Seion*)

SALM LXXVII. Y Rhan gyntaf
Meſur cyffredin.

Triſtwch yn ymoſod, a Gobaith yn Gorchfygu

1 GWeddïais Dduw, yn brudd fy llef
Gyrrais i'r nef f' ymbiliau:
Yn nydd fy nhrallod cyfyng, caeth,
A'r nos pan ddaeth fy ofnau.

2 Galerais ddydd a nos heb baid,
Gwrthododdf' enaid gyfur;
Er cofio 'r doeth ar cyfiawn Dduw,
Amlhaoedd fy mriw a'm Dolur.

3 A chwyno bûm, Duw ger dy fron
Dechreuai 'n ghalon ddryllio,
Dy lid a'm haflonyddodd i
A'm llygaid ni chaent huno.

4 Myn'd 'r oedd fy ngofid i fwy fwy,
Nad allwn mwy lafaru;
Yna i'm cof y gelwais i
Dy Farnau, i'm diddanu.

5 Gelwais yn ol amſeroedd hen
Pan welais wên dy Wyneb:
Chwiliais a oedd un dirgel fai
A rwyſtrai 'th Brefenoldeb.

6 Dy Drugareddau a goffais,
Y rhai' fwynhais i 'n felus;
"Ac a fydd Duw ddim etto 'n fwyn?
"A'i Wyneb mwy ni's dengys?

7 "A fwr' ef' ymaith fi o hŷd?
"A ball ei 'Ddewid bythoedd;
"A aeth o'i gof ef drugarhâu?
"A ddarfu cau 'myſgaroedd?

8 Ond gw'erddais hyn o feddwl ffol.
Ac anobeithiol dymmer:
Trwy gofio dy Ddeheulaw di;
Yr un yw hi bob amſer.

Myfyriaf ar dy holl Fyrdd maith,
A'th ryfedd Waith caf gofio:
A'th Ras, trwy 'r hwn myfi jachaw'd,
Pan fethodd cnawd obeithio.

10 Gras a Chyfiawnder fydd mewn hedd
Ar Orfedd dy Sanctaiddrwydd:
Ac yn dy Dŷ lle traethir d' Air
Dy feddwl cair O Arglwydd.

SALM LXXVII Yr ail Ran
Mefur cyffredin.

Cyfar yn dyfod allan oddi wrth hen Raglaw-iaeth, neu, Waredu Ifrael *o'r* Aipht, *a'u dwyn i* Ganaan.

1 DY Wialen mor ofnadwy yw hon!
(Dy blant a ddichon d'wedyd:)
Y mawr, y Doeth, Ofnadwy Dduw!
Fforddd Sanctaidd wiwffy genyd.

2 Myfyriaf ar ei ryfedd Waith,
Mewn oefoedd maith aeth heibio:
Gwrandawafadraethu 'i wyrth ar led.
A dyfga' i 'mddiried yntho.

3 Hir jawn y bu ty *Joseph* dan
Jau 'r *Aipht* a'i hanefmwythdra:
Hir y bu Duw heb wrando 'u cwyn
Cyn iddo 'u dwyn i orphwyfa.

4 I'r *Aiphtiaid* 'r oedd plant *Jacob*, fel
Rhai wedi gadel gantho:
Ond ei alluog Fraich a dd'ai,
Ac a'u rhyddhai oddiyno.

5 *Ifrael*, ei bobl a'i ddefaid byw,
Canlynant Dduw wrth alw;
Eirch iddynt fyn'd trwy 'r môr a'u gwyr,
Gwnai 'r tonnau 'n fur i'w cadw.

6 Duw mawr, pan ganfu 'r dyfroedd di
Yn dyfod i fyn'd trofedd:

I'

I'w hol Ciliasant fel ffrwd gre',
I wneuthur lle l'th fyddino'dd.

7 Rhyfeddol oedd dy ddaith trwy 'r môr,
Dy Gamrau, JOR, ni 'dwaened:
Trwy ffyrdd ofnadwy 'r wyt yn dwyn
I'th bobol fwyn ymwared.

8 Trwy d'w'llwch a chymmylau ar frys
Dy Lais brawychus drylliei:
Y nef gan fellt disgleirio 'r oedd
A'r ddae'r cyffrodd gan dyrfau.

9 Dy saethau hefyd aethant hwy
Yn ebrwydd trwy 'r holl Wybren,
A braw a syndod ddaliai 'r bŷd;
A'th Saint i gyd addolen.

10 O'r graig rhoes ddiod iddynt hwy
A diogel, trwy law *Moses*:
Arweinai 'r bnidd trwy 'r anial lê
I *Ganaan* fangre gynnes.

SALM LXXVIII. Y Rhan gyntaf
Mesur cyffiedin.
Adgoffa Rhagluniaethau Duw; neu, *Ddugiad a Hyfforddiad Plant.*

GWrandawed Plant y Gwyrthiau gwiw
Y rhai 'wnaeth Duw 'n y cynfyd:
A welsom ni 'n ein je'ngctid brau,
A'r rhai fu 'n tâdau 'n dâ'wedyd.

2 Gorch'mynodd ini draethu 'i Glod
A'i Ras, a'i hynod allu:
A'i Wyrthiau ddugwn ninnau lawr,
I'r oes sy 'n awr yn cwmnu.

3 Ein Tafod a'u mynega i'n Plant;
A'n Plant a'u traethant eilwaith:
Y Tad i'r Mab, a'r Mab i'r Wyr,
Ol yn ol trwy 'r genhedlaeth.

Fel hyn y dyſgir hwy, bob rhyw,
I gredu 'n Nuw yn union;
Fel nac anghofiont byth mo'i Waith,
Ond gwneud ei berffaith eirchion.

SALM LXXVIII. Yr ail Ran.
Meſur cyffredin.

Cwrthryfelgarwch Iſrael, *a'u Coſpedigaeth*; neu, *Beichiau a Cherydden Pobl Dduw.*

O pa fath wrthryfelgar Dŷ,
Had *Jacob* fu 'n eu dyddiau
Anffyddlon o'ent i Ras eu Duw,
A ffals i'w haddunedau!

2 Torrafant ei Gyfammod clâu,
Heb briſio 'i ddeddfau euraid:
Anghofient yr holl Wyrthiau glân
A wnaeth o flaen eu llygaid.

3 Hwy 'welſant ar yr *hipht* y plaau
Anfonodd a'i Law ddïalt:
Arwyddion hyll o'i Allu dig
Aeth dros eu 'ſyſnig ardal.

4 A gwelſant ef yn hollti 'r mor,
Nes iddo agor iddyn':
I'w cadw gwnaeth y dŵſr yn ſur,
Nes ffoi rhag gwŷr y geiyn.

5 A cholofn, rhyfedd 'ſe 'u par'todd
Mewn briwl ſodd cyſurus:
I'w cuddio 'r dydd yn gwmmwl glân;
A'r nos, yn dân i'w tywys.

6 O'r graig eu di ſychedu 'wnaeth;
Y dŵſr a ddaeth yn ffrydiau:
Megis afonydd wrth eu clun,
Ni pheidiodd un amſerau.

7 Er hyn cyffroiſant Arglwydd Nef;
Gwangredent ef i'w cynnal:
All *ef* â bara borthi 'n gwŷr
Anghanol tir mor anial?

a chlyub

8 A chlybu 'r Arglwydd hyn i gyd ;
Ennynai 'i Lid yn chwerw :
Ei ddychryn fydd yn barod fyth
I 'mddiffyn byth ei Enw.

SALM LXXVIII. Y drydedd Ran
Mesur cyffredin.
Cospedigaeth Trythyllwch ac anghymmedrolder,
neu, *Gerydd a Jachawdwriaeth.*

1 PAN bechai *Israel*, cospai Duw,
Nes caent hwy friw a dychryn :
Ond maddeu iw anwyl rai mae ef
Bara o'r Nef rhoes iddyn' :

2 'Fe 'u porthodd hwynt a llaw hael iawn
O'i drysor llawn a di-brin :
Gwnaeth i gymmylau 'r nos, heb baid,
Roi bwyd wrth raid i'r Werin.

3 *Manna*, fel cafod fore, a gaed
O gylch eu traed yn gyffon :
Yd nefoedd oedd, mor bur a da ;
Fel pe bai Fara Angylion.

4 Ond d'wedent mewn tuchanllyd wedd,
" Ein hunig wledd yw *Manna* :
" Ni's mynnwn hwn, y bara gwael ;
" Cig rhaid in' gael i'w fwytta.

5 *Chwi a gewch gig i'ch diddio 'ch chwant*,
Duw yn ei Sorriant d'wedodd :
Anfonodd ef' fofi-jeir fel llwch ;
O'u cylch yn drwch 'fe 'u tannodd.

6 Rhoes iddynt eu holl gais heb lai ;
A hwy bob rhai 'n ymlanw :
Ennynai 'i ddig mewn tanllyd fodd,
A thrawodd hwynt yn feirw.

7 Pan laddai rai, dychwelai 'r byw
A cheisient Dduw trwy ddagrau ;

Galarent dan ei Wialen dro ;
Ond clau dros go' 'rai ' hofnau.

8 'Fe a'u ceryddodd lawer gwaith ;
Ac eilwaith 'fe 'u pardyniodd :
Nes ideo 'u llwyr waredu 'n wir,
A'u dwyn i'r tir ' addawodd.

S A L M LXXVIII. Adn, 32 &c.

Y bedwaredd Ran. Mesur hir.
Gwrthgiliad a Maddeuant ; neu, *Gosp i Pechod ac achub y Saint,*

DUW Mawr ca'dd *Israel* brofiad maith
O'th lid a'th Gariad, lawer gwaith ;
Drych i'n calonnau i wel'd eu llen
Mor ffals ac mor anwadal yn'

2 Clau aeth o go 'r *Juddewon* byw
Y Gwyrth ofnadwy a wnaeth Duw ;
Cyffroisant ef a'u pechod cas ;
Heb ofni 'i *Rym*, na chofeilio 'i Ras.

3 Yr Arglwydd treuliai 'u hoes mewn poen
A gwnaeth eu teithiau 'n hir di-hoen ;
Ffyrdd dyrys maith yr ethant trwy,
Nes treulio 'u nerth a'i dyddiau hwy,

4 Pan welent ladd e'r brodyr lu,
Trilliaent, a chaisient Dduw o'u tu :
A galwent ef, eu Craig i fyw,
Eu mawr Waredydd hwy, a'u Duw.

5 O'i flaen a'u hadduned au doent,
Fel Gwenieith neu gelwyddau oe'nt ;
Tra bai tymherau cyndyn cas
Yn groes i'w ammod ef a'i Ras.

6 Er hyn, o'i ras maddeuodd Duw
I'r rhai nad oedd yn haeddu byw ;
Ei ddig yn fynych troddi,
Neu losgi 'wnai mewn tirion fodd.

Gwelodd eu cnawd yn wan a brau.
A'u temtasiynau yn amlhau;
Duw *Abra'm* hoffodd hwy, er hyn;
Ac 'se a'u dug iw sanctaidd Fryn.

SALM LXXX. Mesur hir.
Gwiddi 'r Eglwys dan Orthrymder; neu,
anrheithio Gwinllan Duw.

O Fugail mawr yr *Israel* ryw,
Fu 'n trigo rhwng Cerubiaid gwiw
Dy braidd yn ddiogel dygaist, *JOR.*
Trwy 'r holl anialwch, a thrwy 'r môr?

Mae 'th Eglwys 'n awr mewn anial le;
Llewyrcha, tywys hon i dre;
O dychwel ni, moes heddwch mwy;
A'n hachub cawn, heb gwyno 'n hwy

Duw mawr, i'r hwn plyg holl Lu 'r nef
Pa hŷd y cawn yn drist ein llef
Weddio, a disgwyl gwel'd dy bryd
Pa hŷd y llylg dy erchyll lid?

Dy Saint, yn lle eu bara a'u gwin,
Eu porthi wnair a'u dagrau blin;
O dychwel ni, moes heddwch mwy,
A'n hachub cawn, heb gwyno 'n hwy.

Gorphwysiad I.

Duw, plennaist gynt Winwydden ir,
A'th Law mewn gwyllt genhedlig dir
O'i hamgylch oni ddarfu it' gau,
Ac â gwlith nefol ei dwfrhau?

Fe ddarfu 'i changau saethu 'ma's,
Bendithio'r bobl a ffrwythau'i Gras:
Ond 'nawr, Duw cu, gwel 'lawr o'r nen
Dy brŵdd Winwydden, hawddgar Bren.

Paham fel hyn anffurfiai 'i phryd?
A rhwygaist gaeau hon i gŷd?

Gael

Gelynion ac eſtroniaid 'nawr,
A phob rhyw fwyſtfil drwg, a'i pawr.

8 Duw Hollalluog, tyr'd yn'frau;
N'ad i'th Winwydden byth driſtau:
O dychwel ni, moes heddwch mwy:
A'n hachub cawn heb gwyno 'n hwy.

Gorphwyſiad 11.

9 Duw, pan oedd dy Winwydden hon
Yng *Nghanaan* dîr yn llwyddo 'n llon,
Ti oedd Gogoniant hon, a'i grym:
Ni thyccia llaw un gelyn llym.

10 Nes cododd y *Blaguryn* gwiw,
Yn ol Addewid ſyddlon Duw:
Trwy'enau ei Brophwydi o'r bron
Fu 'n d'we'yd y codai 'r Gangen hon.

11 O lwynau *Dafydd* 'n ol y cnawd,
O Wreiddyn *Jacob*, hon a ga'w'd:
Ef' yw 'r Winwydden ſydd yn ben,
A ninnau 'r cangau llela 'r Pren.

12 Dy Fâb yw hwn, a eiſtedd ſry,
Mewn nerth ar dy ddeheu-law gu:
Dy Gynſab bendigedig yw,
Mewn nerth a Gras uwch holl blant Duw.

13 Oh! er ei fwyn clyw 'n lleſâin triſt,
Llewyrcha ar leſg Eglwyſi *Criſt*:
O dychwel ni, moes heddwch mwy,
A'n hachub cawn, heb gwyno 'n hwy.

S A L M LXXX. Adn. 1, 8——16
Meſur cyffredin. *Rhybudd* Duw *iw Bobl*: neu *Fendithion a Chopedigaethau yſprydol.*

1 CEnwch i'r J O N yn hyfryd iawn,
A llafar llawn llawenydd:
Duw yw ein Nerth, a'n Ceidwad hael;
Clyw *Iſrael* ei Leferydd.

2 Pa'm

2 " F' Addoliad cadw 'n lân (medd Duw)
" Oddiwrth bob rhyw au-dduwiaeth :
" Yr Arglwydd yw 'r rhwn a'ih ryddhai
" O bechod a'i wasanaeth.

3 " Tân dy ddeisyfiad ger fy mron,
" Yn ffyddlon mi cyflawna :
" Ond os gwrthodwch Dduw mor dda,
Os *Israel* a 'mgyndynna :

4 " Mi a'u gadawaf hwy (medd Duw)
" Yn 'sglyfaeth i'w trachwantau :
" Cant fynd i'r ffordd beryglys ffol.
" Sef eu dewisol lwybrau.

5 " Ond Oh ! na bai fy Saint, dan go
" Yn gwrando fy Nghynghorion :
" En cwyn yn glau a esmwythâwn,
A llawenhawn eu calon.

6 " Rhown iw Gelynion farwol glwy',
" Ond porthwn hwy 'n ddigonol :
" caent gennyf lawer nesol Saig,
" A dw'r o'u Craig drag'ywddol.

SALM. LXXXI. Duw y *Llywodraethwr* yn *nefoedd* neu *Rybuddiwr uchel Swyddogion.*

1 Y Nghymanfaoedd y mawrion hwy,
Eisteddfa myn Rheolwr mwy :
Duw, 'r Barnwr mawr a edrych waith
Y duwiau, barnwyr daear faith.

2 Pa'm y gwnewch ddeddfau drwg neu (pa'm
Y deliwch ' fynu fatter cam :
Pa bryd y sefwch dros y gwan,
Rhag i'r anghyfiawn ddwyn ei ran ?

3 Ni wyddant, Arglwydd, ddim pa bryd,
Tywyll yw 'r ffordd yr ant ar hyd :
Ofer eu galw 'n dduwiau mwy,
Can's megis dynion trengant hwy.

4 Duw, cyfod, gadâ'th Fab yn awr
Feddiannu Gorfedd nef a llawr:
A llywio 'r Bobl â'i Wialen wiw,
Ef yw ein Barnwr ni, a'n Duw.

S A L M LXXXII. Mesur cyffredin.
Achwyniad yn erbyn Erlidwyr

1 A C a oflega *Duw* pob Rhad
Yn wastad a llonyddu:
All *Duw* 'r Cyfiawnder fod mewn hedd,
A gado i dâjaledd gysgu?

2 Gwel fel mae dynion drwg di Ras,
Yn tannu 'hatgas rwydau:
Caseion *Duw*, a'i anwyl Saint,
Cyfodi maent eu penau.

3 Yn erbyn dy ddirgelaidd rai
Mae 'u cyngor, a'u cyfrwystra:
A'u Malais gwyliadwrus yw
Am gyfle i'w difetha.

4 Mae 'r gwych a'r gwael, yn ddi-wahan
Yn neidio i'th borfa 'n ddibaid:
Y llew a'r asyn fusgrell fud
Am ddifa 'nghyd dy ddefaid.

5 "*Dewch* (medd nt) unwn bawb (ynghyd
"A mrown o'r Byd eu difa
"Fel na bo fon a'm enw 'r faint,
"Na chaffo 'r fraint o'i goffa.

6 Yr Hollalluog Dduw deffro,
A galw i go' 'th Lidiawgrwydd
Dod hwynt fel coedwig grin i'r tan
Neu fofl o fla'n y ftormydd.

Arg'oedda eu hynfydrwydd cas,
Fel am dy ras' ymgeifiont:
Neu hwy a'u dig i g'wilydd dwg,
Fel yn eu drwg y trengont.

Yn

8 Yna'r adnebydd Pobloedd mwŷ,
Y Gair ofnadwyŷma;
JEHOFA, d' Enw'n unig yw
Ein Harglwydd Dduw gorucha.

SALM LXXXV Y Rhan gyntaf Mesur hir

Hyfrydwch Addoliad cyhoeddus,

1 OH! pa mor deg a hawddgar yw
Dy Babell a'r ddae'r, O Dduw,
Mae f'enaid i mewn blys a chwant
Am gwrdd a chymmanfaodd dy Blant.

2 Fy nghnawd i'th Dŷ am orphwys yw,
Fy nghalon ieſg a waedda am Dduw;
Fy Nuw, fy Mrenhin, pa'n' bawn i
Mor bell o'th hyfryd Leoedd di?

3 Aderyn to a'r Wennol ſy'
'N cael nythu oddi ſewn i'th Dŷ;
A ddyru Duw i'r rhai'n y fraint,
Ag ſydd ddiffigiol ar ei Saint?

4 O gwyn eu hŷd y Seintiau ſy
Yn eiſte ynghylch dy Orſedd fry:
Gweld yno maent d' Ogoniant maith,
Dy ſoli a'th garu yw eu gwaith.

5 Gwyn fyd Eneidiau ſy'n cael lle
Yn Nhemlau-tn Cas ſyd lis y Ne';
Cant yno wel'd dy hyfryd Wawl,
A chelfio th Wyneb; canu 'th fawl.

6 Gwyn fŷd y rhai a'u calon ſy'
Yn ceiſio'r ffordd tua Seion fry;
Duw yw eu nerth trwy'r daith yn ddwys,
Ar Gniſt eu Priod rhont eu Pwys.

7 O Nerth, i Neſ th. yr ant o hyd,
Nes cwrddont yn y Nef i gyd;

N

Lobus Williams his Book

Yn llon o'th ſaen, (rai ſu ymhell)
I uno mewn Addoliad gwell.

S A L M LXXXIV. Yr ail Ran
Meſur hir.
Duw a'i Eglwys; neu, *Ras a Gogoniant*

DUW, gwrando *Seion* canu ma'i,
Dy Wyneb ſy 'n ei llawenhau;
Gwell treulio gyd a thi un dydd,
Na mil mewn gwag lawenydd ſydd.

2 Pe cawn ſwynhau 'r lle gwaela ſy'
O I duw y Gras, o ſewn dy Dŷ,
Nid P'laſau teg a'u pethau tlws
Gai hudo nhraed i ado 'th ddrws.

3 Duw yw ein haul, ſy 'n gwneud ein dydd,
A'n tarian yw ein cadw bydd;
Rhag thuthrau 'n holl elynion cas,
Rai oddi ſewn ac oddi ſa's.

4 Pob rheidiol Ras a rydd ein Duw,
A Choron o Ogoniant gwiw;
Nid attal un ddaionus rodd
I'r rhai a rodiant wrth ei ſodd.

5 O Dduw, ein Brenhin, i'r hwn mae
Llu hardd y Nef yn ufuddhau;
A diafliaid, ſho'nt o'th wydd ar lled,
Gwyn fyd y Dyn 'rydd ynnot Gred.

S A L M LXXXIV 14 12 3 10
wedi ei heſpon'o mewn Meſur cyffredin
Hyfrydwch mewn Ordinhadau Addoliad; neu
Dduw yn breſennol yn ei Eglwys.

1 FY Enaid, pa mor hawddgar yw
Y lle mae 'th Dduw yn dyfod i
Neſoedd yw gweld ei Wyneb e'
Yn ei Gyntedde' iſod.

2 Yno cawn weled gras a nerth,
Ein Brenhin prydferth nefol,

A rhwyllo mewn i'n Henaid ni
Bydd ei oleuni bywiol.

3 Ac yno diſgyn Clommen Ne'
A lleinw 'r lle a'i Doniau;
A *Chriſt* yn rhoi ac eglurhau
Ei Gariad a'i Raſuſau.

4 Duw, yno 'r wyt yn traethu 'n llon
Ddirgelion dy Ewyllys;
Cawn yno geiſio 'th nawdd bob pryd,
A'th foli o hyd yn felus.

Gorphwyſiad.

5 Gwaeddi mae nghnawd a'm Calon i,
Am danat ti a'th drigle;
Pa bryd fy Nuw, a'm Prynŵr cu,
Caf ſengu dy Gynteddau?

6 Cael gwneud ei Nyth mae 'deryn to,
Ac yno ymſefydlu;
O gwna fi 'n ddedwydd fel efe;
I aros lle bwy 'n caru.

7 Un dydd o fewn dy *Dŷ* i'th fwynhau,
A gwrando 'th Eiriau graſol,
Yn well na thragwyddoldeb ſydd
Mewn dim llawenydd cnawdol.

8 Gwell gennyf fod ar Drothwy 'th Dŷ
A'r *Jeſu* yno 'n gwarchod,
Na llanw 'r Orſedd wycha'i dull,
Neu fyw ym mhebyll Pechod.

9 Pe bawn yn meddu 'r tir a'r Mor,
Yr nghŷd a'u tryſor helaeth,
Am awr ar dy Ddeheulaw di
Mi rhoddwn i hwy ymaith.

SALM LXXXIV Meſur newydd
Hiraethu am Dy Ddŵr.

1 ARGLWYDD y Bŷdoedd fry,
Mor deg a hawddgar yw

Trigfannau 'th Gariad cu,
Daearol Demlau 'm Duw:
Mae tynfa f' e naid tua 'th Dŷ,
Fy Nuw, gael gwel'd dy Wyneb cu
Fy Nuw, fy Nuw, fy Nuw, &c.

2 Hoff gan aderyn to
Gael yno i'w Gywion le,
A'r Wennol ar eî thro
Hiraetha am ei thre;
Mae Zêl fy Enaid i'r un faint,
Am gael preſwylio 'mhlith dy Saint,
Am gael, am gael. &c.

3 O happus Ddynion fo
'N gweddio yn y lle
Mae Duw yn gwrando 'i Blant,
Yn waſtad molant e';
A happus ydynt hwy 'r pryd hyn,
Sy 'n hoffi 'r ffordd i *Seion* fryn.

4 O nerth i nerth â rhain,
Trwy Lynn Wylofain du,
Nes delont bawb gerbron
Eu Duw yn *Seion* fry:
O hyfryd fann pan ddugo ef
Ei Blant i gyd o'r Byd i'r Nef,

Gorphwyfiad.

5 Cael treulio Sanctaidd ddydd
Lle byddo Duw a'i Saint,
Llawenydd gwell a rydd
Na mil mewn bydol fraint:
Gwell gennyf gadw drws o hyd
Lle dêl fy Nuw, na Phalaſau 'r Byd.

6 Duw, 'n Haul a'n tarian yw,
Ein llewyrch gwiw a'n grym;
Mae 'i Ddwylaw ef yn llawn,
Oddi yno cawn bob dim;

Ei

Ei Ras i *Iſrael* hâd rhydd ef,
A llawn Ogoniant yn y nef.

7 Duw, hoffi 'i bobl y mae;
Ni attal ef ddim da
I'r duwiol raſol rai,
Eu porthi hwynt a wna;
Gwyn fyd y Dŷn, O Arglwydd cu,
S' a'i holl ymddiried ynnot ti.
S' a'i holl ſ' a'i holl &c.

SALM Lxxxv. Adn 1——8
Y Rhan gyntaf Meſur hir.
Diſgwyl am atteb i Weddi, neu, *Waredigaeth yn cael ei dechreu a i chyflawni*

ARGLWYDD, gelwaiſt dy Ras i go',
Troiſt heibio ein Barn drom o'r Nef;
Pardynaiſt *Iſrael* y wedd hon,
Gan ddwyn ei gaethion tua thref.

2 Ti a ddechreuaiſt ein rhyddhau,
A'th Lid ſy 'n llai tuag attom ,n awr:
Tro 'n calon attat yr un pryd,
Cyflawna 'th Jechydwriaeth fawr

3 Bywha 'n Graſuſau ſy 'n ddï fraw,
Ac ynnot llawenhaed dy Saint;
Cyflawna 'th Air, eglura 'th ddawn,
Ath foll wnawn, hon yw ein braint.

4 Diſgwyliwn beth a ddywetto Duw;
Fe draetha hedd i'w bobl o'r nef:
Ond peidient mwy o'i ffyrnïd ef droi,
Rhag ail gyffroi 'ddigofaint ef.

SALM Lxxxv Adn 9 &c Yr ail Ran. Meſur hir.
Iechydwriaeth trwy Grift.

BYTH, Iechydwriaeth agos yw
I'r rhai ſy 'n ofni Duw trwy ffydd

A Gras oddi uchod ddaw fel Gwlith,
A Gobaith byth o ogoniant fydd.

2 Trugaredd a Gwirionedd glan,
Cwrddasan' pan ddaeth Crist o'r Nef;
Boddhawd cyfiawnder. heddwch cawn,
Trwy ei ufudddod cyfiawn ef.

3 Gwirionedd a Gogoniant fydd
A chrefydd ar y ddaear las;
Bendithion nef a leinw 'r Wlad,
Ym mwyn deyrnafiad Crist a'i Ras.

4 Ymlaen aeth ei gyfiawnder tlws
I agor drws i ni at Dduw;
O'i ffyrdd na chytei liornwn mwy,
Ond cadw 'i gamrau tra fom byw.

SALM Lxxxvi Adn 8 13.

Mefur cyffredin
Cân *gyffredin o fawl i* Dduw

YM mhlith daearol dduwiau fy',
'D oes un a'th allu gantho;
Nid yw eu natur, Arglwydd, chwaith,
Na dim o'i gwaith fel d' eiddo.

2 Daw 'r Bobloedd oll a wnaethoft ti
O'th flaen i ddoli 'n yftig;
Can's ti fy 'n gwneuthur gwyrthiau gwiw,
A thi fy' Duuw yn unig.

3 Duw dyfg i'm', fy neifyfiad yw,
I rodio a byw yn dduwiol;
Ac una fy meddyliau rhydd
I'th ofni 'n brudd a'th ganmol.

4 Mawr yw 'th drugaredd di a'th Râs;
Dy Wyrthiau i ma's caf ofod,
Fel y dyrchefaift f' enaid gwan
I'r lan o uffern ifod.

61

SALM LXXXVII Meſur hir
Yr Eglwys lle Genedigaeth y Saint : neu,
Iuddewon a Chenhedloedd wedi eu hun
Yn yr Eglwys griſ'nogol.

DUW yn ei Demlau ſy 'n y Byd
Iw neſol Fawl ſeilſeini dyd :
Holl Bebyll *Jaco* 'i hoffi mae,
Ond dewis trigo 'n *Seion* wnai,

2 Fe 'mwel a'i nawdd a'r Teiau ſydd
Yn galw arno nos a Dydd ;
Ond câr fod yn ei eglwyſi 'n fwy,
I wrando 'u mawl a'u Gweddi nwy.

3 Pa hanes gynt am Seion gâir ;
Pa Ryfeddodau a goffair ;
Ti Ddinas Duw Preſwylfa 'r Jon,
Clyw 'r Gwledydd pell am danat ſon.

4 *Iuddewon*, *Groegiaid*, a phob rhyw
Dechreuant yno o newydd fyw :
Can Dynion ac Angylion Glod
Y Bryn mae 'r bywiol Dâw'r yn bod.

5 Pan wnel Duw gyfrif ddiwedd byd
O holl drigolion *Seion* glyd,
Anrhydedd fydd i un (gerbron)
Ei eni ef neu 'i fagu 'n hon.

SALM LXXXIX Y Rhan gyntaf Meſur hir.
Y Cyfammod a wnaed a Chriſt, neu,
Y gwir Ddaſydd.

BYth caiff fy nghan goffau a ſon
Am Wir a thrugareddau 'r JON ;
Byth, erys ei Drugaredd ef,
A'i lan Wirioneddd tel y nef.

Tyngodd i'w Fab, gan ddweyd, â thi
Gwnaed gyntaf ly nghyfammod i ;

Yn

" Ynnot caiff Pechaduriaid fyw,
" Gras a Gogoniant rhoi, medd Duw.

3 " Bydd Brophwyd ac offeiriad ym,
" Bendithia i'th Blant a gras a grym;
" Fy Mrenhin wyt, a'th Orſedd di
" Byth erys fel fy ngorſeddi.

4 " Nid ydyw neb o'm Meibion fry,
" Gymmaint fy null. neu 'm cariad cu:
" Llu 'r Nef ynt oll dy ddeiliaid gwâr,
" Pwy a'th gyſtadla ar y Dda'r?

5 " *Dafydd* fy etholedig Wâs
" Fu 'n gwilio mhraidd, fu 'n coſpi nghas,
" I'r Orſedd-faingc a godais i,
" Nid oedd ond teip o honot ti.

6 Yr Eglwys llawenhaed y nawr
Yng nghrift ei Phrynwr, Frenhin mawr,
Cenwch ei Wyrth Angylion fry,
A'r ſeintiau ar y Ddaear ſy'.

S A L M LXXXIX Y rhan gyntaf
Meſur eyffredin.
Fyddlonaeb Duw.

FY nghan i byth a gaiff goffau
Am Drugareddau 'r Arglwydd;
Mor ffyddlon yw ei Air, heb gel,
Caiff oes a ddel hyſpyſrwydd.

2 Ei ſanctaidd Wirioneddau ef
Parhânt fel Nef yn hollol;
Ac os addewid gantho gawn
Siwr fydd y dawn tragwyddol.

3 Had *Dafydd* fu o Gaingc i Gaingc
Yn hir ar Faingc *Judea*;
Ond ſeliwyd gwell Cyfammod fry,
I Grift ei brif Fab mwya.

4 Cans yn dragywydd ei had ef
Ar Orſedd Nef teyrnaſant;

A'r deiliad lleia o'i ras (yn wir)
A godir i Ogoniant

5 Duw 'r lluoedd, fry gan ſeintiau ſyrdd
Dy ryfedd ffyrdd a genir :
A ſeintiau ar y Ddae'r a gân
Dy Gariad na newidir.

SALM LXXXIX 7 & Yr ail ran,
Meſur cyffredin.
Gallu a Mawrhydi Duw, neu, *Addoliad parchus.*

DEwch ſeintiau gyd a pharch yn rhwydd
O flaen yr Arglwydd-pygwch,
Gwrandewch ei Air a'i uchel arch,
Mewn ofn a pharch addolwch.

2 D' ogoniant mor ofnadwy yw
Mor ddiſglair ydyw 'th luoedd !
Pwy fel tydi fath nerth a fedd?
Neu fath Wirioned 'ddwedodd.

3 Y Gogledd a'r deheu bwynt draw
A ddeil dy Law yn ddi gryn ;
Daw dydd a nos wrth d' arch (yn wir)
O'r dwyrain i'r Gorllewin.

4 A'th Air rheoli'r gwynt ar frys,
A'r Moroedd ſtormus obry ;
Gwnai 'r Tonnau cyſglyd ruo 'n faith,
Ac ellwaith i lonyddu.

5 Nef, dae'r a Mor, ynt d' eiddo i gyd,
A'r tywyll fyd uffernol ;
Dangoſaiſt fraich dy ddial Jor,
I'r *Aipht* oedd mor wrth nebol :

6 Iawnder a Barn, yw 'th orſedd wiw,
Mawr etto yw 'th Raſlondeb :
Trugaredd a Gwirionedd glan
A'n gwawdd o fla'n dy Wyneb.

ſalm

SALM Lxxxix Adn 15 y drydedd ran Mesur cyffredin.
Efengyl sendigedig.

GWyn fyd y rhai adwaenant gais
A hyfryd lais y fengyl:
Yn heddwch a goleuni Duw
Y rhodia 'r cyfryw 'n gynnil.

2 Llawenydd gwyd eu Henaid trist
Trwy Enw *Crist* sydd benna':
Yn ei Gyfiawnder credant hwy,
Nid satan mwy gondemnia.

3 Yr Arglwydd yw ein noddfa o hyd;
Rhydd nerth a iechyd beynydd:
Israel dy frenhin byth fydd byw,
Teyrnasa 'th Dduw 'n dragywydd.

SALM Lxxxix Adn 19 y bedwerydd ran Mesur cyffredin
Teyrnas gyfryngol Crist. *neu ei natur ddwyfol a dynol.*

DUW 'r Tad hyspysu i Ras a wnaeth
Mewn Gweledigaeth dywaid,
Ar fy ngalluog Fab rhois i
Eich cymmorth chwi drueiniaid.

2 Hwn ddarfu i'm doethineb gwiw
O ddynol ryw i ethol;
Enneiniais ef a'm Holew drud,
Fy ngras a'm Hyspryd nefol.

3 Ar orsedd *Dafydd* mi a'i sicraf,
I'm Pobl yn bennaf llywydd;
Fy mraich, cait faeddu 'i elynion 'fo,
Dwyn ceiliaid iddo o newydd.

4 Bydd fy nhrugaredd wrth ei glyn,
A'm gwir fy hun a i tywys:
Tro 'n marchog trwy y tir a'r mor
Yn f' enw 'n orfuleddus.

5 Efe a'm haddet i'n ddi-wad
Ei Dduw a'i Dad tragwyddol,
Fe 'm geilw ei Graig a'i cnigfan gref,
Cynhaliaf ef yn hollol.

6 Mewn harddwch gras fy nghynfab daw
Ar fy neheula'r i eistedd:
Angylion a brenhinoedd blant
A blygant wrth ei orsedd.

7 Byth ficir fail fy amnod hon,
A'm haddewidion dedwydd:
Fe beru i had a'i orsedd e',
Fel dyddiau 'r ne 'n dragywydd,

8 A L M I XXXIX Adn 30 y bummed
ran Mesur cyffredin
Y cyfammod Gras yn anghyfnewidiol; neu,
Gerydd heb ufuddiad,

OND os had *Dafydd* medd Duw 'r Tad,
Plant fy Mab ghad a bechant,
Amherchi 'm Gras i m dig o 'n fawr,
A themtio i lawr fy ffurfiant.

2 A gwialen mi ymwela a'u bai,
Eu ffoledd, gwna 'i ddolurio;
Etto ni pheidiaf fod yn Dduw
I'r cyfryw wedi addo.

3 Fy ammod byth ni alwa'i 'n ol
F' addewid rasol cofia':
Gair fy nhragywyddol gariad pur
Tragwyddol Wir a'i rhwyma.

4 Tyngais (er mwyn eu lles au llwydd)
I'm pur fancteiddrwydd unwaith,
Y cai f' addewid ei chwplau
I *Ddafydd* a'i hiliogaeth.

5 Yr Haul a wel ei had o hyd
Trwy 'r holl fyd yn ymdannu;
Hyd y bo 'n teithio cylch y ne'
O le i le 'n llewyrchu.

6 Tra paro lleuad yn y nef
Ei deyrnas ei a bery:
Nes delo 'r amser pan ni bydd
Na nos na dydd ond hynny.

SALM LXXXIX 47 Y 6ed *Ran*, Mesur hir.
Marwolaeth a gobaith.
Salm Anglaud.

O Arglwydd, cofia 'n marwol ſtâd;
Mor fyr yw 'n bywyd ei barnad
O berchen an el, p'le mae 'r Gwr
Rhag Angau fy 'n ddiangol fiwr?

2 Wrth weld rhai 'n marw o ddydd i ddydd
Fe lef ein cnawd a'n *Rheſwm* prudd,
Ai byth teyrnaſa Angau o Dduw,
Ai 'n ofer gwnaethoſt ddynol ryw?

3 Ple mae d' addewid di i'th ſaint?
On'd troi yn llwch a llydw maent;
Ond ſydd ſy 'n gwaedd fath feddwl gwan,
A gwel hwy 'n adgyfodi i'r lan.

4 Arddercbog ddydd mawr fydd y fraint,
Hwn ymaith fych holl warth y ſaint:
A chyfiawnhair dy eiriau gwiw,
Deffrowch ein Henaid molwch Dduw.

SALM Lxxx x. 47 Y rhan ddi-weddar ſel ſalm CxlII.
Bywyd, Marwolaeth a r Adgyfodiad.

O Cofia, Dduw, am egwan d yn,
Mor f rfed yw ei oes a ffun,
Byr iawn i gyd o r Cryd i'r bedd:
Pwy ddichon diogelu 'i oes
Yn erbyn Angau llym ei Loes;
Neu ddichon diange mewn un wedd?

2 Ai byth o Arglwydd y c ir d weyd
I ddyn yn unig ga l ei wneud
I Gieiyd, Poen, a llwch y llawr?

On'd yw dy Blant o ddydd i ddydd
Yn myn'd i'w Beddau, troi yn bridd?
P'le mae dy Gariad iddynt 'n awr?

I'th Fab addewaiſt di o Dad,
Nefolaidd Goron ac i'w Hâd;
Ond Cnawd a rheſwm ammeu maen',
Bendithio 'r Arglwydd, byth a wnair,
Fod ffŷdd yn gallu darllen d' air:
Gwel'd Adgyfodiad yno 'n blaen.

Byth, moler Duw, da yw yn wir,
Sy 'n rhoi i'w Saint fath wobrwy hir
A'n eu llafarus Waith is Nen:
Llu 'r Nef, a holl drigolion llawr
Cyd folwch chwi ei Gariad mawr;
Ac uchel feinied pawb, *Amen*.

SALM XC Meſur hir.
Dyn yn farwol, a Duw yn dragwyddol;
Can alarus mewn Angladd.

TI ym mhob oes dràg wyddol Dduw,
Wyt drigfan ddiogel i ni fyw:
Dy Orſedd-faingc oedd uchel fry
Cyn gwneud y Nef na'r ddaear ddu.

Cyn dim teyrnaſu 'r oe't dy hun,
Cyn ffurfio llwch ar agwedd Dŷn;
A phery 'th Deyrnas etto 'n hwy,
Pan na bo'r Bŷd nâc amſer mwy.

Ond Dŷn, ei Eni i farw wnawd;
Pechod a gwagedd yw pob Cnawd,
Dy Farn, O Arglwydd, cyfiawn yw,
I'r llwch dychwelwch ddynol-ryw.

Mil o'n Blynyddau hwyaf ni
Sy braidd un dydd i'th gyfrif di;
Fel doe aeth heibio hwynt hwy ſydd
Neu Wylfa nos pan ddel y dydd.

Gorphwyfiad.

6 Marwolaeth fel ffrwd greſ, neu Li'
Ymmaith a'n dwg ; 'd yw 'n bywyd ni
Ond chwedl gwag, neu, freuddwyd brau
Bledeuyn gwan a wywa 'n glau.

6 I'n Hoes, ſaith deg o ſlwyddau rhoed
Mor frau yw 'r Stât, mor fyr yw 'r oed,
Ac os i wyth deng mlwydd yr awn,
Ochneidio 'n fwy na byw y wnawn.

7 Ond o mor fynych mae dy lid
Yn torri 'n hoes cyn cyrhaedd cyd ;
Gwna hyn ni grynu o bob gradd.
Ac ofni 'r llaw ſydd ein lladd..

8 Duw dyſg i'n weld mor frau yw Dŷn,
Ac eſtyn etto 'n hoes a'n ſlun :
Hyd nes trwy Ras cymmwyſer ni
I farw a byw Duw gyd a thi.

S A L M XC 1——5, Y Rhan gyntaf meſur cyffredin.

Dyn yn freuol a Duw yn dragwyddol,

EIn Duw a'n porth mewn oeſoedd maith
A'n gobaith yn ganlynol ;
Ein gwaſgod rhag y dymheſtl greſ,
A'n cartref yn dragwyddol.

2 Dan gyſgod d' orſedd di heb gêl
Bu 'th Saint yn diogel drigo :
Digonol yw dy fraich ei hun
Byth i anddiffyn d' eiddo,

3 Cyn caffael o'r Mynyddoedd maith
Na 'r Ddaear 'chwaith ei llunio ;
O dragwyddoldeb ti wyt Dduw,
Hyd byth y cyfryw etto.

4 Dy Air a yrr ein cnawd i'r llwch
Dychwelwch feibion Addaf ;

Pob

Pob Cenhedl ddychwel etto i'r dda'r.
O'r lle daeth ar y cyntaf :

5 I'th Olwg, mil o flwyddau llawn
Sydd fel pryd'nhawn ' aeth heibio
Byrr ydynt fel yr Wylfa fydd
Ar foreu-ddydd yn paſſio.

6 Holl Lwythau Cig a Gwaed o'r bron,
A'u holl drafferthon yma,
Angau a'u dwg i'r llwch yn llwyr,
Nis gwelir hwy 'r oes neſa'.

7 Mae amſer fel llif mawr, neu Don
Yn dwyn ei feibion gantho ;
Mewn angof darfod maent yn ſwrth,
Fel breuddwyd wrth ddihuno.

8 Plant Dynion ynt fel blodau 'r maes
Rai 'r boreu 'n wyrddlas fyddant ;
Tan Law 'r Pladurwr cyn pryd'nawn
Yn ebrwydd iawn y gwywant.

9 Eih Duw, a'n porth mewn oeſoedd maith
A'n gobaith yn ganlynol,
Mewn Ing bydd ini 'n noddfa gref,
A'n Cartref-yn dragwyddol.

SALM XC. 8, 11, 9, 10, 12.
Yr ail Ran. Meſur cyffredin.
Gwendidau, a Marwoldeb yr Effaith o Bechod

1 O Sarhifi 'n beiau oll, Duw *NER*,
Ac i'th gyſhawnder ſorri,
Fe lyſg dy Lid ofnadwy di
Tu hwnt ym ni 'n ei ofni.

2 Dy ddigter am un troſſedd trwch,
Sy 'n troi i'r llwch ein defnydd ;
Fe gollodd *Addaf* a'i holl had
Anfarwol ſtâd o'i herwydd.

3 Bywyd a ffŷ fel chwedlau ffol,
Neu Gerdd, neu Garol di fydd;
Ein Natur fydd yn marw 'n glau,
Byr yw, a brau 'n llawenydd.

4 'Chydig fy 'n cyrhaedd Oedran teg
Dri'gain a deg o flwyddau;
A'r cyfan dros y cyfrif hwn
Sydd flinder, pwn o ofydiau.

5 Datguddia 'th gariad in' o Dduw,
Ofnadwy yw 'th ddigllonedd;
Rho brofiad melus ini 'n frau
O *Dr*ugareddau d' Orfedd.

6 Dymunem gael dy nefol ddawn
I dreulio 'n iawn ein horiau;
I weithio 'n ddoeth tra bont yn llaw,
A byw tu draw i Angau.

S A L M XC. Adn 13. &c. Y drydedd Ran, Mefur cyffredin.
Hiraethu am y Nefoedd.

1 DUW 'r cariad, attom dychwel'dh
Lle blin i ni yw 'r Ddaear;
Pa hyd y cwyna 'th Blant fod heb
Dy Brefenoldeb hawddgar.

2 Nef wedi 'n blinder ini dod
A phoen a phechod dderfydd,
'N ol maint ein cyftydd trugarha
A byth amlha 'n llawenydd.

3 I'th Weifion dangos d' wyrthiau maith
Cyflawna 'th Waith fydd arnom;
Yna cawn wel'd d' Ogoniant mawr
A'th Gariad dirfawr attom.

4 Cawn yn dy holl brydferthwch glan
Bryd hyn o'th flaen ddifgleirio;
A'r tlawd wafanaeth wnaethom ni
A fydd i ti wobrwyo.

SALM XC Adn 5, 10 12.

Meſur byrr, neu, gyffredin,
Breuoldeb a byrdra ein bywyd,

1 DUW, pa fath ddarnau (egwan) brau
Yw 'n Cyrph mor glau ſy 'n marw
Pa beth mor dlawd a'n bywyd gwael ŷ
Prin haeddai gael yr Enw.

2 Och fi, ein priddlyd [ſerfyll) Gnawd,
Yr hwn a gawd o'r Ddaeren.
Pob mis, bob Dydd, bob mynyd awr,
Maluria i lawr drachefen.

3 Mae 'n horiau 'n ffoi (o hyd) ar frys,
Nid erys un fynydyn ;
A'n dyddiau chwyrn fel llif ddw'r maith,
A'n dwg ni ymaith gantnyn.

4 Os rhaid (fel hyn) i'n Dyddiau ffoi,
I'n golwg byddo 'u terfyn :
Yn ffyrdd doethineb treuliwn hwy,
A bryſient fwy fwy wedy'n

5 (Hwy a'n) troſglwyddant ni yn gynt,
Tros For ein helynt ſtormus ;
Cawn dirio 'n glau mewn tawel fyd
Tragwyddol fywyd happus.

SALM XCI. 1——7 Y Rhan gyntaf Meſur hir.

Diogelwch mewn clefydon a pheryglon cyhoeddus

1 SAWL a wnaeth Dduw ei noddfa gre
A drig yn ddiogel gyd ag ef
Caiff dan ei gyſgod rodio 'r dŷdd,
A'r Nos yn gorphwys yno bydd.

2 Am hyn, caf ddweyd, " fy Nuw dy rym
" Fydd Dwr ac amddiffynfa ym'
O'r llwch i'm lluniwyd, di nerth wy'
I'th Gadarn Fraich y credaf mwy.

3 O ddedwydd ddyn a gatwo Duw,
Rhag Maglau 'r heliwr, Satan yw,
Syod yn bradychu llawer myrdd,
O 'neidiau diotal fil o fyrdd,

4 Fel y mae 'r Jar, a'i 'denydd jach,
Yn dïogelu 'i chywion bach:
Rhag Adar 'sglyfaeth, felly Duw
A'i Fraich a geidw 'i rasol Ryw.

5 Os Pyft yr Haul y Dydd, neu 'i Gwrês,
A faethant heinus Dan neu dês
Duw yw eu nawdd, a'i aden E'
A'i ceidw hwyrt mewn jachus Le.

6 Os cyfyd myg-darth ganol nos,
A pheri i lawer Angeu Lo's;
Caiff *Ifrael* yn ddïogel fyw,
Bydd awyr iach lle byddo Duw.

Gorphwyfiad.

7 Pe cwympei mil wrth dy yftlys draw,
A dengmil ar dy ddeheulaw:
Fi ddewis Bobl a geidw Duw,
Ymmhlith y Meirw a'r Beddau 'n fyw,

8 Fel pan antonodd efi lawr
Ei Angel mewn llidiawgrwydd mawr
I'r *Aipht*, a lladd eu Meibion w naeth,
Ond heibio i Ddryfau *Ifrael* aeth.

9 Ond os cenhada Duw i'r Haint,
Neu 'r Tan, neu 'r cleddyf daro 'i Saint;
Ym mhlith y lleill o ddynol ryw,
Eu Poen a'u hangau dedwydd yw,

10 Ni chaiff y Tan, a'r cledd, a'r clwy'
Ond cwpla 'u prif ddymuniad nwy
O lng a Phechod eu rhyddhau
A dwyn dy Blant i'r Nef yn glau.

alm

SALM XCI. 9——16 Yr ail Ran Meſur eyffredin

Amddiffyniad rhag Angau Cadwriaeth, Angylion, Buddugoliaeth a Gwaredigaeth.

1 DEWCH Feibion dynion egwan ſy,
'N agored i bob magal;
Gwnewch Dduw i chwi 'n Breſwylfa gref
Rhowch arno ef eich gofal.

2 Lle trigoch chwi dim drwg ni ddaw,
Ac os gerllaw bydd heintiau;
Yn 'lgybo 'r drwg i uffern ddu;
I'r Nef cant godi 'r feintiau.

3 Arch iw Angylion er lleſâd,
Am Gadw 'ch Traed rhag tramgwydd;
A'ch gwyliо 'r nos ar eich gwelâu,
A'r dydd rhag drygau ddigwydd.

4 Eu dwylaw 'ch dwg rhag cwympo 'n ſwrth
A dryllio wrth y meini;
Can's gweiſion ynt, pan alwo ef
A ddont o'r nef i'ch gweini.

5 Ar ſeirph a llewod ſathru wnewch,
A Satan cewch ei faeddu;
'Rhwn ddrylliodd ben y ſarph trwy 'i Waed
Ef dan eich Traed a'i dyry.

6 Am roi 'u ſerch arnaf, Duw a dd'wed
" Myfi a'u gwared hwythau
" Dugaf eu Henaid llon uchlaw
" Diſtryw a braw y Cleddau.

7 Pan alwont hwy, eu hatteb gwnaf
" Mewn ing y byddaf barod;
" Pan gwympont mi a'u helpiaf mwy,
" A chodaf hwy o'r Beddrod.

8 Sawl edwyn yma f' enw cu,
" A barcha I try 'n y Nefoedd;

can.

" Cant wel'd fy Iechydwriaeth ddrud,
" A meddu Bywyd bythoedd.

S A L M XCII. Y Rhan gyntaf Mefur hir.

Salm ar ddydd yr Arglwydd.

1 GWaith hyfryd iawn a melus yw
Moliannu d' Enw di, o Dduw;
Son am dy Gariad foreu glas,
A'r nos am Wirioneddau 'th Ras,

2 Y *Sabbath*, hyfryd wyl yw hon
Na flin d gofal byd mo 'm bron:
Ond boed fy 'nghalon i mewn hwyl,
I el Telyn *Ddafydd* ar yr Wyl.

3 Yn Nuw, fy nghalon llawenhair
Bendithia 'i Waith, bend thia 'i Air.
Mor hardd yw Gwaith dy Ras o Dduw!
A'th Gyngor pa mor ddyfned yw!

4 Ynfydion deall nid yw 'r rhai'n,
Fel ngrybliaid byw a marw maen'
Maent iel llyfieuyn teg ei wawr,
Nes chwythech hwy i ddiftryw 'lawr.

5 Ond mi gâf Ogoneddus Ran,
Pan buro Gras fy nghalon wan,
Mae gwi Lawenydd uwch y nen
Ac olew pur i lonni mhen.

6 Pechod fy ngelyn gwaetha o'r bla'n,
Ni flina 'm cuft na 'm golwg lan;
Fy holl Elynion lleddir hwy;
A'm heddwch ni thyrr Satan mwy.

7 Caf wel'd a chlywed yno 'nghyd,
'R hyn a ddymunais yn y byd
A'm Henaid oll caiff felus waith,
Yn y tragwyddol fywyd maith.

SALM XCII Adn 12 &c Yr ail *Ran* Meſur hir
Yr Eglwys yw Gardd Duw.

1 PEth hyfryd iawn yw bod a byw,
Mewn Gardd a blennaiſt ti o Dduw
Gwna fi o fewn Cynteddau 'th Ras,
Fel teg gedrwydden iraidd las.

2 Trwy 'th Fendith yno (mawr yw 'r fraint
Mewn ffydd a Chariad tyfy Saint
Nid *Liban* a'i holl goedwydd gwych
Sydd debyg oll mor hardd ei ddrych.

3 Planhigion Gras dros byth fydd byw
Adfeilia natur, tyf Gras Duw,
Amſer ammharu pob peth mae :
Dyd hwy flodeuo a theghau.

4 Mewn Henaint ffrwythlawn ydyw rhain
Daioni Duw ei ddangos maen'
Ni chaiff a wylio wrth byrth y nef
Ddweyd mai anffyddlon Dduw yw ef

SALM XCIII. Meſur hir.
Y tragwyddol ar pen llywydd Duw.

1 JEHOFA ſy 'n teyrnaſu o hyd
Mawrhydi a Gras mae 'n wiſgo'nghyd
Y byd yr hwn a greawdd ef
Ni 'ſyſl odd' ar ei ſeilfaen gref.

2 Ond cyn i'r ehang fyd gael bod,
Neu ei ſeilfeenu gynta erio'd ;
O dragwyldeb d' orſedd yw,
A'th hunan y byth, fywiol Dduw.

3 Fel llif mae llidiog bobl y byd
Yn rhuo 'n erbyn Duw ynghyd ;
Lif gwag ymgodi cuwch nid gwiw,
Paid tonnau 'r Mor wrth Gerydd Duw.

4 Dy orſeddfainge a berry byth,
A'th lan addewid ſaif yn ſyth ;

ſanct

Sancteiddrwydd hefyd, Arglwydd fy
Yn gweddu byth i bawb o'th dŷ.

S A L M XCIV 2. 7. 14
Y Rhan gyntaf Meſur cyffredin.

Ceryddu 'r ſaint a diniſtrio Pechaduriaid: neu, gyſtyddiau addyſgiadol.

1 O Dduw 'r hwn bia 'r dial prid,
Ar lled dy Lid cyhoedda:
A'th allu adgyweiria 'n cam.
Tal feilchion am eu traha.

2 Dwe'vd maent ni wêl ac ni chlyw 'r Jon,
O na baent ddoethion, ffyliaid:
A byddar ydyw ef a dall?
Wnaerh cluſt heb ball a llygaid.

3 Gwyr eu meddyliau o'er ſeith,
Cant deimlo 'i nerth i'r eitha;
Eu Henaid mewn diſymmwyth awr
A blinder mawr fe 'i gwana.

4 O nd, od yw 'th ſaint yn haeddu ſen
Mae mwynach Gwialen' eiddod
Dy Air a th Kaglyniaethau glan,
A'u dygan i'th adnabod.

5 Gwyn-fyd y Gŵr geryddech di.
I'w ddwyn ef i th Waſanaeth;
Dy Wialen dyſg hi 'n ddoeth dy blant,
Os gado wnant dy Gyfraith.

6 Ond Duw, ni wrthyd byth mo 'i ſaint,
Ni phall un fraint addawodd;
Fe faddeu feiau 'i blant yn ſiwr,
Er mwyn y Gŵr a'u prynodd.

S A L M XCIV. Yr ail ran, Meſur cyff.

Duw, ein Cynhaliaeth a'n Cyſur, neu. ymwared eddiwrth Brofedigaeth ac Erledigaeth.

1 PW Y gwyd, a phledia f' achos pur
Yn erbyn drygwyr diffaith?
Daearol ac uffernol Lu,
Sy 'n cyd wrth nebu 'Ngobaith.

Oni

2 Oni buaſai i Dduw o'r nen,
Ddal t' egwan ben i fynu.
Trigaſai f' oes a'm henaid byth,
Ym mhlith y meirwon ob y.

3 Och! gwaeddais, llithro mae fy nhra'd,
D' Addewid râd a'm daliodd;
Dy Râs oedd agos, ac o'm tu.
Dy Yſpryd fynu 'm cododd.

4 Pan fo 'n fy Mynwes I yn gwau,
Lu o teddyliau trymion,
Dy Gariad mawr ſy 'n meddeu' mai,
Nes lawenhau ty nghalon.

5 Gall Plant anwiredd lunio 'n dyn
Gam ddreddfau 'n erbyn f' Einioes;
Ond Noddfa im yw Brenhin nef,
Amddiffyn ef fy achos.

6 Gadewch i falais ruo ar led,
A gwawdied cablwyr diffaith;
Duw mawr, a farna 'r beilch ar fyrr
A'r drwg fe 'i tyrr ef ymaith.

S A L M XCV. Meſur cyffredin.
O flaen Pregeth. (Sanct

DEwch ſeiniwch tawl i'n Harglwydd
A Hymnau o ogoniant cenwch;
JEHOFA yw 'n goruchel Dduw,
A'n Brenhin yw gwybyddwch.

2 Y Dyſnder ffurfiodd ef, ein *JOR*,
A rhoes ir Môr derſynau:
Y Dyfroedd oll ynt eiddo fo,
A'r ſych-dir, Bro, a Bryniau.

3 Dewch iw addoli (fawr a mân)
Plygwch o'i fla'n ar gyhodd;
Ei waith ef ym, nid eiddo 'n hun,
A'i Air, bob un fe 'n ffurfiodd.

4 Clywch heddyw ei Leferydd iach
A i Wialen, na chynnyrfwch;

Dewc

Dewch fel ei ddewiſedig Ryw
Eich graſlawn Dduw addefwch.

5 Ond os eich clyſtiau wrthyd laith,
Ei Fengyl odiaeth raſol.
A'ch calon g'ledu yn y ſan,
Fel *Iſrael* anghrediniol.

6 Yr Arglwydd mewn ymddial ddaw,
A chwyd ei Law gan dyngu,
" Di'ſtyr'ſoch fy Ngorphwyſfa lân
" Ni chewch ddim cyfran yntny,

SALM, XCV. 1, 2 3, 6, Meſur hir. *Coll.* Canaan *trwy Anghrediniaeth neu, Rybydd i Beehaduriaid·Iydd yn oedi dychwelyd.*

DEWCH cyd gyfodwn bawb ein Cân
O barchus gloc i'n Harglwydd glân,
Duw ſy ben Llywydd dae'r a nef:
Moliannwn a dyrchafwn ef.

2 Dewch ac addolwn Dduw 'n gyttun,
Yr hwn a'n gwnaeth a'i Air ei hun:
Ei Ddefaid ym, a'n Bugail yw,
Ac ar ei Borfa 'r ŷm yn byw.

3 Dewch heddyw, ar ei lais gwrandawn
Ac iw Gynghorion ufuddhawn:
Na boed i'n Calon galed gau,
I ddwyn fel *Iſrael* arnom Blaau.

4 *Iſrael* er gweled gwaith ei *Rás*
Temtiaſant ef a u Pechod cas,
Anffyddlon, anghrediniol Ryw:
Blinaſant hîr ammynedd Duw,

5 Fel hyn medd, Duw, " anffyddlon ynt
" Anghofio 'm nerth a'm Cariad gynt
" Dibriſient fy Ngorphwyſfa lan,
" I hon mi dyngais byth nid â'n.

6 Mewn braw, fy enaid edrych 'n ol
Gwel ddiwedd Gwrthryfelwyr ffol:
Tro 'n cynnig, derbyn heddyw i Ras
Na choll o'r lles trwy oedi 'n llâs.

7 Dal afael ar addewid Duw,
Tu a Seion Byrth dos f' enaid byw
Cred, cymmer yr orphwysfa glyd,
Ac ufuddha, bydd gwyn dy fyd.

SALM XCVI. 1. 10. &c. Meſur cyffredin. *Y cyntaf ac ail Ddyfodiad* Criſt.

1 CEnwch i'r Arglwydd Wledydd maith
Pob llwyth pob laith ymadrodd,
Ei newydd ddatguddiedig *Ras*
Seiniwch i ma's ar gyhoedd.

2 Wrth Bobloedd d'wedwch fod Mâb Duw
'N teyrnaſu mewn Gorfoledd;
Dal fynu 'r Byd a'i nerth y mae,
A Gras amgylcha 'i Oſſedd.

3 Cyhoeddwch ei ddyfodiad 'ſo,
Trwy 'r Ddaear bo llawenydd;
Diſgleiried holl Ddinaſoedd Cred
A llawenh'ed y Maeſydd.

4 Trwy 'Nyſoedd pell y mor un wedd,
Boed mawr ortoledd hylwydd;
Pob Bryn a phant cydwaltadhewch
Ffordd barod gwnewch i'r Arglwydd.

5 Wele, mae 'n dyfod nawr i'n plith,
A Bendith a thrugaredd;
I ddangos ei Gyfiawnder clau
I'r Bobloedd, a'i Wirionedd.

6 Ond pan ſo 'i Lef yn galw 'r Bŷd
A'r meirw i gyd i fynu;
Och, fel yr ofna 'r euog rai,
Ac fe 'n neſau i'w barnu.

SALM XCVI. fel Salm 113. Duw *'r Cenhedloedd.*

1 BOed i'r holl Ddaear godi eu llef,
Mewn Salm o foliant hyd y nef,

1 Enw mawr *JEHOFA* ein Duw:
Rhowch ei Ogoniant efi mai,
Ei Wyrthiau a'i achubol Ras,
Fel clywo Pobloedd o bob rhyw.

2 Gogoniant Duw a eglurhair,
Cenhedloedd darllen maent ei air,
Ym *Mrydain* adnabyddus yw:
Eulynod nid addolwn mwy
Gwaith Dwylaw Dynion, ffwrdd a hwy,
JEHOFA yw ein hunig Dduw.

3 Fe wnaeth y Glob a'r Wybrol Len,
A'r Bydoedd diſglair ſydd uch ben,
Teyrnaſu yno mae ein Duw;
Ei fawredd a'i Ogoniant ef
A'i degwch ſydd yn llanw 'r Nef;
Ei Demel pa mor hyfryd yw!

4 O doed y gogoneddus ddydd,
Pan gaſio 'r holl Genhedloedd ffydd
I gredu yng Nghriſt Jachawdwr Byd;
A dynoi ryw cydnabod wnan'
Brydferthwch ei gynteddau glan:
A'i Ras clodforant yno o hyd.

S A L M XCVII 1, 5. Y rhan gyntaf Meſur hir.

Criſt *yn teyrnaſu yn y nef, ac yn dyſod i'r* farn.

TEyrnau mae 'n Jachawdwr glân,
Rhowch fawl mewn efangylaidd gân,
Boed i'r holl Ddaear lawenhau,
A chaned 'Nyſoedd pell bob rhai.

2 Ei ddirgel gyngor tywyll yw,
Ond Gras a Gwir ddeil gorſedd Duw:
Er t'w'lled yw ei ffyrdd di-lyth
Cyfiawnder yw eu ſeilfaen byth.

Mewn gwiſgoedd Barn daw Mab Dyn,
Y Beddau hyllt, a'r Ddae'r a gryn,

Tan

Tân Yſſol 'lyſg o flaen ein J O R,
Nes toddi 'r bryniau, a ſychu 'r Mor.

4 Mewn dychryn ei Elynion fydd
A'm ffoi o'i wydd gan ofni 'r Dydd;
Ond codwch ſaint eich Pennau 'n glau,
Can's mae 'ch hymwared chwi 'n neſau.

§ A L M XCVII. 6---9. Yr ail Ran Meſur hir.
Cnawdoliaeth Criſt.

1 YR Arglwydd ddaeth, cyhoedded nef
Ei Enw a'i Enedigaeth ef;
Cyfrwyddo 'r ffordd mae Seren wiw
I ddwyn y Doethion at eu Duw.

2 Holl ddiſglair dyrfa 'r Nefoedd fry,
Ewch i addoli 'ch Prynwr cu:
Brenhinoedd ac Angylion nef,
A'r Duwiau oll addolwch ef.

3 Boed i Eulynod gwympo i lawr,
Aci'w haddolwyr wridio 'n fawr?
Ond llawen ganed holl Blant Duw,
Can's Brenhin Nef a Daear yw.

§ A L M XCVII Y 3edd ran, Meſur hir.
Gras a Gogoniant.

1 YR Arglwydd yn teyrnaſu ſy',
Tros Ddaear faith a'r Nefoedd fry;
Er bod Cymmylau 'n cuddio i dra'd,
Ei drigfan yw Gorſeddfa 'i Rad.

2 O chwi ſy 'n caru 'i Enw glan,
Caſewch Ddrygioni fawr a man:
Eneidiau 'i Saint ei cadw mae,
Rhag Maglau uffern ſy 'n trofau.

3 Goleuni a llawenydd gwiw
Mewn t'w'llweh hauwyd i blant Duw;

Cyfyd yr hadau hyn ryw ddydd,
Cynhauaf dedwydd etto fydd.

4 Yn Nuw, chwi 'r cyfiawn llawenhewch,
A'i bur Sanctteiddrwydd ef coffewch;
Nid neb ond Enaid grasol byw
All lawenhau n Sanctteiddrwydd Duw.

SALM XCVII. 1, 3, 5, 7, 8.
Mesur cyffredin.
Cnawdoliaeth Crist a'r farn ddiweddaf.

1 BOED i'r Ynysoedd lawenhau,
Teyrnasu mae ein Ceidwad;
Ei air fel Tan 'wna 'i ffordd yn hawdd,
Pob bryn fe 'i tawdd yn wastad.

2 Ei olwg sawdd bob uchel Fryn,
Pob Pant a Glyn fe 'i dyrcha:
Caiff Enaid isel wel'd ei Wen,
A'r Balch o'i hangen trenga.

3 Ei allu ga'dd ei eglurhau,
A'r Eulun Dduwiau o ddau tu,
Gwnaent i'w haddolwyr G'wilydd mawr,
A syrthien lawr dan grynu.

4 Pan aned, daeth Angylion nef
I'w faneg ef a'i 'ddoli;
Pan ddel i farnu 'r Byd ryw ddydd,
Angylion fydd i'w weini.

5 Cryn ei Elynion rhag ein Jôr,
A'r Bryniau a'r Mor a giliant
A'i Blant i'r nef ehedeg wnan'
A'r byd a'r Dân gadawant.

6 Hâd Gwynfyd a Gogoniant llawn
Hauwyd i'r cyfiawn yma;
Mewn nefol fyd egino wnant;
A dygant lawn gynhaua',

S A L M XCVIII. Yr rhan gyntaf.
Meſur cyffredin.
Mawl am yr Efengyl.

1 I'R Arglwydd cenwch newydd Gan,
O foliant glan, ar gyhoedd:
Ei Ras a'i Jechyd wriaeth gref,
'Ddatguddiodd ef i'r Bobloedd.

2 Wrth *Abrah'm* d'wedodd gynta 'r gair
A'r Gras gwplair mewn amſer:
Cenhedloedd credu iw Enw wnant,
A dyſgant ei gyfiawnder.

3 Ei Gariad trwy 'r holl Ddaear faith
Ym mhob rhyw laith cyhoedder;
Ac Enw mawr ein Harglwydd glan
Mewn melus Gan moliannet.

S A L M XCVIII Yr ail Ran.
Meſur cyffredin.
Dyfodiad a Brenhiniaeth y Meſſia.

1 LLawenydd, fo i'r Ddaear faith,
Eich brenhin daeth, derbyniwch;
Partoed pob Calon iddo le,
Y ddae'r a'r Ne' cydgenwch.

2 Ein Prynwr mawr teyrnaſu mae,
Doed Dynion a'u caniadau:
Llifeiriaint, Maeſydd, Creigiau, clywch,
Yn llon dadſeiniwch chwithau.

3 Pechod a Drain ni flina 'r tir
Fe ſymmyd *Jeſu* 'r felldith;
Mor bell ag y bu hon ar led
Ei 'Fengyl 'red a'i Fendith.

4 Mae 'n llywio 'r byd, a'i wir a'i Ras,
Caiff Pobloedd flas a Phrofiad,
O'i bur Gyfiawnder ef a'i hedd,
A gwaith ei ryfedd Gariad.

S A L M XCIX. Y Rhan gyntaf,
Meſur cyffredin.
Brenhiniaeth Criſt *a'i Fawrhydi.*

1 JEHOFA ſy 'n teyrnaſu o hyd
Holl bobl y byd dychrynwch ;
Cryned yr Enwir ger ei Fron,
A'r Saint yn llon ymgrymmwch.

2 Teyrnaſu mae ein *Jeſu* da,
Y Dd ae'r addola 'th Arglwydd ;
Cerubiaid ger ei Fron a gair,
Yn gwneud ei Air yn ebrwydd.

3 Yn Seion mae Gorſeddfa 'i Ras,
Mawr yw ei Urddas yno ;
A'i Wyrthiau draethir yn ei Dŷ,
A'i Ogoniant ſy 'n diſgleirio.

4 Mor ſanctaidd yw ei Enw gwiw :
Ofnadwy yw ei Foliant :
Yng waith ei Ras. cyfiawnder pur,
A Barn, a Gwir, cyſſylltant.

S A L M XCIX. Yr ail *Ran*,
Meſur cyffredin
Duw Sanctaidd i'w addoli gyd a pharch:

EIN Harglwydd Dduw, pawb ef mawr-
Plygwch wrth draed ei fawredd : (haed
Sanctaiddrwydd oll yw Natur Duw,
Trugaredd yw ei Orſedd.

2 *Iſrael* pan fu yn Eglwys hoff,
Ac *Aaron* yn Offeiriad.
Pan lefei *Moſes* dros eu bai,
Y bobl a gai Orphwyſiad.

3 Mynych faddeuodd Duw i'r rhain,
Ac nis dimſtrai 'n hollol,
A mynych goſpai 'u pechod càs,
'Amharchei i Ras rhagorol.

Dyach

4 Dyrchefwch bawb ein Harglwydd Dduw,
Ei Ras 'r un yw yn waſtad;
A *Duw* yw o ſancteiddrwydd llawn,
Eiddigus iawn o'i 'Ddoliad.

SALM C. Y Meſur cyntaf.
Cyfieithad eglur. Mawl i'n Creawdwr

Cenhedloedd yr holl ddaear, dewch
A llawenhewch ger bron ein Duw;
Gwaſanaethwch ef a chalon rwydd,
Yr Arglwydd eich Penllywydd yw.

2 Yr Arglwydd ſydd yn Dduw, fe 'i hun,
Sy 'n rhoddi Bywyd, ffûn a bod;
Ei waith ef ym a'i Ddefaid gwâr,
Byw 'r ydym ar ei Borfa a'i nod.

3 O ewch i'w Byrth dan lawenhau,
Ac i gynteddau teg ei Dŷ
Rhowch yno Glod i'w Enw glan,
Fe haeddei 'ch Can a'ch diolch cu.

4 Can's, da yw 'r Jon, a mwyn un wedd,
Ac i'w Drugaredd pall nid oes;
Caiff dynion wel'd ei Wir di-au.
Byth yn parhau o Oes i Oes.

SALM C. Yr ail feſur.
Eſponiad

1 I 'R Arglwydd cenwch hyfryd Gân,
Pob gwlad rhowch fawl i'w Enw glan
Fryttaniaid a'ch Calonnau a ch llef
Dyrchefwch chwi ei enw ef

2 Neſewch ger bron ei Faingc yn brudd,
Mewn ofn a gwir Lawenydd ffŷdd:
JEHOFA yw 'ch harglwydd chwi, bob grad
Ei air all greu, ei Air all ladd.

3 Gyd a'i Orchymmyn gallu aeth,
Y Byd o ddim mewn bod a ddaeth;

dewch

Dewch Greaduriaid oll o'i fla'n,
Clodforwch eich Creawdwr glan.

4 Saint, molwch ef, yr hwn a'ch gwnai
O'r pridd cyffredin fel pob rhai;
A phan grwydrasoch megis ŵyn
I'w Gorlan darfu iddo 'ch dwyn.

5 Chwi yw ei ofal ef o hyd,
Eich Henaid byw a'ch cyrph i gyd:
Pa Barch ddangoswch chwi yn awr
I Enw ein *JEHOFA* mawr:

6 I'w byrth, a chan ddiolchgar dewch,
A chodi 'ch llef uwch nef a wnewch;
Ond ni all holl Delynau r nef
Byth hanner ei foliannu ef.

7 Trwy 'r holl fyd mae llywodraeth Duw,
Ei Gariad ef tragwyddol yw:
A'i lan Wirionedd saif yn syth,
Heb lygru na chyfnewid byth.

SALM CI. Mesur hir.
Salm i Lywodraethwr Gwlad.

1 TRugaredd yw, a Barn fy nghan,
Y ddau i ti perthynu wnan'
I'm grasol Dduw a'm brenhin mawr
'R wy 'n dwyn fy addunedau 'n awr.

2 Os codwyd fi i ddwyn y cledd,
Caiff d' air fy ffordd i ym mhob gwedd,
Dy Ras a'th bur Gyfiawnder di
Fydd Patrwni 'm Gweithredoedd i.

3 I'm tywys, gwir Ddoethineb boed,
A chyd a mi, fy Nuw, arhoed;
Ac agos attaf fi ni thrig
Ddim drwg ag all cyffroi dy ddig.

4 Nid Meibion Enllib (drwg eu moes)
Na chynnen fydd Cymdeithion f' oes;

Y

Y Galon falch, na 'r olwg ſyth
Ni thrig o fewn fy Nryſau byth.

5 Y cyfiawn a gyfodaf fi,
I le o 'mddiried a Parch a Bri;
Y rhai a wnant d' Ewyllys glân
Fydd fy nghyfeillion, fawr a man.

6 Ni chaiff rhai enwir ymfawrhau,
Trwy weniaeth, llid, na chwedlau gau,
Amddiffyn 'wnaf y gwirion cu,
A choſpaf y troſeddŵr hy.

7 Y rhai terfyſglyd llawn o frad,
Ymguddio cant, neu ado 'r Wlad
A phawb a dorro 'r Heddwch mawr,
Lle gallwyf cadwaf hwynt i lawr.

8 A L M. CI. Meſur cyffredin.

Salm i Bon-teulu'

1 GRAS a Chyfiawnder fydd fy nghân'
F' adduned lân a daiaf;
A 'th Ras a'th ſawnder dyſg fi, Dduw,
A 'm Tŷ a lywodraethaf.

2 Tyred i' m Pabell, lle 'r wy 'n byw,
Gwna 'th was yn wiw ddeallus;
Ni chaiff dim 'attaf fi neſau,
F'o 'n anfoddhau d' 'Wllys.

3 A wnelo a'i Gymmydog gam,
Trwy dwyll neu amrafaelu;
Yr olwg falch, y Tafod cas,
M'i ' tafla ' ma's o'm Teylu.

4 Am ddynion ffyddlon cyfion call,
Rai duwiol diwall, chwiliaf;
Y rhai 'n yw 'r ffryns eu coelio wna',
A'r Gweiſion a gyflogaf.

5 Y dŷn twyllodrus cyfrwys hy,
Ni thrig i'm Tŷ mo 'r noſwaith;
Celwyddog dafod a gaſaf;
O'm gwydd y gyrraf ymaith.

6 I buro' nheulu 'r 'wy ,n ymroi
Gw na' i'r enwir ffoi yn ebrwydd,
A'm Tŷ fydd byth i ti trwy Ras,
Yn drigfan addas, Arglwydd.

S A L M. CII. 1, 13, 26 28.
Y rhan gyntaf, Mefur cyffredin.
Gweddi 'r Cyfuddiol

1 CLYW fi o Dduw, rho wel'd heb nâg
Dy Wyneb, rhag im drengu;
Oni chyfodaiſt Orſedd Gras
I wrando addas Weddi?

2 Treuliodd fy nyddiau gan dy ŵg,
Ar dawdd fel mwg mewn awyr,
Sychodd fy Nerth, a'm Calon wan
Sy 'n ſoddi dan anghyſur.

3 Fy yſpryd wywodd fel Gwellt glàs,
Fy 'n goddef lâs neu Boethfa,
Mewn Griddfan treulio f' oriau 'r wyf,
Hyd nes anghofiwyf fwytta.

4 Fel 'deryn to ar ben y tŷ,
Sy 'n unig fry yn cwynfan,
Pell ydwyf oddiwrth Bebyll Hêdd,
Yn eiſtedd ac yn griddfan.

5 Mae f' enaid fel rhyw Goedwig glôs
Lle adar nos ſy 'n wban;
Y *Gigfran* bendriſt yno drig,
Y *Pelig* a'r *Ddylluan*.

6 Meddyliau blin, ac ofnau ſynn
I 'm Calon ſy 'n llettya:
Tra 'm clwyfir âg enllibiau llym,
Fel nad oes ym Orphwysdra.

7 Fy Nïod, eymmyſg yw a 'm Gwae,
Fy ngwledd yw Dagrau (ſywaeth)
Fy mara' aeth fel llydw cas,
Yn llwyr ddi-flas i,m Harchwaeth.

Ni

8 Ni lonna 'r Bŷd mo 'm Henaid gwan,
Sy 'n teimlo 'th anfodlonrwydd:
Dy Law a 'm cododd 'fynu 'n fawr,
A thaflodd lawr fi, Arglwydd.

9 Fel dail, gwywedig yw fy mhryd,
A 'm Bywyd a 'i oleuni,
Lleſgâu mae fel cyſgodau 'r hwyr,
I nos fy 'n llwyr ddiflannu.

10 Ond tithau, Arglwydd, yn ddi-lyth,
Parhai di byth yr un modd;
Oeſoedd a ddaw, d' adnabod cant,
A thraethant dy Weithredoedd.

11 Fe gwyd a thrugarha fy Nuw,
Nid oeda 'r cyfryw orchwyl:
Tu hwnt i awr ei Ras ryw bryd,
Y dŷdd wyf cyd yn ddilſgwyl:

12 Fe glyw ei Saint, mewn Ing fe 'i gwel,
A thrwy ffyrdd dirgel gweryd
Garcharwyr oedd i farw 'u trau,
A mawl i'w Genau geſyd.

SALM CII. Yr ail ran, Meſur cyffredin,
Gwrando Gweddi, ac adferyd Seion.

1 SEION a'i phlant cant lawenhau,
Duw, trugarhau mae wrtnı,
Gwrandawodd ei galarus lef,
A dengys ef ei allu.

2 Ei llŵch, a'i holl Fagwyrydd hi,
Yn fawr ym ni 'n eu priſio:
Adeilir hon yn deg ei phryd,
A'i llŵch a gyfyd etto.

3 *Caerſalem*, cyfyd Duw hi 'n llawn,
Saif yno mewn Gogoniant
Plyg Pobloedd ger ei fron ar goedd,
Brenhinoedd a'i gwaf 'naethant.

Mae

4 Mae 'n eiſtedd ar Orſedd-faingc Nefi
Ac yntho ef doſturi.
Clyw Riddfan Carcharorion prudd,
A Chluſt a rydd i'w Gweddi.

5 Rhyddhau Plant Angau a wna 'fo,
A phan achwyno'i Seintiau,
Ni chaiff neb ddweyd mai ofer yw
Gweddio Duw yn ddiau.

6 Pan drengom ni, bydd hyn o beth,
Mewn coffadwriaeth etto;
Fel y darlleno 'r Oes fy n ôl
Waith Duw, a'i ganmol efo.

SALM, CII, 23, 28. Y drydedd ran Meſur hir. *Marwoldeb Dyn, a thragwyddoldeb* CRIST, *neu Saint yn marw, ond* CRIST *a'r Eglwys yn byw*

1 YR Arglwydd ſydd a'i Law 'n gwanhau
Ein cryfder ar y ffordd mor frau;
Gyrr haint ac Angau llym ei Loes
I 'n dal a thorri 'n fyrr ein Hoes.

2 Duw, arbed ni, clyw 'n Gweddi brydd,
Ein Haul na oſtwng ganol dŷdd;
Un bythol ddŷdd yw 'th flwyddau di,
A'i marw 'gynted raid i ni?

3 Etto ynghanol Angau a Gwae,
Y meddwl hwn ſy 'n eſmwythau;
Ein Tâd a'n Prynŵr ſydd yn fyw,
Y *Jeſu* 'r un yn waſtad yw.

4 Fe ddoddodd ſeilfaen Daear lawr,
A'i Law a wnaeth y Nefoedd fawr,
Heneiddia'r Ddae'r, diffianna 'r Nef,
Newidiant wrth 'i Orchymyn ef.

Serennog Lenni 'r Wybren fry,
A droir ſel henwiſg o'r naill du;

Ond d' Orſedd di a ſaif yn ſyth,
A'th Eglwys bur a erys byth.

6 Dy Eglwys ger dy fron gaiff fyw,
Teyrnaſa 'th Blant ar d' Orſedd wiw,
Hwy fyddant byw pan drengo 'r byd,
A chwyd y ſeintiau meirw i gyd.

SALM CIII. 1. 7. Y rhan gyntaf Meſur hir.

Bendithio Duw am ei Ddaioni i Enaid a Chorph.

1 O F' Enaid, mawl y bywiol Dduw,
A'th holl Bwerau, teilwng yw,
Meddyliau gwibiog galw i dref,
Gwaith ſanctaidd yw 'i addoli ef.

2 Mawl i Dduw 'r Gras, fy Enaid dod,
Mae 'i ffaſor ef yn cleimio 'th glod;
Pa ham y caiff ei Gariad 'fo
Fynd mewn Diſtawrwydd byth dros go'?

3 'Fe, f' enaid, yrrei 'Fâb i'r Byd
I Farw am dy Feiau i gyd;
Mae 'n maddeu am y lawn a roes
Ein ffoledd ni, bob awr o'n Hoes.

4 Diwygio beiau 'r meddwl mae
A Heintiau natur mae 'n lachau,
Gwaredu 'n Henaid, rhoi 'ni hedd,
A chadw 'n Bywyd brau o'r Bedd.

5 Ein Hoes mae 'n adnewyddu 'n llon,
A'i Gariad mae 'n Coroni hon;
Ein Genau â Bwyd a leinw ef,
A'n Henaid pyrth a Bara o'r nef.

6 Mae 'n gweld y gorthrymmedig rai,
A mynych yn eu heſmwythau:
Ond ei gyſiawnder allan dyd
Yn fwy pan ddêl i farnu 'r Byd.

7 Ei nerth trwy *Foſes* eglurh'odd.
I *Iſrael* ei Orchmynion rhodd;
Ond trwy ei Fab anfonodd Duw,
Ei Wir a'i Ras i ddynol ryw.

8 Doed holl Genhedloedd Daear lâs
I addoe 'i nerth a moli ei Ras;
Yr *Iuddew* a'r *Cenhedlig* ddyn,
A phawb i addoli Duw 'n gyttun.

S A L M CIII. 8——18
Yr ail Ran Meſur hir.
Cerydd tirion Duw; neu, *ei dyner drugaredd i'w Bobl.*

MAE ffyrdd ein Duw yn rhyfedd iawn,
Siwr ei addewid mawr ei ddawn,
Ar Faingc trugaredd fry y ſai,
Oddi yno 'i Ras mae 'n eglurhau.

2 Nid hanner cyfuwch ydyw nen
Y Nef ſerennog uwch ein Pen,
Ag yw ei Gariad ef yn bod
Uwchlaw ein Gobaith ni a'n clod.

3 Er pelled yw ſefyllfa a ſail,
Y Wawr oddi wrth fachludiad Haul,
O'i Ras, dau pellach ſymmyd mae
Feynyddiol beiau 'i anwyl rai.

4 Mor araf ennyn Dig ein Duw;
Parottach i Drugaredd yw:
Ac os ei ddig a gaiff gyffroi,
Mae 'n ebrwydd i Doſturi 'n troi.

5 Ynghanol Llid mae 'n trugarhau,
Yſgafnach yw ei goſp na 'n Bai;
A thra ceryddo 'i Saint yn fwyn
Ei Gluſt a wrendy ar eu cwyn.

6 Fel Tadau 'n coſpi' Plant, er budd
A dwylo tirion, golwg brudd,

Pan

Pan wylo 'r Plant, ac adde 'u Bai
Bydd Calon Tadau 'n trugarhau.

Gorphwyſiad.

Y Doeth a'r Cyfiawn Dduw a wyr
Mai llwch yw 'n Defnydd ni yn llwyr,
Dim Beichiau arnom ni ddyd ef,
Tu hwnt i'r Nerth a rydd o'r nef.

Fe wyr mor wan yw 'n natur ni
Pob Awel ſy 'n ei deifio hi,
Gwywedig ym fel Blodau 'r maes,
Y Boreu 'n llon Brydnawn yn llaes.

Ond ei dragwyddol Gariad mae
I bawb o'i Saint fyth i barhau;
A'i 'ddewid ſydd i Blant eu Plant
Gobeithio 'n ofer byth ni chant.

SALM CIII. 1——7. Y rhan gyntaf Meſur cyffredin.

Mawl am Drugareddau yſprydol a thymhorol.

BEndithia 'r Arglwydd, f' enaid byw,
A'm holl du fewnol rannau
Cydrowch i'w Enw ſanctaidd fawl,
Am ei ryfeddawl ddoniau.

Bendithia 'r Arglwydd, ac na âd
Ei Gariad a'i drugaredd,
Yn angof heb dy ddiolch di,
A marw 'n ddi-glodforedd.

Efe ſy 'n maddeu dy holl fai,
Ac yn iachau dy ddolur;
Adferu 'th oes, pan fe'ch ar drangc,
Yn ifangc fel yr Eryr.

Dy Fywyd, mae 'n waredu o'r Bedd,
Trugaredd a'i corona:
Yr hwn a brynodd f' enaid drud,
All achub hyd yr eitha.

5 Diwallu 'r tlawd a'i gyfoeth mae,
Ac eſmwythau 'r blinedig:
Fe farna 'r beilch fe ddyru Borth
I'r rhai ſy 'n orthrymmedig.

6 Ei ryfedd Waith a'i ffyrdd ar hynt,
Trwy *Foſes* gynt hyſpyſodd;
Ond trwy ei Fab i'r ddeau las
Ei Wir, a'i Ras anfonodd.

S A L M CIII. 8.--18. Yr ail Ran, Meſur cyffredin.

Toſturi Duw yn *amlhau*; neu, *Drugaredd, Ynghanol Barn.*

1 FY Enaid datgan fawl dy Dduw
Can's mawr yw ei Drugaredd:
Hwyr yw ei Lid ef i gyffroi,
A chlau mae 'n troi 'n dangnefedd.

2 Nid byth 'cerydda 'r Arglwydd ni,
A'i Wialen hi pan deimler
Yſgafnach yw ei goſp na 'n bai,
A'r Briw yn llai o lawer.

3 Cuwch ag yw 'r Nefoedd fry yn wir,
Uch law y Tîr 'r ym arno,
Mae 'i Ras cyn belled yn ddiau
Uchlaw ein Tybiau 'm dano.

4 Gorchfygu 'n Pechod mae a'i rym,
Euogrwydd llym mae 'n ſymmyd,
Mor bell a'r Dwyrain oleu hin,
Oddi wrth Orllewin Fachlud.

5 Y mae Toſturi 'n Harglwydd da,
I bawb a'i hofna 'n ufudd
O'r fath a fedd Tâd da neu Fam:
Mae 'n gwybod am ein defnydd:

6 Fe wyr nad ym ond llwch ſy 'wan,
A chwelir gan Awelau;
Ei ddig a all fel corwynt cry
Ar frys ein gyrru i Angau.

Fel

7 Fel Glaſwellt îr yw dyddiau Dyn,
Neu fel blodeuyn boreu;
Os un poeth awel droſto â,
Mewn awr fe wywa 'n ddiau.

8 Ond dy Drugaredd yn ddi lyth
A Bery byth heb newid:
A phlant y Plant cant wel'd, o Dduw,
Mai ſicir yw d' Addewid.

SALM CIII. 19--22.

Y drydedd ran Meſur cyffredin,
Hallel Arglwyddiaeth Duw; neu, Angylion Molwch yr Arglwydd.

1 YR Arglwydd, Brenhin Nef a llawr,
Ei Orſedd fawr, gwnaeth uchod;
Mae 'n llywodraethu 'r Byd uwch ben,
A'r holl Ddaearen iſod.

2 Chwy chwi Angylion mawr eu grym,
A chyflym i gyflawni
Ei wyllys glan a gwrando i lef,
Bendithiwch ef yn heini.

4 Boed i'r llu diſglair gyd a pharch
Sy 'n diſgwyl arch eu Llywydd,
A gwylio ei Eglwyſi glan
Gydſeinio can o glodydd.

4 Tra fyddo 'i holl ryfeddol waith
Trwy 'i Deyrnas faith yn traethu
Gogoniant *Duw*, fy Enaid cai
Ei Drugareddau ganu.

SALM CIV. Meſur hir.

Gogoniant Duw ynghreadigaeth a rhagluniaeth

1 DO Dſ Enaid i tn Greawdwr tawl,
Pan wiſger yn ei neſol wawl
Ymddangos byeld yn fawr dros ben
Gogoniant llawn o'i gylch fel lien.

2 Y Neſoedd yw Cwrtenni 'n JOR;
A'i Wely fy 'n y dwfwn For;
Cymmylau yw ei Gerbyd cry,
A'r Gwynt pan fo'n marchogaeth fry,

3 Angylion ei Genhadon glan,
Sy 'n gweini iddo 'n fflamiau tan;
A chlau fel meddwl yw eu llu;
I ddwyn ei Gosp neu 'i Gariad cu.

4 Seilfeini 'r Bŷd 'gyd bwysodd e',
A'i Law, na sysiant byth o'u lle;
A'r Mor mewn Cadwyn 'rwyma 'nghyd,
Rhag iddo etto soddi 'r Bŷd.

5 Pan oedd y diluw 'n cuddio 'r llawr,
'R hwn oedd goruŵch pob Mynydd mawr
Taranedd ef, a'r Cenfor ffodd,
I'w le pwyntedig, ac arhodd.

6 Eu terfyn 'wŷr y tonnau o hyd;
A rhodiant yn eu cylchau 'gyd:
Oddi yno trwy ffyrdd dirgel cant
Eu dwyn i'r Bryniau, a'r Fro dwfrhant.

7 Eirch i'r ffynhonnau grisial clir
Ddylifo a llonni 'r dyffryn dir;
Y Fuwch 'dyrr yno 'i syched brwd,
A'r asyn gwyllt 'fref am y ffrwd.

8 O'r Coedydd hyfryd uwch eu llaw
Y Lincs a'r ychedydd 'ddaw,
Ac yfant, canant fawl i'r Jon,
I ni 'r hon' senn am dewi son.

Gorphwysiad. I

9 Duw o'i stafelloedd a ddwfrhâ
Y sychdir a chasodydd da:
Yr Ardd a'r Maes a'r goedwig wyrdd
A ront i ni Fendithion fyrdd.

10 Gwna 'r Ddaear dysu, yna cwyd,
I'r Anifeiliaid borfa a Bwyd;
A llysiau i ddyn, amrywiol rai,
I faethu natur ne'i hiachau.

11 Gwinwydden, ffrwyth rhagorol rhydd,
A'r Oliwydden firiol ſûdd
A gwin y Galon llawenhair,
Ag olew 'r Wyneb a deghair.

12 *Fryttaniaid*, molwch Dduw 'n gyttun,
Am Fara i gynnal natur dyn,
Tr'o Bara 'n nerthu 'ch Rannau byw;
A Chalon gref gwaſ'naethwch Dduw.

Gorphwyſiad. II.

13 Wele 'r Gedrwydden uchel draw
Mewn Coedwig cododd hon a'i *Law*;
Am Nawdd i'w changau 'r adar ffy
A gwnant eu nythau 'n ddïogel fry.

14 Yr Afr a ddring i'r Creigiau draw;
Cre'duriaid llai ſydd is ei llaw
Yn gwneud eu cell wrth Droed y bryn,
Mae Duw 'n eu dyſgu 'n ddoeth iel hyn.

Fe roes i'r Haul ei Dro-gylch clau
I'r Lleuad hithau llanw a'i thrai;
A phan ddel T'w'll-nos galw mae
Fwyſtfilod 'maes i hela 'u Prae.

16 Daw 'r llew a'r lled a'i ifaingc Ryw,
A rhuant, ceiſiant fwyd gan Dduw,
Ond pan gyfodo 'r Haul yn glau,
Y Bwyſtfil rheipus ffy i'w ffau.

17 Ac yna Dyn i'w Orchwyl aed,
Y Nos i orphwys iddo wnaed,
Rhodd Duw yw cwſg a melus hoen,
Oddi wrth ein Llafur blin a'n Poen,

18 Mawr yw dy Waith a rhyfedd iawn,
Pob lle o'th gyfoeth ſydd yn llawn,
Doethineb Duw ſy' wel d trwy 'r Byd,
O honot llawn yw 'r Dda'r i gyd.

19 Nid llai 'th Ogoniant di, ein JOR,
Ym myſg y Pyſg ſydd yn y Mor,

Y rhai ſy 'n ſymmyd yma a thraw,
Yn Llwybrau 'r dyſnder îs ein llaw.

20 Ac yno nofia Llongau 'n glau,
Ac Anghynfilod yrrau 'n gwau;
Ac yno mae 'r *Leſiathan* mawr,
Yn chwareu yn yr Eigion lawr.

Gorphwyſiad III

21 Dy waith o Dduw yn faith a gair.
Holl Natur 'orphwys ar dy Air;
A'r holl Greaduriaid ym mhob man,
Sy 'n diſgwyl cael o'th Law eu Rhan.

22 Pob un ſy 'n derbyn bwyd gan Dduw,
A'u Gwedd ſy 'n datgan mai da yw;
Eryrod, *Eirth*, *Morfilod* fyrdd,
Clodforant di mewn amryw ffyrdd.

23 Ond pan ymguddio 'th Wyneb pryd,
Triſtânt, a thront i'w llŵch i gyd;
Dŷn ac anifail ni bydd byw,
Eu Hanadl rhoddant fynu i Dduw.

24 Ond ti all chwythu ar Lŵch drachen
Ac adnewyddu 'r Bŷd mewn treſn;
Dy Air a all y cyfan greu,
Fu Angau ac Amſer yn ddileu.

25 Mae 'i hoffder a'i hyfrydwch maith,
Yn ei alluog Wyrth a'i Waith;
Mor Ogoneddus yw ffyrdd Duw!
Ac yn ei Fawl o'nadwy yw.

26 Y Ddae'r a gryn, os tery a'i Law,
Os cwrdd à'r Eryniau mygant draw:
Er hyn gall Enaid dlawd yn fwyn,
Gael gweld ei Wedd a dweyd ei gwyn.

27 Gobeithiaf yntho ef tra bwy,'
Mytyrio 'm dano 'n felys 'r wy':
I'w foli rhof fy Anadl chŵyth,
Nes delwyf i'r llawenydd byth.

Pan

48 Pan drengo Pechaduriaid trwch,
Eu parch a gleddir gyd a'u llŵch;
Caf finnau ganu i'm Brenhin cu,
Dragwyddol *Aleluia* fry.

SALM, CV. Wedi 'byrrhau, Mesur cyffredin. *Duw yn tywys Iſrael, a Phlaau 'r Aipht*

1 CLLDFORWCH Dduw a'i Enw glân,
Rhowch allan ei Raſoldeb;
A'i glodfawr waith trwy 'r Bŷd, fel 'bo
I bob dŷn geiſio ei Wyneb.

2 Cidw 'i Gyfammod gynt a wnaeth,
I Oeſoedd maith 'aeth heibio,
I Oeſoedd ddaw caiff hwnnw ddal,
Mewn grym yn gyſtal etto.

3 Tyngodd i *Abraham* a'i Hàd,
A'r Fendith wnad yn ſicer,
Cenhedloedd darllen maent ei Air,
A'i ddewid cair yn gywir.

4 "Trwy 'th Had bendithir Pobloedd oll,
(Oedd Gair Duw holl effeithiol)
"Tir *Canaan* eu Gorphwyſfa fydd,
"Teip o'r llawenydd netol.

5 Mawr oedd y Gras a'r caniadhâd,
Caent *Ganaan* Wlad yn drigtan:
Pan oent ddieithred yn y lle,
Yn fintai dene egwan.

6 Fel Pererinion trwy 'r holl dir;
Dïogel hir bu 'u Teithiau
Brenhinoedd beich o'u plegid hw,
Yn arw fe 'i ceryddai.

7 "Cyffyrddwch a'm heneiniog rai,
"A'm Brawch yn chwai a ddal:
"Caiff drygwyr fy Mhrophwydi gwiw,
Weld cadarn Dduw gan *Iſrael*.

8 *Am hyn attalied Gwyr y Byd*
Eu terfyſg ynfyd llidïog:
Iſrael *ei Eglwys byth fydd byw,*
Dan ofal Duw *gallog.*

Gorphwyſiad. I

9 Duw mawr, pan ſlinei Pharao 'i ſaint,
Cyffroi 'i ddigofaint ſwy ſwy:
Anfonei *Foſes* wrth eu lleſ,
A'i Wïalen gref ofnadwy:

10 Am d'w'llwch galwei, t'wllwch ddaeth,
Gorchuddio 'wnaeth y cyfan;
Pob llyn ac afon yno a 'gaed,
Fe 'u troes yn Waed yn ſuan.

11 Rhoes arwydd, cymmyſg bla a ddaeth,
Trwy 'r dalaith yn gyffredin:
A chododd Llyffaint fynu 'n llu
O amgylch Gwely 'r Brenhin.

12 Trwy faeſydd, Treſi, a llyſoedd teg,
Ei Farnau, ddeg ſu 'n hedeg:
Locuſtiaid yſſai 'r Coed yn chwai,
A'r cenllyſg laddai 'u Gwartheg.

13 A chanol nos daeth angel *Duw.*
Gwnaeth yno ddiſtryw 'ſceler,
Blaen ffrwyth pob tŷ ſe 'i torrai 'n lawr
Eu hymffroſt mawr a'u Balchder.

14 *Bellach attalied Gwyr y Byd,*
Eu terfyſg ynfyd llidieg,
Iſrael *ei Eglwys byth fydd byw*
dan ofal Duw *galluog*

Gorphwyſiad. II

15 Fel hyn rhyddhawd y llwythau 'n wir,
O'r *Aipht*, y caeth-dir cethin:
Pawb a rhyw Yſpail gantho o'r Wlad,
Un lleſg ni cha'd o'r Werin.

Duw

16 Duw mawr ei hun a luniei 'u taith,
Trwy Diroedd diffaith dyrys:
Y dŷdd rhoes Gwmmwl niwl o'u blaen,
Y nos rhoes dan i'w tywys.

17 Sychedu wnaent, a Dwfr a ddaeth.
O'r Graig yn helaeth llifodd:
I'w cynnal ar eu taith yn ffrwch,
Trwy r holl Anialwch rhedodd.

18 O rhyfedd Deip! o nefol Ras!
Sy 'n llifo ma's heb attal,
O Grist ein bythol Graig o hyd,
Trwy r anial fŷd i'n cynnal.

19 Fel hyn hwy gadwyd trwy law Dduw
A'r Llwythau byw meddianent,
Wlad *Canaan* fras 'r addawodd fo,
Ac yno y gorphwyſent,

20 *Am hyn attalied Gwyr y Byd*
Eu terfyſg ynfyd llidiog;
Iſrael *ei eglwys byth fydd byw,*
dan ofal Duw *galluog.*

S *A* L M CVI. Meſur hir
Mawl i Dduw, neu, *Cymmuudeb a'r ſaint*

1 I R mawr a'r byth fendigaid Dduw,
Dyrchafer Cân o ogoniant gwiw;
Byth pery ei drugaredd hael,
Rhowch iddo 'r Glod, mae'n haeddu 'gael.

2 Pwy edwyn nerth, a ffyrdd ein Duw,
Pwy all fynegu 'i foliant wiw:
Gwyn fyd y rhai ſy 'n d' ofni o hyd,
A gwneud dy 'w'llys a'u holl fryd.

3 O cofia 'th hen drugaredd rad,
I *Iſrael* dy ddewiſol had:
A'r unrhyw Jechydwriaeth hael
Bendithia bob ymbiliwr gwael.

4 Dy Bobl a welwy 'n llawenhau,
Cyd-lawenhaf a'r cyfryw rai

Cyd

Hyn, Arglwydd, yw 'ngogoniant i
Bod gyd a'th ſaint gerllaw i ti.

S A L M CVI. Yr ail Ran Meſur cyffredin, adn 7, 8, 12, 14. 43, 48, *Ceſpi* Iſrael *a'u pardynu* : neu, *Gariad anghyfnewidiol* Duw.

1 DUW y tragwyddol Gariad rhad,
Ein ffyrdd an-aſtad ydynt!
Ca's *Iſrael* fynych brawf er hyn
O'th Ras yr un tuag attynt.

2 Gwelſant dy Ryfeddodau hy,
A'th Fawl bryd hynny canent
Ond clau angofient hwy dy nerth,
A'u Tafod ferth grwgnachent.

3 'N awr credu wnaent i'w air yn ſiwr
Tra lliſei Dw'r o'r Creigiau;
A'u Chwantau temtient Dduw mhen tro
Ac yna ſo u goſtyngai.

4 Ond pan alarent am eu bai,
Gwrandawei eu hachwynion:
Ei hen Gyfammod ddug i go',
Fe 'u galwai etto 'n Feibion.

5 Fu Henwau yn ei lyfyr oedd,
Fe 'u cadwodd rhag Gelynion:
Er iddo 'u coſpi lawer tro,
Ni adodd mo'i Etholion.

6 Bendithied *Iſrael* Dduw a'i gwnaeth,
Eu hen rywiogaeth carodd,
Boed i Griſtnogion trwy 'r holl fyd
Ei foli' gyd ar gyhoedd.

S A L M CVII Y Rhan gyntaf Meſur hir.

Dwyn Iſrael i Ganaan *a'r ſaint i'r Nef*,

MOlwch yr Arglwydd, Brenhin nef,
Can's mawr yw ei drugaredd ef,
Ca'

Ca's Oesoedd gynt o honi Braw',
Ac felly caiff y Rhai a ddaw.

O boed i Waredigion *Duw*,
Adgofio'i Ras a'i Wyrthiau gwiw;
Sef, *Israel* ei ddewisol Hâd,
O Law 'r gelynion ga's Ryddhad.

Pan 'ddrylliodd ef a'i Fraich yn frau
Eu rhwymau caeth a'r aiphtiaidd lau,
O amgylch crwydro wnaent yn hir;
'Rhyd anghyfanedd anial Dir.

Ni chaent un Brif-ffordd ar eu Taith,
Na Dinas i breswylio 'chwaith;
Na Bwyd, na dw'r i dorri grym
Eu Syched ilosg a'u Newyn llym:

Yn eu cyfyngder galwent Dduw
Eu Ceidwad fy a'u Cwysog gwiw,
Arweinodd hwynt o ddautu 'n hir,
Yr uniawn ffordd i *Gaanan* Dir.

Felly, pan ein ryddhair trwy Ras
O Rwymau 'r Fall a phechod cas;
Trwy 'r anial Fyd mae'n ffordd i dre,
Peryglus a blinderus Le.

Ein Porthi a'n gwisgo gantho cawn,
Trwy r daith, a'n tywys i'r ffordd lawn;
A'i gadarn Law fe n ceidw'n wir,
Adwg ni 'n iach i'r nefol dir.

O boed i'r Saint adgoffa a Sôn
Am gariad a Daioni 'r I O N;
Mor fwyn ei ffyrdd! mor fawr ei waith!
Pob tafod f'o 'n ei foli 'n faith.

A L M CVII yr ail ran mesur hir

Cerydd am Bechod a rhyddhad trwy Wedd.

¶ O L W C H ei Enw o Oes i Oes
I Dduw a'i Ras dim trai nid oes:

Porthi 'r newynog Enaid wna,
Diwallu 'r tlawd â phob peth da.

2 Ond os eu Calon, cyndyn yw,
A wrthryfela 'n erbyn Duw,
Os gwrthod wnant ei nefol Air,
A'r mwyn Gynghorion' gantho 'gair.

3 Fe oſtwng eu Hyſprydoedd gwael,
Ni bydd achubwr iddyn' gael;
Fe'u llwytha a Gofyd o bob tu
Yng nghyſgod Angeu a thwllwch du.

4 Yna at Dduw dyrchafant Lef,
Fe wawria arnynt hwy o'r Nef,
Fe waſgar yr holl dywyll Len,
Fu'n crogi 'n drwm o gylch eu pen.

5 Fe ddryllia 'r Barrau pres yn ddau,
Caiff carcharorion eu rhyddnau;
Fe dynn y Baich o Euogrwydd prydd,
I'r Enaid blin, Diddanwch rhydd.

6 O Boed i Feibion Dynion ddwyn
Mewn cof ddaioni 'r Arglwydd mwyn!
A'i Ryfeddodau iddynt hwy!
Fel y moliannont ef yn fwy.

SALM, CVII. y drydedd Ran meſur hir. *Coſpi Arghymmedroldeb; a'i bardynu neu Saim i'r Gwyth a'r meddwyn*

DYN gwag, trwy felus chwant, a'i wŷs
Sydd yn darparu 'i Goſp ei hun,
Pa Boen pa ffraidd haint a gwyd
O arfer gormod Bîr a Bwyd.

2 Y meddwyn ſy'n ymdreulio ar frys,
Ei lechyd fawdd i foddio 'i flys;
Nes collo 'i holl alluoedd ffiwch,
A'i fywyd lleſg ar fynd i'r llwch.

3 Y Gwyth a riddfan, ni fwyttai,
Ei Enaid gwrthod moethau mae,

Natu

Nattur dan ormod faich a fydd
Yn chwennnych Angau i fynd yn rhydd.

4 Ac yna 'r Pechaduriaid ffo'nt
At Dduw am Help dan lefain dont,
Fe wrendy 'u Gwaedd fe'i hachub hwy,
Rhag Angau a'r Bedd cant oes yn fwy.

5 Nid phyſygwriaeth wnaethai 'r gwaith,
Mor glau, mor hawdd, mor ddiogel chwaith
Y farwol farn mae Duw 'n ddileu,
A'i Air mae 'n anfon i'w hiachau.

6 O na adgofiei Dynol ryw
Waith rhyfedd a Daioni Duw!
Ac am ei Drugareddau ddwyn
Eu Hebyrth mawl i'w Crewr mwyn.

SALM, CVII. y bedwaredd Rhan, meſur hir. *Gwaredigaeth oddiwrth ſtormydd a llong darylliad neu, Gan y morwr.*

O Dy'ch am weld Gwaith Duw o'r nef
A'i Ryfeddodau 'mhell o Dref,
Ewch gyd a'r morwyr yn ddi fraw,
I drammwy 'r hyd y moroedd draw.

2 Gadawant eu trigfannau gynt,
Meddiannant ffafar gan y Gwynt;
Nes galwo Duw am Dymheſt gref
I godi'r tonnau tua'r Nef.

3 Yr awrhon eſgyn fynu wnânt,
Drachefn i lawr i'r Dyfnder ânt;
Y morwyr ifaingc er ymroi,
Gan ofn, fel meddwon yn pen droi.

4 Tro tir ymhell, ae Angau wrth glun,
At Dduw dyrchafant Lef bob un:
Fe wrendy eu Herfyniad mawr,
Ac enfyn lechydwriaeth 'lawr

5 Fe bair i'r gwyntoedd ddoſi 'u llid,
A'r Tonnau beidio rhuo i gyd;

Mae 'i 'n dawel, fe ddaw 'r morwyr mwy
I'r Porthladd ; a ddymunent hwy.

6 O na oſodai Dynol ryw
Mewn cof ddaioni rhyfedd Duw !
A dwyn eu hoffrwm fawr a màn,
I'w foli yn ei Eglwys lân.

SALM CVII Rhan olaf meſur hir.
Bendithio Cenhedlaethau a'u coſpi.

PAN ddigier Duw â Drygau hir,
Y rhai breſwyliant yn y tir,
Eu maeſydd try 'n ddi-ffrwyth di-rad,
A ſych afonydd fynu o'r Wlad.

2 Ffynhonnau eilwaith wrth ei Air
A dardd, a'r Brynniau 'n wyddon wnair
Caſe dydd Bendith enfynie',
Cynhau fau fydd mewn anial le.

3 Lle 'roedd bwyſſilod, rheibus ryw,
A Dynion gwaeth na hwythau 'n byw,
Y Tlawd a'r gorthrymmedig Rai
Cyfodant Dreſydd yno a thai.

4 Hwy hauant faeſydd, plannant Wŷdd,
A ffrwythau 'r rhain i'w cynnal fydd ;
Eppiliant oddiwrth ffrwythlon Wraidd,
Cynhydda 'u golyd gyd a'u praidd.

Drachefn os pechant hwy, ar lled,
Fe ollwng 'mewn y rhai di gred,
Lu creulon i anrheithio 'u Gwlad,
A lladd eu Gwyr, Frenhinol Hâd.

6 Eu Plant yn gaethion cant eu dwyn,
Mewn Dirmyg crwydrant yn ddi gwyn
A'u gwlad yn llom heb ffrwyth nac ŷd,
yn anghyfannedd drofti 'gyd.

7 Ond os edifarhânt, er hyn,
Ei Law ofnadwy ymaith tyn ;

Pan

Pair i'w Dinafoedd lwyddo 'n dda,
A'u lleſg Eglwyſi fe 'i bywha.

8 Y Cyſiawn gyda theimlad byw
'Ryfedda Waith *Rhagluniaeth* wiw;
A ſafnau *Ath'iſtiaid* cant eu cau,
Rhag cablu 'r Duw, ym ni 'n fawrhau.

9 Oh! leied ſy 'n adgofio 'n jawn,
Weithredoedd rhyfedd Duw a'i Ddawn:
Ond dynion pwyllog, gwelant Dduw,
Mai Sanctaidd, cyſiawn, a da yw.

SALM CIX ad 1, 5. 31. Meſur cyffredin. *cariad i Elynion oddiwrth Ejampl Criſt*

O Dduw fy nawdd, a'm Moliant gwiw
D' Ogoniant yw fy nghanıad;
Er cablu o Bechaduriaid cas
Dy ryfedd Ras a'th Gariad.

2 Pan oedd dy Fab mewn agwedd dŷn,
Yn rhodio'i hun y Ddaeren,
Amgylchwyd ef gan ddŷnion drwg,
A chelwydd, Gwg, ac Abſen.

3 Ymdeimlo a'u trueni wnai,
A'u Heddwch ceiſiai 'n waſtad;
Talaſant ddrwg am dda, bob cam,
Caſineb am ei Gariad.

4 Heb achos y terfyſgai 'llid
Er hyn i gyd gweddiodd
Dros rai a'i lladdodd ar y Groes,
Yn Angau loes bendithiodd.

5 A'i 'n ofer caiff 'd Eſamplau glan
Ddiſgleirio o'm bla'n yn gyſlon,
Rho, Enaid fel dy eddo di
I garu fy ngelynion.

Yr Arglwydd Saif o'm tu yn ſiwr,
Yn Enw Mhryniwr mimau,

Orchfyga 'r llid a'u Balchder hwy,
A'u Hathrod trwy 'Ngweddiau.

SALM, CX. Y Rhan gyntaf mesur hir. Criſt *yn cael ei ddyrchafu, a llawereedd yn cael eu trei, neu Lwyddiant yr Efengyl.*

FE dd'wedai 'r Tad Tragwyddol mawr
Wrth Griſt ei Fab; dring, eiſte i lawr
A'r fy Neheulaw, nes i'th Dad
" Roi dy Elynion dan dy draed.

2 Dy nerthol Air o Seion, 'ddaw,
" Bydd fel Teyrn-Wialen yn dy Law,
" I waedu Calon cyndyn Rai,
" A'u plygu hwynt i ufuddhau.

3 Dy nerth bryd hyn mawr fydd ei faint,
" Yn ewyllyſger, daw dy faint,
" A Phechaduriaid dorf i'th Dŷ,
" Harddwch ſanctteiddrwydd yno ſy',

4 O glodfawr nerth, o ddedwydd ddydd!
Pa ſuddygoliaeth fawr a fydd;
Pan ſo dychwelwyr yn ein plith
Tu hwnt i rif boreuol Wlith.

SALM CX. Yr ail Ran.
Mesur hir.
Brenhiniaeth ac Offeiriadaeth Criſt.

1 ARglwydd, y Ddae'r a'r Mor cyn hyn
A dyngodd wrth ei Fab yn llyn
" Saif d' Offeiriadaeth byth heb ball,
" Heb newid mwy o'r llaw i'r llall.

2 *Aaron* a'i Feibion, Trengant oll:
" Ond Tri ſ' a bywyd byth heb goll,
" I achub pawb a ffy trwy ffydd,
" Am noddfa rhag y llid a fydd,

3 *Melkiſe'c* ar y ddae'r cyn hyn,
" Fu n Frenhin ac Offeiriad ym;

Ceiſ

" Cei dithau yn y Nef y Fraint,
" Iddadleu dros, a llywio 'm ſaint.

4 Aeth Jeſu i'w Faingc mewn graſol Wedd
A chyngor o dragwyddol Hedd,
Aeth rhwng y Tad a'r Mab ymla'n
Mewn llwyddiant ac anrhydedd glan.

5 Trwy 'r Ddaear oll Teyrnaſu wna,
A dryllia 'r ſawl nid uſuddhâ;
Ac wed'yn barn e 'r Meirw i gyd,
I Uffern gyrr e' 'r euog fyd.

6 Ond ar y ffordd, (dros bawb o'i hâd)
Fe yfodd Gwppan dagrau'a Gwa'd,
Cododd drachefn o farw i fyw,
Ac eiſte wnaeth ar Orſedd Duw.

SALM CXI; Y Rhan gyntaf, Meſur cyffredin.

Doethineb Duw *yn ei Weithredoedd.*

1 CAN o anfarwol Glod di lyth
A Berthyn byth i'm Harglwydd;
Fy nghalon can, a'm Tafod dod
Ar led ei Odidawgrwydd.

2 Mor fawr yw Gwaith ei ddwylo gwych,
Mor hardd i edrych arno!
A hoffder Rhai 'mhob oes yn faith
Oedd chwilio 'i Waith a'i ſtudio.

3 Gwaith natur, pa mor gywrain yw,
Mor ddoeth yw 'r *Duw* goruchaf;
Ni newid ef na 'r Farn na 'r modd
Arfaethodd ar y cyntaf.

4 Gwaredu 'i Bobol gynt a wnai,
A chadarnhau 'i Gyfammod;
Gorchymynion ei Weſuſau glan
Dros fyth parhan' heb ddarfod.

5 Holl natur, Nef a Daear faith,
Sy 'n traethu 'th Waith tra hoyw

Ar

A'r ffordd i ni yn ddoethion fod
Yw dyſgu 'nabod d' enw.

6 Ofni dy ddig, credu i'th Ras,
Sydd ddeall addas Duwiol;
A'r hwn a wnel Ewyllys Duw
Y doethaf yw o'r Bobol.

S A L M CXI. Yr ail Rân,
Meſur cyffredin,
Perffeithrwydd Duw.

MAwr ydyw 'r JON, a'i waith a'i (nerth
A eilw 'n prydferth foliant:
Boed i Gymmanfa 'r ſaint ynghyd
Roi iddo i gyd Ogoniant.

2 Mawr yw trugaredd ein Duw ni,
Ei Blant mae 'n borthi 'n ddiwid;
Yn waſtad cofio 'i air y wna,
A gwneu'd yn dda 'i Addewid.

3 Ei Fab, ein Prynwr mawr a ddau,
I gadarnhau 'i Gyfammod:
Ei Enw ſydd yn Sanctaidd iawn,
A'i ffyrdd yn gyfiawn hynod.

4 A fynno fod yn ddoeth i fyw,
Yn ofan Duw rhaid dechreu;
Prawf eglur o'n Gwybodaeth yw
Caſau pob rhyw Bechodau.

S A L M CXII. Meſur cyffredin.
Haelioni yn cael ei Wobrwyo.

GWYN fyd yr hwn ſy 'n ofni 'r JON
A gwneud ei Eirchion odiaeth,
Echwyno i'r dlawd, neu rydd yn hael,
Heb ddiſgwyl cael tal'digaeth.

2 Gan fod toſturi dan ei Fron,
At bawb o reidion eiſiau;

Ei Had ef a fendithia Duw,
Mewn Atteb i'w Weddiau.

3 Newyddion drwg nid ofna 'n fyn,
Mae 'i Galon yn ſefydlog;
Ymddiried mae 'n yr Arglwydd nef,
Am hyn bydd ef di ofnog.

4 Yn amſer trallod, gwyn ei fyd,
Fe gyfyd rhyw oleuni,
Dengys i'r Byd mae cyfiawn yw,
A heddwch Duw caiff broſi.

5 Ei dduwiol Waith a'i Gariad rhwydd
O flaen yr Arglwydd erys;
Bendithion yma, a Gwynfyd Nef,
Fydd ei Wobr ef yn ddilys.

SALM CXIII.

Mawrhydi ac ymoſtyngïad Duw.

GWaſ-naethwyr Duw molwch yr JON,
Gwnewch am ei *Ras* a'i fawredd ſon,
Bendithiwch byth ei Enw pur:
Ple bynna dengys Haul trwy 'r Byd
Ei lewyrch foreu a hwyr o hyd,
Dyrchafer ef ar For a Thir.

2 Nid amſer, lle, na Phellder chwaith
Ddyd terfyn iw Arglwyddiaeth faith,
Ei Fawredd ſy' goruwch y Nef:
Na boed i un Creadur byw
Gyſtadlu a'n tragwyddol Dduw,
Nerth di greuedig ſ' iddo ef.

3 Ymoſtwng mae 'i Fawrhydi ef,
I edrych Gwaith Angylion Nef,
A meddwl am Drigolion Byd;
Mae 'n codi 'r Tlawd a'i wiſgo 'n dlws
A'r Rheidus mae 'n ei ddwyn o'r Drwſ,
Hwy gŷd a Phendeſigion dyd.

I ddyn

4 I Ddynion heb ddim Plant a fu,
Y Fendith o Etifedd rhy',
I gadw 'u henwau hwy mewn bod;
Y Fam yn llawn Gorfoledd llon
Ei foli 'n ddiolchgar 'ddylei hon:
Boed i bob oes ddyrchafu 'i Glod.

S A L M CXIII. Mefur hir.
Duw *yn ben llywydd ac yn rafol.*

1 CHwi Weifion Brenhin mawr y nef
Cenwch bob Oes ei foliant ef:
P'le bynna treiglo 'r Haul ei dro,
Cenhedloedd cant ei foli 'fo.

2 Uwch Dae'r, tu hwnt i'r Wybren fry
Gorfeddfaingc ei fawrhydi fy',
Ni attal lle nac amfer chwaith
Mo'i allu na 'i Lywodraeth faith.

3 P' ûn o Blant *Addaf*, egwan eryw,
Neu Angylion faidd gyftadlu a'u Duw?
'I Ogoniant ef mor ddiffiglair fy'
Trig i'w oleuni 'i hunan fry.

4 Fe blyg o'i Gariad, ac a dry
I edrych Gwaith y nefol Lu:
Ymoftwng mae ef etto 'n twy,
I edrych hynt Plant dynion hwy.

5 O Lwch, a lluaift, lleoedd fal,
Mae 'i *Ras* yn codi 'r tlodion gwa'l:
Anrhydedd Plant i'r rhai'n rhydd ef,
Ac a'i cymmwyfa 'i Deyrnas Nef.

6 Un Gair o'i Enau, ef a wnai
I deulu diblant lawenhai:
Yn Naw deng mlwydd dug *Sara* had.
Trwy rym Addewid Duw a'i rad.

7 Y Fam fydd llon gael Plentyn byw,
A thraetha ryfedd Waith ei Duw:
Ffydd all gryf hau, os cnawd wanha,
Addewid Duw a wnair yn dda.

fal

S A L M CXIV, Meſur hir.

Gwrthiau yn cyd-fyned a thaith Iſrael.

1 PAN gafodd *Iſrael* gynt ryddhad ;
A 'mado a *Pharaoh* draws a'r Wlad :
Eu llywydd hwy oedd Brenhin Nef
A *Juda* ei Orſeddfainge ef.

2 Trwy 'r Mor yr oedd eu taith i dre
Gwahanodd i roi iddynt le;
Canſu 'r *Iorddonen* hwy a throdd
Oddiar eu ffordd, i'w gwrthol ffodd.

3 Mynyddau a Bryniau, neidient draw,
Fel Hyrdd ac Wyn, gan ofn a braw :
Ni fafodd *ſinai* yn ddi grŷn,
Pan oedd mawr allu Duw wrth glun:

4 Pwy allai wneud i'r cenfor ffoi ?
Ac i'r *Iorddonen* wrthol droi ;
Pam Fryniau bach y llammech chwi ?
Pam *ſinai* y dychrynaiſt ti ?

5 Rhaid i bob Mynydd a phob lli,
Ffoi oddiar ffordd ein Harglwydd ni
Duw, Brenhin *Iſrael* yw o'r Nef,
Cryn ddaear ac addola ef,

6 Natur 'driſta pan dryſtio fry,
Y Graig yn llyn o ddw'r fe 'i try,
A'r Gallefter yn ffynonnau byw
A'r Tan a'r Dwfr addefant *D*duw.

S A L M CXV meſur hir.

Y Gwir Dduw *ein neddfa*; neu, *Eulun-Addoliaeth yn cael ei geryddu.*

1 NId i nyni ſy' Lwch, o Dduw,
Gogoniant yn ddyledus yw,
Ti yw 'r tragwyddol unig un
Sy' gyfiawn, doeth, a grafol Gun.

Mewn

2 Mewn dychryn ymddiſgleiria ar led,
Pa'm y caiff Tafod y di gred ?
ddweyd wrthym i'n gwradwyddo o hyd,
Pa le mae 'r Duw waſnaeth'ſoch cyd ?

3 Y Duw ym ni'n waſnaethu ſy,
A'i Orſedd-fainge uwch wybren fry,
Trwy ddaear gwnair ei 'Wllys ef,
Edwyn ein Llais a gwrendy 'n llef.

4 Ond hwy addoli delwau maen',
Rhyw Gyffion meirw o Bren neu faen;
Neu 'r Goreu o Fettel loyw a wnair,
Sef Sant o Arian, *Duw* o Aur.

5 Gwnant iddynt Gluſtiau a Llygaid Syn,
Byddariaid, deillion ynt er hyn
Aberthu i'r rhai n ſydd o'er waith,
Nid gwiw gweddio arnynt chwairh.

6 Eu Traed ni wnaed i Symmyd dim ;
I'w dwylo i achub nid oes grym,
'Sawl ſy 'n addoli 'r fath rai hyll,
Byddariaid, deillion ynt un ddull.

7 Ond *Iſrael*, cred di yn dy Dduw,
Dy Borth, dy Nawdd, a'th darian yw;
Fe gwyd dy anghyſannedd le,
Bugail a rhaidd fendithia 'fe.

8 Y Meirw ni 'th foliannant mwy,
Mewn diſtaw fedd gorweddant hwy,
Ond ni gawn ſy w i foli 'th Ras,
A thraethu 'th Nerth i'r byd i ma's.

S A L M CXVI. Y rhan gyntaf
Meſur cyffredin. *Gwellhad o Gleſyd.*

1 CARAF yr Arglwydd, clybu 'm llef,
Toſturioedd ef tu ag attaf
Pan ddel trallodion tra fw'i byw
At Orſedd *Duw* y rhedaf.

Cara.

Caraf yr Arglwydd, clybu nghwyn,
Pan fum yn achwyn wrtho ;
O na wanhaed fy Nghalon byth
Tr'o ynnof chwyth weddio.

Fy nghnawd a'm hyſpryd ſyrthiai 'n ſwrth
Bum agos wrth y Beddrod ;
O'm mewn Poen Angau oedd yn gwau,
Ac ofnau Uffern iſod.

Fy Nuw, mi lefais, gwared fi,
" Da ydwyt ti a chyfiawn ;
" Ti all o'r Bedd fy nghadw 'n gu,
" 'R wy 'n credu i'th allu cyfiawn.

Yr Arglwydd, gwelodd gyſtydd f' oes,
I'm Blinder rhoes ſymmudiad ;
Tro f' enaid i'th Orphwyſfa wiw,
Can's profaiſt Dduw a'i Gariad.

Rhag Angau cadwodd f' enaid cu,
A ſychodd 'fynu 'm dagrau ;
Rho'i f' anadl i'w ſoliannu 'n brudd,
A'r gweddill ſydd o'm dyddiau.

S A L M CXVI. Adn. 12. &c.

Yr ail Ran. Meſur cyffredin.

Ddunedau a wnaed mewn trallod, eu talu yn Eglwys ; neu, *ddiolchgarwch cyhoeddus am Waredigaeth ddirgel.*

PA beth i'm Duw a dala 'i 'n awr,
Sef, am ei fawr drugaredd ?
Ynhraed a gant dramiwyo i'th *Dŷ*,
A'm Cân ddyrchafa i'th Orſedd.

Ym mhlith y Saint i'th Dŷ fy 'n d'od,
F' offrymmau o glod a delir :
Rho cwpla' i 'r addaned brudd
A roes yn nydd fy nolur.

Mor hoff yw gennyt drugarhau,
O Dduw, wrth rai mewn adfyd ?

Mor gu yw 'th Saint i'th olwg wiw,
Mor werthfawr yw eu bywyd.

4 Mor ddedwydd yw 'th holl Weiſion di;
Mor fawr i mi 'th drugaredd;
Fy 'mywyd 'gedwaiſt ar bob tro,
Wyf fi 'n gyflwyno i'th fawredd.

5 Bellach a byth dy eiddo wy',
Ni newid mwy mo 'm bwriad:
Dattodaiſt rwymau 'm blinder cry',
A rhwymaiſt fi a'th Gariad.

6 F' addunedau talaf yn dy Dŷ,
A chofia' i 'th drugarogrwydd;
Y Saint a'm clyw yn dyſtion fo,
Os bydd im' ado 'r Arglwydd.

S A L M CXVII Meſur cyffredin

Mawl i Dduw *oddi wrth yr holl Genhedloedd.*

1 O Chwi Genhedloedd o bob rhyw
Yr Arglwydd byw moliennwch;
Dyſgwch ei air ef ym mhob lle,
A'i Enw e' bendithiwch,

2 Mae ei Drugaredd trwy bob Gwlad,
Ei Gariad rhad cyhoeddwch;
A'i air ef byth ſafadwy yw,
Y ffyddlon Dduw clodforwch.

S A L M CXVII Meſur hir.

1 C Lodforer y Creawdwr mawr
Gan holl drigolion llwch y llawr:
A moler Enw 'r Jeſu 'n faith
Trwy 'r gwledydd oll ymmhob rhyw laith.

2 Tragwyddol yw trugaredd Duw,
A'i air ef byth, gwirionedd yw;
Seinir ei fawl o for i for,
Tra paro Hewyrch Haul a Lló'r.

SALM CXVIII. Y Rhan gyntaf mesur cyff. *Gwaredigaeth o Derfysg.*

1 YR Arglwydd imi 'n helpiwr fydd,
Nid yw fy ffydd yn ofni
Pa beth a wnel Plant dynion mwy,
Tr'o 'fe 'n gynhorthwy imi.

2 Gobeithio yn fy Nuw fy' well,
A'i gael yn gyfell imi;
Na 'mddiried yng wyr mawr y tir
Nac ar eu Gwir hyderu.

3 O'm cylch y daeth Gelynion hy,
Fel Gwenyn Lu tra llidiog:
Ond maeddaf eu Cynddaredd oll
Trwy fraich yr hollalluog,

4 Trwy Dduw mae nghalon i'n cryf hau,
Ac yntho mae 'm llawenydd:
Tra canwyf lechydwriaeth Duw
Mor firiol yw 'm lleferydd.

5 Fel gwenyn doent o'm cylch yn gaeth,
Ond Duw pan ddaeth, hwy ffoisant:
Fel drain a losgir yn y tan,
Dan gleccian diffoddafant.

6 Hedd a gorfoledd fy i blant Duw,
'Fe 'n unig yw eu ceidwad:
I'w ras galluog, *Israel* dod
Am hynny glod yn wastad.

SALM CXVIII. Yr ail Ran. Adn. 17-21
Mawl-cyhoeddus am Waredigaeth rhag Angau

DUW clywaist Waedd dy Was o'r nef
O'r Bedd cadd ef ei wared
Nid marw fydd, caiff bellach fyw,
A Gwaith ei Dduw myneged.

2 Dy foliant beunydd ar bob tro
Mynychach fo 'n ei Enau:

Dy Law 'ceryddodd ef mor fawr
A'i ceidw 'n awr rhag Angau.

3 Agorwch *Seion* byrth i ni,
Dewn i glodfori 'th fawredd;
Y tŷ yr â'r holl dduwiol rai,
Duw 'i goffau 'th Drugaredd.

4 Yng Nghymmanfoodd dy Seintiau glan
Dyrchafwn Gan ddiolchgar:
Dweyd yno 'n Cwyn, Duw, wrthyt cawn
A'th foli wnawn yn llafar.

SALM CXVIII. Y drydedd Ran Adn 22, 23. Mesur cyffredin.
Crist *seilfaen ei Eglwys.*

1 O Wele 'r seilfaen, cadarn yw,
Yn *Seion* Duw a'i gesyd:
I'n weithio 'n gobaith arno ef,
A'i foliant yntef hefyd.

2 Duw a'i hetholodd gwerthfawr yw
Gan bob dyn byw a'i 'dnebydd,
'Rhai gredant yn ei enw ef
Ni chant ddioddef c'wilydd.

3 *Juddewon*, adeiladwyr ffol,
A'i taflei 'n ol yn ddibris:
Ar y Graig hon yr Eglwys, trig
Er gwaetha 'u dig a'u mal'is.

4 Pe holl Byrth uffern a'i gwrthsai'
Cysodi wnai 'r adeiliad,
Hyn Arglwydd, yw dy waith dy hun,
A rhyfedd i'n golygiad.

SALM CXVIII Adn 24, 25 26.
Y bedwaredd ran mesur cyffredin.
Hosanna, dydd yr Arglwydd neu, adgyfodiad Crist, a'n hiechydwriaeth ninnau.

HWN ydyw 'r dydd a wnaeth ein Duw,
Mae 'n galw 'r cyfryw 'n eiddo:

Plant

Plant dynion llawenhawn am hwn,
A gorfoleddwn yntho.

Dydd 'cododd *Criſt* o'r bedd i'r lan
A theyrnas ſatan, cwympodd;
A Dydd y gorfoledda 'i *Saint*,
A'i wyrthiau maent yn adrodd.

3 *Hoſanna* i *Griſt* Enneinîog Duw,
Mab *Dafydd* yw ein Brenhin;
O cymmorth, Arglwydd; tyr'd i lawr
A th Ras yn awr i'r Werin.

4 Bo i'n Harglwydd fawl, ſy 'n dwyn i ni
Ei Gennadwri ddawnus;
Sy 'n d'od yn enw 'i Dad, ſef Duw,
I gadw 'n Rhyw gamwedddus.

5 *Hoſanna* 'n awr ag uchel Lef
Fo iddo ef trwy 'r ddae'ren:
Ac yn y Nef gorſeddfa 'r ſanct
Rhoir iddo foliant amgen.

SALM CXVIII, 22——27 Meſur hir
Hoſanna *ar ddydd yr Arglwydd*; neu, *Gan newydd o lechyduriaeth trwy* Griſt.

WEle 'r fath werthfawr Gongol-faen,
Y ſeiri gynt eu lyſu wnaen'.
Ond Duw ar hwn ei Eglwys dyd,
Er gwaetha ſatan a'i holl lid.

1 Duw mawr, dy Waith di oll yw hyn,
I'n golwg rhyfedd yw a ſyn;
Hwn yw dy ddydd o Ras a hedd,
Y darfu 'n Prynwr godi o'r bedd.

3 Chwi Bechaduriaid llawenhewch,
A'r ſaint yn llon i'w ganmol, dewch
Rhowch foliant fil i'w enw ef
Hoſanna feiniwch hyd y Nef.

4 Mae 'n d'od i ddwyn yn enw 'i Dduw
Hywyd a gras i Ddynol ryw :
Cyfeſawed yr holl Eglwys lan
Ei Brenhin gyd a mawl a chan.

S A L M CXIX, Y rhan gyntaf,
mesur cyffredin.
Dedwyddyd ych y ſaint, a thrueni Pechaduriaid.

Adn 1 2. 3.

1 GWyn fyd y Dyn o galon bur,
Sy 'n cadw clir Gydwybod ;
A'th Cyfraith nid yn rád, o Dduw,
Ond fly rhag pob rhyw bechod.

2 Gwyn fyd y rhai ſy 'n cadw 'th air
A th ddeddfau diſglair dyſgant,
A'u Calon cll dy geiſio wnan'
A'u dwylo glan d' w'ſnaethant.

Adn 165,

3 Mawr yw eu hedd, mor ſicr y ſai'
Sawl ſy 'n mawrhau dy gyfraith,
Nid Profedigaeth hy all droi
Eu Traeđ i cſgoi ymaith,

Adn 6

4 Llawenydd mawr i'm calon fydd,
Rhag gwradwydd prudd i'm cedwir ;
Pan ufuddhawſ i'th Air bob rhan
A'th knw anrhydeddir.

Adn 21. 118.

5 Ond dynion heilch, Duw a'u caſâ,
Dan ſelldith trenga 'r anwir :
A meibion Trais a dichell drwch
Hwyntt hwy i'r llwch a ſethrir.

Adn 119, 115.

6 Fel ſored gwael yw 'r anwir Rai
Sy 'n gádo 'th Lwybrau hyfryd ;
Gwcld Jechydwriaeth cant o bell,
Heb fod yn well o'i phlegid.

Salm

SALM CXIX. Yr ail ran Meſur cyff. *Duwiolder dirgel, a ſyniad yſprydol, neu, ymarfer gwaſtadol a* Duw.

Adn 147, 55.

CYN Goleu 'r Wawr, Duw, arnat ti,
Gweddiaſ fi; ac eilwaith
Myſyrio 'r Nos ar d' Enw wnaf,
A'r dydd, mawrhaf dy Gyfraith.

Adn 81.

2 Lleſgau mae f' enaid lawer pryd,
Am weld dy Jechydwriaeth:
Ond hyd nes del, d' addewid ſy
Yn dal i ſynu 'ngobaith.

Adn 164.

3 Saith waith y coda 'i Nwylaw 'r dydd,
Rhof ddiolch prudd i'th Enw:
Mawl myrnych mae 'th ddaioni di
Oddi wrthyf fi yn alw.

Adn. 62,

4 Pan ſo tywyllwch ganol nos
Yn Orchudd dros yr Wybren,
'R wy 'n galw 'i go' 'th Weithredoedd di,
Ac yn dy foli 'n llawen.

SALM CXIX Y drydedd ran meſur cyffredin *Cyffes o ddiragreith wydd Ediſeirwch ac ufuddod.*

Adn 57, 60.

O Arglwydd Dduw, ti yw fy rhan,
Dy ffordd di pan adweunais,
I ufuddhau i'th Air di lys
Y gwneuthym frys nid oedais,

Adn 30 14.

2 Dewiſais ffordd gwirionedd JOR,
Yn hon 'r wy 'n gorfoleddu;
Nid holl dryſorau 'r ddaear gron,
A'm gwnant mor llon o'u meddu,

3 Dy raſol dyſtiolaethau glan
Rhois hwy o fla'n fy llygaid:

oddi-

Oddi yno tynnaf nerth bob dydd,
A chyſur fydd i'm henaid.

Adn 59

4 Od af o'th Lwybrau glân un waith,
Dy ffyrdd (Duw) eilwaith coſiaf:
At dy Orchmynion trof fy nhra'd;
A'th Bardwn rhad gobeithiaf,

Adn 94, 114

5 Dy eiddo byth wyf fi, trwy Ras,
Duw, cadw 'th Was rhag Bariaeth:
Can's Tarian wyt a lloches ym,
Yn d' air mae grym fy Ngobaith.

Adn 117.

6 Fy nghalon ti ogwyddaiſt hon
I gadw 'th union ddeddfau,
Fel hyn, cyflawni 'th 'wyllys di
Ddymunwn 'i hyd angau:

S A L M CXIX. Y bedwaredd ran meſur cyffredin. *addyſg o'r Yſgrythur.*

Adn 9,

PA fodd y ceidw le'nctid gwag
Eu buchedd rhag pob pechod?
Rhydd d' air Reolau pur o'u bla'n
I gadw glan gydwybod,

Adn 130

2 Pan el i mewn i'r meddwl d' air
Rhydd hwn fath ddiſglair olau:
Caiff enaid gwaelaf addyſg wiw,
A chwyd at Dduw feddyliau.

Adn 105

3 Mae ſel yr Haul a'i olau ſydd
Ar hyd y dydd i'n t'wyſo;
A'r Nos trwy bob peryglon blin
Fel lluefrn i'n goleuo.

Adn 99 100

4 Sawl fy 'n myfyrio yn dy air
A'i gadw, cair e'n ddoethach,

Na'i holl athrawon, ficcir yw,
Mae 'n 'nabod Duw 'n rhagorach.

Adn 104 113.

D' Orchymynion gwnant fi 'n ddoeth yn
Ffyrdd anwir a ffieiddiais; [wir
Meddyliau ofer cas gen' i,
Dy gyfraith di a hoffais.

Adn, 89, 90 91,

I'th Reol ufuddhau mae 'r Ne',
A chadw 'i lle mae 'r ddae'ren;
Arhai'n dy Weifion ddydd a nos
Sy 'n dangos d' allu cywre'n.

Ond etto 'th ddeddf a'th 'fengyl ei
Mae amgen werfi ganthynt:
Nid ficrach faif y ddae'r na 'th air
Nid Sêr mor dd fglair ydynt.

Adn 140, 9, 116.

Dy air di fy' dragwyddol Wir,
Pob rhan fy' bur di wammal;
Mewn le'nctid ein hyfforddwr yw,
A thra fom byw, fe 'n cynnal.

PSALM CXIX Y bymmed *Ran* mefur
ffredin. *Hyfrydwch yn yr Yfgrythurau*:
neu, *air* Duw *yn ares ynnom*.

Adn 17,

DUW, fel rwy 'n hoffi 'th gyfraith bur
Bob dydd mae 'n ddifyr genni:
Ac wrth fyfyrio ynthi 'r nos
Mae 'n dangos addyfg imi.

adn 148.

Fy llygaid fy 'n rhagflaenu 'r dydd
I'n d' air 'rwy 'n prudd fyfyrio:
I'n flys y tawdd fy enaid cul,
Am wrando 'th fengyl etto.

Adn 3, 83, 54.

Dy air a'm cadarnha 'n fy nhaith,
I dyd ar Waith fy Nhafod:
Mhwn caf nefol gamiad per,
Am oenus bererindod

Adn, 19, 103.

4 Ai Gartre' 'r wyr, neu bell o dre'
Fŷ 'ngwledd yw 'fe bob amſer:
Diferiad diliau mêl nid yw
Yn rhoi', 'r un rhyw felyſder.

Adn. 72 127.

5 Mae 'n cyfoethogi meddwl dŷn,
Uwchlaw un tryſor allan;
Am hyn ni werthwn 'i mo'th air
Er mil o Aur ac Arian.

Adn 28, 49, 75

6 Pan ſyrthio Cnawd ac Yſpryd 'lawr
Dy werthfawr Addewidion,
Sy fel colofnau 'n dal i'r lann,
Fy Ngobaith gwan a'm Calon.

SALM CXIX. y chweched ran. Meſur cyffredin. *Sancteiddrwydd a chyſur o'r Gair*

Adn, 128.

DUw, 'r wyf yn cyfri' th farnau 'n iawn
A'th ddeddfau 'n gyfiawn hynod;
Pair hyn i mi ymdrechu 'n fyw
O hyd, a phob rhyw Bechod,

Adn, 97 9.

2 I'm golwg cadw 'th ddeddfau wnaf,
Edrychaf ar d' Orchmynion
Trwy 'r dŷdd a'i holl drafferthon maith,
I lunio 'ngwaith yn union.

Adn 6 .

3 Fy Nghalon waedd. y nos, o Dduw,
" Mor felus yw 'th Gyſuron;
Mewn ſyndod duwiol codi' wnaf,
A molaf f' Arglwydd tirion.

Adn 162,

4 Pan lanwer f' yſpryd i a 'th air,
Mor llon y cair fi wed'yn!
Nid Gwŷr ſo 'n rhannu 'r yſpail ſydd,
A'r fath lawenydd ganthyn.

SALM CXIX, Y ſeithfed ran. Meſ cyffredin. *Amherffeithrwydd Natur, a pher ffeithrwydd yr Yſgrythurau.*

Adn 96, Wedi ei hesponio.

GWNAED gwŷr cenhedlig trwy holl waith
Un Llytr perffaith wrthddrych,
Duw mawr, cymharer hwn a'th air,
Mor wael y cair e' 'n edrych.

2 Nid eu Rheolau puraf hwy,
A roesant rwy ' holl Lyfrau,
A ddichon dangos i ny'ni,
Un Pechod wedi 'i faddeu.

3 Ac ni chyfrwyddant yn ddi fraw,
Un cam tu draw i'r Beddrod,
Ond Gair Duw ' ddengys i'n ar goedd,
Y ffordd i'r Nefoedd uchod.

4 Perffeithrwydd y tu yma i'r Bedd,
Mi welais diwedd arno;
Galluoedd Natur fy mor fyrr,
Fel na's cyrhaeddyr atto.

5 Etto, myn Dynion ' fod trwy 'u gwaith,
O 'th flaen yn berffaith gwbwl,
Ond ehang iawn yw th Gyfraith di,
Mae i'n cyrhaedd i bob Meddwl.

6 Bostio Perffeithrwydd yma 'n llawn,
Gwaith ofer iawn a fydddai ;
Tr'o Pechod yn ein llygru ni,
A soddi ein Rhinweddau.

7 Ffŷdd, Cariad, a'n holl Rasau, gair,
Yn fyrr o'th air yn digwydd ;
Perffeithrwydd a Chyfiawnder, trig
Yn unig gyd a 'r Arglwydd.

SALM CXIX. Yr wythfed Ran.
Mesur cyffredin. *Gair Duw yw etifeddiaeth y Saint*, neu, *Rageiaeth ac Amrywiaeth yr Ysgrythur*. Adn, iii, wedi ei hesponio.

DY Air 'ddewisais Arglwydd Ne',
Dros byth yn Etifeddiaeth:
Yn hwn fy Enaid llawenha,
Yn hwn myfyria i'n helaeth.

Darllenaf air dy Gariad llon.
A'th Ddeddfau union parchaf;
Trwy d' addewidion gwerthfawr dryd,
Yn hoff o hyd y treiglaf.

3 Tir llawn o Gyfoeth yw e' i gyd,
Eſynhonnau 'r Bywyd tarddant,
Yn hwn, a Hadau Gwynfyd cawn
A bythol lawn Ogoniant.

4 Y Cyſur gorau i Enaid prudd,
Yn ddedwydd ſe wna 'n Gofyd,
Iin Gobaith têg tu draw i'r Bêdd,
Am fythol Hedd a Bywyd.

SALM CXIX, Y nawfed Ran, Meſur cyffredin. *deiſyfiad am Wybodaeth.* neu *addyſe iad yr Yſpryd gyda 'r Gair.*

Adn, 64, 68. 18,

DAwyt o Dduw, y ddaear ſy,
Yn llawn o'th Drugareddau,
Goleua 'm Llygaid yn dy air,
I weld dy ddiſglair Wyrthiau.

Adn, 7', 125.

2 Dy Law a wnaeth fy Nghalon i,
Teilwng i ti Ngwaſanaeth;
Pa Ddyledſwyddau wna dy Was,
Dod i'm o'th Ras Wybodaeth.

adn 19,

3 Myſi yn ddieithr yma ſydd,
Am hyn na chudd dy lwybrau;
Dod arwydd, ffordd yr elwyf fi,
a thywys di fy nghamrau.

adn 26

Fy nhrawsffyrdd pan addefais i
Gwrandewaiſt di fi 'n cwyno:
Dy Ras im dyſgu erfyn 'r wyf,
Na chyfeiliornwyf etto.

Dy

Adn 31 34

5 Os dengys Duw ei ddeddfau ym,
A Gras a grym gyfrannu,
Dilyna 'i Waith, a chaiff tr'w 'i byw
Ei Air fy Llywodraethu.

Adn 50 71

6 Hyn oedd fy nghyſur i pan ſum
Dan ofyd llym amrywiaeth;
Gwnaeth imi ddyſgu 'th air yn fwy,
Lle ces Gynhorthwy helaeth.

Adn 51

7 Ofer i'm gwawdia beilchion Byd;
Dy Gyfraith nid anghofiaf;
Na gado 'th 'fengyl hyfryd 'chwaith,
Lle ces fy ngobaith pennaf.

Adn 27, 171.

8 Pan ddyſgwyf 'w'llys Duw i gyd,
Ei ffyrdd i'r Byd a ddyſgaf:
Ac a'm gwefuſau 'n llawn o Zêl
Ei fawl yn uchel canaf.

PSALM v CXIX. y ddegfed Ran meſur Cyffredin. *Pleidio'r Addewidion.*

Adn 38 49.

GWel, Arglwydd, diſgwyl mae dy was
I'th ofn a'th Ras ymroddais;
O cofia 'th air, can's yno i gyd
Fy ngobaith clyd goſodais.

Adn 41, 58, 107.

2 Dy Iechydwriaeth pa le ma'i?
Gras i'm bywhau addewaiſt,
On'd erfyn hwn mae Fenaid i?
A'th Gariad, ti a'i hoedaiſt.

Adn 123, 42.

3 Fy Llygaid pallu maent o hyd
A gwel'd dy Iechydwriaeth;
Dal fynu'th Was na lawenn ô
Y Rhai ſy'n gwawdio ngobaith.

Adn 49. 74.

4 Peraiſt i'm gredu, Arglwydd da
Am hyn cyflawna'th Eiriau;

A'r

A'r Saint o'm plegid llawenhant,
I'th air gobeithiant hwythau.

SALM CXIX. yr unfed ran ar d
mesur cyff. A nadlu ar ol *Sancteiddrwy*
Adn 5, 33.

1 O Na chyfrwyddai Duw fi'n gla
I gadw i ddeddfau 'n ddilys;
Ac o na roi im Ras (wy'n ddweyd)
I ddyfgu a gwneud ei 'w'llys.
Adn 29.

2 Rho 'th yfpryd i 'fgrifennu 'th waith,
A'th Gyfraith ar fy nghalon;
Fy Nhafod hwn yn rhydd na âd
I gelwydd na Dichellion.
Adn 37. 35,

3 Tro 'm Llygaid oddiwrth wagedd ffw
Rhag iddo gwrdd a'm llygru;
Na âd un chwant cybyddlyd gwael
Yn f' Enaid gael cyfodi.
Adn 133.

4 Cyfr'wydda 'nghamrau wrth dy air,
Diragrith gwnair fy Nghalon;
Na'd fi yn was i Bechod fod,
Ond dal cydwybod union.
Adn 176.

5 Mi gyfeiliornais lawer tro,
A'm traed fy'n llithro 'n fuan;
Ond gan mai Dafad wyf i ti
Duw, dychwel fi i'th Gorlan.
Adn 35.

5 Dod fi yn ffordd d' Orchmynion da,
I rodio, a difyrru
Y Galon, Pen na'r Ddwy-law hyn
Nâd hwy i'th erbyn becnu.

Sa

A L M CXIX. y ddauddegfed ran, ſur cyffredin, *Anadlu ar ol Cyſur a Gwaredigaeth*

Adn 153.

O Arglwydd gwêl, trallodus wy'i
Trugaredd droſwy'i dadleu;
pechu i'th erbyn lawer tro
Nid aeth o'm co' dy ddeddfau.

Adn 139, 156

Gwardd, gwarddy gwradwyddllym a'r llid
Wy'n ofni n d heb achos;
al tynu, mhen a'm Gobaith mâd,
fy ngh'wilydd na'd i'm ddangos.

Adn 122, 135.

Mechnia Arglwydd, drofof fi,
N'ad Feilchion i'm gorthrymmu;
nd gad i'th Was gael gweld (er neb)
Dy Wyneb yn tywynnu.

Adn 82

Wrth edrych pallu mae fy ffŷdd,
A'm Calon fydd yn cwyno,
a bryd 'gwna Duw ei air yn dda
Ac i'm diddana etto?

Adn 132.

Duw edrych ar fy ngofid 'i,
A dangos di 'r Gras hwnnw
g wyt yn arfer roi i'th Blant,
Y Rhai a garant d' Enw.

A L M CXIX. y drydedd Ran ar ddeg Meſur cyffredin. *Ofn Sanctaidd a thynerwch cydwybod.*

Adn 10.

A 'M Calon oll i'th geiſiais di,
Byth n'ad i mi droi herbio
Duw 'r Gras, oddi wrth d' Orchmynion pur
Na ffordd Pechadur droedio.

Adn 11

2 I'm Calon cuddiais dy Air gwir,
I gadw pur Gydwybod;
Ac i'm harfogi tra fwy'i byw
Yn erbyn pob rhyw Bechod.

Adn 63, 35 158.

3 Cydymmaith wyf i'r Seintiau fy,
'N caru ac ofni 'r Arglwydd,
Pan fyddet yn troseddu d' air
Myfi driftair o'i herwydd.

Adn 101, 163.

4 Pan wnel rhai â'th Efengyl gam,
Rwy 'n ofni 'r Amryfyfedd;
Fy Enaid celwydd mae 'n gafáu,
Ond hoffi mae'i 'r Gwirionedd.

Adn 161, 120.

5 Fy nghalon gyda a pharch a gair
Yn gwrando th Air bygwthiol;
A'm cnawd i rhag dy Farnau fynn
A gryn mewn Dychryn duwiol.

Adn 166, 174.

6 Hiraethu a difgwyl 'r wyf o hyd
Duw, am dy lechydwriaeth;
Ac ufuddhau i'th 'w'llys di,
Tra bwyf yn hoffi 'th Gyfraith.

SALM CXIX, y bedwaredd ran a ddeg, *Lleſâd cyſtyddiau a chynhaliaeth dany*

Adn 153, 81, 82.

1 DUW, gwel fy holl ofidiau maith,
A Gwaredgaeth dyro;
Can's am dy lechydwriaeth di
Mae f'enaid i'n ddiffygio.

Adn 71.

2 Etto 'r wy 'n gweld mai da dros ben,
I'm ddwyn dy Wialen dadol;
Pair hon fi 'ddyſgu'th Gyfraith wiw
Ac arnat fyw yn hollol.

by

Adn 50.

5 Hyn yw y Cyſur genny ' ſydd
Pan ddêl o newydd drallod
'Rwy'n darllen d' air 'r rwy'n ufuddhau,
Ac yn caſau fy mhechod.

Adn 92.

4 On' bai fod d'air yn hoffder im'
Pan wyf heb ddim cyſuron ;
Fy Enaid gwan gan ofid chwith
A ſoddai i blith y meirwon.

Adn 75.

Nawr gwn mai Jawn yw'th farnau eſio'd
Er tybio'u bod yn greulon ;
Dy Gerydd llymmaf im', o Dad,
A dardd o'th Gariad ffyddlon.

Adn 75.

6 Cyn profi 'th Wialen di yr awn
Yn fynych jawn ar ddidro
Ond 'n awr 'r wy 'n dyſgu cadw d'air
O'th ffyrdd ni chair fi 'n gwibio.

S A L M CXIX. Y bymthegfed Ran, meſur cyffredin,. *Ymroadau Duwiol.*

Adn 93.

1 O Dduw na bai, dy eiriau di,
I'm meddwl i 'n waſtadol ;
Cawn nerth oddi yno i'm bywhau,
A chyſur clau 'n ſeunyddiol.

Adn 15, 16.

2 Myſyrio yn d' Orchmynion maith,
Sydd telus waith i'm beunydd ;
Byth nid anghofia I, 'th air di goll,
Hwn yw fy holl Lawenydd.

Adn 32.

3 Ffordd dy Orchmynion rhodiaf hi,
Ehenga di fy nghalon ;
A'm Traed o rwymau Pechod tynn
A ſatan Elyn creulon.

Adn 13. 46,

4 Dy Enw mawr a'th Ddeddfau cu,
Fydd imi 'n hy 'ddeclaro,
Pe 'ngwydd Brenhinoedd, traethaf d' a
Am hwn ni wnair fi 'wridio.

Adn 61. 96. 70.

5 Pe codei llu o erlidwyr llym,
I'm ſpeilio o'r hyn y feddaf,
A'r Beilchion glyttio 'u celwydd cloff
Dy Gyfraith hoff a garaf.

Adn 115.

6 Oddi wrthyf ewch, anuwiol Ryw,
Y rhai ſy 'n byw 'n ddrygionus;
Fy Nuw, a'i ffyrdd eu caru wnaf,
Ac ufuddhaf i'w 'wllys.

S A L M CXIX. Yr unfed R
ar bymtheg. Metur cyffredin.
Gweddi am Ras bywiogol.

Y Nglŷn a'r llwch 'r wyf (fel un cla
O Dduw, bywha fy Enaid;
Oddi wrth bob chwant a Gwagedd tro
(Heb Lwgr) heibio 'm llygaid

2 Rho ddylanwadau 'th Ras wrth raid
I beri i'm ddibaid fryſio;
Rhag imi oedi ar fy nhaith,
A'm Traed i ymmaith wyro.

Adn 107.

3 Pan wafgo blin der toſt fi 'lawr,
Mae arna 'i ddifawr eiſiau.
Dy Ras i'm bywiogbau yn llon,
I helpu 'nhrymion oriau.

Adn 156 40.

4 Mae 'th Drugareddau 'n aml iawn
Duw ffyddlawn wyt ti hefyd
Rho im' wrefogeach Zel yn frau
I redeg llwybrau 'r Bywyd.

Adn 159, 40.

5 'R wy 'n hoffi dy Orchmynion (gwel)
A'th Wyneb tawel ſiriol,
Ac etto f' enaid pa mor lla's
Mae 'n mynd heb ras bywiogol.

Adn 93

6 Caru yn well dy 'ſengyl wnaf,
A'th air ni 'nghofiaf mwyach;
Pan ddodo 'm henaid i'n fwy byw,
A'm dwyn at Dduw 'n agoſach.

SALM CXIX. Y rhan ddiweddaf
Meſur hir

Cyſtuddiau wedi eu ſancteiddio; neu, *ddigryfwch yng ngair* Duw.

Adn 67, 59.

BEndithiaf dy Law dirion, Dad,
Mor dda fu 'th Wialen gerydd wiw;
Roes i'm cydwybod Fywioghâd,
Am henaid ddug yn ol at Dduw.

2 Cyn teimlo 'th Wialen 'r oeddwn i,
Yn ynfyd gyfeiliorni mhell:
Collais fy ffordd, o'th adel di,
'N awr hoffi, a chadw 'th air rwy 'n well.

Adn 71,

3 Da imi ddwyn y Iau 'n ddi wad,
Can s Balchder codi fynu a fyn;
Da imi ddwyn Dyrnodiau nhâd,
I ddyſgu 'i ddeddfau 'n well trwy hyn.

Adn 72

4 Gwell genni' Gyfraith d' enau glan,
Na mil o aur nac arian 'chwaith,
Dyd ron fi n fwy i lawenhau,
Na hoil dryſorau 'r Ddaear faith.

Adn 75,

5 Dy Law a wnaeth fy marwol Gnawd,
A'm henaid wnawd gan d' Yſpryd di:
Dyſg im' adnabod d' Enw a'i Glod,
Rhag angau a Phechod achub fi.

adn

Adn 74,

A llawenha pob Dyn a'th gar,
Am it' roi lechyd wriaeth im'
Can's mi obeithiais yn dy Air,
A'th Ras ddewisais o flaen dim.

SALM CXX. Mesur cyffredin.
Achwyniad o Gym'dogion cynhennus, neu,
Ddymuniad duwiol am heddwch.

DUW 'r Cariad, fendigedig Dad,
Gwel di fy ftad ddioddefol;
Pa bryd y caf fi 'm hesmwythau
Oddi wrth Wefusau ffugiol.

2 Fy Nghoelbren doft ei bwrw wnaed,
Ym mhlith Plant Gwaed a 'mratel,
A'u cynnen ddibaid fy 'n byrrhau
Fy 'ngwerthfawr oriau 'm hoedel.

3 O na allwn ffoi, a newid lle,
Dewisfwn drigle unig;
Mewn anial fan i ado 'n ol
Y Pyrth uffernol ffyrnig.

4 Heddwch yw 'r fendith, o na chawn,
Mae 'n hyfryd iawn a thawel;
Ond pan am hedd y foniwyf fi,
Mae 'n hwy 'n cyhoeddi rhyfel.

5 Gwŷn newydd fy 'n eu henaid hwy,
I'w cadw 'n fwy maleifus;
Pa beth a wnair i ddofi 'th rym
O Dafod llym 'fglyfaethus.

6 Pe faethau poethion trwot'ai,
cyfiawnder cai 'i ddymuniad;
Ond maddeu i'm gelyn gwell gen i,
A'i galon doddi â chariad.

SALM CXXI. Mesur hir.
Cadwriaeth dwyfol.

I'R Bryniau coda 'i olwg ffŷdd,
Y bythol fryniau uwch wybren fydd;

yno

Yno mae cymmorth f' enaid byw,
Yno mae 'm hollalluog Dduw ;

1 Byw ydyw ef, dragwyddol JOR,
Fu 'n gwneud y Byd, a thannu 'r Mor;
A llunio 'r Nefoedd a'i holl Lu,
A Gwledydd tywyll angau du.

3 Ein tywys a'n hamddiffyn bydd,
Y boreu mae 'n bendithio 'r dydd ;
A'r hwyr fe werchyd *Iſrael* bach,
Caiff dan ei gyſgod gyſgu 'n iach.

4 *Iſrael* 'fendithiodd Duw 'n ddi wall ;
Heb Bryder codi a gorphwys gall ;
Nid oes na chwſg, na ſyndod ſyth
Ar Lygaid effro 'th Geidwad byth.

5 Ni thery 'r Haul y dydd mo 'th ben,
Ni lygra afiach Loer o'r Nen
Na Ser, dy Wely di na'th gell,
Ni feiddiant daflu drwg mor bell.

6 Pe llidiai uffern, a'r holl fyd,
Cai fynd a dyfod yn ei bryd ;
Yn ddiogel yn yr Arglwydd nef,
Dy oes rhag Maglau ceidw ef.

7 Ni 'th ddrygir gan Yſprydion drwg,
Ac yn dy olaf awr y dwg
Angylion Duw ſy 'n tramwy i'r nef
Dy Enaid 'fynu atto ef.

SALM CXXI. meſur cyffredin.
Cadwedigaeth ddydd a nos

DYrchafu 'ngolwg 'fynu wna'
Mewn Gobaith a diſgwyliad ;
Y Duw a wnaeth y ddae'r a'r nef,
Yw nghymmorth grief yn waſtad.

2 Efe ſy 'n cynnal Traed eu Saint.
Pe llithro wnaent ni chwympant ;
Ei gluſt a glyw y lleſga 'i lef,
A'i Lygaid ef ni hunant.

Ee

3 Fe 'n cynnal pan ſ'om wannaf oll,
A'i Fraich ſy holl alluog;
A gwylio 'n Horiau eſgeulus mae,
Rhag Braw a drygau bradog.

4 Bydd lawen, gorphwys *Iſrael* Duw,
Yr Arglwydd y w dy geidwad;
Ei lygaid ef a'i allu ſydd
Y Nos a'r Dydd i'th warchad.

5 Nid lloſg yr Haul, nid a fiach Lo'r,
A wnant it mo'r niweidiau;
Fe geidw th ben di ganol dydd,
A'r nos fe 'i cudd rhag drygau.

6 'Fe geidw 'th oes a'th Enaid drud,
Ym mhob rhyw enbyd fannau;
Cai fynd a d'od, a diogel fyw
Nes galwo Duw di adre'.

S A L M CXXI. ſel ſalm 148.

1 FY Llygaid codaf i'r nef,
Fy nghymmorth gref yw Duw,
A wnaeth yr Wybren fry,
A'r Ddaear a'i holl ryw:
Duw yw fy Nhwr, i'm ffoi trwy ffŷdd,
A'i Ras ef ſydd, gerllaw yn ſiwr,

2 Ni lithra 'm traed i lawr,
A chwympo i farwol rwyd;
Can's Duw fy Ngheidwad mawr,
A'm cynnal neu fe m cwyd:
Ei Lygaid ef, heb huno maent,
Iſrael ei ſaint, fe 'u gwilia o'r nef,

3 Nid Gwres y dŷdd wna 'ddrwg,
Nac awel hwyr (gwir yw)
Fy lechyd ymaith ddwg
Os gyd a fi bydd Duw;

Ti

Ti Arglwydd ſydd, i'm Haul a llen,
I gadw mhen i nos a dydd:

4 Dy air a roiſt, Duw NAF,
I gadw f' enaid byth;
Ymddiried iti wnaf,
A'm gadw fy anadl chwyth;
Mi â ac mi ddô, caf ddïogel fyw,
Nes galwo Duw, fi 'dre ryw dro,

SASM CXXII. meſur cyffredin.

Myned i'r Eglwys.

FY Nghalon llawenychu wnai
Pan ddwedei rhai 'n garedig,
I *ſeion* awn holl deulu 'r ffydd,
I gadw 'r dydd arbennig.

2 'Rwy 'n caru 'i phyrth a'i phriffordd hŷ
Mae 'r Eglwys wedi harddu
A Gras tel Palas Duw ei hun,
A'i Wyneb ſy yno 'n gwenu.

3 I'w llyſoedd gyd â mawl a chân
Daw 'r llwythau glan cyſannedd:
Mab *Dafydd*, cadw 'i faingc mae 'fo
Yn Farnwr yno 'n eiſtedd.

4 Fe wrendy 'n mawl a'n cwyn ar gaiſ
A thra bo 'i lais effeithiol
Yn barnu 'r drwg oddi with y da,
Cryn, llawenha pob duwiol.

4 O fewn ei chaerau heddwch boed,
Llawenydd doed i'w llenwi;
Pob duwiol fodd a nefol rad
I'r ſawl ſo 'n gwarchad ynthi.

5 Dros *ſeion* mi wedd a o hyd,
Tra chwyth a bywyd genny';
Mae 'm ceraint goreu yno 'n byw
A'm Prynwr, Duw 'n teyrnaſu.

ſalm

SALM CXXII. proper tune.
Mynedi'r Eglwys.

1 MOR llawen ces fy ngwneud,
Glywed y Bobl yn d'weyd
Dewch heddyw i geisio Duw 'n unfryd;
Ie gyd a mawr serch llawn
I *seïon* fryn nesawn,
I dalu 'n haddunedau i gyd.

2 O *seion* happus yw,
Lle 'harddwyd â Gras Duw:
A Muriau nerth amgylchant hon:
Daw 'r llwythau yno 'nghyd,
I 'ddoli Duw i gyd;
A gwrando llais ei Efengyl lon.

3 Mab *Dafydd* (dwysol gainge)
Sefydlodd yno 'i Faingc,
I roddi Gras a Barn yn hon
Gwna 'r seintiau lawenhau,
A dynion drwg driftau
A'r enaid tlawd dan ofni 'n llon.

4 O fewn dy byrth boed hedd,
Llawenydd yr un wedd,
I lonni 'th Weftwyr di a'th hil
Y Dyn sy 'n erlyn cael
It hedd a llwyddiant hael,
Boed ar ei ben fendithion fil.

5 Dracheſn dewedai 'n hy
Boed hedd i'r ſanctaidd dy,
Can's yno trig sy ffryns a'm Tras;
A chan i'm Harglwydd Dduw,
Wneud yno 'i drigfan wiw,
sy enaid byth a'i car trwy Ras.

SALM CXXII metsur cyffredin.
Pledio gyd ag ymoſtyngiad.

DUW, 'r hwn trwy ras ac iawnder sy
Uwch Wybren fry 'n teyrnasu:

dry

Dyrchafwn attat olwg ffydd;
A'n blinder fydd i'n draethu.

2 Fel Gweiſion ſydd yn diſgwyl llaw,
Eu Meiſtraid draw a'u hofni:
Neu forwyn ſo am ufuddhau
I'w Meiſtres a'i bodloni.

3 Am bechod felly teimlo wnawn,
Duw cyſiawn, dy Ddyſgybliaeth;
A diſgwyl 'r ym y grafol bryd
I'th Wialen ſymmyd ymaith.

4 Gwyr llawnion wrth eu bodd ſy 'n byw,
A wawdiant heddyw 'n blinder;
A'th Waith yn oedi trugarhau,
Sydd yn crythau eu balchder.

5 Er Gwawd y beilch, mae 'n gobaith ni
Yn dy doſturi ettto;
Deil hyn ein Hyſpryd fynu 'n fyw,
Na bydd i Dduw 'n gwradwyddo.

SALM CXXIV Meſur cyffredin.
Can ar y pummed o Dachwedd.

1 ONI bai 'r Arglwydd fod o'n Tu,
Gall *Iſrael* felly dd'wedyd:
Pan gododd Gwyr fel cenllif cry'
I yſglyfaethu 'n Bywyd.

2 Y Dyfroedd a'n boddaſent ni,
Gan rym y cenlli' diriaid;
Llyncgaſid ni yn Angau 'n glau,
Y ffrwd cudd aſai 'n henaid.

3 'N awr Canu 'r ym a llawenhau,
Rhag Angau brau diangem,
Aderyn felly tyrr y Rhwyd,
A llon y cwyd e' 'r ade'n.

4 Bendigaid fyth, fo Duw (ein Twr)
Rhwyd yr Adarwr torrodd:

Fe 'n cadwodd rhag y cleddyf llym,
A'n *Bywyd* ymddiffynnodd.

5 Yn Enw Duw mae 'n cymmorth gref,
Hwn a wnaeth Net a Daear:
Ei lygaid ſydd yn gwilio 'n ddwys
I gadw 'i Eglwys hawddgar.

S A L M CXXV. Meſur cyffredin.
Profiad o'r ſaint a'u Diogelwch.

1 DI Yſgog fel Bryn *Sion* ſyth
Na's gellir byth ei ſiglo:
Cadarn fel Craig yw 'r Enaid ſydd,
Ar Dduw trwŷ ffydd yn pwyſo.

2 Nid cyſtal cadwei Bryniau a mur:
Hen *Salem* dir rhag bradau:
A'r bythol Freichiau o Gariad ſy
Yn amgylchynu 'r ſeintiau.

3 Fel ffiangell lem Gorthrymwyr ſy
I'w gyrru at yr Arglwydd:
Duw o'i Drugaredd ſydd er hyn
Yn doſi 'i Cynddeiriogrwydd.

4 Bydd dirion, Arglwydd, i'r rhai ſydd,
A'u ffydd a'u duwiol oſnau
A'u holl Raſuſau 'n proſi 'n llawn,
Mai uniawn eu Calonnau.

5 Ni chaiff cynddaredd trawſion Wyr,
Yn rhy hir waſgu 'r ſeintiau;
Duw *Iſrael* ddeil i fynu i Blant,
Fel na's lleſgânt wrth ddioddeu.

6 Ond os ein digred ſiafaidd oſn
Ffordd uſiern ddoſn a ddewis:
Ein rhan diſgwyliwn gyd a hwy,
Sy 'n pechu 'n fwy rhyfygus.

S A L M CXXVI, meſur cyffredin.
Llawenydd am Dreidigaeth nodedig.

PAN ddarfu i Dduw ddatguddio 'i Rad
A'm troi o'm ſtad druenus:

Fel

Fel un mewn Breuddwyd hoff y bum,
Y Gras oedd ym mor felus.

2 Wrth weld y cyfnewidiad clau
Dy Law pob rhai addefodd:
Fy nhafod innau dorrai mas
A'th ryfedd Ras a ganodd.

3 *Mawr ydyw Gwaith a Gallu'r* JON,
Fy Nghymmydogion d'wedant:
A mawr yw, medd fy nghalon i,
Duw, boed i ti 'r Gogoniant.

4 Yr Arglwydd, ddichon roi o'r Ne',
Oleuni 'n lle tywyllwch,
Troi dafnau o driftwch duwiol prudd
I afonydd o ddiddanwch.

5 Y rhai fy 'n hau mewn triftwch dryd,
Difgwylient hyd gynhauaf:
Cant a ddef fod eu fgubau 'n fawr,
A moli llaw 'r Goruchaf.

6 Er bod yr had mewn llwch yn hir
Eu gobaïth gwir ni thwylla;
Y Gronyn gwerthfawr byth ni chyll
Dwg gras y cynnull ficra,

SALM CXXVII, Mefur hir,
Benditb Duw *ar Drafferth a chyfuron bywyd*

1 O'S Duw ni lwydda oddi fry,
Mae 'n ofer Adeiladu 'r Tŷ:
A'r Ddinas oni cheidw Duw,
I'r ceidwaid wilio hon nid gwiw.

2 Beth, pe cyfodech gyda 'r wawr,
Ac hyd yr hwyr ymboeni 'n fawr
A bwytta 'ch bara 'n brin bob pryd,
I ochel Tlodi yn y byd.

3 Gwaith ofer oll, heb Fendith Duw,
Fe all ein gwneud ni ddedwydd fyw,
Plant hefyd fy fendithion da,
A ffryns, os Duw fel hyn a'u gwna,

Gwynfyd y dyn y denfyn Duw,
Blant ufudd a chyfeillion gwiw.
Pob rhedd fy felus dan y Nef
A gaffer gyd a'i Gariad ef.

S A L M Cxxviii. Meſur cyffredin.
Bendithion teuluaidd.

GWyn fyd y dyn fy 'n ofni Duw,
Mae hwn am fyw 'ddo 'n berffaith
Ei berchi a'i Wefuſau wna,
A'i fywyd hârdda 'i Gyfraith.

2 Rhagluniaeth ddyfal Duw o'r Nen
A geidw th ben yn waſtad:
A'i Fend th dywalit e' 'n ddi fraw,
Ar Waith dy Law a'th alwad.

3 Dy Wraig fydd yn Winwydden lon,
A'th Blant blanhigion hylwydd,
Ynghylch dy fwrdd yn fawr eu bri,
Os dyſgant ofni 'r Arglwydd.

4 Duw, yn dy ddyddiau a gwplâ,
Dy Obaith penna' 'n ddiau;
Ac iti oddi ar *Seion* fryn,
Ei fendith enfyn adre.

5 Hwn yd, w 'r gwynfydedig Ddyn,
A wel ei Dŷ 'n cynhyddu;
Ac Eglwys Dduw 'n adfywio 'i Gwedd
A'r Byd mewn Hedd fe 'i gedy.

S A L M Cxx x Meſur cyffredin.
Erlidwyr yn cael eu coſpi.

1 O'M Ieng ctid dichon *Iſrael* dd weyd
Fy magu wneid mewn dagrau;
Mi a gyſtyddiwyd lawer gwaith,
Dros hirion faith flynyddau.

2 O'm Ie'ngctid dugais eitha llid
Plant ynfyd yr ymryſon;
Mynych rhuthraſant arnaf fi,
Ac etto ni 'm diſeth'ſon.

Eu

3 Eu haradr greulon rhwygei Nghnáwd,
A hirion gwnawd ei chwyſau,
Bob awr y clwyfent fi yn llym;
Heb orphwys ym gofidiau.

4 Duw ar ei faingc a ſorrei 'n wir,
A Llygad cywir craffodd;
Meſurei 'r drwg a wnaethant ym
A'i ſaethau llym gollyngodd.

5 Eu rhyfyg ſynnu 'n ebrwydd wnei,
Pan glywſant ei daranau;
A holl Elynion *ſeion* wiw,
Caent ddychryn i'w Heneidiau.

6 Felly caiff rhai erlidio 'r Saint,
O'r Wybren haint a malldod;
Nes gwywo 'u grym a'u harddwch gwych,
A'u holl gyd fredych ddarfod.

7 Beth, er i'nt dyfu ſynu 'n ſawr,
Dim Gwraidd i lawr ni feddant,
Yn Angau ac anobaith prudd,
Y derfydd eu gogoniant.

8 Fel ŷd ar bennau tai y ſydd,
I hwn ni bydd cynhaua;
Medelwr byth ni leinw 'i Law,
Na neb a ddaw a'i rhwyma.

Fe dardd a gwywa yn y fan;
Ymdeithydd pan ddel heibio
Ni thry at hwn mo'i olwg wiw;
Na d'wedyd, Duw, bendigo.

SALM CXXX. Meſur cyffredin
Gras maddeuol.

1 O Ddyfnder Ing a thrallod maith,
Ar fin anobaith yno;
I gelfio 'th Ras anfonais lef,
Gnddfannau i'r Nef i'th gyffro.

2 Duw mawr, 'tai 'th lygad llym maſ di,
A'th Law ſy 'n ddi bartiol,
Yn craffu a dial ar bob bai;
Pa Gnawd a ſafai 'n hollol:

3 Ond mae maddeuant gyd a'm Duw,
Am ddrwg o bob rhyw raddau;
I'n tynnu attat ti, o Dâd,
Dy Fab a'i Wa'd a'n prynei.

4 Duw, am yr lechydwriaeth dau,
Yn ddyfal mae 'm diſgwyliad;
Gwahoddwyd f' Enaid gan dy air,
Wrth d' Orſedd cair fi 'n gwarchad.

5 Fel ceidwaid ſydd yn gwilio 'r nos,
Yn aros am y boreu;
Gan edrych a hiraethu 'n fawr,
Nes gwel'd y Wawr yn oleu.

6 Diſgwyl mae f' Enaid fel hwynt hwŷ,
A llawer mwy am danâd;
A dechreu gwawr dy Wyneb fydd,
Eglurach dydd ei dorriad.

7 Diſgwylied *Iſräel* bob tro,
Wrth Dduw, gan geiſio 'i Wyneb;
Can's cyfiawn a daionus iawn,
Yw ef, a llawn tiriondeb.

8 Wrth Orſedd Duw cawn ein rhyddhau,
O Bechod a'i Gaethiwed;
Ei Fab, Gwaredwr cyflawn yw,
Caiff *Iſrael* Duw eu gwared.

S A L M CXXX. Meſur hir.
Gras maddeuol.

1 O Ddyfnder trallod codais lef,
Hyd attat ti, fy Nuw, i'r Nef;
Yn llym os creffi ar bob bai,
Nid oes un Cnawd o'th flaen a ſai.

Ond

2 Ond ti a godaiſt Orſedd Gras,
I roi o hon bardynau i ma's;
I Bechaduriaid gael neſau,
I'th geiſio, 'th garu, a'th fwynhau.

3 Fel teithwyr wedi 'r nos a fydd,
Mewn hiraeth mawr am weld y dydd,
Mae f' Enaid wrth dy Borth yn wedd,
Am weld dy Wyneb, teimlo 'th Medd.

4 Rhois yn dy Air fy ngoglud maith,
A'm Gobaith ni bu 'n ofer chwaith;
Eneidiau blin, at f' Arglwydd dewch,
Ac eſmwythâd o'ch Blinder cewch.

5 Mawr yw ei Ras a'i Gariad rhad,
Trwy 'i Fab a'n prynodd ni a'i Wa'd,
Mae 'n troi ein traed o'r llwybrau gau,
A maddeu 'n Pechod oll a'n Bai.

SALM CXXXI. Meſur cyffredin.
Goſtyngeiddrwydd ac ymoſtyngiad.

OES chwant dyrchafiad Arglwydd gwel?
O'm mewn yn ddirgel, chwilia:
Neu ydwy 'n chwareu 'r balch-ddyn drwg
I'th olwg mi appelia?

2 Par imi fod o iſel fryd,
A mwyn o hyd f' ymddugiad;
I'th 'Wllys Dad, yn fodlon iawn,
Fel Plentyn, diſtaw 'n waſtad.

3 Yr Enaid araf iſel fryd,
Wobrwyir hyd fodlonrwydd;
Rhoed Saint mewn trallod hyder llawn,
Ar Griſt eu ffyddlawn Arglwydd.

SALM CXXXII. 5 13. 18.
Meſur hir. *Wrth ſefydlu Eglwys*: neu, *ordeinio Gweinidog.*

1 B'LE 'r awn i geiſio ac i gael,
Preſwylfa ddiwael i'r Duw mad;

Lle

Lle addas i'r tragwyddol JON:
I fyw mhlith Meibion Cig a Gwa'd.

2 Duw *Jacob*, dewis wnaeth cyn hyn,
Ar *Seion* fryn Orphwysfa wiw;
Yn *Seion* trigo 'n waſtad mynn,
Preſennol yn ei Eglwys yw.

3 Yn hon goſodaf Orſedd Gras
Medd Duw, a'm Teyrnas fyth a gair;
Fy Nerth a'm Cariad eglurhaf,
A'm Bendith rhoddaf gyd a 'm Gair.

4 Cwrdd yma a'r tlawd newynog wnaf,
I'w Henaid rhoddaf fara byw;
'Sawl a ddiſgwiliant wrth ty Mhorth,
Cant felus ymborth, meddai Duw;

5 Mewn Gwiſgoedd Gras a gwregis gwir,
F' Offeiriad pur diſgleirio wnan,
Nid *Aaron* yn ei Drwſiad gwych
Dros Dduw fu 'n edrych gynt mor lân

6 Bloeddio a chanu caiff fy ſaint,
Gan gymmaint eu llawenydd llon;
A *Seion* gorfoleddu wna,
Mab *Dafydd* a deyrnaſa 'n hon.

7 I ddal i fynu 'i Enw mawr,
Had dirfawr yma i'r *Jeſu* 'roir;
Blagura 'r Goron ar ei Ben,
A Gwarth [fel llen] ei Gâs a doir

SALM CXXXII. 4, 5, 7, 8, 15——17
Meſur cyffredin, *Seſydlu Eglwys.*

1 DIM Cwſg na Hûn i'w Olwg brudd
Ni roddai *Dafydd* dduwiol:
Nes cael dan Wybren (gyfle gwiw)
Preſwylfa i'r Duw tragwyddol,

2 Ei Enw 'n *Seion* dododd Duw,
A'i Arch ddaeth i'w ſetydlu;

A'i

A'r Genedl yno ddoi dair gwaith,
Bob blwyddyn faith i 'ddoli.

3 Ond 'n nawr nid rhaid i ni roi tro
Cyn belled oddi Cartre',
Lle 'ymgafglo 'r Saint i 'ddoli Duw,
Tŷ 'r Arglwydd yw 'r fath gyflet

Gorphwyfiad,

4 O cyfod Frenhin Gras nefâ,
Tyr'd i th Orphwysfa i drigo;
Dy Eglwys hon fy 'n difgwyl, gwel,
Ei harddel a'i bendithio.

5 Tyr'd yma a'th Lîaws hardd i gyd,
Dy air a'th Yfpryd bywiol,
'R hyn oedd yr Arch yn gynnwys gynt
Nid oeddynt mor rhagorol.

6 Duw, derbyn addunedau dwys,
A Mawl dy Eglwys yma;
Bendithia 'th Dŷ a bwyd di ball,
A'th dlawd a diwall Fara.

7 Mab *Dafydd* yma, Eneiniog Duw,
Boed gantho 'n wiw dywynnu;
Cyfiawnder, Cariad, Gras a Nerth,
I'w Lŷs fo 'n prydferth weini.

8 Hîr dalied yma Faingc ei Râs,
Boed ar ei Deyrnas gynnydd:
A Pharch i'w Goron ef a roir;
A'i Gâs a doir a ch'wilydd.

SALM *CXXXIII*, Mefur cyffredin,
Cariad Brawdol

1 WELE, fath olwg hyfryd iawn
Yw Brodyr mewn Cyttundeb:
Sydd a'u Calonnau 'n uno 'n bur,
Mewn Rhwymau gwir dduwioldeb.

2 Pan ddelo Cariad *Criſt* i lawr,
Yn ffrydiau mawr i'w llonni;

A nefol Heddwch i ddwfrhau
Pob Enaid, a'u gwaſgodi.

4 Mae fel yr Olew peraidd drud,
A roddyd ar ben *Aaron*,
Hyd at ei Draed diferu 'r oedd
Nes gwlychu 'i Wiſgoedd gwychion.

4 Mae 'n hyfryd fel Gwlith bore ddydd,
A ſyrth ar fynydd *Seion* ;
Lle dengys Duw 'i Ogoniant glan,
A'i Ras 'ddihidla 'n dirion.

S A L M Cxxxii. Meſur cyffredin. *Cymmundeb y* Saint : neu, *Gariad ac addoliad mewn teulu.*

1 O Meibion heddwch gwyn eu byd,
Sydd o unfryd a gobaith ;
Am foddio a Gwaſ'naethu Duw,
Macnt ym mhob rhyw Orchwylwaith.

2 Gwyn fyd y Duwiol Dŷ lle bo
Zêl yntho a chyttundeb ;
Ev moliant a'u Gweddiau 'nghyd,
Wna melus gyd Gymmundeb.

3 Fel pan 'roed gynt yr Ennaint llon,
A'r Goryn *Aaron* 'ſteiriad ;
Nes rhedodd dros ei Wiſgoedd e',
A llanw 'r lle a'i 'rogliad.

4 Fel hyn, ar fryniau 'r nefoedd wen
Y Saint uchben 'fendithir ;
Llawenydd yno ſy ſel Gwlith,
A chariad byth anadlir.

S A L M Cxxxiv. Meſur cyffredin. *Duwiolder beynyddiol a noſweithiol.*

1 CHwi ſy 'n gwa'ſnaethu brenhin Ne,
I'w ſanctaidd le ymgeſglwch ;

Rhowch

Rhowch ei rinweddau ef i ma's,
A'i ryfedd Ras bendithiwch.

2 Codwch eich dwylaw gyda 'r dydd,
A'ch Henaid prudd i fynu;
Codwch eich Meddwl yn y Nos,
Mae achos i'w foliannu.

3 A Gras, Duw *ſeion* ſy 'n bywhau
A llawenhau 'n hyſprydoedd;
Y Duw ſy 'n tannu 'r Nefoedd fry,
A llywodraethu 'r Moroedd.

SALM CXXXV. Meſur hir.
Y rhan gyntaf, Adn 1. 4, 14, 19--21.
Yr Eglwys yw Ty a goſal Duw.

1 CLodforwch Enw 'r Arglwydd glan,
Dewch i'w Gynteddau ef a chan:
Chwi Saint ſy 'n perthyn oll i'w dŷ,
Neu wrth ei Borth yn gwarchad ſy.

2 Molwch yr Arglwydd, can's da yw,
Melus yw moli 'i Enw gwiw;
Iſrael ei etholedig fu,
A'i Eglwys byth mae 'n garu 'n gu.

3 Yr Arglwydd 'farna 'i Saint ei hun,
Fel Carediglon mae'n ei trin:
A phan y clywo 'u toſtur gwyn,
Drwg gantho 'r gofyd maent yn ddwyn

4 Bob Oes fe eglura ei enw a'i rym,
Tyrr Wialen y gorthrymmwr llym;
I'w Weiſion myn orphwyſdra i fyw,
Dengys mai Holl-luog yw.

5 Chychwi ſy 'n caru 'r Arglwydd Nef,
Bobl ac athrawon molwch ef,
Ym mhlith ei Saint erioed mae Duw,
Ei Eglwys, ei *Gaerſalem* yw.

Salm

S A L M CXXXV. Yr ail ran
Meſur hir. Adn 5--12.
Gweithredoedd Creadigaeth, Rhagluniaeth, Ymwared Iſrael a Dinyſtr geiynion.

1 EIN Harglwydd, mawr a Goruwch yw
Pwerau a Thronau o bob rhyw;
Fe wna beth bynna 'fynno ef,
Mewn Daear, Uffern, Mor a'r Nef.

2 Wrth ei Orchymmyn cyfyd Tarth,
Daw Mellt a Th'ranau ym mhob parth,
Fe ddwg y Gwynt, fe dywallt Glaw,
A Thymheſtl o i Dryſorau 'ddaw.

3 Fe yrrodd erchyll Nodau 'n wir,
Trwy 'r *Aipht* a'i gwrthryſelgar dir;
Pan gwympodd trwy Law ddial Duw,
Ei blaen-ffrwyth, Dŷn, a 'Nifail byw.

4 Cenhedloedd, a Brenhinoedd mawr,
Er cryſed o'ent, fe ,u torrei 'lawr;
Rhoi eu holl Wlad i *Iſrael* wnaeth,
Heb fod i *Pharao* mwy yn gaeth.

5 'R un yw ei Ras a'i allu ef,
I 'n gwaſgu rhag llu Uffern gref;
Ac i feddiannu 'r Nef fe 'n dŵg,
O 'r hon y trowd Angylion drŵg.

S A L M Cxxxvi. ſel CxLviii.
Rhyfeddodau Duw yn y Gread gaeth, Rhagluniaeth, Gwaredigaeth Iſrael, a Iechydwriaeth ei Bobl.

1 ROWCH Glod i'r uchel Dduw,
JOR Nef a Daear lâs;
Brenhin Brenhinoedd yw,
Molianned pawb ei Ràs
Yr un fyth yw, ei Nerth a'i Räs,
Boed Mawl parhaus i Enw ein Luw,

2 Mor rymmus yw ei Law,
Pa bethu mawr 'wnaeth ef?

Y Ddaer a'r moroedd maith,
A thanpu wnaeth y Nef,
Trugaredd Duw *a bery byth,*
A'i Air dilyth ſafadwy yw.

3 Mor ddoeth y gwnaeth e' 'r Haul,
I oleuo 'r dydd fe 'i rho's,
Y Lloer a'r Sêr yn ail,
I lonni 'r dywyll Nôs;
Yr un fyth yw. &c.

4 Fe drawodd hynaf had,
Sef Blodau 'r *Aipht* i lawr;
Ac *Iſrael* ddug o'u Gwlad,
Gyd a Gorfoledd mawr;
Trugaredd Duw *&c.*

5 A'i Wïalen hollti wnaeth,
Y Môr côch yn ddwy Ran;
A'i bobl ei hun a ddaeth
Yn droed-ſych trwyddo i'r lan,
Yr un fyth yw &c.

6 Ond *Pharao* greulon gry'
Fe 'i boddodd ef a'i Wyr:
A dugodd *Iſrael* Lu,
Yn iach trwy 'r anial dir:
Trugaredd Duw. *&c.*

Gorphwyſiad.

7 Brenhinoedd *Canaan* Wlad,
A'i Law ſe 'u cwympei lawr;
A'i Weiſion 'gadd mwynhad,
O'u gwlad a'u meddiant mawr;
Yr un fyth yw. &c.

8 Fe 'n canfu 'n mynd ar goll
Trwy bechod oll i gyd;
O'i Ras toſturio wnaeth
Wrth gyflwr caeth y Byd,
Trugaredd Duw. *&c.*

9 Anfonei Fab ei hun,
I'n gwared ni o'n gwae:

Rhag *ſatan*, Pechod blin,
Ac Uffern achub mae:
Yr un ſyth yw, &c.

10 Rhowch ddiolch iddo 'n awr,
Duw, Brenhin mawr y Nef:
A chaned Daear faith:
Ei Waith a'i Foliant ef:
Trugarɔdd Duw a bery byth,
A'i air dilyth ſafadwy yw.

S A L M CXXXVIII. Meſur hir.
Gras yn adnewyddu ac yn amddiffyn.

O ddyſnder Calon ar fy nghan,
Mi a glodforaf f'e Arglwydd glan:
Angylion Duw a glyw fy llef,
Ac unant i'w foliannu ef:

2 Angylion gwilwyr d'e Eglwys lan
Gweld Fy nifriſwch ynthi wnan';
Pan fwy 'n addoli a golwg ffydd
Tu a'th *D*eml yn y Neſoedd ſydd.

3 Am dy *D*rugaredd, fy Nuw JO-N,
A rhyfeddodau 'th Air caf ſon:
*D*y Waith i gyd ni ddyd i ma's
Gymmaint o'th Fawredd di a'th Ras.

4 At Dduw, pan gododd blinder caeth,
*D*yrchefais Lef, a'm gwrando wnaeth:
Goſtyngei f'e ofnau yn y Fan,
Rhoes gryfder trwy 'm holl Enaid gwan.

5 Teyrnaſu 'n uchel mae *D*uw 'r Nef,
Y Balch a'r mawr ni pharcha ef:
Ond diſgyn mae o'i Faingc i'r Byd,
I 'mweld a'r tlodion iſel fryd.

6 Ynghanol maglau fil, heb fraw,
Fy nghadw a'm cynnal mae dy Law,
Adfywio f'e Enaid lleſg mae 'th Air
A'm ffydd ddiffygiol a gryfhair.

Os dechreu Gras, Gras a gwplâ
Rhag Poen a Phechod achub wna
Doethineb pen ymrwymo i'r gwaith
Trugaredd byth ni's gedy 'chwaith.

S A L M Cxxxix. Mesur hir.
Duw yn gweled y cwbl.

1 DUW, chwiliaist, ac a'm gwelaist trwy
I'th olwg, noeth ac amlwg wy 'i:
Fy nghodiad a'm Gorweddfa 'i lawr,
A'm Calon wyddost bob yr awr.

2 Cyn gwybod fy Meddyliau 'm hun,
Gwybodus ynt i'm Duw bob un;
'Fe wyr y peth wy 'n feddwl dd'weyd,
Cyn i fy 'madrodd gael ei wneud.

3 Dy Allu mawr o'm hamgylch sy'
Dy Law wy 'n weled o bob tû;
Yn neffro, 'nghwsg, draw ac yn nhre,
Mae Duw 'n i' amgylchu ym mhob lle.

4 O rŷfedd fawr Wybodaeth Duw,
Mor ehang ac mor uchel yw;
Fy Enaid a'i Galluoedd oll,
A a 'n yr Olwg faith ar goll.

5 *Meddyliau o'r fath a'm llanwo o hyd,*
Ym mha le bynna bwy 'n y Byd;
Ac na ryfyged f' Enaid gwan
Fyth bechu, can's mae Duw *yn y fann.*
Gorphwysiad.

6 Anffyddlon ffals, pe tyfwn i,
A gadel dy Wasanaeth di;
B'le gallwn ffoi, o'th wydd, fy Nuw,
Neu rhag dy Lid ofnadwy yw.

7 Pe Hedeg fynu i'r Nef y wnawn,
Wyt yno mewn Goleuni llawn:
Ped awn i Uffern yno mae,
Y Diafol, a Dialau a Gwae.

8 Pe cawn Adenydd boreu Wawr,
A ffoi tu hwnt i'r Cenfor mawr;
Dy Law a'i yno 'n gynt mi wn,
A daliei y fföadur hwn.

9 Pe profwn etto o'th Olwg, ffoi,
Tan gyfgod llenni 'r Nos i'm droi;
Un poft o'th Lewyrch yn ddi-ludd
Ennynei dywyll Nos yn Ddydd.

10 Ni all Cwrtenni 'r Nos, na dim,
Orchuddio rhag dy Lygad llym;
Dy Law a ddeil d' Elynion cudd,
Yng nghanol Nos fel canol Dydd.

11 Y tywyll Nos a'r goleu Ddydd,
Duw mawr, i ti 'r un ffynyd fydd;
Nid Angau a gudd 'r hyn welo Duw,
Ac Uffern, noeth i'w Olwg yw.

12 *Meddyliau e'r fath a'm llanwo o hyd*
Yn mhs le bynna bwy 'n y Byd;
Ac na ryfyged fy Enaid gwan
Fyth bechu, can's mae Duw *'n y fan.*

S A L M Cxxxix. Yr ail Ran.
Mefur hir. *Rhyfeddol ffurfiad Dyn.*

1 O 'TH Law y daethym i, fy Nuw,
Fy mhabell hon manylwaith yw;
Ofnadwy ynnof yw dy Waith:
Mae 'n dangos dy Gywreinrwydd maith.

2 Fy Aelodau gwelaift hwy bob un;
Pan oeddynt mewn anelwig Lun;
A'u tyfiant hwy bob Dydd drachefn,
I'th Lyfr 'r oedd eu dull a'u trefn.

3 Ac i amlygu 'i Enw 'i hun,
Duw mawr Argraphodd arna 'i Lun;
A chyd-gyfyllodd ar ryw Bryd,
Y Meddwl a'r Aelodau 'nghyd.

Yn

4 Yna dechreuodd bob yn un,
Feddyliau ac Anwydau 'r Dŷn,
Duw mawr, dwyn clod parhaus i ti
Mae ein babanaidd natur ni.

Gorphwyſiad.

5 Duw, er pan ddaethum fynu o hyd,
Yn hŷn mewn Oedran yn y byd,
Meddyliau 'th Gariad im' ſy fwy,
Nag all un rhif ei cyfrif hwy.

6 Haws cael y Mor dan feſur caeth,
A rhifo 'r tywod ar y traeth,
Nag i'm meddyliau chwilio ' ma's,
Anneirif ryfeddodau 'th Ras.

7 Seliedig ar ſy Nghalon yn',
A'r rhai'n wy 'n rhoi i'm Llygaïd hûn,
A phan ddihunwyf ar bob tro
Mae Duw a'i Gariad ar ſy ngho'.

S A L M Cxxxix. Y drydedd ran, Meſur hir. *Cyffes o ddi ragrithrwydd a Phroſiad o Ras*; neu, *Dduw yn chwilio yr Galon.*

1 DUW, pan droſedder d' 'wyllys pur
Gan ddynion drwg 'r wy 'n teimlo (cur,
A Gofid prudd os fi a glyw,
Hwy 'n ofer arfer Enw 'm Duw.

2 On'd yw fy Enaid yn caſau,
Plant malais a dichellgar rai
Gwrth'nebwyr Duw a'i ddeddfau glan,
Gelynion genn'i cyfri can'.

3 Fy Enaid oll, Duw, chwilia di,
Er na's cynudda Nghalon fi,
O rodio mewn dim llwybrau gau
A'th Lygad, Arglwydd, prawf fi 'n glau.

4 Oes drwg yn llechu dan fy mron,
Neu Bechod na's gwn i yn hon;

O trof fi pan fwy 'n mynd o'th Dîr
Ac arwain i'th ffordd berffaith bur.

S A L M Cxxxix. Meſur cyffredin.

Duw ym mhob lle.

1 FY ffyrdd ſydd hyſbys oll i'm Duw,
Gwaith ofer yw i'm Henaid,
Amcanu ffoi, neu 'mguddio 'n gel
Mewn lle na's gwel dy lygaid.

2 Dy olwg faith amgylchu wna,
Fy nghodiad a'm Gorweddfa;
Fy Rhodiad cyhoedd, a'm ffyrdd cudd
A'm Calon ſydd ddirgela.

3 Agored yw 'm meddyliau i'r JON,
Cyn cael eu ffurfio 'n gwbwl;
A chyn i'm draethu 'r Gair, heb feth
Fe wyr y peth wy 'n feddwl.

4 O ryfedd ſawr Wybodaeth bur!
P' le gall Creadur lechu?
O ſewn i gylch dy Freichiau 'r wy:
Bob tu maen' hwy 'n fe amgylchu.

5 Ac felly boed dy Ras, bob cam
O'm cylch fel amddiffynfa;
I gadw fe Enaid rhag pob Brad,
Yngharîad y Gorucha'.

Gorphwyſiad.

6 P' le gall Eneidiau euog gwael,
O Arglwydd, gael dihangfa?
Yn Uffern mae 'th ofnadwy Dân,
A'r Nef yw 'th lan Orſeddfa.

7 Pe mogwn i fe anadl byw,
Rhag llid fy Nuw 'ddiengu;
Pyrth Angau dryllit hwy a'th Lef,
A'r Bedd, rhoi ef fi 'fynu.

8 Pe cawn Adenydd Boreu Wawr
A fioi tu draw 'r Gorllewyn;

D

Dy Law er imi fynd ar ffo,
A'm daliai yno wedi'yn.

9 Pe tynnu wnawn Gwrtenni 'r nos
Yn Orchudd dros fy mhechod;
Dy Lygaid fflamllyd yno doent,
Yn olau troent eu cyſgod.

10 Canol y Nos a chanol Dydd,
Y ddau it fydd un ffynyd;
Byth na chyffrowf dy ddigter llym,
Rhag hwn 'd oes dim diengyd.

SALM CXLI. Adn 2, 3, 4, 5.
Meſur hir. *Gwiliadwriaeth a cherydd brawdol* Salm y Boreu, neu Brydnawn.

DUW, derbyn f' addunedau prudd,
Fel Arogl-darth y Boreu Ddydd;
A'm Gweddi doed y Nos, Duw Ner,
O'th flaen fel hwyrol Aberth per.

2 Duw cadw Nhafod rhag pob twyll,
A Geiriau ſegur a di-bwyll;
A na'd i'm Traed fyth ſengi 'r hyd,
Gau Lwybrau Dynion drwg y Byd.

3 Pan bechwyf, boed i'r Cyfiawn cu,
Mewn Cariad fy ngheryddu 'n hy;
Fel Olew bydd eu tirion ſen,
Ni thyr hi byth ond llonni mhen.

4 Pan welwyf hwy mewn Ing a Gwae,
Mi leſa ar Ddaw am eu rhyddhau;
Dangoſaf trwy 'ngweddiau faint,
Yw 'nghariad brawdol i i'r Saint.

SALM CXLII. Meſur cyffredin.
Duw yw Gobaith y di barth.

1 FY mlinder traethais. ar ryw dro,
Wrth Dduw, gan geiſio cyſur,
Gerbron ei Fainge yn daer fy nghri,
Tywelltais i fy nolur.

Gofid

2 Gofidiau aethant dros fy Mron,
Deehreuei 'nghalon ddryllio ;
Duw edwyn fy holl Drallod i,
A'r ffordd wyf ynthi 'n rhodio.

3 Edrychais draw o bob tu im'
Am help, d oedd dim yn dyfod ;
Oddi wrthyf ffryns a Dieithriaid, troent,
Fel un nad oe'nt yn nabod.

4 Yna yn uwch y codais lef,
A'm nawdd o'r Nef y gelwais,
Pan drengwyf, Arglwydd, ti yw 'm Rhan
Bydd yma 'n noddfa im' d'wedais,

5 Yn iſel iawn y ces fy nwyn,
Duw gwrando Gwyn anghenog ;
Pari 'm Gelynion wybod oll,
Mai 'm ffrynd yw 'r Hollalluog.

6 O'm Carchar triſt rhyddha fi 'n awr,
A'th Enw mawr ga'i foli ;
A'r Saint cydſymio wnant a mi,
Dy Gariad di gyhoeddi.

S A L M CXLIII. Meſur hir.

Achwyniad o ſlinderau trymion mewn meddwl a Chorph.

FY Marnwr pur, a'm grafol Dduw,
Ar led pan dannwy' 'Nwylaw, clyw,
Ac erfyn Nawdd dy Râs a'th rym,
Datguddia dy Drugaredd ym.

2 Na'd Farn i'm herbyn i dy Was,
Can's wele 'r wyf yn Pledio 'th Ras ;
Os wrth Gyfiawnder barnu wnei,
Di euog undyn byw ni chei.

3 Duw, edrych lawr, a gwel yn fwyn,
Y mawr ofidiau wyf yn ddwyn ;
Dygwyd fy oes i'r llwch un wedd,
Ag un ys talm a rowd mewn bedd :

'R

4 'R wy 'n trigo mewn tywyllwch prudd,
Fy nghalon ynno i'n ddiffrwyth ſydd;
Myſyrio 'r wyſ a chwilio i ma's
Hen ryſeddodau gynt o'th Ras.

5 Oddi yno caſ ryw gyſur gwan,
I ddal fy Enaid lleſg i'r lan:
At Dduw y lledaf fy nwy law,
'N ſychedig fel tir cras am wlaw.

6 Am danat mae fy Llef a'm Cwyn,
Pa bryd y gwela' i d' Wyneb mwyn?
A gaf fi' ngadel tra bo chwyth,
A guddia Duw ei Gariad byth?

7 Fy Nuw, os oedi roi 'mi Hêdd,
Dy ſâl Garcharor ſawdd i'r Bêdd;
Lleſg yw fy Nghalon, Duw, o'th Ras
Rho help ar frŷs cyn trengo 'th Was.

8 Y Nos o'm Dagrau ſydd yn dyſt,
O'm Blinder trwm a'm hofnau triſt;
Dy Lais y borau, O! na chlywn,
Fe lammei f' Enaid bach o'm mewn.

9 Mae Ngobaith ynnot, eoda' i 'm llêſ,
A'm trom Uchenaid ſynu i'r Nêf;
Dy ddiſgwyl 'r wyf ar hŷd y dŷdd,
Gan dreulio ymaith f' oriau 'n brudd.

10 Torr Rwymau Nhraed, a dangos di,
Yr uniawn ffordd, a rhodiaf hi;
Os daw o'm cylch elynol Gryw
Dihanga i 'mgadw at fy Nuw.

11 Dyſg imi wneud dy 'Wllys pur,
A thywys fi i'th nefol dîr;
Yſpryd dy Gariad tirion mwyn
Fo i th Gynteddau fry 'n fy nwyn.

12 A'm Henaid ni chaiff gwyno 'n hwy,
Y Temtiŵr rhua 'n ofer mwy,
A'r Cnawd oedd gynt fy ngelyn ſyth
Ni ſina mwy mo 'm Hyſpryd byth.

Salm

SALM CXLIV. Mesur cyffredin.
Buddugoliaeth yn y Rhyfel yſprydol.

BENDIGAID fyth fo 'r Arglwydd Dduw,
Fy Ngheidwad byw galluog;
Ei Yſpryd enfyn gyd â 'i air,
I'r Maes fe 'm gwnair yn arfog.

2 Pan fyddo Pechod elyn cry
Ac Uffern lu 'n cyd godi
Fy nyſgu mae i'r nefol Gâd,
A bydd yn Geidwad imi.

3 Ffrynd yw a Chynhorthwywr clau,
Sydd yn cryſhau fy methiant;
Rhydd imi 'r Fyddugoliaeth gref,
Caiff yntef y Gogoniant.

SALM CXLIV. Adn, 3 4, 5 6.
Yr ail Rann, Mesur cyffredin.
Gwagedd Dŷn, ac Ymoſtyngiad Duw.

DUW, beth yw dŷn ddŷn egwan tlawd
Yr hwn a gawd o'r ddaeren?
Ei Oes fydd Gyfgod gwag (o'r trŵch)
Yn bryſio i'r Llŵch dracheſen.

2 O beth yw marwol egwan ddŷn?
Nac un dŷn o'i Hiogaeth?
I Dduw o fa'u i mweld ag e'
A Gras a lechydwriaeth?

3 Y Duw fy 'n ſaethu 'i Fellt i lawr,
A'r Nêf mae 'n mawr gynhyrfu?
A ch ŷn pob Bryn pan lidio 'i Wêdd,
E'i Gariad rhyfedd ydy'!

SALM CXLIV. Adn 12——15
Y drydedd Ran, Mesur cyffredin
Gras uchlaw Golud: neu, *'r Gen hedl ddedwydd*

DEdwyddol yw y Ddinas hon,
Lle mae ei Meibion grymmus,

megis

Megis Colofnau cedyrn ſy,
O am gylch i Frenhinllys.

2 A'i Merched diſglair o bob gradd,
Fel Cerrig nadd o gwmpas:
O ran eu Tegwch a phob Dawn.
Yn harddwch llawn i'r Deyrnas.

3 Dedwydd yw 'r Wlad lle yr amlhâ
Ei Defaid, Dâ, a'i Llafur;
A'i Gwyr yn ddïogel yma a thraw,
Heb ofn na braw yſpeilwyr.

4 Dedwydd yw 'r Genhedl felly ſydd,
Ond mil mwy dedwydd ydynt
Sawl y rhydd Duw ei hun a'i Ras,
A'i fwyn Gymdeithias iddynt.

SALM CXLV. Y Rhan gyntaf Meſur cyffredin. Adn 1-7 11-13.
Mawredd Duw.

BEendithiaf d' Enw tra fwy' byw,
Fy Mrenhin Duw y Cariad;
A'r un gwaith hoff tydd genn' i o hyd,
Mewn Nefol fyd yn waſtad.

2 Mawr ydyw 'r JON, a'i nerth ſy fawr
A chlodfawr fo 'r Goruchaf:
Dy Barch a'th fawredd rhof i ma's,
A gwaith dy Ras adroddaf.

3 Fy Nhafod moli 'th Ras a wna,
A llawenha 'm gwefuſau:
A'r Saint a glyw fy Nuwiol Gân,
Cyd leiſio wnan' a minnau.

4 Dyſg Tadau 'th Enw i Feibion fyrdd,
A'r Plant dy ffyrdd a ddyſgant,
Cyhoeddi 'th Ras wna 'r oes ſy 'n d'od,
A Phobl dy Glod a ſeiniant.

5 Dy Ogoneddus oeſol Waith:
Trwy 'r Ddaear faith byſpyſir;

Dy

Dy Nefol *Deyrnas* a'th Fraich gre',
Ym mhob rhyw le eglurir.

6 *Dy* Law rheoli 'r Byd a wna,
Ond Cariad rwyma 'r Seintiau :
A'th fythol Deyrnas faif o hyd,
Er fymmyd o'r Mynyddau,

S A L M CXLV, Adn 7 &c.
Yr ail Ran Meſur cyffredin.
daioni Duw

MElus yw cof o'th *Ras* a'i rîn,
Fy Nuw, fy Mrenhin Nefol
*Dat*ganed Oes wrth Oes yn ber,
Dy bur Gyfiawnder dwyfol.

2 Yr uchel Ddduw nid attal ef
Mo'i dda i'r Nef yn unig :
I bawb o'r Byd haelionus yw,
Fe leinw pob rhyw ddiffig.

3 Duw. gennyt mae 'th Gre'duriaid gwael
Yn diſgwyl cael eu porthi ;
Dy Law ſy 'n darpar iddynt fwyd,
A'u genau wyd yn lenwi.

4 Mor fwyn yw 'th doſturiaethau, NAF,
A'th Lid mor araf cyffry !
Ond Gair o Gyſur y rr e' 'n glau
I'r Enaid mae e' 'n garu.

5 Cre'duriaid a'u holl ryw ſy 'n bod,
Ei nerth a'i Glod cyhoeddant ;
Ond Saint ſy 'n profi 'i Ras o'r Nef,
Ei Enw ef bendithiant.

S A L M CXLV.
Y drydedd Ran. Meſur cyffredin.
Trugaredd i Ddioddefwyr, neu, *Dduw, yn gwrando Gweddi.*

BOed i bob Tafod draethu 'n rhwydd,
Daioni 'r Arglwydd tirion :

ſalm

i Law ſy 'n cynnal y rhai gwan,
A'u codi pan y ſyrthion'.

Pan waſgo gofid Enaid gwan,
Neu 'r gwirion dan orthrymder
hyw dreiſiwr toſt, myn Duw ei hun
I'r cyfrywfun Eſmwythder.

Duw, cynnal mae ein dyddiau hen,
A'n harwe'n yn ein le'n&yd;
i ffyrod ſy gyfiawn oll a phur,
A'i Eiriau, gwir ynt heſyd.

Blinderau 'i Saint a edwyn ef,
A gwrendy 'u llef heb aros;
wneud eu dymuniadau i gyd,
Ei Ras o hyd ſy 'n agos.

Ni thry 'i Drugaredd byth, yn wir,
Oddi wrth rai pur o Galon;
e achub yr Eneidiau ſy 'n
Ei garu a'i ofni 'n ffyddlon.

Fe ladd ei Elynion warrau ſyth,
Fe 'u gwana byth a Blinder;
)nd ceiſio ni chaiff Gweiſion JON
Mo'i Gymmorth efo 'n ofer.

Caiff ſy ngweſuſau draethu 'i Glod,
A'm Tafod ei foliannu;
)ed i Blant *Addaf* o bob rhyw,
Ogoniant Duw ddyrchafu.

SALM CXLVI. Meſur hir.
Mawl i Dduw *am ei Ddaioni a'i Wirioneddd.*

DEwch, molwch Dduw, cyd unowna',
Mewn gwaith mor ddwyfol ac mor dda
Yn awr tra bwyf mewn Cnawd yn byw,
A phan el fe enaid fynu at Dduw.

Moliannu fydd fy hyfryd waith,
Tra paro tragwyddoldeb maith;

Ni dderfydd byth im' ganu clod,
Tra fyddo Bywyd im' na bod.

3 Ar Ddyn pa ham hyderaf mwy,
T'wysogion marw oll maent hwy;
Eu ffûn ymâd, eu Gwychder mawr,
A'u hamcan dderfydd oll mewn awr.

4 Gwyn fyd y Dyn ma'i hyder ef,
Ar Dduw yr *Israel*, wnaeth y Nef;
Y Ddae'r a'r Moroedd a'u holl Lu,
Ac a gyflawna 'r Gair a ry'.

5 Mae 'n achub gorthrymmedig rai,
A'r tlodion, eu diwallu mae;
Cydwybod flin fe 'i hesmwythâ,
A'r Caeth o'i Garchar a ryddhâ.

6 Duw fy 'n rhoi Llygaid pur i'r dall,
Dal fynu 'r meddwl gwan rhag gwall;
Rhoi help i'r dieithr Ddyn wrth raid,
A'r Weddw a'r ymddifaid blaid.

7 Edwyn ei Saint, fe 'i câr yn gu,
Ond Dynion drwg i Uffern dry;
Byth *feion*, y teyrnasa 'th Dduw,
O mawl ef byth dy ddyled yw.

S A L M CXLVI. Fel Salm 11[illegible]
Mawl i Dduw am ei Ddaioni a'i Wi[illegible]

1 F Y Nuw, a'm Genau molaf ef,
A phan yn Angau 'collwy' 'm llef;
Caf Allu gwell at hyn o waith,
Ni dderfydd byth im' ganu ei Glod,
Tra fyddo Bywyd im' na bod;
Neu 'n para Dragwyddoldeb maith.

2 Ar ddyn, pa ham hyderaf mwy,
T'wysogion, marw oll maent hwy;
Help Cig a Gwaed fydd ofer beth;
Eu [illegible] eu Gwychder mawr,

A'u hamcan 'dderfydd oll mewn awr:
Ni's gallant gwpla 'u Gair heb feth.

3 Gwyn fyd y Dyn mae 'i hyder ef
Ar Dduw yr *Iſrael*, 'wnaeth y Nef;
A'r Ddaear a'r moroedd a'u holl Lu,
Mae 'n achub gorthrymmedig rai,
A'r Tlodion eu diwallu mae;
Ac yn cyfiawni 'r Gair a ry'.

4 Duw fy 'n rhoi Llygaid pur i'r dall,
Dal fynu 'r Meddwl gwan rhag gwall;
Cydwybod flin fe 'i hesmwytha;
Rhydd help i'r dieithr ddyn wrth raid,
I'r Weddw a'r ymddifaid blaid,
A'r caeth o'i Garchar a ryddha.

5 Edwyn ei Saint. fe 'u car yn gu,
Ond Dynion drwg i Uffern 'dry,
Byth, *ſeion*, y Teyrnaſa 'th Dduw,
Boed i bob oedran a phob iaith
Ymrwymo 'n hyn o uchel waith,
Byth molwch ef, can's teilwng yw.

6 Tra rhoddo 'm Anadl, molaf ef
A phân yn Angau collwy 'm llef
Caf alw gwell at hyn o waith,
Ni dderfydd byth im ganu ei glod
Tra fyddo Bywyd im' na bod,
Neu 'n para Dragwyddoldeb maith.

SALM CXLVII Y Rhan gyntaf
Meſur hir.
Y Duwiol anian; Rhagluniaeth a Gras.

MOlwch yr Arglwydd, da iawn yw
A'r Llais a'r Galon ganu i Duw;
Ei Anian ef a'i Waith a'n gwawdd,
I'w foli 'n hyfryd ac yn hawdd.

2 *Caerſalem*, Duw fy 'n darpar hon,
A chaſglu 'r Bobloedd ger ei fron;

A'i Ras tyneru 'r cyndyn mae,
A'r Yſpryd drylliog mae 'n iachau.

3 Fe wnaeth y Ser uwch ben y Byd,
Fe wyr eu Rhif a u henwau i gyd;
Doethineb Duw ſy ddyfnder mawr,
Lle ſawdd ein holl feddyliau i lawr.

4 Mawr ydyw Gwaith a Gallu Duw,
Anfeidrol ei Ogoniant 'yw;
Y cyſnawn, ſe 'i gwobrwya 'n fawr,
A goſtwng ddynion drwg hyd lawr.

Gorphuyſiad

5 Cenwch i'r Arglwydd, molwch ef,
Sy 'n tánnu 'i Gwmmwl cylch y Nef;
Mae 'n darpar yno ſirwyrblon Wlaw,
I lonni 'r Ddaear ſech ſe ddaw.

6 A gwellt mae 'n harddu 'r bryniau i gyd
A gwiſgo 'r Maeſydd llon ag ŷd;
A'r Anifeiliaid, byrth a'i Law,
A'r Cigfrain mân pan lefont draw.

7 Beth yw Cre'duriaid dewrion hy,
Y bywiog Wr a'r cad-farch cry';
Y Synwyr glau a'r Aelod gref
Rhy wael hyfrydwch iddo ef.

8 Ond Saint ſydd hawddgar ger ei fron
Mae 'n edrych ar ei blant yn llon;
Ei Gobaith wel, a'u hofnau 'wyr,
A char ei Ddelw yno 'n llwyr.

S A L M CXLVII. Yr ail Ran
Meſur hir, *Haſ a Gauaf.*
Cân i Frydain Fawr.

O *Brydain* mawl d' alluog Dduw;
Dod allan ei Ogoniant gwiw;
Gwnaeth For o'th gylch i lifo er lles,
I'th gadw 'n well na Barrau Pres.

D

Gorphwyſiad 1

7 Gwvpped y Ddaear a'r cenfor fod
I'w lluniwr Glod oddiwrthynt:
Moliannant ef y dyfroedd mawr,
A,r Pyſgod dirfawr ſ' ynthynt.

8 Oddi wrth fynyddoedd uchel fry
Dadſeinied fynu 'i Glodydd;
Oddi wrth fân Wŷdd a chedrwŷdd mawr,
Dyffrynnoedd llawr a maeſydd.

9 Chwi Lewod a Bwyſtfilod gwâr,
Pob 'ſcrubliaid daear deuwch,
Byw 'n ydych ar eirfwyd o hyd,
Ei fawl i gyd mynegwch.

10 Chwi adar ar yr adain fry,
Ei foliant fynu dygwch;
Neu ſefwch ar Ganghennau 'r Gwydd,
Mawl i'ch Creawdydd cenwch.

11 Chwi forgrug ac ymluſgiaid man,
Rhowch allan ei ddoethineb;
Molwch ef ddiſgla r eduog lu;
A roes i chwi 'r diſgleirdeb.

12 Datganed holl ddaearol Ryw,
Ogoniant Duw 'r Goruchaf:
Ond Saint fy 'n profi 'i Ras o'r Nef,
Moliennwch ef yn bennaf.

Gorphwyſiad 11

13 Brenhinoedd fydd o helaeth hawl,
Rhowch fawl i'r duwiol fawredd,
Rhowch Farnwyr Barch i'r uchel Law,
O'r hon y daw'ch Anrhydedd.

14 Chwi le'ngctid bywiog yn eich Rhod,
Seiniwch ei Glod hyd Wybren;
Babanod a Gwyr hen heb dawl,
Rhowch chwithau fawl drachefen.

15 Cyd zel gan bawb a fyddo 'n bod,
I ſeinio 'i Glod rhyfeddol;

Duw

Duw yw ein JOR a'i Enw cu,
S 'n unig haeddu 'ganmol.

16 Natur a chelfyddydau 'nghyd,
Molwch e 'i gyd bob rhywiau ;
Ond Saint fy 'n agos atto 'n byw,
Clodforwch Dduw yn orau.

S A L M CXLIX. Mesur cyffredin.
Molwch Dduw, ei holl Saint ; neu. y Saint : yn barnu 'r Byd.

CHwi fydd yn caru 'r Arglwydd dewch
A llawenhewch a chenwch :
O fewn yr Eglwys, newydd Gan,
A'i Wyrthiau glan mynegwch.

2 *Juddewon*, credu '*Nghrist* a wnant,
A'i Ras a ganant wedi 'n ;
Cenhedloedd a'i cyd-folant e'
A *Seion* 'adde 'i Brenhin.

3 Mae Duw yn hoffi Pobl ei Ras,
Sy 'n gâs gan odynion diffaith,
Fe wisg y Llariaidd fy 'n y llwch,
A harddwch Iechydwriaeth.

4 Y Saint yn Nuw all lawenhau,
Ar eu Gwelau with farw ;
A chanu megis Teulu 'r Nef,
Can s cyfyd et y Meirw.

5 Bryd hynny bydd ei uchel Glod,
Yn llanw 'u Tafod rhyfedd ;
Pob un a'i Gleddyt yn ei Law,
I wneuthur Braw a dialedd.

6 I'w Frawd'e pan êl *Crist* ar frys,
A'r Byd gael gwys i 'mddangos ;
Darparwyd Gorseddfeydd i'r Saint,
A'i Ddiwiol geraint agos.

dyma

7 Cant lywio a gwialen haiarn fwrth,
Genedloedd gwrthryfelgar,
A chyd a'u Duw roi 'r Farn barhaus,
Ar Wyr trahaus y Ddaear.

8 Gweld thwymo drwg Frenhinoedd cant
A llawenhant o'u herwydd;
Dyma fydd braint y Saint a'u bri,
O molwch chwi yr Arglwydd.

SALM CL, Adn 1, 2 6.
Mesur cyffredin. *Can o fawl i Dduw.*

YN nhy ein Duw, rhodfeydd ei Ras,
Rhowch yno ma's ei Foliant:
A'ch càlon codwch fynu i'r Ne',
Can's dyno Le 'i Ogoniant.

2 Cyffroed eich holl ferchiadau 'n gry',
Wrth ganu ei Weithredoedd,
Ond gwaith ei Râs fy goruwch clod,
Rhy fawr i'ch Tafod adrodd.

3 Pob perchen bod ac anadl byw,
Bendithiwch Dduw 'ch Creawdydd;
Ond gwell yn Angau mola' i 'r JON,
Pan ddarfo tôn' lleferydd.

Ffurf o Ogoniant y Criſtion
Mesur hir.

1 I 'R Tâd, a'r Mab, a'r Yſpryd glan,
Y tri, yn un Duw di wahan,
Mawl a Gogoniant ſo mhob lle,
Gan bawb trwy 'r Ddaear hon a'r Ne'.

Meſur cyffredin.

1 ADdoler Duw, y Tâd o hyd,
A'r Mâb a'r Yſpryd ſanctaidd,
Gan bawb o'r Saint dan wybren ſy'
A'r diſglair lu nefolaidd.

meuſ

Mesur byrr, neu Gyffredin.

ANgylion [Sanctaidd] cylch Mainge Duw,
A'r Saint sy 'n byw trwy 'r holl fyd,
Addolwch y Tâd, i'r Mâb rhowch fawl
Ac i'r Tragwyddawl Yspryd.

Fel Salm CXIII.

NEwr i'r Tri sanctaidd ar un tro,
Tad, Mâb, ac Yspryd Glan y bo
Gogoniant byth, a mawl *Amen*;
Trwy'r Bydoedd oll lle 'dwaetir Duw,
Gan Seintiau ac Angylion gwiw,
Holl deulu 'r Ddaear a r Nef uch ben.

Fel Salm CXLVIII.

GOGONIANT fo i'r Tad,
Hyd Entrych Nefoedd wen;
Gogoniant i'r Mab rhad,
A'n Prynodd ar y Pren:
I'r Yspryd glan Gogoniant byth,
Trwy barch di-lyth, *Amen Amen*.

DIWEDD.